ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 1 · భారత నియంత్రణ చట్రం (Indian Regulatory Framework) · 15 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
3	చట్టం మూలాలు (Sources of Law)	1.01	1	★
4	చట్టం తయారయ్యే ప్రక్రియ (The Process of Making A Law)	1.02 – 1.05	4	★★
5	చట్టం అమలు (Enforcing The Law)	1.06 – 1.12	7	★
6	భారత న్యాయవ్యవస్థ నిర్మాణం (Structure of the Indian Judicial System)	1.13 – 1.15	3	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 1.01 T3 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 3.1 · Scanner TQ 3.1 · SM pp.1.3–1.4

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Law అంటే ఏమిటో నిర్వచించండి. భారతదేశంలో చట్టానికి ప్రధాన **మూలాలు (sources of law)** ఏవి? చట్టాలు చేసే అధికారాన్ని Constitution ఎన్ని జాబితాలుగా విభజించింది?

జవాబు

- **Law** = సమాజ **welfare** కోసం, **justice** అందించడం కోసం **ప్రభుత్వం విధించే బాధ్యతలు, కర్తవ్యాల సమితి**.
- ప్రధాన మూలాలు: **Constitution**; Parliament, State Assemblies చేసే **statutes**; **precedents** (న్యాయస్థానాల తీర్పులు); కొన్ని సందర్భాల్లో స్థిరపడిన **customs and usages**.
- Constitution చట్టాలు చేసే అధికారాన్ని **మూడు జాబితాలుగా** విభజించింది: **Central**, **State**, **Joint**.
- పరీక్ష ఉచ్చు: **legal text books** ప్రధాన చట్ట మూలం కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **C-S-P-C**: Constitution, Statutes, Precedents, Customs. పని పంచుకోవడానికి **3 జాబితాలు**: Centre, State, Joint.

కార్డ్ 1.02 T4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.1 · Scanner TQ 4.2, TQ 4.3 · SM p.1.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Bill ఒక **Act of Parliament** ఎలా అవుతుందో, ఆ **దశలను** వరుసగా చెప్పండి.

జవాబు

- Parliament లో ప్రతిపాదించే చట్టాన్ని **Bill** అంటారు.
- చర్చ, వాదోపవాదాల తర్వాత అది ముందు **Lok Sabha** లో, ఆ తర్వాత **Rajya Sabha** లో ఆమోదం పొందుతుంది.
- దానికి **భారత రాష్ట్రపతి (President of India) ఆమోదం (assent)** తప్పనిసరిగా కావాలి.
- అది **Official Gazette of India** లో notify అవుతుంది, notification లో పేర్కొన్న **effective date** నుంచి అమలులోకి వస్తుంది.
- notify అయి, అమలులోకి వచ్చాక దాన్ని **Act of Parliament** అంటారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **B-L-R-P-G-E-A**: Bill, Lok Sabha, Rajya Sabha, President, Gazette, Effective date, Act. ఏడు అక్షరాలు, ఏడు దశలు.

కార్డ్ 1.03 T4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.3 · Scanner TQ 4.1 · SM pp.1.5–1.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

భారత న్యాయవ్యవస్థలోని **నాలుగు రకాల చట్టాలు** ఏవి? criminal law ను, civil law ను ఏ code లు నియంత్రిస్తాయి?

జవాబు

- **Criminal law**: ప్రజా సంబంధిత తప్పులు, వాటికి శిక్ష. SM: **IPC, 1860** (నేరం, శిక్షను నిర్వచిస్తుంది), **CrPC, 1973** (procedure). Scanner model answer లో **BNS, 2023**, **BNSS, 2023** ఉదహరించారు; అవి **1 July 2024** నుంచి అమలులో ఉన్నాయి.
- **Civil law**: వ్యక్తుల లేదా సంస్థల మధ్య వివాదాలు; శిక్ష కంటే **వివాద పరిష్కారం** ముఖ్యం; **Code of Civil Procedure, 1908 (CPC)** నియంత్రిస్తుంది.
- **Common law** (judicial precedent), **principles of natural justice** కలిసి నాలుగు అవుతాయి.
- Civil ఉదాహరణలు: breach of contract, వస్తువులు అందించకపోవడం, బకాయిలు చెల్లించకపోవడం. పరీక్ష ఉచ్చు: **traffic offences** civil law కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **C-C-C-N**: Criminal, Civil, Common, Natural justice. Criminal law **శిక్షిస్తుంది**; civil law **పరిష్కరిస్తుంది**.

కార్డ్ 1.04 T4 · భావన

★★ OL 4.4 · Scanner TQ 4.1, TQ 4.4 · SM p.1.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Common law అంటే ఏమిటి? దానికి ఏ Article, ఏ doctrine మద్దతు ఇస్తాయి? ఒక తీర్పు statute ను అధిగమించగలదా?

జవాబు

- **Common law** = judicial precedent లేదా **case law**.
- **Article 141**: Supreme Court తీర్పు భారత భూభాగంలోని అన్ని న్యాయస్థానాలకు వర్తిస్తుంది (binding).
- **Stare Decisis** doctrine దీనికి మద్దతు: "నిర్ణయమైన దానికి కట్టుబడి ఉండటం". facts ఒకేలా ఉన్నప్పుడు న్యాయస్థానాలు పూర్వ తీర్పులను అనుసరిస్తాయి ("on all four legs").
- పరీక్ష ఉచ్చు: ఒక తీర్పు **common law ను అధిగమించవచ్చు లేదా మార్చవచ్చు**, కానీ **statute ను అధిగమించలేదు, మార్చలేదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా న్యాయమూర్తులు తమ ముందటి న్యాయమూర్తులు చేసినదాన్ని మార్చగలరు, కానీ Parliament చేసినదాన్ని ఎప్పటికీ మార్చలేరు.

కార్డ్ 1.05 T4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.4 · Scanner TQ 4.1, TQ 4.4 · SM p.1.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

natural justice లోని **మూడు నియమాలను** Latin పదాలతో, వాటి అర్థాలతో చెప్పండి.

జవాబు

- Natural justice (**Jus Naturale**) = **రాతపూర్వక చట్టానికి అతీతమైన** న్యాయ మౌలిక సూత్రాలు.
- **Nemo judex in causa sua**: ఎవరినీ తన సొంత కేసులో తానే న్యాయమూర్తిని చేయకూడదు; పక్షపాతానికి వ్యతిరేక నియమం.
- **Audi alteram partem**: ఎదుటి పక్షాన్ని కూడా వినాలి; న్యాయమైన విచారణ ఇవ్వాలి.
- **Reasoned decision**: నిర్ణయానికి స్పష్టమైన కారణాల మద్దతు ఉండాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-A-R**: Nemo = "నేను కాదు" న్యాయమూర్తిగా; Audi = "అన్ని వైపులా వినడం"; Reasoned = "కారణాలు చెప్పడం".

కార్డ్ 1.06 T5 · భావన

★ OL 4.2 · Scanner TQ 4.3 · SM p.1.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Parliament చట్టం ఆమోదించాక దాన్ని ఎవరు అమలు చేస్తారు? Ministry లో సిబ్బంది ఎలా ఉంటారు? Income Tax Act ఉదాహరణ ఇవ్వండి.

జవాబు

- అమలు చేయడం **executive** పని; చట్టం Central అయితే Central Government, State అయితే State Government అమలు చేస్తుంది.
- విధులు **ministries** మధ్య పంచబడతాయి; ఒక మంత్రి నాయకత్వం వహిస్తారు, Indian administrative, ఇతర services అధికారులు నడుపుతారు.
- Ministry **civil servants** తో ఏర్పడుతుంది, మంత్రి ద్వారా రాజకీయంగా జవాబుదారీగా ఉంటుంది. పెద్ద Ministry కి **Cabinet Minister** నాయకత్వం వహిస్తారు; ఆయనకు **Ministers of State** అనే జూనియర్ మంత్రులు సహాయం చేస్తారు.
- Income Tax Act: **Ministry of Finance → Central Board for Direct Taxes (Department of Revenue) → Indian Revenue Service** అధికారులు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మంత్రి ముఖం అయితే, civil servants చేతులు. పైన Cabinet Minister, పక్కన Ministers of State.

కార్డ్ 1.07 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.2 · Scanner TQ 5.2 · SM pp.1.7–1.8

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Ministry of Finance దేనికి సంబంధించినది? అది ఏ services ను నియంత్రిస్తుంది? దాని departments ఏవి?

జవాబు

- **Vitta Mantralaya**: ఆర్థిక వ్యవస్థకు సంబంధించినది, **Treasury** గా పనిచేస్తుంది; taxation, financial legislation, financial institutions, capital markets, Centre, States ఆర్థిక వ్యవహారాలు, **Union Budget** దీని పరిధిలో.
- **నాలుగు Central Civil Services** కు అత్యున్నత నియంత్రణ అధికారం: Indian Revenue Service, Indian Audit and Accounts Service, Indian Economic Service, Indian Civil Accounts Service.
- ఒక central commerce service కు కూడా అత్యున్నత అధికారం: **Indian Cost and Management Accounts Service (ICMAS)**.
- **ఆరు departments**: Economic Affairs, Expenditure, Revenue, Financial Services, Investment and Public Asset Management, Public Enterprises.
- పరీక్ష ఉచ్చు: **Department of States** వీటిలో లేదు (అది Home Ministry కి చెందినది).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **4 + 1**: నాలుగు Central Civil Services, ఒక commerce service ICMAS. Budget రోజు Treasury కి పెద్ద రోజు.

కార్డ్ 1.08 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.3 · Scanner TQ 5.2 · SM p.1.8

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Ministry of Corporate Affairs ఏ Acts ను అమలు చేస్తుంది? **ICLS** cadre పాత్ర ఏమిటి?

జవాబు

- **Companies Act 2013**, **Companies Act 1956**, **Limited Liability Partnership Act, 2008**, **Insolvency and Bankruptcy Code, 2016** లను అమలు చేస్తుంది.
- పరిశ్రమలు, సేవల రంగంలోని భారతీయ సంస్థలను నియంత్రిస్తుంది.
- ఎక్కువగా **UPSC** నిర్వహించే Civil Services Examination ద్వారా ఎంపికైన **ICLS** cadre civil servants నడుపుతారు.
- అత్యున్నత పదవి: **Director General of Corporate Affairs (DGCoA)**, ICLS కి **Apex Scale** లో నిర్ణయించబడింది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా సంవత్సరాలను కోడ్‌లా చెప్పండి: **thirteen, fifty-six, oh-eight, sixteen** అంటే 2013, 1956, 2008, 2016.

కార్డ్ 1.09 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.1 · Scanner TQ 5.1, TQ 5.4 · SM p.1.9

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Ministry of Home Affairs ప్రధానంగా దేనికి బాధ్యత వహిస్తుంది? అది ఏ **ఆరు departments** ను కలిగి ఉంది?

జవాబు

- **Gṛha Mantralaya**: interior ministry, ప్రధానంగా **internal security, domestic policy** బాధ్యత; Union Minister of Home Affairs నాయకత్వం వహిస్తారు.
- ఆరు departments: **Border Management**, **Internal Security**, **Jammu, Kashmir and Ladakh Affairs**, **Home**, **Official Language**, **States**.
- జవాబులో departments ను వేరే జాబితాగా ఇవ్వండి; వాటికి విడిగా marks ఉంటాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మొదటి అక్షరాలు **B-I-J-H-O-S**: Border, Internal, J-K-Ladakh, Home, Official Language, States. ఆరు అక్షరాలు, ఆరు departments.

కార్డ్ 1.10 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.4 · Scanner TQ 5.2 · SM p.1.9

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Ministry of Law and Justice లోని **మూడు departments** పేర్లు చెప్పి, ప్రతిదీ ఏమి చేస్తుందో వివరించండి.

జవాబు

- Ministry of Law and Justice ఒక **Cabinet Ministry**.
- **Department of Legal Affairs**: legal వ్యవహారాల నిర్వహణ; Central Government లోని వివిధ Ministries కు **సలహా ఇస్తుంది**.
- **Legislative Department**: legislative కార్యకలాపాలు; Central Government కోసం ప్రధాన చట్టాలను **drafts చేస్తుంది**.
- **Department of Justice**: భారతదేశంలో **న్యాయ పరిపాలన (administration of justice)**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సలహా, ముసాయిదా, పరిపాలన** (Advise, Draft, Administer): Legal Affairs, Legislative, Justice క్రమంలో **A-D-A**.

కార్డ్ 1.11 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.5, 5.6, 5.7 · Scanner TQ 5.3 · SM pp.1.10–1.11

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

SEBI, **IBBI** లకు సంబంధించిన ముఖ్యమైన **తేదీలు, వాస్తవాలు** చెప్పండి.

జవాబు

- **SEBI**: securities, commodity market regulator, Ministry of Finance కింద ఉంది. **12 April 1988** న executive body గా స్థాపించారు; **SEBI Act, 1992** ద్వారా **30 January 1992** న statutory అధికారాలు ఇచ్చారు.
- **IBBI**: insolvency proceedings ను, **Insolvency Professional Agencies (IPA)**, **Insolvency Professionals (IP)**, **Information Utilities (IU)** లను పర్యవేక్షించే regulator.
- IBBI **1 October 2016** న స్థాపించబడింది; **Insolvency and Bankruptcy Code** (Lok Sabha లో 5 May 2016 న ఆమోదం) ద్వారా statutory అధికారాలు ఉన్నాయి.
- IBBI కేసులను రెండు tribunals ద్వారా నిర్వహిస్తుంది: **NCLT**, **Debt Recovery Tribunal**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా SEBI: **88 తర్వాత 92**, ముందు executive, తర్వాత statutory. IBBI: **1-10-2016**, ముగ్గురు సభ్యులు **IPA, IP, IU**.

కార్డ్ 1.12 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.5, 5.6, 5.7 · Scanner TQ 5.3 · SM p.1.10

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

RBI విధులను, దాని **మూడు ప్రత్యేక విభాగాలను** (BRBNM, NPCI, DICGC) చెప్పండి.

జవాబు

- భారతదేశ **Central Bank**, భారత బ్యాంకింగ్ వ్యవస్థను నియంత్రిస్తుంది; Ministry of Finance కింద ఉంది.
- **భారత రూపాయి జారీ, సరఫరా** ను నియంత్రిస్తుంది, ప్రధాన **payment systems** ను నిర్వహిస్తుంది, ఆర్థికాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించడానికి కృషి చేస్తుంది.
- **BRBNM** (Bharatiya Reserve Bank Note Mudran): **Nashik** (పశ్చిమ భారతం), **Dewas** (మధ్య భారతం) లలో currency notes ముద్రిస్తుంది, mint చేస్తుంది.
- **NPCI** (National Payments Corporation of India): payment, settlement systems ను నియంత్రిస్తుంది.
- **DICGC** (Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation): అన్ని భారతీయ బ్యాంకుల deposits కు బీమా ఇస్తుంది, credit సౌకర్యాలకు హామీ ఇస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Note, Pay, Insure**: BRBNM Notes ముద్రిస్తుంది, NPCI Payments చూస్తుంది, DICGC Insurance ఇస్తుంది. ప్రెస్‌లు: **N**ashik, **D**ewas.

కార్డ్ 1.13 T6 · భావన

★★★ OL 6.1 · Scanner TQ 6.1, TQ 6.2 · SM p.1.11

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

భారత న్యాయవ్యవస్థ యొక్క **మూడు విధులు** ఏవి? న్యాయస్థానాల స్థాయి క్రమం ఏమిటి? ఎవరి తీర్పులు ఎవరికి binding?

జవాబు

- న్యాయవ్యవస్థ పౌరుల మధ్య, లేదా పౌరులకు, ప్రభుత్వానికి మధ్య వివాదాలను పరిష్కరిస్తుంది.
- విధులు: **Acts, Codes యొక్క interpretation నియంత్రణ**; **dispute resolution**; పౌరుల మధ్య **fairness ను ప్రోత్సహించడం**.
- స్థాయి క్రమం: **Supreme Court → High Courts → District Courts** (Scanner జవాబుల్లో Metropolitan Courts కూడా కలుపుతారు).
- **High Court** తీర్పు తన సొంత state లో binding, ఇతర states లో మాత్రం **persuasive** మాత్రమే.
- **Supreme Court** తీర్పు **Article 141** ప్రకారం అన్ని High Courts కు binding: తుది మాట అదే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **I-D-F**: Interpret, Decide disputes, Foster fairness. తర్వాత నిచ్చెన ఎక్కండి: District, High, Supreme.

కార్డ్ 1.14 T6 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 6.2 · Scanner TQ 6.2 · SM pp.1.11–1.12

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Supreme Court, **High Courts** గురించిన ముఖ్య వాస్తవాలు చెప్పండి: తేదీ, సభ్యుల సంఖ్య, Articles, writs.

జవాబు

- **Supreme Court**: న్యాయవ్యవస్థలో అత్యున్నత సంస్థ, **26 January 1950** న స్థాపించబడింది; Chief Justice of India అత్యున్నత అధికారి, **Article 126** కింద నియమితులవుతారు.
- ప్రధాన bench: CJI తో కలిపి **ఏడుగురు** సభ్యులు; ఇప్పుడు CJI తో కలిపి **34**. ఉపశమనం **Article 32 కింద writ petition** ద్వారా.
- **High Court**: ప్రతి state, union territory లో అత్యున్నత appeal కోర్టు; **Article 214**: ప్రతి state కు ఒక High Court; appellate, original, supervisory jurisdiction ఉంటాయి (supervisory అధికారం **Article 227** ద్వారా పరిమితం).
- భారతదేశంలో **25** High Courts ఉన్నాయి; **ఆరు states ఒకే** High Court ను పంచుకుంటాయి. fundamental rights ఉల్లంఘనకు writ **Article 226** కింద.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Writs: apex కోర్టుకు **32**, High Courts కు **226**. Bench: **7 నుంచి 34 కు పెరిగింది**.

కార్డ్ 1.15 T6 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 6.2 · Scanner TQ 6.2 · SM p.1.12

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

District Courts, **Metropolitan Courts** ఏ విషయాలను చూస్తాయి? డబ్బు పరిమితిని, జనాభా షరతును చెప్పండి.

జవాబు

- **District Courts** High Courts కింద ఉంటాయి. **Courts of District Judge**: civil విషయాలు (contractual disputes, damages కోసం claims). **Courts of Sessions**: criminal విషయాలు.
- Pecuniary jurisdiction: ఒక civil judge **₹2 crore కంటే ఎక్కువ కాని** విలువ గల suits విచారించవచ్చు.
- Territorial jurisdiction అనేది పక్షాలు నివసించే లేదా వివాదాస్పద ఆస్తి ఉన్న స్థానిక పరిమితులపై ఆధారపడుతుంది.
- **Metropolitan Courts**: High Court తో సంప్రదించి, జనాభా **పది లక్షలు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ** ఉన్న metropolitan నగరాల్లో ఏర్పాటు చేస్తారు.
- **Chief Metropolitan Magistrate**: Chief Judicial Magistrate అధికారాలు. **Metropolitan Magistrate**: first class Magistrate అధికారాలు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా District: **Judge = civil, Sessions = criminal**. గుర్తుంచుకోవాల్సిన రెండు సంఖ్యలు: **₹2 crore** పరిమితి, **10 lakh** నగరం.

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 2 · భారతీయ కాంట్రాక్ట్ చట్టం, 1872 (The Indian Contract Act, 1872) · Units 1–3 · 58 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
1.1	Contract అంటే ఏమిటి? (What is Contract?)	2.01	1	★
1.2	చెల్లుబాటు అయ్యే Contract ముఖ్య అంశాలు (Essentials of Valid Contract)	2.02 – 2.03	2	★★
1.3	Contract రకాలు (Types of Contracts)	2.04 – 2.07	4	★★★
1.4	ప్రతిపాదన/Offer [Section 2(a) of the Indian Contract Act, 1872]	2.08 – 2.11	4	★★★
1.5	అంగీకారం (Acceptance)	2.12 – 2.13	2	★
1.6	Offer, Acceptance తెలియజేయడం (Communication of Offer and Acceptance)	2.14	1	★
1.8	Offer, Acceptance ఉపసంహరణ (Revocation of Offer and Acceptance)	2.15 – 2.17	3	★
2.1	Consideration అంటే ఏమిటి? (What is Consideration?)	2.18	1	★★★
2.2	Consideration గురించిన చట్ట నియమాలు (Legal Rules Regarding Consideration)	2.19 – 2.21	3	★★★
2.3	Contract లో మూడో పక్షం వేసే దావా (Suit by a Third Party to a Contract)	2.22	1	★★
2.4	Consideration లేని Agreement చెల్లుబాటు (Validity of an Agreement without Consideration)	2.23 – 2.27	5	★★★
3.1	Contract చేసే సామర్థ్యం (Capacity to Contract)	2.28 – 2.32	5	★★★
3.2	స్వేచ్ఛాయుత సమ్మతి (Free Consent)	2.33	1	★★
3.3	స్వేచ్ఛాయుత సమ్మతిని దెబ్బతీసే అంశాలు (Elements Vitiating Free Consent)	2.34 – 2.44	11	★★★
3.4	Object, Consideration చట్టబద్ధత (Legality of Object and Consideration)	2.45 – 2.50	6	★★
3.5	Void అయిన Agreements (Void Agreements)	2.51 – 2.58	8	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 2.01 T 1.1 · భావన

★ OL 1.1.1 · Scanner U1 TQ 1.1 · SM pp.2.4–2.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

contract, agreement లను నిర్వచించండి. “అన్ని contracts agreements; కానీ అన్ని agreements contracts కావు” అని ఎందుకు అంటారు?

జవాబు

Contract (s. 2(h)) = చట్టం ద్వారా **enforceable** అయ్యే agreement. అంటే Contract = Agreement + Enforceability.

Agreement (s. 2(e)) = ప్రతి promise, ఒకదానికొకటి consideration అయ్యే promises సమూహం.

ప్రతి contract కు ఒక agreement తప్పనిసరి, కాబట్టి **అన్ని contracts agreements**.

చట్టపరమైన బాధ్యత పుట్టించని (సామాజిక, నైతిక లేదా మతపరమైన) agreement **contract కాదు**, కాబట్టి **అన్ని agreements contracts కావు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Agreement పెద్ద వృత్తం; contract దాని లోపలి చిన్న వృత్తం.** ఆ చిన్న వృత్తంలోకి వెళ్లడానికి ఒకే టికెట్: చట్టం ద్వారా enforceable కావడం.

కార్డ్ 2.02 T 1.2 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 1.2.5, 1.2.4 · Scanner U1 CSQ 2.2, U1 CSQ 2.4 · SM pp.2.5–2.7

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

valid contract కోసం **Section 10** ఏ అంశాలను చెబుతుంది? Study Material అదనంగా ఏ ముఖ్య అంశాలను చేరుస్తుంది?

జవాబు

Section 10: agreement · **free consent** · **competent** parties · **lawful consideration, lawful object** · **స్పష్టంగా void అని ప్రకటించనిది**.

ఉదాహరణలు: తుపాకీ చూపి తీసుకున్న promise coercion కింద వస్తుంది, కాబట్టి valid contract కాదు; cocaine కు ఇల్లు అమ్మడం unlawful consideration వల్ల విఫలమవుతుంది (CSQ 2.2).

ఇతర ముఖ్య అంశాలు (s. 10 లో లేనివి): **ఇద్దరు parties, చట్టపరమైన సంబంధం ఏర్పరచే ఉద్దేశం, legal formalities, అర్థంలో certainty, నెరవేర్చడం సాధ్యం కావడం**.

Certainty: రకం చెప్పకుండా 2,000 బిస్కెట్ ప్యాకెట్లు ఆర్డర్ చేస్తే, certainty లేకపోవడం వల్ల enforceable కాదు (CSQ 2.4).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Section 10 లో ఆరు, బయట ఐదు.** బయటి ఐదింటిని **T-I-F-C-P** గా గుర్తుంచుకోండి: Two parties, Intention, Formalities, Certainty, Possibility.

కార్డ్ 2.03 T 1.2 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★ OL 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3 · Scanner U1 CSQ 2.1, U1 CSQ 2.3, U1 CSQ 2.5 · SM pp.2.6, 2.18, 2.52
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి సామాజిక, కుటుంబ agreements enforceable అవుతాయా? కుటుంబ promise ఎప్పుడు enforceable అవుతుంది? contributory party సంగతేమిటి?	జవాబు **Enforceable కాదు:** parties చట్టపరమైన సంబంధాలు ఏర్పరచే ఉద్దేశంతో లేరు (**Balfour v. Balfour**: భార్యకు నెలవారీ maintenance ఇస్తానని భర్త చేసిన promise). పుట్టినరోజు విందు వంటి సామాజిక ఆహ్వానం contract పుట్టించదు; రాకుండా ఉన్న స్నేహితులపై దావా వేయలేరు (CSQ 2.3). **Contributory** party (ఉదా. అందరూ చందా వేసుకునే New Year వేడుక) enforceable కావచ్చు, ఎందుకంటే అది చట్టపరమైన సంబంధాలు పుట్టించగలదు (CSQ 2.3). మినహాయింపు: దగ్గరి బంధువుల మధ్య సహజ ప్రేమ, అభిమానంతో చేసిన **రాతపూర్వక, registered** promise **s. 25(1)** కింద valid (Unit 2). ఈ వాస్తవాలు లేకపోతే దాన్ని సామాజిక agreement గా భావించండి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చట్టపరమైన ఉద్దేశం లేకపోతే చట్టపరమైన దావా లేదు.** కుటుంబ promise ను కోర్టు వినాలంటే కలం, registrar ముద్ర (s. 25(1)) కావాలి.

కార్డ్ 2.04 T 1.3 · పోలిక	★ OL 1.3.1 · Scanner U1 TQ 3.1 · SM pp.2.10–2.12
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Study Material లోని ఐదు ఆధారాలపై **void** contract, **voidable** contract మధ్య తేడా చెప్పండి.	జవాబు **Meaning:** void [s. 2(j)] = చట్టం ద్వారా enforceable కావడం ఆగిపోయేది; voidable [s. 2(i)] = ఒకరు లేదా కొందరు parties ఇష్టానుసారం enforceable అయ్యేది, మిగిలిన వారి ఇష్టం కాదు. **Enforceability:** void: అసలు enforce చేయలేరు; voidable: నష్టపోయిన party ఇష్టానుసారం మాత్రమే. **Cause:** void: చట్టంలో లేదా పరిస్థితుల్లో మార్పు, parties ఊహించనిది; voidable: ఒక party యొక్క consent free కాదు. **Performance:** void: నెరవేర్చలేరు; voidable: నష్టపోయిన party సహేతుక సమయంలో avoid చేయకపోతే, ఏ party అయినా performance కోసం దావా వేయవచ్చు. **Rights:** void: ఏ party కీ చట్టపరమైన పరిహారం లేదు; voidable: నష్టపోయిన party సహేతుక సమయంలో rescind చేయవచ్చు (అప్పుడు అది void అవుతుంది); rescind చేయకపోతే valid అవుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **M-E-C-P-R:** Meaning, Enforceability, Cause, Performance, Rights. Void అంటే మూసుకుపోయిన దారి; voidable అంటే నష్టపోయిన వ్యక్తి మాత్రమే తెరవగల తలుపు.

కార్డ్ 2.05 T 1.3 · భావన	★★★ OL 1.3.2, 1.3.3 · Scanner U1 CSQ 2.2, U1 CSQ 3.3, U1 CSQ 3.4, U1 CSQ 3.5 · SM pp.2.10, 2.73
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఏ తరువాతి సంఘటనలు valid contract ను **void** చేస్తాయి? contract చేసేటప్పుడే subject matter చనిపోయి లేదా నాశనమై ఉంటే ఏమవుతుంది?	జవాబు valid contract తర్వాత నెరవేర్చడం అసాధ్యమైతే అది **void** అవుతుంది: పుస్తకం రాయకముందే రచయిత చనిపోవడం; factory కి మంటలు అంటుకొని సరఫరా చేయాల్సిన చక్కెర నాశనం కావడం (SM). Scanner CSQ 3.4 ఇంకా చేర్చేవి: కళాకారుడు రెండు చేతులూ కోల్పోవడం (personal contract); ట్రక్ ఆలస్యంగా రావడంతో యాపిల్స్ కుళ్లిపోవడం (time is of the essence); తర్వాత దిగుమతులపై నిషేధం (subsequent illegality). ప్రతి సందర్భంలో performance డిమాండ్ చేయలేరు. agreement చేసే సమయానికే subject matter **ఇప్పటికే చనిపోయి** ఉంటే (ఏనుగు, ఎద్దు), ఇద్దరికీ తెలియకపోతే → **bilateral mistake** (s. 20) → agreement మొదటి నుంచే **void** (CSQ 3.3, CSQ 3.5(ii)).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మంట, మరణం, ముందే మరణం.** ఒప్పందం తర్వాత అసాధ్యమైతే contract void అవుతుంది; ఒప్పందానికి ముందే అసాధ్యమైతే (చనిపోయిన ఏనుగు) అది ఎప్పుడూ బతకనే లేదు.	

కార్డ్ 2.06 T 1.3 · భావన	★★ OL 1.3.4, 1.3.5, 1.3.6 · Scanner U1 CSQ 3.1, U1 CSQ 3.5, U1 CSQ 3.6 · SM pp.2.11, 2.13, 2.76
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **valid**, **voidable**, **unenforceable** contract లకు ఒక్కో ఉదాహరణ ఇవ్వండి.	జవాబు **Valid:** అన్ని ముఖ్య అంశాలు ఉన్నది; ఉదా. కాబోయే వరుల సమాచారం కోసం మాత్రమే marriage bureau కు చెల్లించడం (bureau సమాచారం ఇస్తుంది; ప్రతిఫలం తీసుకొని వివాహం కుదర్చదు) (CSQ 3.5). **Voidable:** నిర్ణీత తేదీకి పని పూర్తి చేస్తానని promise చేసి ఆ తేదీ దాటిన party → promisee ఇష్టానుసారం voidable. CA Sarthak Jain కు ఏ లాభమూ ఇవ్వని interior పనికి అతను చెల్లించనవసరం లేదు (CSQ 3.6). **Unenforceable:** సారాంశంలో సరైనదే కానీ సాంకేతిక లోపం వల్ల దావా వేయలేనిది; ఉదా. మూడు సంవత్సరాల తర్వాత Limitation Act వల్ల barred అయిన అప్పు (CSQ 3.1).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Valid = అన్ని గడులూ టిక్. Voidable = బాధితుడి ఎంపిక. Unenforceable = హక్కు ఉంది, కానీ కోర్టు తలుపుకు తాళం.**	

కార్డ్ 2.07 T 1.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 1.3.7, 1.3.8 · Scanner U1 TQ 3.2, U1 TQ 3.3, U1 CSQ 3.2 · SM pp.2.13–2.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **formation** ప్రకారం contract రకాలను, ఒక్కోదానికి ఉదాహరణతో చెప్పండి; **executed**, **executory** contracts మధ్య తేడా చెప్పండి.	జవాబు **Express** (మాటల ద్వారా లేదా రాతపూర్వకంగా, s. 9) · **Implied** (ప్రవర్తన ద్వారా; యూనిఫారంలో ఉన్న coolie అడగకుండానే సామాను ఎత్తడం) · **Tacit** (మౌనంగా, ఉదా. ATM withdrawal; implied లో భాగం) · **Quasi** (చట్టం ద్వారా ఏర్పడేది, ఉదా. పోయిన వస్తువు దొరికినవాడు దాన్ని తిరిగి ఇవ్వాలి) · **E-contract** (electronic మార్గాల్లో, EDI లేదా mouse-click). **Executed:** పని పూర్తయింది లేదా forbearance నమోదైంది, ఉదా. చక్కెరను నగదుకు అమ్మడం. **Executory:** consideration అంటే భవిష్యత్తులో నెరవేర్చాల్సిన promise, ఉదా. వచ్చే నెల నుంచి నెలవారీ ఫీజుతో tuition. Unilateral, bilateral contracts executory contract రకాలే, వేరే రకాలు కావు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **E-I-T-Q-E:** Express, Implied, Tacit, Quasi, E-contract. Executed = **అయిపోయింది**; Executory = **ఇంకా చేయాలి**.

కార్డ్ 2.08 T 1.4 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 1.4.1 · Scanner U1 TQ 4.1 · SM pp.2.15, 2.18–2.20
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి s. 2(a) ప్రకారం **offer** ను నిర్వచించండి; valid offer యొక్క **తొమ్మిది ముఖ్య అంశాలు** చెప్పండి.	జవాబు **s. 2(a):** ఒక వ్యక్తి, అవతలి వ్యక్తి assent పొందే ఉద్దేశంతో, ఏదైనా చేయడానికి లేదా చేయకుండా ఉండడానికి తన సుముఖతను తెలియజేయడం. (1) **చట్టపరమైన సంబంధాలను** పుట్టించగలది; (2) **certain**, స్పష్టమైనది, అస్పష్టం కానిది; (3) offeree కు **తెలియజేసినది**; (4) **assent** పొందే ఉద్దేశంతో చేసినది; (5) **conditional** కావచ్చు; (6) పాటించకపోతే (మౌనంగా ఉంటే) acceptance అయినట్టే అనే షరతు ఉండకూడదు; (7) **specific లేదా general** కావచ్చు; (8) **express లేదా implied** కావచ్చు; (9) **ధర చెప్పడం offer కాదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మొదటి మూడు తప్పనిసరి: L-C-C** (Legal relations, Certain, Communicated). మిగిలినవి: assent కోరడం, conditional, specific లేదా general, express లేదా implied, ఇంకా రెండు 'కాదు'లు (మౌనమే అంగీకారం అనే షరతు ఉండకూడదు; ధర మాత్రమే offer కాదు).

కార్డ్ 2.09 T 1.4 · పోలిక	★ OL 1.4.1 · Scanner U1 TQ 4.1 · SM pp.2.21–2.22
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **offer** కు, **invitation to offer** కు మధ్య తేడా చెప్పండి.	జవాబు **Meaning:** offer = అవతలి వ్యక్తి అంగీకరిస్తే కట్టుబడి ఉంటానని చెప్పే తుది వ్యక్తీకరణ; invitation = చర్చించడానికి సిద్ధంగా ఉన్న షరతులను ప్రతిపాదించడం (offers రావాలని కోరడం). **Intention:** offer: అవతలి వ్యక్తి అంగీకరించిన వెంటనే కట్టుబడే ఉద్దేశం; invitation: షరతులపై చర్చించే ఉద్దేశం. **Sequence:** offer, invitation కంటే ముందు జరిగే అడుగు కాదు; invitation ఎప్పుడూ offer కు **ముందు** జరిగే చర్య. Test: **కట్టుబడే ఉద్దేశం.** Invitations ఉదాహరణలు: company prospectus, షాపు కిటికీలో వస్తువులు, ప్రకటించిన auctions, విచారణకు జవాబుగా ధరల quotation.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Offer = 'నేను సిద్ధం; అవును అనండి.' Invitation = 'రండి, మాట్లాడుకుందాం.'** పరీక్ష ఎప్పుడూ కట్టుబడే ఉద్దేశమే.

కార్డ్ 2.10 T 1.4 · భావన	★★★ OL 1.4.2, 1.6.4 · Scanner U1 CSQ 4.1, U1 CSQ 6.4 · SM pp.2.17, 2.26, 2.30–2.31
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి పత్రికలో **reward** ప్రకటన offer అవుతుందా లేక invitation అవుతుందా? దాన్ని ఎలా అంగీకరిస్తారు? పని పూర్తయిన తర్వాత దాన్ని revoke చేయవచ్చా?	జవాబు reward ప్రకటన ప్రజలకు ఇచ్చిన **general offer** (**Carlill v. Carbolic Smoke Ball Co.**, 1893, £100 reward). షరతులను నెరవేర్చిన ఎవరైనా దాన్ని అంగీకరించినట్టే (s. 8): **performance అంటే acceptance**, ప్రత్యేకంగా తెలియజేయనవసరం లేదు. అన్వయం: దొంగతనం జరిగిన కారు గురించి సమాచారం కోరుతూ ఇచ్చిన ప్రకటన → general offer; కారును కనుగొన్నవాడు ₹10,000 reward క్లెయిమ్ చేయవచ్చు (CSQ 4.1). revocation offeree కు **తెలిసినప్పుడే** అతడిని కట్టుబడుతుంది: Mr Arjun బోనస్ offer ను ఉపసంహరిస్తూ పంపిన e-mail చేరకముందే Meera bug ను సరిచేసింది, కాబట్టి అది ఆమెను కట్టుబడదు (CSQ 6.4).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Reward ప్రకటన = ప్రపంచమంతటికీ తెరిచిన తలుపు; పని చేయడమే లోపలికి అడుగు.** తలుపు మూసేసిన వార్త మీకు చేరినప్పుడే అది మూసుకుంటుంది.

కార్డ్ 2.11 T 1.4 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 1.4.3, 1.4.4 · Scanner U1 CSQ 4.2, U1 CSQ 4.3, U1 CSQ 4.4 · SM pp.2.20–2.22
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **price tag** ఉన్న వస్తువుల ప్రదర్శన offer అవుతుందా? self-service display, **auction ప్రకటన** సంగతేమిటి?	జవాబు **Offer కాదు.** ప్రతిదీ కేవలం **invitation to offer**. Price tag లేదా షాపు ప్రదర్శన: counter దగ్గర చెల్లిస్తానని అడిగే కస్టమరే **offer** చేస్తాడు; దుకాణదారు నిరాకరించవచ్చు (CSQ 4.2). Self-service mall: cashier దగ్గర షాపర్ offer చేస్తాడు; పదో వస్తువు ధరను cashier అంగీకరించనవసరం లేదు (CSQ 4.3). Auction ప్రకటన: హాజరయ్యేవారితో auctioneer contract చేసుకోడు (**Harris v. Nickerson**, 1873); furniture ఉపసంహరించినప్పుడు Kanha తన ప్రయాణ నష్టాన్ని క్లెయిమ్ చేయలేడు (CSQ 4.4). ఉచ్చు: **reward** ప్రకటన వేరు; అది general offer.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Tag ఆకర్షిస్తుంది; offer ఇవ్వదు.** షెల్ఫ్, price tag, auction నోటీసు మిమ్మల్ని offer చేయమని ఆహ్వానిస్తాయి; అవును అనాలా వద్దా అని షాపు నిర్ణయిస్తుంది.

కార్డ్ 2.12 T 1.5 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 1.5.1 · Scanner U1 TQ 5.1 · SM pp.2.22–2.26
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **acceptance** (s. 2(b)) ను నిర్వచించండి; valid acceptance యొక్క **ఏడు నియమాలు** చెప్పండి.	జవాబు **s. 2(b):** ప్రతిపాదన ఎవరికి చేశారో ఆ వ్యక్తి తన assent తెలియజేస్తే ప్రతిపాదన అంగీకరించినట్టు; అంగీకరించిన ప్రతిపాదన **promise** అవుతుంది. (1) **సరైన వ్యక్తి** ద్వారా (specific offer: ఆ వ్యక్తి మాత్రమే; general offer: దాని గురించి తెలిసిన ఎవరైనా); (2) **absolute, unqualified** (s. 7); (3) **తెలియజేసినది**; (4) **సూచించిన విధానంలో**; (5) **సమయం** లోపు (నిర్దేశించిన లేదా సహేతుక సమయం); (6) **కేవలం మౌనం** acceptance కాదు; (7) **ప్రవర్తన** ద్వారా (s. 8): ప్రతిపాదనలోని షరతులను నెరవేర్చడం. qualified acceptance ఒక **counter offer**, అది అసలు offer ను తిరస్కరిస్తుంది (Union of India v. Bahulal).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **R-A-C-M-T-S-C** = ‘**R**aju **A**lways **C**arries **M**angoes **T**o **S**ell **C**ustomers’: Right person, Absolute, Communicated, Mode, Time, Silence, Conduct. ఏడు అక్షరాలు, ఏడు నియమాలు.

కార్డ్ 2.13 T 1.5 · పరీక్ష ఉచ్చు	★ OL 1.5.2 · Scanner U1 CSQ 5.1 · SM p.2.25
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి A తన కారును offer చేసి, “వారం లోపు జవాబివ్వకపోతే offer ను అంగీకరించినట్టే భావిస్తాను” అంటాడు. మౌనం acceptance అవుతుందా? వారం తర్వాత B అంగీకరిస్తే ఏమవుతుంది?	జవాబు **మౌనం acceptance కాదు.** జవాబివ్వకపోవడాన్ని acceptance గా లెక్కించేలా offer చేయలేరు (**Felthouse v. Bindley**: మేనమామ “దీని గురించి ఇంకేమీ వినకపోతే గుర్రాన్ని నాదిగా భావిస్తాను” అన్నాడు). మినహాయింపు: offeree గత ప్రవర్తనే అతని మౌనం acceptance కు సాక్ష్యమని చూపినప్పుడు. offeror నిర్ణయించిన సమయం తర్వాత చేసిన acceptance offer ను contract గా మార్చదు (CSQ 5.1).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **జవాబు లేకపోవడం ‘అవును’ కాదు.** మీ జవాబును offeror తానే రాసేయలేడు.

కార్డ్ 2.14 T 1.6 · భావన

★ OL 1.6.1, 1.6.2 · Scanner U1 TQ 6.1, U1 CSQ 6.1 · SM pp.2.26–2.28

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

offer, acceptance లు communication ఎప్పుడు పూర్తవుతుంది (ss. 3, 4)? committee లోని ఒక సభ్యుడు బయటపెట్టిన acceptance communicate అయినట్టేనా?

జవాబు

విధానాలు (s. 3): ఏదైనా **చర్య** ద్వారా (రాతపూర్వక లేదా మౌఖిక మాటలు, ప్రవర్తన) లేదా తెలియజేసే ఉద్దేశంతో చేసిన **omission** ద్వారా; మౌనం omission కాదు; కేవలం మనసులో అంగీకరించడం communication కాదు.

Offer offeree కు **తెలిసినప్పుడు** పూర్తవుతుంది (ఉత్తరం 12వ తేదీన చేరి 15వ తేదీన చదివితే → 15వ తేదీనే communicate అయినట్టు).

Acceptance (s. 4): proposer పక్షంలో, acceptor అదుపు దాటి transmission ప్రక్రియలో పెట్టినప్పుడు (post చేసినప్పుడు); acceptor పక్షంలో, proposer కు తెలిసినప్పుడు.

committee లోని ఒక సభ్యుడి వ్యక్తిగత మాట పాఠశాల communication కాదు: Mr Parth కు contract లేదు (CSQ 6.1; Central Bank Yeotmal లో communicate కాని bank resolution).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Post చేస్తే proposer కట్టుబడతాడు; చేరితే acceptor కట్టుబడతాడు.**

కార్డ్ 2.15 T 1.8 · భావన

★ OL 1.8.3, 1.6.3 · Scanner U1 CSQ 6.3, U1 CSQ 8.1, U1 CSQ 8.2 · SM pp.2.27–2.28, 2.31–2.32

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

A post ద్వారా offer చేస్తాడు, B post ద్వారా అంగీకరిస్తాడు. ఎవరు దేన్ని, ఎప్పటి వరకు revoke చేయవచ్చు? revocation telegram ముందుగా లేదా acceptance ఉత్తరంతో పాటు చేరితే ఏమవుతుంది?

జవాబు

Post ద్వారా offer ఉత్తరం **చదివినప్పుడు** పూర్తవుతుంది. acceptance post చేసే క్షణం వరకు proposer దాన్ని revoke చేయవచ్చు, ఆ తర్వాత కాదు (s. 5).

Acceptance ను acceptor, acceptance ఉత్తరం proposer కు చేరకముందు లేదా చేరే **క్షణం వరకు** revoke చేయవచ్చు, ఆ తర్వాత కాదు.

revocation telegram ముందుగా లేదా acceptance ఉత్తరంతో పాటు చేరితే, revocation **పూర్తిగా చెల్లుతుంది** (SM). రెండూ ఒకేసారి చేరితే, ఏది ముందు చదివారన్నదానిపై ఆధారపడవచ్చని Scanner జవాబులు చేరుస్తాయి.

offer revocation offeree కు చేరకముందే post చేసిన acceptance చెల్లుతుంది (CSQ 6.3); కానీ రకం చెప్పని 'oil', ఫ్లాక్ కూడా లేదు → agreement ఇంకా void.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Offer: acceptance post చేసే వరకు వెనక్కి తీసుకోవచ్చు. Acceptance: అది చేరే వరకు వెనక్కి తీసుకోవచ్చు.** రెండు గడియారాలు, రెండు ఆగే చోట్లు.

కార్డ్ 2.16 T 1.8 · పరీక్ష ఉచ్చు

★ OL 1.8.4 · Scanner U1 CSQ 8.3 · SM p.2.31

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

X సాయంత్రం 6 గంటల వరకు offer ను తెరిచే ఉంచుతానని promise చేసి, అంతకుముందే ఆ వస్తువులను మరొకరికి అమ్మేస్తాడు. offeree ఇంకా అంగీకరించగలడా?

జవాబు

లేదు. offer ను తెరిచే ఉంచుతానన్న promise, acceptance కు ముందు దాని revocation ను **ఆపదు**.

s. 5 ప్రకారం, నిర్ణీత కాలం తెరిచే ఉంచుతానని ఒప్పుకున్నా కూడా, proposer పక్షంలో acceptance communication పూర్తయ్యే వరకు offer ను ఎప్పుడైనా revoke చేయవచ్చు.

కుర్చీలను 15.02 వరకు offer చేసి 13.02 న C కి అమ్మేశారు; B 14.02 న అంగీకరించాడు: B నష్టపరిహారం క్లెయిమ్ చేయలేడు, ఎందుకంటే అది కేవలం offer మాత్రమే (CSQ 8.3).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **'6 గంటల వరకు తెరిచే ఉంటుంది' అనేది కోరిక మాత్రమే, తాళం కాదు.** acceptance మాత్రమే offer కు తాళం వేస్తుంది.

కార్డ్ 2.17 T 1.8 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 1.8.1, 1.8.2, 1.6.5 · Scanner U1 TQ 8.1, U1 CSQ 6.2 · SM pp.2.32–2.33

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

offer **revocation** యొక్క **ఏడు విధానాలు** చెప్పండి. **condition precedent** నెరవేరకపోతే ఏమవుతుంది?

జవాబు

(1) revocation **notice**; (2) **కాలం గడవడం** (నిర్దేశించిన లేదా సహేతుక); (3) **condition precedent** నెరవేరకపోవడం (s. 6); (4) acceptance కు ముందే acceptor కు తెలిస్తే, proposer **మరణం లేదా insanity**;

(5) **counter offer**; (6) **సూచించిన లేదా సాధారణ విధానంలో** అంగీకరించకపోవడం; (7) **subsequent illegality**.

Condition precedent: offeror ఒక document లేదా earnest money కోరవచ్చు; అది ఇవ్వకపోతే ప్రతిపాదన **తెలియజేయకుండానే** ఆటోమేటిక్‌గా lapse అవుతుంది.

Bright Scholars: ఫీజు చెల్లించారు కానీ గడువు తేదీకి documents ఇవ్వలేదు → admission offer revoke అయినట్టే; Vishal కు చెప్పకుండా రద్దు చేయడం valid (CSQ 6.2).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-L-C-D-C-M-I** = 'No Late Cheques; Death, Counter, Mode, Illegality': Notice, Lapse, Condition, Death, Counter offer, Mode, Illegality. ఏడు అక్షరాలు, ఏడు విధానాలు.

కార్డ్ 2.18 T 2.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.1.1 · Scanner U2 TQ 1.1 · SM pp.2.46–2.47

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

consideration ను నిర్వచించండి. **s. 2(d)** ఏమి చెబుతుంది, ఆ నిర్వచనానికి ఏ case ను ఉదహరిస్తారు?

జవాబు

Consideration = **quid pro quo**, "ప్రతిఫలంగా ఏదో ఒకటి". దీనికి రెండు కోణాలు: promisor కు benefit, promisee కు detriment.

s. 2(d): promisor కోరిక మేరకు, promisee లేదా మరెవరైనా ఏదైనా చేసినా లేదా చేయకుండా ఉన్నా, చేస్తున్నా లేదా చేయకుండా ఉంటున్నా, లేదా చేస్తానని లేదా చేయకుండా ఉంటానని promise చేసినా; ఆ చర్య, abstinence లేదా promise consideration అవుతుంది.

Misa v. Currie: ఒక party కి కలిగే ఏదైనా right, interest, profit లేదా benefit, లేదా అవతలి party ఇచ్చే, భరించే లేదా స్వీకరించే forbearance, detriment, loss లేదా responsibility.

Consideration డబ్బే కానవసరం లేదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **A-A-P: Act, Abstinence, Promise.** promise కు ధరను చెల్లించే మూడు నాణేలు ఇవే.

కార్డ్ 2.19 T 2.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.1.2, 2.2.2 · Scanner U2 TQ 1.1, U2 TQ 2.2 · SM pp.2.48–2.50

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

consideration గురించిన **ఎనిమిది చట్ట నియమాలు** చెప్పండి.

జవాబు

(1) **promisor కోరిక మేరకు** కదలాలి; (2) **promisee లేదా మరెవరి** నుంచైనా రావచ్చు; (3) **executed లేదా executory** కావచ్చు; (4) **past, present లేదా future** కావచ్చు;

(5) **adequate కావాల్సిన అవసరం లేదు**; (6) **ఇప్పటికే చట్టపరంగా చేయాల్సిన పని** కాకూడదు; (7) **నిజమైనది** అయి ఉండాలి, illusory కాకూడదు; (8) unlawful, immoral లేదా public policy కు వ్యతిరేకం **కాకూడదు**.

ఉదాహరణలు: మూడో వ్యక్తి కోరికపై చేసిన పని consideration కాదు (Durga Prasad v. Baldeo); సాక్షికి చెల్లిస్తానన్న promise void; డాక్టర్‌కు ఫీజు కంటే ₹2,000 ఎక్కువ ఇవ్వడం void; మంత్రం ద్వారా నిధిని కనుగొనడం illusory.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **D-P-E-P-A-L-R-L** = ‘**D**ad **P**ays **E**very **P**enny **A**lways, **L**ittle **R**upees **L**ast’: Desire, Person, Executed/executory, Past/present/future, Adequacy, Legal duty, Real, Lawful. ఎనిమిది అక్షరాలు, ఎనిమిది నియమాలు.

కార్డ్ 2.20 T 2.2 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 2.2.1 · Scanner U2 TQ 2.1 · SM pp.2.49, 2.57

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

“valid contract ఏర్పడాలంటే consideration adequate గా ఉండాలి.” వ్యాఖ్యానించండి.

జవాబు

నిజం కాదు. Consideration **adequate కావాల్సిన అవసరం లేదు**; చట్టం **కొంత విలువ** ఆపాదించే ఏదైనా అయితే చాలు. Adequacy ఒప్పందం చేసే సమయంలో parties చూసుకునే విషయం, కోర్టుది కాదు (Bolton v. Modden).

s. 25 కు Explanation 2: promisor consent స్వేచ్ఛగా ఇచ్చిన agreement, consideration inadequate అయినంత మాత్రాన void కాదు.

కానీ **gross inadequacy** consent **free కాదు** అనడానికి సాక్ష్యంగా తీసుకోవచ్చు: ₹60 లక్షల ఇంటిని ₹10 లక్షలకు అమ్మితే, coercion, undue influence లేదా fraud వాదించనంత వరకు కేవలం ధర వల్ల అది void కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కోర్టులు promises ను తూకం వేస్తాయి, ధరలను కాదు.** చెడ్డ బేరం కూడా బేరమే; ధర మరీ తక్కువై ఒత్తిడి వాసన వస్తే తప్ప.

కార్డ్ 2.21 T 2.2 · భావన

★ OL 2.2.3, 2.3.3 · Scanner U2 CSQ 2.1, U2 CSQ 3.2 · SM pp.2.48, 2.50

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

consideration ఇవ్వని వ్యక్తి, తన ప్రయోజనం కోసం చేసిన promise పై దావా వేయవచ్చా? “stranger to consideration”, “stranger to contract” వివరించండి.

జవాబు

Consideration promisee నుంచి **లేదా మరెవరి నుంచైనా** రావచ్చు: **stranger to a consideration** ఉండవచ్చు, కానీ **stranger to a contract** ఉండకూడదు (s. 2(d)).

Chinnayya v. Ramayya (1882): ఒక వృద్ధురాలు తన కూతురికి ఆస్తి ఇచ్చి, తన సోదరుడికి (మేనమామకు) annuity చెల్లించాలని చెప్పింది; అదే రోజు కూతురు అతని పేరిట ఒక రాతపూర్వక పత్రం సంతకం చేసింది. మేనమామ వసూలు చేసుకోగలిగాడు.

gift deed, promise రెండూ ఒకే లావాదేవీగా కలిపి అమలయ్యాయి; donor ఇచ్చిన consideration సరిపోయింది (CSQ 2.1, CSQ 3.2).

stranger to the contract దావా వేయలేడు, ఏదైనా exception వర్తిస్తే తప్ప (తర్వాతి topic).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ధర ఎవరైనా చెల్లించవచ్చు; దావా వేయగలిగేది party మాత్రమే.** మేనమామ చెల్లింపుకు కొత్తవాడు, promise కు కాదు.

కార్డ్ 2.22 T 2.3 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 2.3.1, 2.3.2 · Scanner U2 TQ 3.1, U2 TQ 3.2, U2 TQ 3.3, U2 CSQ 3.1 · SM pp.2.50–2.52, 2.57

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

privity of contract సిద్ధాంతాన్ని, దాని **ఏడు exceptions** ను చెప్పండి. covenant running with land అమ్మినవాడి కొడుకుకు ఎలా సహాయపడుతుంది?

జవాబు

Privity: contract లో party మాత్రమే దానిపై దావా వేయగలడు; contract కు stranger వేయలేడు.

Exceptions: (1) **trust**; (2) రాతపూర్వకంగా చేసిన **family settlement**; (3) **marriage** ఏర్పాట్లు; (4) **assignment** (వ్యక్తిగత నైపుణ్యం లేనిది); (5) **acknowledgement లేదా estoppel**; (6) **covenant running with land**; (7) అధికార పరిధిలో **agent** ద్వారా చేసిన contract.

Covenant running with land: notice ఉన్న కొనుగోలుదారు కట్టుబడతాడు, అమ్మినవాడి వారసుడు దాన్ని అమలు చేయించవచ్చు. Chotelal, Mohanlal పై 1 acre క్లెయిమ్ చేయగలడు (CSQ 3.1).

ఆ కేసులో consideration Chotelal తండ్రి నుంచి కూడా వచ్చింది, sale deed, promise కలిసి అమలయ్యాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **T**ea **F**or **M**um, **A**nita **A**nd **C**ousin **A**arav: Trust, Family settlement, Marriage, Assignment, Acknowledgement, Covenant, Agent. ఏడు అక్షరాలు, ఏడు exceptions.

కార్డ్ 2.23 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 2.4.1, 2.4.8 · Scanner U2 TQ 4.1, U2 CSQ 4.7 · SM pp.2.52–2.53
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి “Consideration లేకపోతే contract లేదు” (s. 25). consideration లేని agreement valid అయ్యే **ఏడు exceptions** చెప్పండి.	జవాబు (1) **సహజ ప్రేమ, అభిమానం** [s. 25(1)]; (2) **గతంలో స్వచ్ఛందంగా చేసిన సేవలకు** పరిహారం [s. 25(2)]; (3) **time-barred debt** చెల్లిస్తానన్న promise [s. 25(3)]; (4) **agency** (s. 185); (5) **పూర్తయిన gift** (Explanation 1 to s. 25); (6) **bailment** (s. 148); (7) **charity**. Agency, bailment కు **అసలు consideration అవసరం లేదు** (ss. 185, 148). పూర్తయిన gift: donor, donee మధ్య valid; ఉదా. స్నేహితురాలు పుట్టినరోజున నిజంగా ఇచ్చిన iPhone (CSQ 4.7).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-P-T-A-G-B-C** = ‘**N**ice **P**eople **T**rust **A**ny **G**ift, **B**ring **C**ake’: Natural love, Past service, Time-barred debt, Agency, Gift, Bailment, Charity. ఏడు అక్షరాలు, ఏడు exceptions.

కార్డ్ 2.24 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 2.4.2, 2.4.4, 2.4.5 · Scanner U2 TQ 4.2, U2 CSQ 4.2, U2 CSQ 4.8, U1 CSQ 2.1 · SM p.2.52
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **s. 25(1)** (సహజ ప్రేమ, అభిమానం) యొక్క **నాలుగు షరతులు** చెప్పండి. registered కాని deed లేదా స్నేహితుల మధ్య promise అర్హత పొందుతాయా?	జవాబు (i) **సహజ ప్రేమ, అభిమానంతో** చేసినది; (ii) parties **దగ్గరి బంధుత్వం** ఉన్నవారు; (iii) **రాతపూర్వకంగా**; (iv) చట్ట ప్రకారం **registered**. భార్యాభర్తల మధ్య రాతపూర్వక, registered promise (ఉదా. తన సంపాదనను చెల్లించడం, లేదా కోడలికి బంగారు హారం) consideration లేకుండానే enforceable. **Registered కాని** deed విఫలమవుతుంది: Om Kashyap తన ఇంటిని కూతురికి రాతపూర్వకంగా gift ఇచ్చాడు, కానీ చనిపోయేలోపు register చేయలేదు; అది enforceable కాదు (CSQ 4.2). **స్నేహితులు విఫలమవుతారు:** స్నేహితుడికి బంగారు ఉంగరం ఇస్తానన్న Amol promise enforceable కాదు; భార్యాభర్తల మధ్య అయినా రాతపూర్వకంగా, registered అయితేనే enforceable (CSQ 4.8).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Love + Near + Written + Registered = నాలుగు తాళాలు.** స్నేహితులకు తాళం చెవి లేదు; register కాని deed ఒక తాళాన్ని తెరిచే వదిలేస్తుంది.

కార్డ్ 2.25 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 2.4.2, 2.4.3 · Scanner U2 TQ 4.2, U2 CSQ 4.1, U2 CSQ 4.6 · SM pp.2.13, 2.53
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **time-barred debt** చెల్లిస్తానన్న promise, కొత్త consideration లేకుండా ఎప్పుడు enforceable అవుతుంది (s. 25(3))?	జవాబు promise **రాతపూర్వకంగా** ఉండాలి, limitation వల్ల barred అయిన అప్పును పూర్తిగా లేదా కొంత మేర చెల్లిస్తానని **debtor లేదా అతని authorised agent సంతకం** చేయాలి. Limitation Act ప్రకారం **మూడు సంవత్సరాల** తర్వాత అప్పు enforceable కాదు. SM illustration: A కి ₹60,000 అప్పు ఉంది (time-barred); తుది settlement గా ₹50,000 చెల్లిస్తానని సంతకం చేసిన రాతపూర్వక promise ఇచ్చాడు → **₹50,000 వరకు మాత్రమే** enforceable. Bhuvika తన time-barred loan చెల్లిస్తానని రాసిన promise వల్ల Madan క్లెయిమ్ valid అయింది (CSQ 4.6).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చచ్చిన అప్పు, బతికిన కలం:** సంతకం చేసిన రాతపూర్వక promise మాత్రమే దాన్ని బతికిస్తుంది, అదీ promise చేసిన మొత్తం వరకే.

కార్డ్ 2.26 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 2.4.7 · Scanner U2 CSQ 4.5 · SM pp.2.52–2.53
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **గతంలో స్వచ్ఛందంగా చేసిన సేవలకు** పరిహారం ఇస్తానన్న promise కు s. 25(2) లోని **నాలుగు షరతులు** చెప్పండి.	జవాబు (i) సేవలు **స్వచ్ఛందంగా** చేసినవి; (ii) **promisor కోసం** చేసినవి; (iii) సేవలు చేసిన సమయంలో promisor **ఉనికిలో** ఉన్నాడు; (iv) promisor **పరిహారం ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం** కలిగి ఉన్నాడు. SM ఉదాహరణలు: P, R యొక్క wallet దొరికి తిరిగి ఇచ్చాడు, R ₹10,000 ఇస్తానన్నాడు → valid; మేనల్లుడు దావాలో సహాయం చేశాడు, తర్వాత ₹10,000 ఇస్తానన్న promise → valid. CSQ 4.5: Ramesh పోయిన documents ను అడగకుండానే తిరిగి ఇచ్చాడు; Abhimanyu తర్వాత ₹50,000 ఇస్తానని promise చేసి బాధ్యుడు (Scanner జవాబు రాతపూర్వక, సంతకం చేసిన promise పై ఆధారపడింది; SM నాలుగు షరతులను మాత్రమే చెబుతుంది).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **V-F-E-I = Volunteered, For him, Existed then, Intended to pay.** నాలుగు షరతులు, నాలుగు అక్షరాలు.

కార్డ్ 2.27 T 2.4 · భావన	★★ OL 2.4.6 · Scanner U2 CSQ 4.3, U2 CSQ 4.4 · SM p.2.53
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **charity** కు విరాళం ఇస్తానన్న promise consideration లేకుండా ఎప్పుడు enforceable అవుతుంది? Case పేరు చెప్పండి.	జవాబు విరాళం ఇస్తానన్న promise పై నమ్మకంతో **promisee బాధ్యత తీసుకున్నప్పుడు** valid (**Kadarnath v. Gorie Mohammad**). SM ఉదాహరణ: గుడి secretary కి ₹1,00,000 ఇస్తానన్న promise; ఆ నమ్మకంతో అతను renovation కు ఖర్చు పెట్టాడు; అతను క్లెయిమ్ చేయవచ్చు. CSQ 4.3: Mr S ఒక పిల్లవాడి చికిత్స కోసం ₹2 లక్షలు ఇస్తానన్నాడు; Mr A అత్యవసరంగా ₹1.5 లక్షలు ఖర్చు చేశాడు → A ₹1.5 లక్షలు క్లెయిమ్ చేయవచ్చు. CSQ 4.4: సభ్యుల promises పై నమ్మకంతో గుడి trust పనిని విస్తరించింది → committee గెలుస్తుంది. Scanner: బాధ్యత promise చేసిన మొత్తం లేదా చేసిన బాధ్యత, ఏది తక్కువైతే దానికే పరిమితం.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Promise + తీసుకున్న బాధ్యత = enforceable.** ఎవరూ ఆధారపడని కేవలం charity ప్రకటన ఒక కోరిక మాత్రమే.	

కార్డ్ 2.28 T 3.1 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 3.1.4 · Scanner U3 CSQ 1.4, U3 CSQ 1.5, U3 CSQ 1.7 · SM pp.2.59–2.60, 2.62
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి minor యొక్క agreement void, voidable లేదా valid ఇందులో ఏది? మెజారిటీ వచ్చాక దాన్ని ratify చేయవచ్చా? లెండర్ తల్లిదండ్రులపై దావా వేయవచ్చా?	జవాబు minor (**18** లోపు, Indian Majority Act, 1875) competent కాదు: అతని agreement **void ab initio**, అంటే మొదటి నుంచే void. **Mohori Bibi v. Dharmo Das Ghose** (1903): ఒక minor తన ఇంటిని ₹20,000 కు mortgage పెట్టి ₹8,000 మాత్రమే అందుకున్నాడు; contract void, అతను ఏమీ చెల్లించనవసరం లేదు. **Ratify చేయలేరు:** void agreement ను మెజారిటీ వచ్చాక ఎప్పటికీ ratify చేయలేరు; మెజారిటీ తర్వాత ఇచ్చిన కొత్త promissory note consideration లేనందున void (SM Example 1; CSQ 1.4). **తల్లిదండ్రులపై క్లెయిమ్ లేదు:** minor తన తల్లిదండ్రులను లేదా guardian ను కట్టుబడలేడు, వారి agent గా వ్యవహరిస్తే తప్ప (CSQ 1.5, CSQ 1.7).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఎప్పుడూ నాటని విత్తనానికి నీళ్లు పోయలేం.** 18 నిండినంత మాత్రాన మొదటి నుంచే void అయిన agreement బతకదు.	

కార్డ్ 2.29 T 3.1 · భావన	★ OL 3.1.3, 3.1.6, 3.1.7 · Scanner U3 TQ 1.2, U3 CSQ 1.2, U3 CSQ 1.6 · SM pp.2.60, 2.62
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి minor ఏమి చేయగలడు? **beneficiary** గా, **agent** గా minor ను, minor కు **surety** గా ఒక adult ను వివరించండి.	జవాబు **Beneficiary:** అవతలి party ని తనకు కట్టుబడేలా చేయడాన్ని minor కు ఏదీ అడ్డుకోదు; అతని పేరిట ఉన్న promissory note లేదా mortgage పై దావా వేయవచ్చు. అతను partner కాలేడు, కానీ అందరు partners సమ్మతితో partnership **benefits** కు చేర్చుకోవచ్చు. **Agent:** minor agent గా వ్యవహరించగలడు కానీ **తన principal కు బాధ్యుడు కాడు**; minor agent నుంచి కొన్న కొనుగోలుదారుకు మంచి title ఉంటుంది (CSQ 1.6). **Surety:** minor కొనుగోలుకు surety అయిన adult **బాధ్యుడు** (creditor తో ప్రత్యక్ష contract); surety కూడా minor అయితే guarantee void (CSQ 1.2).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Take, Act, Never Owe:** minor benefit తీసుకోవచ్చు, agent గా పనిచేయవచ్చు, కానీ ఎప్పుడూ బాకీ పడడు; అతని కోసం guarantee బరువును adult మోస్తాడు.

కార్డ్ 2.30 T 3.1 · భావన	★★ OL 3.1.5 · Scanner U3 CSQ 1.3 · SM p.2.60
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఒక minor తాను adult నని అబద్ధం చెప్పి ₹40,000 అప్పు తీసుకున్నాడు. లెండర్ వసూలు చేసుకోగలడా? ఇంకా ఖర్చు కాని డబ్బు సంగతేమిటి?	జవాబు minor ఎప్పుడైనా **minority ని వాదించవచ్చు**; అతను major నని తప్పుగా చెప్పి అప్పు తీసుకున్నా కూడా అతనిపై **estoppel నియమం వర్తించదు**. ఇప్పటికే ఖర్చు చేసిన మొత్తానికి అతను **బాధ్యుడు కాడు**. **ఖర్చు కాని** డబ్బును తిరిగి అడగవచ్చు; ఇంకా అతని వద్ద ఉన్న ఆస్తిని (laptop) తిరిగి ఇవ్వమని ఆదేశించవచ్చని Scanner చేరుస్తుంది (CSQ 1.3). Rahul: ₹40,000 తిరిగి చెల్లించే బాధ్యత లేదు కానీ laptop ను తిరిగి ఇవ్వమని ఆదేశించవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **'నా వయసు గురించి అబద్ధం చెప్పాను' అనేది లెండర్ కు రక్షణ కాదు.** minor తన వాదనను కాపాడుకుంటాడు; ఇంకా చేతిలో ఉన్నదాన్ని మాత్రమే వెనక్కి తీసుకోవచ్చు.

కార్డ్ 2.31 T 3.1 · భావన	★★ OL 3.1.1, 3.1.2 · Scanner U3 TQ 1.1, U3 CSQ 1.1, U3 CSQ 1.4, U3 CSQ 1.7 · SM pp.2.60–2.61
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి “minor కు సరఫరా చేసిన necessaries కు అతను చెల్లించాలి.” సరైనదా కాదా? s. 68 వివరించండి.	జవాబు **పదాలు ఉన్నట్టు తప్పు. s. 68** ప్రకారం supplier కు minor యొక్క **ఆస్తి** నుంచి చెల్లిస్తారు; **వ్యక్తిగత బాధ్యత లేదు**, ఎప్పుడూ necessaries విలువను మించదు. రెండు షరతులు: అతని **station in life** కు అతని పోషణకు సహేతుకంగా అవసరమైన వస్తువులు కావాలి, అతనికి ఇప్పటికే తగినంత సరఫరా ఉండకూడదు. **Necessaries** లో విద్య, అంత్యక్రియల ఖర్చులు ఉంటాయి; luxuries లేదా ఖరీదైన వస్తువులు ఉండవు. ఉపయోగమే పరీక్ష, అలంకారం కాదు. Shruti ₹70,000 laptop ను credit పై కొనింది: ₹20,000 మాత్రమే (ఆమె ఆస్తులు) వసూలు చేయవచ్చు. కాలేజీ ఫీజు, పుస్తకాల కోసం తీసుకున్న loan: minor ఆస్తుల నుంచి వసూలు చేయవచ్చు (CSQ 1.1).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఆస్తి చెల్లిస్తుంది; minor ఎప్పుడూ కాదు.** ‘ఉపయోగమే, అలంకారం కాదు’ అనేది ఏది necessary అని నిర్ణయిస్తుంది.	

కార్డ్ 2.32 T 3.1 · భావన	★★ OL 3.1.8 · Scanner U3 CSQ 1.8 · SM pp.2.59, 2.63
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **unsound mind** ఉన్న వ్యక్తి contract చేయడానికి ఎప్పుడు competent (s. 12)? s. 11 కింద ఇంకెవరు అనర్హులు?	జవాబు **s. 11:** majority వయసు వచ్చినవాడు, **sound mind** ఉన్నవాడు, తనకు వర్తించే ఏ చట్టం వల్లా అనర్హుడు కానివాడు competent. **s. 12:** ఆ సమయంలో contract ను అర్థం చేసుకుని, తన ప్రయోజనాలపై దాని ప్రభావం గురించి హేతుబద్ధంగా నిర్ణయించుకోగలిగితే sound mind. sound mind లేని వ్యక్తి చేసిన agreement **void**. సాధారణంగా unsound, కొన్నిసార్లు sound → lucid intervals లో contract చేయవచ్చు; సాధారణంగా sound, కొన్నిసార్లు unsound (delirium, మత్తు) → ఆ సమయంలో contract చేయలేడు. హౌదా వల్ల అనర్హులు: విదేశీ sovereigns, ambassadors, alien enemy, corporations, convicts, insolvents. ₹2,00,000 విలువైన ఆస్తిని unsound mind ఉన్న వ్యక్తి ₹25,000 కు అమ్మితే → void (CSQ 1.8).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సంతకం చేసే క్షణం పరీక్ష:** ఆ క్షణంలో sound అయితే contract చేయవచ్చు; lucid interval లెక్కలోకి వస్తుంది, delirium రాదు.	

కార్డ్ 2.33 T 3.2 · భావన	★★ OL 3.2.1, 3.3.15 · Scanner U3 CSQ 2.1, U3 CSQ 2.2, U3 CSQ 3.9 · SM pp.2.64–2.65
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **consent** (s. 13), **free consent** (s. 14) లను నిర్వచించండి. Joy flat no. 101 ను offer చేస్తాడు కానీ Roy అది flat no. 102 అనుకుంటాడు: contract ఉందా?	జవాబు **s. 13:** ఇద్దరు లేదా ఎక్కువమంది **ఒకే విషయంపై ఒకే అర్థంలో** అంగీకరిస్తే consent ఇచ్చినట్టు (consensus ad idem). **s. 14:** consent **coercion, undue influence, fraud, misrepresentation లేదా mistake** వల్ల కలగకపోతే అది free. మొదటి నాలుగింటి వల్ల కలిగితే → consent అలా కలిగిన party ఇష్టానుసారం contract **voidable**; mistake వల్ల చెడిపోతే → **void**. వేరే flat, ఎరుపు కారు వర్సెస్ నలుపు కారు, Maruti వర్సెస్ Wagon R మనసులో ఉండడం → consensus ad idem లేదు → **contract లేదు** (CSQ 2.1, CSQ 2.2, CSQ 3.9).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒకే విషయం, ఒకే అర్థం.** ఒకరు '101' అంటే మరొకరు '102' అని విన్నప్పుడు అమలు చేయడానికి ఏమీ లేదు.

కార్డ్ 2.34 T 3.3 · భావన	★★ OL 3.3.1, 3.3.2 · Scanner U3 TQ 3.5, U3 TQ 3.8, U3 TQ 3.10 · SM pp.2.65–2.66
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **coercion** (s. 15) ను నిర్వచించి దాని ప్రభావాలు చెప్పండి. **suicide** చేసుకుంటానన్న బెదిరింపు coercion అవుతుందా?	జవాబు **s. 15:** agreement కుదిరేలా చేసే ఉద్దేశంతో, ఎవరికైనా నష్టం కలిగించేలా, **Indian Penal Code** నిషేధించిన ఏ చర్యనైనా చేయడం లేదా చేస్తానని బెదిరించడం, లేదా ఏదైనా ఆస్తిని చట్టవిరుద్ధంగా నిర్బంధించడం లేదా నిర్బంధిస్తానని బెదిరించడం (Scanner జవాబులు Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023 ను ఉదహరిస్తాయి). అది party నుంచే రావాల్సిన అవసరం లేదు, మూడో వ్యక్తిని ఉద్దేశించినది కూడా కావచ్చు. **ప్రభావాలు:** coerce అయిన party ఇష్టానుసారం contract **voidable** (**s. 19**); coercion కింద అందుకున్న డబ్బు లేదా వస్తువులను తిరిగి చెల్లించాలి లేదా ఇవ్వాలి (**s. 72**). **Suicide బెదిరింపు = coercion:** suicide శిక్షార్హం కాకపోయినా Penal Code నిషేధించింది; భార్యను, కొడుకును suicide చేసుకుంటానని బెదిరించి తీసుకున్న release deed ను రద్దు చేశారు. తుపాకీ చూపి scooter అమ్మకం → X ఇష్టానుసారం voidable, Y ఇష్టానుసారం కాదు (TQ 3.8).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **బెదిరింపు + నేరం, లేదా బెదిరింపు + ఆస్తి నిర్బంధం = coercion.** Voidable (s. 19), refund (s. 72); 'నేను చచ్చిపోతాను' అన్నా లెక్కలోకి వస్తుంది.

కార్డ్ 2.35 T 3.3 · భావన

★ OL 3.3.3 · Scanner U3 TQ 3.4, U3 TQ 3.6 · SM pp.2.66–2.67, 2.84

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

undue influence (s. 16) ను నిర్వచించండి. ఏ నాలుగు పరిస్థితుల్లో ఒక వ్యక్తి మరొకరి **ఇష్టాన్ని శాసించగలడు**? burden of proof ఎవరిపై ఉంటుంది?

జవాబు

s. 16: సంబంధాలు ఎలా ఉంటాయంటే ఒక party అవతలివారి **ఇష్టాన్ని శాసించగలడు**, ఆ స్థానాన్ని ఉపయోగించి **అన్యాయమైన లాభం** పొందుతాడు.

శాసించే స్థానం వీటి నుంచి వస్తుంది: (a) నిజమైన లేదా కనిపించే **authority** (యజమాని, సేవకుడు; డాక్టర్, రోగి); (b) **fiduciary** సంబంధం (solicitor, client; గురువు, భక్తుడు); (c) అనారోగ్యం, వృద్ధాప్యం లేదా శారీరక బాధ వల్ల **మానసిక ఇబ్బంది**; (d) **unconscionable bargain** (undue influence ఉన్నట్టు భావిస్తారు, ఉదా. money-lender loan).

Burden of proof: మొదట నష్టపోయిన party పై (శాసించే స్థానం, దాన్ని ఉపయోగించడం, అన్యాయమైన లావాదేవీ); ఆ తర్వాత undue influence లేదని అవతలి party నిరూపించాలి.

నగదు కొరత సమయంలో banker ఎక్కువ వడ్డీ వసూలు చేయడం సాధారణ వ్యాపారమే, undue influence కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **A-F-M-U** = '**A** Fine **M**ess, **U**nfair': Authority, Fiduciary, Mental distress, Unconscionable bargain. నాలుగు అక్షరాలు, నాలుగు పరిస్థితులు.

కార్డ్ 2.36 T 3.3 · భావన

★★★ OL 3.3.4, 3.3.5 · Scanner U3 CSQ 3.3, U3 CSQ 3.4, U3 CSQ 3.7, U3 CSQ 3.11 · SM pp.2.67–2.68

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

employer, teacher లేదా doctor చేసిన undue influence ప్రభావం ఏమిటి (s. 19A)? doctor promissory note ను వసూలు చేయగలడా? coercion, undue influence రెండూ ఉంటే ఏమవుతుంది?

జవాబు

s. 19A: consent అలా కలిగిన party ఇష్టానుసారం contract **voidable**; కోర్టు దాన్ని పూర్తిగా రద్దు చేయవచ్చు, లేదా అతను benefit పొందితే **న్యాయమైన షరతులపై** రద్దు చేయవచ్చు.

Employer, employee (పదోన్నతి కోసం flat ను market value కంటే తక్కువకు అమ్మడం), teacher, student (marks కోసం bike ను చౌకగా అమ్మడం): authority → voidable, బలహీన party దావా వేయవచ్చు.

Doctor: Chandan తీవ్రమైన నొప్పితో ₹300 consultation కు ₹5,000 note సంతకం చేశాడు. doctor note ను వసూలు చేయలేడు, తన **సాధారణ ఫీజు** మాత్రమే క్లెయిమ్ చేయవచ్చు.

వృద్ధుడైన Mr Sen పై తప్పుడు criminal ఫిర్యాదు బెదిరింపు (coercion), caretaker భావోద్వేగ ప్రభావం (undue influence) → gift deed అతని ఇష్టానుసారం **voidable** (CSQ 3.11).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Boss, teacher, doctor = శాసించేవారు. Voidable, ఎప్పుడూ void కాదు.** doctor కు సాధారణ ఫీజు మాత్రమే దక్కుతుంది.

కార్డ్ 2.37 T 3.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 3.3.6 · Scanner U3 TQ 3.1, U3 TQ 3.7, U3 TQ 3.11, U3 CSQ 3.5 · SM p.2.68
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **fraud** (s. 17) ను నిర్వచించండి. ఐదు చర్యలను చెప్పండి.	జవాబు contract లో ఒక party చేసిన, లేదా అతని connivance తో చేసిన, లేదా అతని agent చేసిన చర్యలు, మరో party ని (లేదా అతని agent ని) **మోసం చేసే ఉద్దేశంతో** లేదా contract లోకి ప్రేరేపించే ఉద్దేశంతో: (1) నిజం కాదని నమ్మే వ్యక్తి **వాస్తవంగా సూచించడం** (suggestion as a fact); (2) ఒక వాస్తవం తెలిసిన లేదా నమ్మే వ్యక్తి దాన్ని **చురుగ్గా దాచడం**; (3) **నెరవేర్చే ఉద్దేశం లేకుండా చేసిన promise**; (4) **మోసం చేయడానికి తగిన ఇతర ఏ చర్యైనా**; (5) **చట్టం ప్రత్యేకంగా fraudulent అని ప్రకటించిన** ఏ చర్య లేదా omission అయినా. Karan పగిలిన కాలును అతికించి దాచిన కేబుల్: active concealment → fraud; అతను rescind చేసి పరిహారం క్లెయిమ్ చేయవచ్చు (CSQ 3.5).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా S-C-P-A-L = ‘Some Cheats Promise And Lie’: Suggestion, Concealment, Promise, Act, Law. ఐదు అక్షరాలు, ఐదు చర్యలు.

కార్డ్ 2.38 T 3.3 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 3.3.7, 3.3.8 · Scanner U3 TQ 3.1, U3 TQ 3.3, U3 TQ 3.9, U3 CSQ 3.2, U3 CSQ 3.8 · SM pp.2.68–2.69
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **కేవలం మౌనం** fraud అవుతుందా? మౌనం ఎప్పుడు fraud కు సమానం? గుర్రం ఉదాహరణలు (A), (B), (C) తో పరీక్షించండి.	జవాబు **Fraud కాదు:** contract చేసే ఇష్టాన్ని ప్రభావితం చేసే వాస్తవాల గురించి కేవలం మౌనం fraud కాదు, **అయితే** (a) **చెప్పాల్సిన బాధ్యత** ఉంటే, లేదా (b) మౌనం **మాటకు సమానం** అయితే తప్ప. (A) అనారోగ్యంగా ఉన్న గుర్రం అమ్మేవాడు auction కొనుగోలుదారుకు ఏమీ చెప్పడు → **fraud కాదు**; చెప్పాల్సిన బాధ్యత లేదు (caveat emptor). అదే విధంగా Kapil అల్యూమినియం పాన్ ఎంచుకోవడం చూస్తూ ఉన్న salesman (CSQ 3.2). (B) కొనుగోలుదారు అమ్మేవాడి సొంత బిడ్డ → ఆ సంబంధం వల్ల **చెప్పాల్సిన బాధ్యత** ఉంది → మౌనం fraud. (C) కొనుగోలుదారు “మీరు ఖండించకపోతే గుర్రం ఆరోగ్యంగా ఉందనే అనుకుంటాను” అంటాడు, అమ్మేవాడు మౌనంగా ఉంటాడు → మౌనం మాటే → fraud.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మౌనం బంగారం, బాధ్యత పిలిస్తే లేదా మౌనం మాట్లాడితే తప్ప.** Auction లో అపరిచితుడు: బంగారం. సొంత బిడ్డ: బాధ్యత. ‘మీరు ఖండించకపోతే…’: మాటే.

కార్డ్ 2.39 T 3.3 · భావన

★★ OL 3.3.9 · Scanner U3 TQ 3.11, U3 CSQ 3.1 · SM p.2.69

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

fraud వల్ల consent కలిగిన party యొక్క **remedies** ఏమిటి? ఏ రెండు సందర్భాల్లో contract **voidable కాదు**?

జవాబు

మోసపోయిన party ఇష్టానుసారం contract **voidable**. అతను: (1) సహేతుక సమయంలో **rescind** చేయవచ్చు; (2) **damages** కోసం దావా వేయవచ్చు; (3) representation నిజమై ఉంటే అతను ఉండే స్థితిలో పెట్టేలా **performance పట్టుబట్టవచ్చు**.

Exceptions (voidable కాదు): (i) fraud కు సమానమైన మౌనం వల్ల consent కలిగింది, కానీ అతనికి **సాధారణ శ్రద్ధతో నిజం తెలుసుకునే మార్గం** ఉంది; (ii) fraud అతని consent కు **కారణం కాలేదు**.

ఉదాహరణ: B ను director గా తప్పుగా పేర్కొన్న prospectus ఆధారంగా shares కొన్నాడు; A కు B గురించి ఎప్పుడూ తెలియదు, కాబట్టి ఆ ప్రకటన అతన్ని ప్రేరేపించలేదు, అతని క్లెయిమ్ విఫలమైంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా R-D-P: Rescind, Damages, Performance అనే మూడు తలుపులు. రెండు మూసిన నిష్క్రమణలు: ‘తెలుసుకోగలిగేవాడు’, ‘ఆధారపడనివాడు’.

కార్డ్ 2.40 T 3.3 · భావన

★★★ OL 3.3.10, 3.3.11 · Scanner U3 TQ 3.2, U3 TQ 3.7, U3 CSQ 3.10 · SM p.2.70

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

misrepresentation యొక్క **మూడు భాగాలు** (s. 18) చెప్పండి. మోసం చేసే ఉద్దేశం అవసరమా?

జవాబు

(1) వక్త సమాచారం ప్రకారం సమర్థనీయం కాని, అబద్ధమైనదాన్ని **నమ్మినప్పటికీ** చేసిన **positive assertion**; (2) మోసం చేసే ఉద్దేశం లేకుండా చేసిన **బాధ్యత ఉల్లంఘన**, ఇతరులను తప్పుదారి పట్టించి అతనికి లాభం కలిగించడం;

(3) **ఎంత అమాయకంగానైనా**, agreement కు సంబంధించిన party, agreement యొక్క subject matter సారాంశం విషయంలో పొరపాటు చేసేలా చేయడం.

మోసం చేసే ఉద్దేశం అవసరం లేదు, ఉండదు; తప్పుదారి పట్టిన party ఇష్టానుసారం contract voidable.

ఉదాహరణలు: motorcycle engine ను తనిఖీ చేయకుండానే అది అద్భుతమైన స్థితిలో ఉందని చెప్పే seller; తగిన ఆధారం లేకుండా mare పూర్తిగా ఆరోగ్యంగా ఉందని చెప్పడం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా అమాయకత్వపు A-B-C: Assertion without warrant, Breach of duty, Causing a mistake. ఈ మూడింటిలో ఎక్కడా దుష్ట ఉద్దేశం లేదు.

కార్డ్ 2.41 T 3.3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 3.3.14 · Scanner U3 CSQ 3.10, U3 TQ 3.7 · SM pp.2.70–2.71

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

డీలర్ Sahil, Raju నుంచి fraud ద్వారా కొన్న accident జరిగిన కారును అమాయకంగా తిరిగి అమ్మాడు. కొనుగోలుదారు contract ను avoid చేయగలడా? Sahil నుంచి damages క్లెయిమ్ చేయగలడా?

జవాబు

Misrepresentation కు damages హక్కు లేదు, fraud కు మాత్రమే.

కారుకు accident అయిందని Sahil కు తెలియదు, కాబట్టి అతని అమ్మకం **misrepresentation**, fraud కాదు: Akshay contract ను **avoid** చేయవచ్చు కానీ **damages క్లెయిమ్ చేయలేడు** (CSQ 3.10).

Fraud: నష్టపోయిన party repudiate చేయవచ్చు **మరియు** damages క్లెయిమ్ చేయవచ్చు. Misrepresentation: repudiate చేయవచ్చు (లేదా restitution కోసం దావా వేయవచ్చు) కానీ **damages లేదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా నిజాయితీ లేనివారు damages చెల్లిస్తారు; నిజాయితీగా తప్పు చేసినవారు బేరాన్ని మాత్రమే కోల్పోతారు.

కార్డ్ 2.42 T 3.3 · భావన

★★ OL 3.3.12, 3.3.13 · Scanner U3 CSQ 3.1, U3 CSQ 3.6 · SM pp.2.69, 2.93–2.94

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

మోసపోయిన కొనుగోలుదారు rescind చేసే హక్కును ఎప్పుడు కోల్పోతాడు: (a) **నిజం తెలుసుకునే మార్గం** ఉన్నప్పుడు; (b) **repair** offer ను అంగీకరించినప్పుడు?

జవాబు

నిజం తెలుసుకునే మార్గం: misrepresentation (లేదా fraud కు సమానమైన మౌనం) వల్ల consent కలిగిన party కి సాధారణ శ్రద్ధతో నిజం తెలుసుకునే మార్గం ఉంటే, contract **voidable కాదు**.

కారు fuel-efficiency క్లెయిమ్: fuel meter, speed meter రెండూ సరిగ్గా పనిచేస్తున్నాయి, కాబట్టి Harish తనిఖీ చేయగలిగేవాడు → rescind చేయలేడు (CSQ 3.1).

Affirmation: నష్టపోయిన party misrepresentation గురించి తెలిసిన తర్వాత contract కింద benefit తీసుకుంటే లేదా దాన్ని **affirm** చేస్తే rescind చేసే హక్కును కోల్పోతాడు.

Sohan repair ఖర్చులో వాటా భరిస్తానన్న offer ను Suraj అంగీకరించాడు → అమ్మకాన్ని పరోక్షంగా అంగీకరించాడు → rescind చేయలేడు (CSQ 3.6).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **తనిఖీ చేయగలిగారా? అయితే లేదు. Repair బేరాన్ని ఒప్పుకున్నారా? అయితే ఉండిపోయినట్టే.** రెండూ నిష్క్రమణ తలుపును మూసేస్తాయి.

కార్డ్ 2.43 T 3.3 · పోలిక

★★★ OL 3.3.10, 3.3.11, 3.3.14 · Scanner U3 TQ 3.7 · SM p.2.71

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

fraud, **misrepresentation** ల మధ్య తేడా చెప్పండి.

జవాబు

Intention: fraud: నిజాన్ని దాచి అవతలి party ని మోసం చేయడం; misrepresentation: మోసం చేసే ఉద్దేశం లేదు.

Knowledge: fraud: ప్రకటన చేసినవాడు అది అబద్ధమని నమ్ముతాడు; misrepresentation: అది నిజం కాకపోయినా నిజమని నమ్ముతాడు.

Remedy: fraud: repudiate చేసి **damages** క్లెయిమ్ చేయవచ్చు; misrepresentation: repudiate చేయవచ్చు లేదా restitution కోసం దావా వేయవచ్చు కానీ **damages లేదు**.

నిజం తెలుసుకునే మార్గం: fraud: అవతలివారికి తెలుసుకునే మార్గం ఉందని చెప్పి fraudster తప్పించుకోలేడు; misrepresentation: నష్టపోయిన party కి తెలుసుకునే మార్గం ఉందని ప్రకటన చేసినవాడు వాదించవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **I-K-R-M:** Intention, Knowledge, Remedy, Means-to-discover. జవాబులో రాయాల్సిన నాలుగు వరుసలు ఇవే.

కార్డ్ 2.44 T 3.3 · గుర్తు చేసుకునే గొలుసు	★★★ OL 3.3.1, 3.3.3, 3.3.6, 3.3.10 · No direct Q · SM pp.2.65–2.73
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి free consent ను దెబ్బతీసే ఐదు అంశాలను, ఒక్కోదాని ప్రభావాన్ని గుర్తు చేసుకోండి.	జవాబు **Coercion** (s. 15): నేరంగా నిషేధించిన చర్య లేదా ఆస్తి చట్టవిరుద్ధ నిర్బంధం → voidable (s. 19). **Undue influence** (s. 16): శాసించే ఇష్టం + అన్యాయమైన లాభం → voidable (s. 19A). **Fraud** (s. 17): ఉద్దేశపూర్వక మోసం → voidable, damages తో. **Misrepresentation** (s. 18): అమాయకమైన అబద్ధం → voidable, damages లేదు. **Mistake** (ss. 20–22): వాస్తవంలో bilateral mistake → **void**; unilateral mistake → voidable కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా C-U-F-M-M: Coercion, Undue influence, Fraud, Misrepresentation, Mistake. మొదటి నాలుగు voidable; (bilateral) mistake మాత్రమే agreement ను void చేస్తుంది.

కార్డ్ 2.45 T 3.4 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 3.4.1, 3.4.2, 3.5.8 · Scanner U3 TQ 4.3, U3 CSQ 4.3, U3 CSQ 5.1 · SM pp.2.73–2.74
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి s. 23 కింద consideration లేదా object **unlawful** అయ్యే **ఆరు heads** చెప్పండి. హత్యకు డబ్బు చెల్లించడానికి తీసుకున్న loan valid అవుతుందా?	జవాబు (1) **చట్టం నిషేధించినది**; (2) చట్ట నిబంధనలను **వమ్ము చేసే** స్వభావం కలిగినది; (3) **fraudulent**; (4) మరొకరి **వ్యక్తికి లేదా ఆస్తికి హాని** కలిగించేది; (5) **immoral**; (6) **public policy** కు వ్యతిరేకం. ఉదాహరణలు: dowry తో ముడిపడిన వివాహ contract (నిషేధించినది); fraud ద్వారా సంపాదించిన లాభాల పంపకం; copyright ఉల్లంఘించి పుస్తకం ముద్రించడం; విడాకులు పొంది loan ఇచ్చినవాడిని పెళ్లి చేసుకోవడానికి వివాహిత స్త్రీకి loan (immoral, SM Example 36). **Collateral loan:** Z ను చంపడానికి X, Y కి ₹1,00,000 ఇస్తానన్నాడు; W ఉద్దేశం తెలిసి X కి ఆ డబ్బు అప్పు ఇచ్చాడు → X–Y agreement void (illegal), X–W agreement కూడా void, ఎందుకంటే illegal agreement కు సంబంధించిన agreements void (CSQ 4.3).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా F-D-F-I-I-P = ‘**F**ully **D**ishonest **F**rauds **I**njure **I**mmorally the **P**ublic’: Forbidden, Defeats law, Fraudulent, Injury, Immoral, Public policy. ఆరు అక్షరాలు, ఆరు heads.

కార్డ్ 2.46 T 3.4 · భావన	★★ OL 3.4.3, 3.5.8 · Scanner U3 CSQ 4.5, U3 CSQ 5.2 · SM p.2.77
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి consideration లేదా object లో కొంత భాగం unlawful అయినప్పుడు **s. 24** ప్రభావం ఏమిటి? దాన్ని textile clause తో gold smuggling కు, gambling penalty తో house sale కు అన్వయించండి.	జవాబు **s. 24:** ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ objects కోసం ఒకే consideration లో ఏదైనా భాగం, లేదా ఒకే object కోసం అనేక considerations లో ఒక దానిలో ఏదైనా భాగం unlawful అయితే, **agreement void**. చట్టబద్ధమైన భాగాన్ని **వేరు చేయగలిగితే**, చెడు భాగాన్ని తిరస్కరించి మంచిదాన్ని ఉంచుతారు; illegal భాగాన్ని **వేరు చేయలేకపోతే**, మొత్తం contract void. లాభాలను textile వ్యాపారంలో పెట్టుబడి పెట్టేలా gold smuggling: పెట్టుబడి illegal లాభాలపై ఆధారపడింది → వేరు చేయలేం → **మొత్తం agreement void** (CSQ 4.5). ₹10,00,000 కు ఇంటి అమ్మకం, gambling కు ఉపయోగిస్తే అదనంగా ₹50,000: **అమ్మకం valid**, gambling clause void; A ₹50,000 క్లెయిమ్ చేయలేడు (CSQ 5.2).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **శుభ్రంగా కత్తిరించగలరా?** అవునంటే కత్తిరించి మంచి భాగాన్ని ఉంచండి; కాదంటే మొత్తం పారేయండి. Gold-and-textiles: చిక్కుముడి. House-and-gambling: వేరు చేయవచ్చు.

కార్డ్ 2.47 T 3.4 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 3.4.4 · Scanner U3 TQ 4.2 · SM pp.2.75–2.77
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **public policy కు వ్యతిరేకమైన agreements యొక్క తొమ్మిది heads** చెప్పండి.	జవాబు (1) **Trading with enemy**; (2) **stifling prosecution**; (3) **maintenance and champerty**; (4) **public offices, titles అమ్మకం (trafficking)**; (5) **monopolies** సృష్టించే agreements; (6) **marriage brokerage** agreements; (7) **న్యాయ ప్రక్రియలో జోక్యం**; (8) **బాధ్యతకు వ్యతిరేకంగా ప్రయోజనం** (ఉదా. అవతలి వైపు నుంచి రహస్యంగా చెల్లింపు పొందే agent); (9) **కొంత భాగం unlawful అయిన consideration** (s. 24). సమాచారం మాత్రమే ఇచ్చే marriage bureau, marriage brokerage కిందకు రాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మూడేసి మూడు గుంపులు:** (Enemy, Prosecution, Maintenance) · (Offices, Monopolies, Marriage brokers) · (Justice, Interest, Part-unlawful).

కార్డ్ 2.48 T 3.4 · భావన

★★ OL 3.4.5 · Scanner U3 TQ 4.1, U3 CSQ 4.2 · SM p.2.76

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

public offices, titles అమ్మకం (trafficking) అంటే ఏమిటి? public servant ను retire అవ్వడానికి డబ్బు ఇవ్వడం, లేదా Padma award సాధించడానికి డబ్బు ఇవ్వడం valid అవుతుందా?

జవాబు

Public policy కు వ్యతిరేకం: ప్రజా సేవకు **అత్యంత అర్హుడైన** వ్యక్తి నియామకంలో అది జోక్యం చేసుకుంటుంది. ప్రజలకు ఆసక్తి ఉన్న పదవికి నియామకం కోసం **డబ్బు రూపంలో consideration ఉండకూడదు**.

Void: మరొకరిని నియమించడానికి public servant ను **retire** అవ్వమని డబ్బు ఇచ్చే agreement (Mr D, Mr S కి ₹10 లక్షలు ఇస్తానన్నాడు, CSQ 4.2); ప్రతిఫలం కోసం **Padma Vibhushan** వంటి ప్రజా గుర్తింపును సాధించే agreement.

SM ఉదాహరణ: చెల్లించినవాడి కొడుకుకు Forest-department ఉద్యోగం కోసం అధికారికి చెల్లించిన ₹15,000 ను తిరిగి వసూలు చేయలేరు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **పదవులు, గౌరవాలు అమ్మకానికి కావు.** పదవికో Padma కో ధర ట్యాగ్ వేలాడితే ఆ deal void.

కార్డ్ 2.49 T 3.4 · భావన

★★ OL 3.4.6 · Scanner U3 TQ 4.1 · SM pp.2.9, 2.75

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

stifling prosecution అంటే ఏమిటి? criminal case ను వదిలేసే agreement ఎప్పుడైనా valid అవుతుందా?

జవాబు

ఇప్పటికే మొదలైన proceedings సాధారణంగా కొనసాగకుండా ఆపే agreement; ఇది న్యాయాన్ని వక్రీకరిస్తుంది లేదా దుర్వినియోగం చేస్తుంది, కాబట్టి **void**.

సూత్రం: **felony తో వ్యాపారం చేయకూడదు**; ఏ public offence నైనా రాజీ చేసుకోవడం సాధారణంగా illegal.

మినహాయింపు: compoundable offence (Criminal Procedure Code లోని చట్టబద్ధ జాబితా): ప్రతిఫలంగా ఏదైనా తీసుకొని proceedings వదిలేయడం public policy కు **వ్యతిరేకం కాదు**. **uncompoundable** offence విషయంలో అది వేరు.

SM ఉదాహరణలు: compoundable offence కోసం B పై prosecution వేయకపోతే భూమిని B కి అమ్మడం → valid; B తీసుకున్న వస్తువుల విలువను తిరిగి ఇస్తే robbery కోసం B పై prosecution ను A వదిలేయడం → void.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Compoundable రాజీ చేసుకోవచ్చు; uncompoundable ను అమ్మలేరు.** felony తో ఎప్పుడూ బేరం చేయకండి.

కార్డ్ 2.50 T 3.4 · భావన

★★ OL 3.4.7, 3.5.7 · Scanner U3 CSQ 4.1, U3 CSQ 5.4 · SM pp.2.76–2.77

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

X ఒక judicial officer కు (లేదా ఒక legal expert కు) అతను ప్రత్యర్థి brief ను తీసుకోకపోతే ₹10 లక్షలు ఇస్తానని promise చేశాడు. అతను ఆ మొత్తాన్ని వసూలు చేయగలడా?

జవాబు

లేదు. Agreement **void**: అది **న్యాయ ప్రక్రియలో** జోక్యం చేసుకుంటుంది, public policy కు వ్యతిరేకం.

SM: judicial officer ను పక్షపాతంగా లేదా అవినీతిగా వ్యవహరించేలా ప్రేరేపించే agreement void; ఉద్దేశించిన సాక్షి విచారణకు రాకుండా ఉండడానికి ఇచ్చే reward కూడా void.

CSQ 4.1 దీన్ని public policy కు వ్యతిరేకంగా పరిగణిస్తుంది; CSQ 5.4 **s. 27** (చట్టబద్ధమైన వృత్తిపై restraint) కింద తర్కిస్తుంది. ఏదైనా Mr C / Mr X ఆ మొత్తాన్ని వసూలు చేయలేరు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **న్యాయమూర్తిని కొనలేరు, లాయర్ మౌనాన్ని కూడా కొనలేరు.** న్యాయం సరుకు కాదు.

కార్డ్ 2.51 T 3.5 · గుర్తుంచుకోండి	SM text · No direct Q · SM pp.2.77–2.78
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Contract Act స్పష్టంగా **void** అని ప్రకటించిన agreements ను section numbers తో చెప్పండి.	జవాబు Incompetent parties (**s. 11**) · వాస్తవంలో bilateral mistake (**s. 20**) · unlawful consideration లేదా object (**s. 23**) · కొంత భాగం unlawful (**s. 24**) · consideration లేనిది (**s. 25**, Unit 2 చూడండి). వివాహంపై restraint (**s. 26**) · వ్యాపారంపై restraint (**s. 27**) · legal proceedings పై restraint (**s. 28**) · అర్థం అనిశ్చితం (**s. 29**) · wagering (**s. 30**) · అసాధ్యమైన చర్యలు (**s. 56**). s. 26, **minor కాని** ఏ వ్యక్తి వివాహంపై restraint నైనా void చేస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **11, 20, ఆ తర్వాత 23 నుంచి 30, ఆ తర్వాత 56.** మొత్తం పదకొండు: s. 11 లో ఒకటి, s. 20 లో ఒకటి, వరుసగా ఎనిమిది (ss. 23–30), s. 56 లో ఒకటి.

కార్డ్ 2.52 T 3.5 · భావన	★★★ OL 3.4.8, 3.5.5, 3.5.6 · Scanner U3 CSQ 4.4, U3 CSQ 5.1, U3 CSQ 5.3, U3 CSQ 5.5, U3 CSQ 5.6 · SM p.2.78
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **s. 27**, **goodwill exception** లను చెప్పండి. service సమయంలో employee వంటి ఇతర restraints ఏవి valid?	జవాబు **s. 27:** ఏ రకమైన చట్టబద్ధ వృత్తి, trade లేదా వ్యాపారాన్ని చేయకుండా ఆపే agreement, ఆ మేరకు **void**. **Goodwill exception:** goodwill అమ్మినవాడు, కొనుగోలుదారు లేదా అతని వారసుడు అక్కడ అలాంటి వ్యాపారం కొనసాగిస్తున్నంత కాలం, **నిర్దిష్ట స్థానిక పరిమితుల** లోపల **similar business** చేయనని ఒప్పుకోవచ్చు; పరిమితులు **సహేతుకంగా** ఉండాలి. Void: 'ఎప్పటికీ, భారతదేశంలో ఎక్కడైనా' (CSQ 5.1); పది సంవత్సరాల పాటు భారతదేశమంతా (CSQ 5.3). Valid: Rishabh goodwill అమ్మాడు, స్థానిక పరిమితులతో (CSQ 4.4). **Similar** వ్యాపారంపై మాత్రమే restraint: artificial jewellery అమ్మకం diamond jewellery ని కవర్ చేయలేదు (CSQ 5.5). **service సమయంలో employee** తన employer తో పోటీ పడకుండా నిరోధించవచ్చు (surgeon's assistant, CSQ 5.6); అలాగే valid: బయటకు వెళ్లే partner (s. 36, Partnership Act), partnership సమయంలో partners (s. 11, Partnership Act).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **G-L-R: Goodwill sold, Limits local, Reasonable.** దుకాణాన్ని అమ్మండి, ఎక్కడైనా బతుకు సంపాదించే హక్కును కాదు.

కార్డ్ 2.53 T 3.5 · భావన

★★ OL 3.5.6 · Scanner U3 CSQ 5.1, U3 CSQ 5.6 · SM pp.2.78–2.79

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 28 చెప్పండి. రెండు competent courts లో ఒక్క దానిలోనే దావా వేయాలనే agreement valid అవుతుందా? arbitration clause సంగతేమిటి?

జవాబు

s. 28: party తన హక్కులను కోర్టు ద్వారా అమలు చేసుకోకుండా **పూర్తిగా నిరోధించే**, లేదా legal proceedings మొదలుపెట్టే **సాధారణ కాలాన్ని తగ్గించే** agreement **void**.

Prakash, Girish ఒకరిపై ఒకరు సమ్మతి లేకుండా legal proceedings వేయకూడదని ఒప్పుకోవడం → void (CSQ 5.1).

Valid: రెండు కోర్టులకు jurisdiction ఉన్నప్పుడు, దావాను వాటిలో **ఒక్కదానిలోనే** వేయాలనే agreement; పూర్తి నిషేధం లేదు (CSQ 5.6).

Arbitration: award మాత్రమే వసూలు చేయగలిగేలా వివాదాలను arbitration కు అప్పగించడం valid; ఇప్పటికే తలెత్తిన లేదా భవిష్యత్తులో తలెత్తే ప్రశ్నలను, రాతపూర్వకంగా ఉంటే, అప్పగించవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కోర్టు తలుపుకు తాళం వేయకండి.** ఒక తలుపును ఎంచుకోవచ్చు; అన్నింటికీ గడియ వేయకూడదు.

కార్డ్ 2.54 T 3.5 · భావన

★ OL 3.5.4 · Scanner U3 TQ 5.2 · SM p.2.79

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 29 చెప్పండి. "వంద టన్నుల నూనె" agreement ఎప్పుడు void, ఎప్పుడు valid?

జవాబు

s. 29: అర్థం **certain కాని** agreement **void**; అర్థాన్ని **certain చేయగలిగితే** అది valid.

A, B కి "వంద టన్నుల నూనె" అమ్మడానికి ఒప్పుకున్నాడు, ఏ రకమో చూపేది ఏమీ లేదు → **అనిశ్చితం వల్ల void**.

A **కొబ్బరి నూనె మాత్రమే** వ్యాపారం చేస్తే, అర్థాన్ని certain చేయవచ్చు → **valid**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఏ నూనె?** వాస్తవాలు ఆ ప్రశ్నకు జవాబిస్తే agreement valid; ఏదీ జవాబివ్వకపోతే void.

కార్డ్ 2.55 T 3.5 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.5.1 · Scanner U3 TQ 5.3, U3 TQ 5.4 · SM pp.2.79, 2.86

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

wagering agreement (s. 30) ను నిర్వచించి, దాని **ముఖ్య అంశాలు** చెప్పండి.

జవాబు

wager రూపంలో ఉన్న agreement **void**: **అనిశ్చిత సంఘటన** ఫలితంపై ఒక మొత్తాన్ని చెల్లించడం, ప్రతి వైపు గెలవచ్చు లేదా ఓడవచ్చు. wager లో గెలిచిన మొత్తాన్ని వసూలు చేయడానికి దావా వేయలేరు.

ముఖ్య అంశాలు: (1) **డబ్బు లేదా డబ్బు విలువైనది** చెల్లిస్తానన్న promise; (2) సంఘటన జరగడంపై లేదా జరగకపోవడంపై **conditional**; (3) సంఘటన **అనిశ్చితం**; (4) **ఇద్దరు parties**, ప్రతి ఒక్కరు గెలవవచ్చు లేదా ఓడవచ్చు; (5) **పందెం కాసే ఉమ్మడి ఉద్దేశం**; (6) stake తప్ప సంఘటనలో ఏ ఆసక్తీ లేదు.

ఉదాహరణ: వర్షం పడితే A, B కి ₹50,000 చెల్లిస్తాడు, పడకపోతే B, A కి అంతే చెల్లిస్తాడు. కానీ ఒక party కి సంఘటనపై నియంత్రణ ఉంటే అది wager కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **M-C-U-T-I-N:** Money, Conditional, Uncertain, Two sides, Intention to bet, No other interest. ఆరు అక్షరాలు, ఆరు అంశాలు.

కార్డ్ 2.56 T 3.5 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.5.2 · Scanner U3 TQ 5.3, U3 TQ 5.4 · SM pp.2.80–2.81

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

wager లాగా కనిపించినా **void కాని** లావాదేవీలు ఏవి? skill competitions కు, horse-race prizes కు ₹ పరిమితులు చెప్పండి.

జవాబు

Chit fund; **delivery** ఉద్దేశించిన commercial లేదా share-market లావాదేవీలు; **games of skill** (నైపుణ్యం, తెలివితేటల ఆధారంగా ఇచ్చే prizes); **contract of insurance**; horse-race plate లేదా prize.

Skill competitions: prize money **₹1,000 మించకపోతే Prize Competition Act, 1955** కింద valid.

Horse race: విజేతకు **₹500 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ** విలువైన plate, prize లేదా మొత్తానికి ఇచ్చే contribution కు s. 30 వర్తించదు; **₹500 కంటే తక్కువ** horse-race prize ఒక wager.

delivery ఉద్దేశం లేకుండా కేవలం **తేడా** మాత్రమే settle చేయడం gambling, void; government అనుమతించిన lottery అయినా ఒక wager.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Chit, Delivery, Skill, Insurance** సురక్షితం. రెండు సంఖ్యలు: **₹1,000 skill కు పైకప్పు; ₹500 horse-race కు నేల.**

కార్డ్ 2.57 T 3.5 · పోలిక

★ OL 3.5.3 · Scanner U3 TQ 5.1 · SM pp.2.81–2.82

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

contract of insurance, **wagering agreement** ల మధ్య తేడా చెప్పండి (ఏడు అంశాలు).

జవాబు

Meaning: insurance: నష్టాన్ని indemnify చేసే contract; wager: అనిశ్చిత సంఘటనపై డబ్బు లేదా డబ్బు విలువైనది చెల్లిస్తానన్న promise.

Consideration: insurance: పరస్పరం (premium, పరిహారం); wager: కేవలం డబ్బు కోసం జూదం.

Insurable interest: insurance: బీమా చేయించుకున్నవాడికి ప్రాణంలో లేదా ఆస్తిలో interest ఉంటుంది; wager: ఉండదు, మరొకరి ప్రాణం లేదా ఆస్తిపై పందెం.

Indemnity: insurance (life కాకుండా) బీమా చేయించుకున్నవాడిని indemnify చేస్తుంది; wager: ఓడినవాడు నిర్ణీత మొత్తం చెల్లిస్తాడు. **Enforceability:** insurance valid; wager void.

Premium: risk ను శాస్త్రీయంగా, actuarial పద్ధతిలో లెక్కించడం వర్సెస్ తార్కిక లెక్క లేకపోవడం. **Public welfare:** సమాజానికి మేలు చేసేది వర్సెస్ ప్రజా సంక్షేమానికి వ్యతిరేకం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **My Cat Is In Every Perfect Place:** Meaning, Consideration, Interest, Indemnity, Enforceability, Premium, Public welfare. ఏడు పదాలు, ఏడు అంశాలు.

కార్డ్ 2.58 T 3.5 · భావన	★★ OL 3.5.9 · Scanner U3 CSQ 5.1, U3 CSQ 5.7, U1 CSQ 3.3, U1 CSQ 3.5 · SM pp.2.72–2.73
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి subject matter ఉనికి గురించి **bilateral mistake** ప్రభావం ఏమిటి (s. 20)? unilateral mistake, mistake of law లతో పోల్చండి.	జవాబు **s. 20:** agreement కు **అత్యవసరమైన** వాస్తవ విషయంలో **ఇద్దరు parties** పొరపాటు పడితే, agreement **void**. ఉదాహరణలు: నల్ల గుర్రం అప్పటికే చనిపోయింది (CSQ 5.1(ii)); ఇద్దరికీ తెలియకుండా భూకంపంలో Block D flat నాశనమైంది, కాబట్టి Sakshi దానికి బదులు Block A ను డిమాండ్ చేయలేదు (CSQ 5.7). Bilateral mistake subject matter యొక్క quality, existence, identity, title, price లేదా quantity కు సంబంధించినది కావచ్చు. **s. 22:** వాస్తవంలో unilateral mistake contract ను voidable చేయదు. **Indian law** విషయంలో పొరపాటుకు ఉపశమనం లేదు; **foreign law** విషయంలో పొరపాటును వాస్తవ పొరపాటుగా పరిగణిస్తారు (void).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఇద్దరూ తప్పు = void; ఒకరే తప్పు = కట్టుబడతారు.** చనిపోయిన గుర్రం, నాశనమైన flat: అమ్మడానికి ఏమీ మిగల్లేదు.

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 2 · భారత ఒప్పంద చట్టం, 1872 (The Indian Contract Act, 1872) · Units 4–6 · 63 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
4.1	Contract నిర్వహణ (Performance of Contract)	2.59 – 2.61	3	★★
4.3	Contract ను ఎవరు నిర్వహించవచ్చు (By Whom a Contract May Be Performed (Section 40, 41 and 42))	2.62 – 2.66	5	★★
4.5	Joint Promisor, Promisee బాధ్యత (Liability of Joint Promisor & Promisee)	2.67 – 2.71	5	★★★
4.7	Reciprocal Promise నిర్వహణ (Performance of Reciprocal Promise)	2.72 – 2.74	3	★★
4.8	చెల్లింపుల Appropriation (Appropriation of Payments)	2.75 – 2.78	4	★★★
4.9	ఇరు పక్షాల సమ్మతితో నిర్వహించనవసరం లేని Contracts (Contracts, Which Need not be Performed – with the consent of both the parties)	2.79 – 2.81	3	★★
4.10	Contract విమోచనం (Discharge of a Contract)	2.82 – 2.86	5	★★★
5.1	Contract యొక్క Anticipatory Breach (Anticipatory Breach of Contract)	2.87 – 2.90	4	★★★
5.3	నష్టపరిహారం కోసం దావా (Suit for Damages)	2.91 – 2.97	7	★★★
5.4	Penalty, Liquidated Damages (Penalty and Liquidated Damages (Section 74))	2.98 – 2.105	8	★★
6.1	షరతు ఆధారిత Contracts (Contingent Contracts)	2.106 – 2.111	6	★★★
6.2	Enforcement కు సంబంధించిన నియమాలు (Rules Relating to Enforcement)	2.112	1	★
6.3	Contract లాంటి బాధ్యతలు (Quasi Contracts)	2.113 – 2.121	9	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 2.59 T 4.1 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 4.1.1 · Scanner U4 TQ 1.1, U4 CSQ 1.1 · SM p.2.96

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Section 37 ప్రకారం Contract లోని పక్షాలు ఏమి చేయాలి? Performance ఏ రెండు రూపాల్లో జరగవచ్చు?

జవాబు

పక్షాలు తమ promises ను **perform చేయాలి, లేదా perform చేస్తామని offer చేయాలి**; Act లేదా మరో చట్టం ద్వారా performance మినహాయించబడితే లేదా క్షమించబడితే తప్ప.

Performance **actual** కావచ్చు లేదా **attempted** (tender) కావచ్చు.

వ్యతిరేక ఉద్దేశం కనిపించకపోతే, promisor మరణించినప్పుడు promises అతని **representatives** ను బంధిస్తాయి; **personal skill** అవసరమయ్యే Contract ముగుస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా P-O-P: Perform or Offer to Perform. రెండు దారులు, ఒకటే నియమం: అవతలి వారు తమ promise నిలబెట్టుకునే వరకు మీ promise ను ఎవరూ అడగలేరు.

కార్డ్ 2.60 T 4.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.1.2, 4.1.3 · Scanner U4 CSQ 1.1, U4 CSQ 1.2 · SM pp.2.96–2.97

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

చెల్లుబాటు అయ్యే tender యొక్క నాలుగు షరతులు (attempted performance) జాబితా రాయండి.

జవాబు

(i) **Unconditional** గా ఉండాలి.

(ii) **సరైన సమయంలో, సరైన చోట** చేయాలి.

(iii) వస్తువులను **పరిశీలించడానికి సహేతుక అవకాశం** ఇవ్వాలి.

(iv) **మొత్తం obligation** కోసం ఉండాలి (100 bales లో 80 offer చేయడం చెల్లుబాటు అయ్యే tender కాదు).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా U-T-E-W: Unconditional, Time-and-place, Examine, Whole. "You Tender Entire Whole" అని గుర్తు పెట్టుకోండి.

కార్డ్ 2.61 T 4.1 · భావన

★★ OL 4.1.2, 4.1.3 · Scanner U4 CSQ 1.1, U4 CSQ 1.2 · SM pp.2.96–2.97

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

సరఫరాదారు గడువు రోజున 10,000 ఇటుకల్లో 5,000 ఇచ్చి, మిగిలినవి రేపు ఇస్తానంటాడు. Buyer Contract ను avoid చేయవచ్చా? మరో buyer కు quality check కోసం నిర్ణయించిన తేదీ తర్వాతే జనపనార అందుతుంది. అదే ప్రశ్న.

జవాబు

Part delivery చెల్లుబాటు అయ్యే performance కాదు: tender **మొత్తం obligation** కోసం ఉండాలి, కాబట్టి buyer Contract ను avoid చేయవచ్చు.

Promisee కు వస్తువులను **పరిశీలించే సహేతుక అవకాశం** ఇవ్వని delivery కూడా చెల్లుబాటు అయ్యే performance కాదు, కాబట్టి buyer దాన్ని avoid చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Tender అంటే నిండు టిఫిన్ బాక్స్ లాంటిది: సగం నింపినా, తెరిచి చూసే సమయం ఇవ్వకుండా చేతిలో పెట్టినా, దాన్ని సరైన భోజనంగా ఎవరూ అంగీకరించరు.

కార్డ్ 2.62 T 4.3 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 4.3.1 · Scanner U4 TQ 3.1 · SM pp.2.97–2.98

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Contract ను ఎవరు perform చేయవచ్చు (Ss. 40–42)? ఐదుగురినీ పేర్కొనండి.

జవాబు

(1) **Promisor స్వయంగా** (personal skill లేదా నమ్మకం ఉన్నప్పుడు).

(2) అతని **agent**, personal consideration పునాది కానప్పుడు.

(3) అతని **legal representative** (బాధ్యత వారసత్వంగా వచ్చిన ఆస్తి విలువ వరకే).

(4) Promisee అంగీకరించిన **మూడో వ్యక్తి** performance (S. 41).

(5) **Joint promisors** (S. 42).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా P-A-L-T-J: Promisor, Agent, Legal rep, Third person, Joint promisors. "పాల్, టీజే" అని పలికితే ఐదూ గుర్తొస్తాయి.

కార్డ్ 2.63 T 4.3 · భావన

★ OL 4.3.2 · Scanner U4 TQ 3.1, U4 CSQ 3.1, U4 CSQ 3.2 · SM p.2.98

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

X, Y కి ₹1,00,000 బాకీ. అపరిచితుడైన Z, X తరఫున ₹60,000 చెల్లిస్తాడు, Y దాన్ని అంగీకరిస్తాడు. Y, X పై మొత్తం సొమ్ముకు దావా వేయవచ్చా? ఏ section అని చెప్పండి.

జవాబు

Section 41: Promisee మూడో వ్యక్తి నుంచి performance ను అంగీకరిస్తే, తర్వాత దాన్ని promisor పై enforce చేయలేడు.

Promisor దానికి అనుమతి ఇవ్వకపోయినా, ratify చేయకపోయినా, ఆ మేరకు అతను విముక్తి పొందుతాడు.

కాబట్టి Y, X పై **మిగిలిన** ₹40,000 కు మాత్రమే దావా వేయగలడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా అపరిచితుడి డబ్బు, Y కు తగ్గిన అప్పు: అపరిచితుడి సొమ్ము తీసుకున్న తర్వాత, అప్పు సరిగ్గా అంత తగ్గిపోతుంది.

కార్డ్ 2.64 T 4.3 · భావన

★ OL 4.3.3 · Scanner U4 CSQ 3.2 · SM pp.2.97–2.98

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక గాయని అనారోగ్యం వల్ల మూడో వారం రాలేకపోతుంది, hotel Contract ను terminate చేస్తుంది. నాలుగో వారంలో ఆమెను పాడనిస్తే, లేదా మూడో వారంలో ఏమీ చెప్పకుండా ఆమె బదులు వేరొకరిని పాడనిస్తే ఏమవుతుంది?

జవాబు

గాయని గైర్హాజరు: hotel Contract ను **repudiate** చేయవచ్చు (personal performance, S. 40).

Default తర్వాత performance కు అనుమతిస్తే కొనసాగించడానికి అంగీకారం చూపినట్టే: hotel **terminate చేయలేదు**, కానీ గాయనిపై **damages** కోరవచ్చు.

అభ్యంతరం లేకుండా **substitute** ను అనుమతిస్తే: మూడో పక్షం performance కు అంగీకారం, కాబట్టి terminate చేయలేరు, **damages** కూడా లేవు (S. 41).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మౌనం పచ్చ జెండా: hotel మౌనం ప్రదర్శన సాగడానికి అవకాశం ఇస్తుంది, ఆలస్యానికి మూల్యం damages రూపంలో మాత్రమే.

కార్డ్ 2.65 T 4.3 · భావన	★★ OL 4.3.4, 4.7.4 · Scanner U4 CSQ 3.3, U4 CSQ 7.1 · SM pp.2.97–2.98, 2.104–2.105
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఒక చిత్రకారుడు portrait వేస్తానని promise చేసి, పూర్తి చేయకముందే మరణిస్తాడు లేదా పక్షవాతానికి గురవుతాడు. Contract కొనసాగుతుందా? Promisor ఫోటోలు ఇవ్వకముందే మరణిస్తే ఏమవుతుంది?	జవాబు చిత్రలేఖనంలో **personal skill** ఉంటుంది: మరణంతో Contract **ముగుస్తుంది**; representatives **బంధితులు కారు**, promisee దాన్ని enforce చేయలేడు (S. 40). పక్షవాతం **supervening impossibility** (personal incapacity): Contract **void**, కాబట్టి **advance తిరిగి ఇవ్వాలి**. ఫోటోలు: representatives deliver చేయడానికి **బంధితులే** (S. 37), వ్యతిరేక ఉద్దేశం కనిపించకపోతే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కుంచె చిత్రకారుడితోనే పోతుంది; పెట్టెలు వారసులకు వెళ్తాయి.** Personal skill వ్యక్తితో అంతరిస్తుంది; వస్తువులు వారసత్వంగా వస్తాయి.

కార్డ్ 2.66 T 4.3 · పోలిక	SM text · No direct Q · SM pp.2.98–2.99
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Contractual rights, liabilities లో **succession** కు, **assignment** కు తేడా చెప్పండి.	జవాబు Succession: **benefit, burden** రెండూ legal heir కు వెళ్తాయి, కానీ బాధ్యత **వారసత్వంగా వచ్చిన ఆస్తి** వరకే. Assignment: **benefit** ను మాత్రమే assign చేయవచ్చు, **liability ని కాదు**; అప్పు తీర్చే బాధ్యతను assign చేసి ఏ debtor తప్పించుకోలేడు. Liability తో ముడిపడిన benefit ను, లేదా personal consideration ఉన్నదాన్ని **assign చేయలేరు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **వారసులకు రెండూ వస్తాయి; assignee కు లాభం మాత్రమే.** Succession అంటే మొత్తం పొట్లం, assignment అంటే లాభం మాత్రమే.

కార్డ్ 2.67 T 4.5 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 4.5.1 · Scanner U4 TQ 5.1, U4 CSQ 5.2 · SM pp.2.99, 2.101
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి మరణించినప్పుడు **Section 42** (joint promisors), **Section 45** (joint promisees) ఎలా బదిలీ అవుతాయి?	జవాబు S. 42: వారు కలిసి జీవించి ఉన్నంత కాలం అందరూ కలిసి నెరవేర్చాలి; ఒకరు మరణిస్తే **అతని representative, బతికున్నవారితో కలిసి**; చివరి వ్యక్తి తర్వాత **అందరి representatives కలిసి**. S. 45 (rights): claim promisees అందరికీ కలిసి ఉంటుంది; ఒకరు మరణిస్తే **representative, బతికున్నవారితో కలిసి**; చివరికి **అందరి representatives కలిసి**. **వ్యతిరేక ఉద్దేశం** కనిపించకపోతే ఇది వర్తిస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మూడు మెట్ల గొలుసు:** కలిసి బతికినంత కాలం, తర్వాత వారసుడు + మిగిలినవారు, ఆ తర్వాత అందరి వారసులు. అప్పులకు (S. 42), హక్కులకు (S. 45) ఇదే గొలుసు.

కార్డ్ 2.68 T 4.5 · భావన

★★★ OL 4.5.2 · Scanner U4 TQ 5.1, U4 CSQ 5.1, U4 CSQ 5.2, U4 CSQ 5.4 · SM p.2.99–2.100

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

X, Y, Z కలిసి L నుంచి ₹90,000 అప్పు తీసుకుంటారు. L, Y ఒక్కడినే మొత్తం చెల్లించమని బలవంతం చేయవచ్చా? S. 43 ప్రభావం ఏమిటి?

జవాబు

Section 43: వ్యతిరేక ఒప్పందం లేకపోతే, promisee **ఏ ఒక్కరినైనా లేదా కొందరినైనా** joint promisors లో **మొత్తం** promise ను perform చేయమని బలవంతం చేయవచ్చు.

కాబట్టి బాధ్యత **joint and several**, L, Y ఒక్కడి నుంచే ₹90,000 వసూలు చేయవచ్చు.

X, Y, Z ముగ్గురూ మరణిస్తే, L కేవలం Y యొక్క representatives ను మాత్రమే ఎంచుకోలేడు: **అందరి representatives** కలిసి బాధ్యులు (S. 42).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అందరి కోసం ఒక్కరు, ఏ ఒక్కరైనా అందరి కోసం:** అప్పిచ్చినవాడు ఎవరి జేబు లోతుగా ఉంటే వారినే ఎంచుకుంటాడు.

కార్డ్ 2.69 T 4.5 · భావన

★★★ OL 4.5.3 · Scanner U4 TQ 5.1, U4 CSQ 5.1, U4 CSQ 5.3, U4 CSQ 5.4 · SM pp.2.99–2.100

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Joint promisor X మొత్తం అప్పు చెల్లిస్తాడు. మిగతావారి నుంచి అతను ఏమి వసూలు చేయవచ్చు? ఒకరు default చేస్తే నష్టం ఎవరు భరిస్తారు? (Section 43)

జవాబు

వ్యతిరేక ఉద్దేశం కనిపించకపోతే, ప్రతి joint promisor ప్రతి ఇతరుడినీ **సమానంగా contribute** చేయమని బలవంతం చేయవచ్చు.

ఎవరైనా contribution లో **default చేస్తే, మిగిలిన joint promisors ఆ నష్టాన్ని సమాన వాటాల్లో భరిస్తారు**.

Legal representative బాధ్యత **మరణించినవారి నుంచి అందుకున్న ఆస్తి** వరకే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సమానంగా పంచుకోండి; తప్పిపోయిన వాటాను మిగిలినవారు మళ్లీ పంచుకుంటారు.** స్నేహితులు బిల్లు పంచుకుంటుండగా ఒకడు పారిపోయినట్టు.

కార్డ్ 2.70 T 4.5 · సూత్రం

★★★ OL 4.5.3 · Scanner U4 CSQ 5.3, U4 CSQ 5.4 · SM p.2.100

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

A, B, C కలిసి D కి ₹3,00,000 promise చేస్తారు. C ఏమీ చెల్లించడు, A మొత్తం చెల్లించాల్సి వస్తుంది. A ఎంత వసూలు చేస్తాడు? U4 CSQ 5.4 లో A చెల్లించలేడు: ₹6,000 లో B, C ఎంత చెల్లిస్తారు?

జవాబు

సమాన వాటా = ₹3,00,000 ÷ 3 = ₹1,00,000. C default నష్టాన్ని A, B పంచుకుంటారు, కాబట్టి A కు B నుంచి **₹1,50,000** రావాలి (SM Example 15).

CSQ 5.4: A ఏమీ చెల్లించడు, కాబట్టి **B, C ఒక్కొక్కరు ₹3,000** భరిస్తారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మిగిలినవారితో భాగించండి:** ఒకరు తప్పుకుంటే, ఇంకా నిలిచి ఉన్నవారి సంఖ్యతో మొత్తాన్ని భాగించండి.

కార్డ్ 2.71 T 4.5 · భావన

★ OL 4.5.4 · Scanner U4 CSQ 5.2 · SM p.2.100

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Creditor, joint promisor X ను release చేస్తాడు. Y, Z విముక్తులవుతారా? X ఇంకా ఏమైనా బాకీ ఉంటాడా? (S. 44)

జవాబు

Section 44: ఒక joint promisor ను release చేసినంత మాత్రాన **మిగిలినవారు విముక్తులు కారు**.

అలాగే release అయిన promisor కు **ఇతర joint promisors పట్ల ఉన్న బాధ్యత** కూడా తొలగదు.

కాబట్టి Y, Z ఇంకా మొత్తం బాకీ ఉంటారు, X వారికి **contribute** చేయాల్సిందే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Creditor దయ అందరికీ పంచబడదు:** release అనేది X కు, creditor కు మధ్యే; సహ-promisors పట్ల X బాధ్యత మిగిలే ఉంటుంది.

కార్డ్ 2.72 T 4.7 · భావన

★★ OL 4.7.1 · Scanner U4 CSQ 7.2 · SM p.2.102

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Seller ఒక machine deliver చేసి, delivery సమయంలో చెల్లింపు అందుకోవాలి; buyer ఆ రోజు చెల్లించడు. Seller deliver చేయాలా? (S. 51)

జవాబు

Section 51: Reciprocal promises **ఏకకాలంలో** నెరవేర్చాల్సినప్పుడు, promisee తన promise ను నెరవేర్చడానికి **సిద్ధంగా, ఇష్టంగా** లేకపోతే ఏ promisor కూడా perform చేయనవసరం లేదు.

అవి **concurrent conditions**, కాబట్టి seller deliver చేయనవసరం లేదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **డబ్బు, సరుకు కలిసి కరచాలనం చేయాలి:** ఏ చేయి ముందుగా కదలదు.

కార్డ్ 2.73 T 4.7 · భావన

★ OL 4.7.2 · Scanner U4 CSQ 7.3 · SM p.2.104

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Time is of the essence అయినప్పుడు supplier ఆలస్యం చేస్తే, promisee ఏమి చేయవచ్చు? Time is not of the essence అయితే? (S. 55)

జవాబు

Time essential: Contract (లేదా నెరవేర్చని భాగం) **promisee ఇష్టప్రకారం voidable** అవుతుంది.

Time essential కాకపోతే: voidable కాదు, కానీ promisee కు నష్టానికి **compensation** లభిస్తుంది.

Voidable Contract లో ఆలస్యంగా చేసిన performance ను అంగీకరిస్తే, అంగీకరించే సమయంలో **notice** ఇస్తే తప్ప ఆలస్యానికి **compensation లేదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Essence అంటే బయటకు వెళ్ళే దారి; essence కాకపోతే డబ్బు మాత్రమే.** ఆలస్యమైన సరుకును మౌనంగా తీసుకుంటే మీ claim ను వదులుకున్నట్టే.

కార్డ్ 2.74 T 4.7 · భావన

★ OL 4.7.3 · Scanner U4 CSQ 7.4 · SM pp.2.104, 2.107

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక builder యొక్క mall Contract స్థానంలో సమ్మతితో hotel Contract వస్తుంది; తర్వాత ఒక కొత్త చట్టం ఆ zone లో hotels ను నిషేధిస్తుంది. అతను breach కు బాధ్యుడా?

జవాబు

కొత్త Contract ను substitute చేయడం **novation (S. 62)**: mall Contract discharge అవుతుంది.

ఆ నిషేధం **Contract ఏర్పడిన తర్వాత వచ్చిన చట్ట మార్పు**, అది performance ను చట్టవిరుద్ధం చేస్తుంది: **S. 56 కింద Contract void**.

కాబట్టి **breach లేదు, damages లేవు**; ఇద్దరూ విముక్తులు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మార్చు, ఆపు:** Section 62 Contract ను మారుస్తుంది, Section 56 ఆపేస్తుంది.

కార్డ్ 2.75 T 4.8 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.8.1 · Scanner U4 TQ 8.1, U4 CSQ 8.1, U4 CSQ 8.2 · SM pp.2.106–2.107

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Appropriation of payments యొక్క మూడు నియమాలను (Ss. 59, 60, 61) వరుసగా చెప్పండి.

జవాబు

S. 59: ఏ అప్పుకు అని debtor (స్పష్టంగా లేదా పరిస్థితుల ద్వారా) తెలియజేస్తాడు: చెల్లింపు అంగీకరిస్తే, అది **ఆ ప్రకారమే జమ చేయాలి**.

S. 60: తెలియజేయకపోతే: **creditor** దాన్ని చెల్లించాల్సిన ఏ **lawful debt** కైనా జమ చేయవచ్చు, **time-barred** అయినా సరే, కానీ **వివాదాస్పద అప్పుకు కాదు**.

S. 61: ఇద్దరూ appropriate చేయకపోతే: **కాలక్రమం ప్రకారం**, time-barred అయినా కాకపోయినా; **సమాన స్థాయి** అప్పులైతే **దామాషా ప్రకారం**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Debtor, Creditor, Law** (59, 60, 61): ముందున్నవారు మౌనంగా ఉంటేనే తర్వాతివారు అడుగుపెడతారు.

కార్డ్ 2.76 T 4.8 · భావన

★★★ OL 4.8.2 · Scanner U4 CSQ 8.1, U4 CSQ 8.2 · SM p.2.106

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక debtor కు ₹12,120, ₹5,650, ₹9,680 బిల్లులు బాకీ ఉన్నాయి; అతను ఎలాంటి notice లేకుండా సరిగ్గా ₹9,680 cheque పంపుతాడు. అది ఏ అప్పును తీర్చుతుంది? మరో ₹15,000 cheque సంగతి ఏమిటి?

జవాబు

సరిగ్గా అదే మొత్తం ఉన్న cheque ఆ అప్పును సూచిస్తుంది (S. 59, పరిస్థితులు): ₹9,680 ఆ ₹9,680 బిల్లును తీరుస్తుంది.

₹15,000 cheque లో ఎలాంటి intimation లేదు: creditor దాన్ని **ఏ lawful debt కైనా** జమ చేయవచ్చు, time-barred అయినా సరే (S. 60), ఉదా. ముందు ₹12,120 కు, మిగిలినది ₹5,650 కు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Cheque ను బిల్లుతో సరిపోల్చండి:** ఒకే invoice కు సరిపోయే అంకె debtor తరఫున మాట్లాడుతుంది.

కార్డ్ 2.77 T 4.8 · భావన

★ OL 4.8.3 · Scanner U4 CSQ 8.3 · SM p.2.106

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

రెండు loans ఉన్న debtor (₹3,00,000 guaranteed, ₹4,00,000 కాదు) ఎలాంటి intimation లేకుండా ₹2,00,000 పంపుతాడు. Bank దాన్ని guarantee లేని loan కు జమ చేస్తుంది. ఇది చెల్లుతుందా?

జవాబు

చెల్లుతుంది. Intimation లేనప్పుడు, సూచించే పరిస్థితులు కూడా లేనప్పుడు, **S. 60** ప్రకారం creditor తన **ఇష్టానుసారం** చెల్లించాల్సిన ఏ lawful debt కైనా జమ చేయవచ్చు.

Guaranteed loan ను ముందు చెల్లించాలని guarantor పట్టుబట్టలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Debtor నుంచి మాట లేకపోతే, కలం creditor చేతిలో ఉంటుంది.**

కార్డ్ 2.78 T 4.8 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★ OL 4.8.1 · Scanner U4 TQ 8.1, U4 CSQ 8.2 · SM p.2.106–2.107
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Time-barred, వివాదాస్పద అప్పుల విషయంలో S. 60, S. 61 ప్రకారం స్థితి ఏమిటి? ఆకర్షణీయమైన తప్పు జవాబు ఎక్కడ దారి తప్పుతుంది?	జవాబు S. 60: creditor **time-barred** అప్పుకు జమ **చేయవచ్చు**, కానీ **వివాదాస్పద అప్పుకు ఎప్పటికీ కాదు**. S. 61: అప్పులు time-barred అయినా **కాకపోయినా** కాలక్రమ నియమం వర్తిస్తుంది; సమాన స్థాయి అంటే **దామాషా** (ఉదా. ₹5,000, ₹3,000 అప్పులపై ₹4,000 చెల్లిస్తే ₹2,500, ₹1,500 వస్తాయి). తప్పు: "time-barred అప్పులను మినహాయిస్తారు"; Act వాటిని కూడా చేరుస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Barred కు అనుమతి, disputed కు నిషేధం.**

కార్డ్ 2.79 T 4.9 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 4.9.1 · Scanner U4 TQ 9.1 · SM pp.2.107–2.110
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఇరు పక్షాల సమ్మతితో **నిర్వహించనవసరం లేని** Contracts ను ఏ sections వివరిస్తాయి? ప్రతిదాని సారాంశం ఒక వాక్యంలో చెప్పండి.	జవాబు **S. 62**: కొత్త Contract ను substitute చేయడం, rescind చేయడం లేదా మార్చడం. **S. 63**: Promisee performance ను dispense చేయడం లేదా remit చేయడం, సమయం పొడిగించడం లేదా ఏదైనా satisfaction అంగీకరించడం. **S. 64**: Voidable Contract ను rescind చేసిన పక్షం పొందిన ప్రయోజనాన్ని తిరిగి ఇవ్వాలి. **S. 65**: Void agreement కింద లేదా void అయిన Contract కింద పొందిన advantage ను తిరిగి ఇవ్వాలి. **S. 67**: Promisee సహేతుక సౌకర్యాలను నిర్లక్ష్యం చేస్తే: promisor కు మినహాయింపు. **S. 66**: rescission ను proposal లాగే తెలియజేయాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **62-63-64-65-67, మధ్యలో 66 పోస్ట్‌మ్యాన్:** సందేశం మోసుకెళ్ళడమే పనిగా ఉన్న ఒకే section.

కార్డ్ 2.80 T 4.9 · పోలిక	★★ OL 4.9.2 · Scanner U4 TQ 9.2 · SM pp.2.107–2.108
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Novation** కు, **alteration** కు తేడా చెప్పండి (Ss. 62–67).	జవాబు Novation: ఉన్న Contract స్థానంలో **కొత్తది substitute** అవుతుంది; **పక్షాలు మారవచ్చు**. Alteration: నిబంధనలు **పరస్పర ఒప్పందంతో మారతాయి**; **పక్షాలు అవే ఉంటాయి**. Novation మొత్తం Contract ను మారుస్తుంది; alteration లో అలా కాకుండా **కొన్ని నిబంధనలు** మాత్రమే మారతాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Novation అంటే కొత్తది; alteration అంటే సర్దుబాటు.** Alteration లో అవే ముఖాలు; novation లో కొత్త ముఖాలు రావచ్చు.

కార్డ్ 2.81 T 4.9 · గుర్తుంచుకోండి

SM text · No direct Q · SM p.2.107

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

S. 62 కింద **rescission**, novation కంటే ఎలా భిన్నం?

జవాబు

Rescission: పాత Contract మాత్రమే **రద్దవుతుంది**; దాని స్థానంలో **కొత్త Contract రాదు**.

Novation లో కూడా rescission ఉంటుంది, కానీ **కొత్త Contract substitute** అవుతుంది.

రెండూ **పరస్పర ఒప్పందంతో** Contract ను discharge చేస్తాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Rescind అంటే చెరిపేయడం; novate అంటే చెరిపేసి మళ్లీ రాయడం.**

కార్డ్ 2.82 T 4.10 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 4.10.1 · Scanner U4 TQ 10.1, U4 TQ 10.2, U4 CSQ 10.1, U4 CSQ 10.2, U4 CSQ 10.3 · SM pp.2.104–2.105, 2.111

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Supervening impossibility (S. 56) అంటే ఏమిటి, దాని కారణాలేమిటి? దాని ప్రభావం ఏమిటి?

జవాబు

Contract చేసినప్పుడు performance సాధ్యమే, కానీ ఊహకు అందని ఒక సంఘటన వల్ల తర్వాత అది **అసాధ్యం లేదా చట్టవిరుద్ధం** అవుతుంది.

కారణాలు: ఊహించని **చట్ట మార్పు**; subject-matter **నాశనం** కావడం; ప్రమాదకర వ్యాధి వంటి **personal incapacity**; **యుద్ధ** ప్రకటన.

ప్రభావం: Contract **void**, పక్షాలు discharge అవుతారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **L-D-I-W:** Law, Destruction, Incapacity, War, పుట్టిన తర్వాత ఒప్పందం చనిపోయే నాలుగు దారులు.

కార్డ్ 2.83 T 4.10 · భావన

★★★ OL 4.10.1, 4.10.3 · Scanner U4 CSQ 10.1, U4 CSQ 10.2 · SM pp.2.105, 2.111

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

పది రోజుల్లో చక్కెర సరఫరా చేయాలి; వరదలు ఒకే ఒక్క రోడ్డును ధ్వంసం చేస్తాయి. Seller నిరాకరణకు compensation కోరతాడు; buyer తన advance తిరిగి కోరతాడు. తీర్పు చెప్పండి. ఒక shipper ప్రభుత్వం port ఉన్న దేశంపై యుద్ధం ప్రకటిస్తుంది: K, J పై దావా వేయగలడా?

జవాబు

Contract **void (S. 56)** అవుతుంది; compensation కు అవకాశం లేదు, కాబట్టి seller claim విఫలమవుతుంది.

Buyer **advance** ను తిరిగి పొందవచ్చు (S. 65).

Contract తర్వాత ప్రకటించిన యుద్ధం supervening impossibility: performance కోసం **K, J పై దావా వేయలేడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ప్రకృతి లేదా ప్రభుత్వ చర్య: void, ఎవరి తప్పూ కాదు, డబ్బు వాపసు.**

కార్డ్ 2.84 T 4.10 · భావన

★★★ OL 4.10.3 · Scanner U4 CSQ 10.1, U4 CSQ 10.3, U4 TQ 10.1 · SM p.2.109

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Buyer token money చెల్లించిన తర్వాత ఒక ఇల్లు కూల్చివేయబడుతుంది. Buyer కు ఉన్న హక్కు ఏమిటి? (S. 65)

జవాబు

Agreement void అని తేలినప్పుడు లేదా Contract **void అయినప్పుడు**, **advantage** పొందిన వ్యక్తి దాన్ని **తిరిగి ఇవ్వాలి లేదా compensation చెల్లించాలి**.

కాబట్టి buyer కు token money **refund** పొందే హక్కు ఉంది.

Contract కింద పొందిన benefit మాత్రమే తిరిగి ఇవ్వాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Void అంటే వాపసు:** మీకు ఇచ్చినది మీరు తిరిగి ఇవ్వాలి.

కార్డ్ 2.85 T 4.10 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 4.10.2 · Scanner U4 TQ 10.2 · SM pp.2.110–2.112
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Contract యొక్క **discharge modes** జాబితా రాయండి.	జవాబు (1) **Performance** (actual లేదా attempted); (2) **పరస్పర ఒప్పందం**; (3) **impossibility**; (4) **కాలావధి ముగియడం** (Limitation Act, 1963); (5) **చట్ట ప్రభావం** (మరణం, insolvency); (6) **breach** (actual లేదా anticipatory); (7) **remission** (S. 63); (8) promisee సౌకర్యాలను నిర్లక్ష్యం చేయడం (S. 67); (9) హక్కుల **merger**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా తొమ్మిది నిష్క్రమణ ద్వారాలు: P-A-I-L-O-B-R-N-M (Performance, Agreement, Impossibility, Lapse, Operation, Breach, Remission, Neglect, Merger).

కార్డ్ 2.86 T 4.10 · భావన	SM text · Scanner U4 TQ 10.2 · SM pp.2.112–2.113
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Discharge విధానంగా **merger of rights** అంటే ఏమిటి? SM illustration చెప్పండి.	జవాబు తక్కువ, ఎక్కువ స్థాయి హక్కులు **ఒకే వ్యక్తిలో కలుస్తాయి**; తక్కువ స్థాయి హక్కులు **అంతరిస్తాయి**, వాటిని enforce చేయనవసరం లేదు. లీజుకు తీసుకున్న భూమిని **కొనుగోలు చేసిన lessee** యజమాని అవుతాడు; యాజమాన్యం ఉన్నత హక్కు, కాబట్టి **lease ముగిసినట్టే**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా కౌలుదారు యజమానిగా మారితే, కౌలు కరిగిపోతుంది.

కార్డ్ 2.87 T 5.1 · భావన	★★★ OL 5.1.1 · Scanner U5 TQ 1.1, U5 CSQ 1.1 · SM pp.2.123–2.124
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి పక్షం మొత్తం promise ను నెరవేర్చడానికి నిరాకరించినప్పుడు **Section 39** ఏమి చెబుతుంది? కొనసాగడానికి అంగీకరించిన promisee ఏమి చేయలేడు?	జవాబు ఒక పక్షం తన promise ను **పూర్తిగా** నెరవేర్చడానికి నిరాకరిస్తే లేదా **తనను తాను అసమర్థుడిగా చేసుకుంటే**, promisee **Contract ను ముగించవచ్చు**, Contract కొనసాగడానికి **మాటలతో లేదా ప్రవర్తనతో** తన **అంగీకారం** తెలిపి ఉంటే తప్ప. కొనసాగడానికి ఒకసారి అంగీకరిస్తే, ఆ కారణంతో తర్వాత rescind చేయలేడు. రెండు సందర్భాల్లోనూ అతను **damages** కోరవచ్చు (సరైన rescission కు S. 75).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ముగించండి లేదా సరిదిద్దండి, రెండూ కుదరదు: "కొనసాగించు" అన్న తర్వాత నిష్క్రమణ ద్వారం మూసుకుపోతుంది; damages తలుపు తెరిచే ఉంటుంది.

కార్డ్ 2.88 T 5.1 · భావన	★★★ OL 5.1.2 · Scanner U5 TQ 1.2, U5 CSQ 1.2, U5 CSQ 1.3 · SM pp.2.123–2.124
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Anticipatory breach** ను నిర్వచించండి. Promisee కు ఏ రెండు options ఉన్నాయి?	జవాబు Performance కోసం నిర్ణయించిన సమయానికి **ముందే, మాటల ద్వారా** (express) లేదా **ప్రవర్తన ద్వారా** (implied) జరిగే breach. Option 1: Contract ను **rescinded** గా భావించి, వెంటనే damages కోసం **దావా వేయడం**. Option 2: Contract ను సజీవంగా ఉంచి **గడువు తేదీ వరకు ఆగడం**, పర్యవసానాలకు అవతలి పక్షాన్నే బాధ్యుడిగా ఉంచడం; దోషి అయిన పక్షం ఇంకా perform చేయవచ్చు లేదా ఏదైనా **supervening impossibility** ప్రయోజనం పొందవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఇప్పుడే దావా వేయండి, లేదా ఆగి రిస్క్ భరించండి:** రెండు దారులు; నెమ్మది దారిలో టోల్ ఒకటే, మార్కెట్ మీకు వ్యతిరేకంగా కదలవచ్చు.

కార్డ్ 2.89 T 5.1 · భావన	★★★ OL 5.1.2 · Scanner U5 CSQ 1.1, U5 CSQ 1.2 · SM pp.2.123–2.124
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి 60-ప్రదర్శనల Contract లో ఒక నర్తకి నెల తర్వాత గైర్హాజరవుతుంది. పాఠశాల terminate చేయవచ్చా? కొనసాగిస్తామని ఆమెకు చెబితే, తర్వాత rescind చేయగలదా? Damages కోరగలదా?	జవాబు అది **terminate చేయవచ్చు**: ఆమె breach చేసింది. **కొనసాగింపు** తెలియజేస్తే, ఆ కారణంతో **తర్వాత** rescind **చేయలేదు**. రెండు సందర్భాల్లోనూ **damages** కోరవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ముగించినా, కొనసాగినా damages రెండు వైపులా ఉంటాయి.**

కార్డ్ 2.90 T 5.1 · సూత్రం	★ OL 5.1.3 · Scanner U5 CSQ 1.2, U5 CSQ 1.3 · SM pp.2.125–2.126
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Delivery నిరాకరణపై ordinary damages ఎలా కొలుస్తారు? Special loss కు, claimant కు వర్తించే రెండు పరిమితులు ఏమిటి?	జవాబు **Damages = (market price − contract price) × quantity**. ఉదా. shirts: ₹100 తేడా × 300 పీసులు = ఒక్కో size కు ₹30,000 (Scanner CSQ 1.2). **Special loss** ను Contract చేసేటప్పుడు పరిస్థితులు **తెలిసి ఉంటేనే** రాబట్టుకోవచ్చు. నష్టపోయిన పక్షం నష్టాన్ని **తగ్గించడానికి** సహేతుక చర్యలు తీసుకోవాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **M మైనస్ C, గుణకారం Q:** Market, Contract, Quantity.

కార్డ్ 2.91 T 5.3 · భావన	★★★ OL 5.3.1, 5.3.3 · Scanner U5 TQ 3.1, U5 CSQ 3.1, U5 CSQ 3.3 · SM pp.2.125–2.126
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Section 73** కింద ఏ నష్టానికి compensation లభిస్తుంది? దేనిని మినహాయిస్తారు?	జవాబు **సాధారణ క్రమంలో సహజంగా కలిగిన** నష్టం, లేదా Contract చేసినప్పుడు breach వల్ల కలిగే అవకాశం ఉందని **పక్షాలకు తెలిసిన** నష్టం. **ఏ remote, indirect** నష్టమైనా **కాదు**. ఉన్న అసౌకర్యాన్ని సరిదిద్దే మార్గాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి (Explanation).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సహజం + తెలిసినది, దూరం కాదు ఎప్పుడూ:** N-K, remote కాదు.

కార్డ్ 2.92 T 5.3 · భావన	★★★ OL 5.3.2 · Scanner U5 CSQ 3.2, U5 CSQ 3.4 · SM pp.2.125–2.126
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Hadley v Baxendale** లో ఏమి తీర్పు ఇచ్చారు? Special damages పై నియమం ఏమిటి?	జవాబు ఒక mill యొక్క విరిగిన crankshaft ను carrier ఆలస్యం చేశాడు; ఆలస్యం వల్ల mill కు లాభం పోతుందని carrier కు చెప్పలేదు కాబట్టి కోర్టు **ordinary damages మాత్రమే** ఇచ్చింది. **Special damages** కు ప్రత్యేక పరిస్థితుల గురించి **ముందస్తు notice** అవసరం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Notice లేదు, అదనం లేదు:** mill ఆగిపోతుందని carrier కు చెప్పండి, లేకపోతే ఏ mill కైనా వచ్చే నష్టం మాత్రమే మీకు వస్తుంది.

కార్డ్ 2.93 T 5.3 · భావన	★ OL 5.3.2, 5.3.3 · Scanner U5 CSQ 3.1, U5 CSQ 3.2, U5 CSQ 3.3, U5 CSQ 3.4 · SM pp.2.125–2.126
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి S. 73 వర్తింపజేయండి: ₹11.50 లక్షల Contract కు బదులుగా వేరే చోట ₹12.75 లక్షలకు యంత్రాలు కొనడం, పైగా మూడో పక్షానికి చెల్లించిన compensation. బస్ చెడిపోయిన తర్వాత వైద్య ఖర్చులు?	జవాబు ₹1.25 లక్షలు (₹12.75 − ₹11.50) సహజంగా కలిగిన నష్టం, రాబట్టుకోవచ్చు. మూడో పక్షానికి చెల్లించిన compensation: seller కు ఆ Contract గురించి **తెలిసి ఉంటేనే** రాబట్టుకోవచ్చు; లేకపోతే అది **remote, indirect**. బస్ కేసు: అసౌకర్యం, hotel ఖర్చులు రాబట్టుకోవచ్చు, **భార్య వైద్య చికిత్స కాదు** (remote).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చెప్పారా, చెప్పలేదా?** ప్రతి లాభ-నష్టం ప్రశ్నకు జవాబు అక్కడే మొదలవుతుంది.

కార్డ్ 2.94 T 5.3 · సూత్రం	★★★ OL 5.3.2 · Scanner U5 CSQ 3.2 · SM p.2.126
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి X, Y కి ₹5.00 కు తిరిగి అమ్మడానికి ₹4.50 చొప్పున 1,000 సీసాలు కొంటాడు; market ధర ₹5.25. Y యొక్క Contract గురించి Z కు తెలిస్తే damages ఎంత? తెలియకపోతే?	జవాబు Z కు తెలిపి ఉంటే: ₹0.50 × 1,000 = **₹500** (Y తో Contract పై X లాభం). Z కు తెలియకపోతే: **market − contract price**: ₹0.75 × 1,000 = **₹750**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **తెలిస్తే → లాభం; తెలియకపోతే → market తేడా.**

కార్డ్ 2.95 T 5.3 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 5.3.4 · Scanner U5 TQ 3.2 · SM p.2.126
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Vindictive లేదా exemplary** damages ఎప్పుడు ఇస్తారు?	జవాబు **రెండు సందర్భాల్లో** మాత్రమే: (a) **పెళ్లి చేసుకుంటానన్న promise ఉల్లంఘన** (మనోభావాలకు గాయం); (b) banker, customer యొక్క cheque ను **తప్పుగా dishonour చేయడం** (**Gibbons v Westminster Bank**): trader నష్టం నిరూపించకుండానే గణనీయమైన damages పొందుతాడు; trader కాని వ్యక్తి special damage ను వాదించి నిరూపించాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **హృదయాలు, cheques:** భగ్నమైన పెళ్లి మాట, తిరిగొచ్చిన cheque.

కార్డ్ 2.96 T 5.3 · భావన	★ OL 5.3.6 · Scanner U5 CSQ 3.4, U5 CSQ 3.5 · SM pp.2.104, 2.127
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Exhibition ముగిసిన తర్వాత వస్తువులు ఆలస్యంగా deliver అయ్యాయి: యజమాని అసాధారణ లాభం నష్టాన్ని claim చేయవచ్చా? Time is of the essence అయితే?	జవాబు ప్రత్యేక లాభం గురించి notice లేకపోతే, **ordinary నష్టాలు** మాత్రమే రాబట్టుకోవచ్చు. **Time is of the essence** అయితే, Contract **voidable** (S. 55), promisee తిరస్కరించవచ్చు. ఆలస్యం వల్ల వచ్చిన deterioration ను **notice లేకుండానే carrier** నుంచి claim చేయవచ్చు (SM).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఆలస్యం ఆలస్యమే; లాభానికి ముందస్తు సమాచారం కావాలి.**

కార్డ్ 2.97 T 5.3 · గుర్తుంచుకోండి	SM text · Scanner U5 TQ 4.2 · SM pp.2.125–2.127
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి SM Unit 5 లోని damages రకాలను జాబితా చేసి, **nominal** damages అంటే ఏమిటో చెప్పండి.	జవాబు **Ordinary**, **special**, **vindictive/exemplary**, **nominal**, **ఆలస్యం వల్ల కలిగిన deterioration కు damages**, **pre-fixed** damages. Nominal: breach రుజువైంది కానీ **నిజమైన నష్టం లేదు**; హక్కును స్థాపించడానికి మాత్రమే ఇస్తారు (ఒక రూపాయి, లేదా 10 paise కూడా).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **O-S-V-N-D-P:** Ordinary, Special, Vindictive, Nominal, Deterioration, Pre-fixed: ఆరు రకాలు, ఆరు అక్షరాలు.

కార్డ్ 2.98 T 5.4 · భావన	★★ OL 5.4.1, 5.3.5 · Scanner U5 TQ 3.2, U5 TQ 4.1, U5 TQ 4.2 · SM pp.2.127–2.129
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి పేర్కొన్న మొత్తం ఉన్నప్పుడు breach కు **Section 74** ఏమి ఇస్తుంది? Liquidated damages, penalty మధ్య భారతీయ చట్టంలో తేడా ఉందా? ఏదైనా exception ఉందా?	జవాబు **పేర్కొన్న మొత్తానికి మించని సహేతుక compensation**, అది liquidated damages అయినా penalty అయినా. భారతీయ చట్టంలో **తేడా లేదు**; కోర్టులు ఎక్కువ ఎప్పుడూ ఇవ్వవు, కానీ తక్కువ ఇవ్వవచ్చు. Exception: ప్రజా విధి కోసం **Government కు ఇచ్చిన bond**: **మొత్తం సొమ్ముకు** బాధ్యత.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **పైకప్పు, నేల కాదు:** పేర్కొన్న మొత్తం పైకప్పు; కోర్టు దాన్ని తగ్గించవచ్చు, ఎప్పుడూ పెంచలేదు.

కార్డ్ 2.99 T 5.4 · సూత్రం	★★ OL 5.4.1 · Scanner U5 TQ 4.1 · SM p.2.127
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Contract లో ₹1,00,000 పేర్కొన్నారు. అసలు నష్టం ₹70,000. నష్టం ₹1,50,000 అయితే?	జవాబు నష్టం ₹70,000: **₹70,000** మాత్రమే (అసలు నష్టం). నష్టం ₹1,50,000: **₹1,00,000** మాత్రమే (పేర్కొన్న మొత్తం).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **నష్టం, పేర్కొన్న మొత్తం, ఈ రెంటిలో తక్కువ దానే్న చెల్లించండి.**

కార్డ్ 2.100 T 5.4 · పోలిక	★★ OL 5.4.1 · Scanner U5 TQ 3.2, U5 TQ 4.1 · SM p.2.128
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Penalty** ను **liquidated damages** నుంచి వేరు చేయడానికి సహాయపడే సూత్రాలు చెప్పండి.	జవాబు Liquidated damages: నష్టానికి **నిజమైన pre-estimate**. Penalty: తప్పు చేసిన పక్షాన్ని **భయపెట్టడానికి (in terrorem)** నిర్ణయించినది. సంభావ్య నష్టాన్ని **చాలా మించిన** మొత్తం penalty; తేదీకి చెల్లించాల్సినది **default అయితే విధించే అదనపు మొత్తం** penalty. **Label తుది నిర్ణయం కాదు**: కోర్టు దాని అసలు స్వభావాన్ని చూస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అంచనా వర్సెస్ బెదిరింపు:** pre-estimate లెక్కలోకి వస్తుంది, బెదిరింపు రాదు.

కార్డ్ 2.101 T 5.4 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 5.4.2 · Scanner U5 TQ 4.2 · SM pp.2.125–2.127
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి U5 TQ 4.2 లో breach కు కోర్టు ఇవ్వగల మూడు రకాల damages చెప్పండి.	జవాబు **Ordinary**: breach వల్ల సహజంగా కలిగే నష్టం. **Special**: Contract సమయంలో **తెలియజేసిన** ప్రత్యేక పరిస్థితుల వల్ల కలిగే నష్టం. **Liquidated**: Contract లో నిర్ణయించిన మొత్తం; compensation ఆ మొత్తానికి మించదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **O-S-L:** Ordinary, Special, Liquidated: మూడు మెట్లు, సహజం నుంచి ప్రత్యేకం మీదుగా ముందే నిర్ణయించినదాకా.

కార్డ్ 2.102 T 5.4 · భావన	★★ OL 5.4.3 · Scanner U5 TQ 4.3 · SM pp.2.129–2.130
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Quantum meruit** అంటే ఏమిటి? ఏ రెండు షరతులు తీరాలి?	జవాబు "**అతను సంపాదించినంత**": అవతలి పక్షం breach వల్ల Contract discharge అయినప్పుడు చేసిన పనికి సహేతుక చెల్లింపు. (1) **అసలు Contract discharge అయినప్పుడే** లభిస్తుంది. (2) Claimant **default లో లేని** పక్షం అయి ఉండాలి. Damages **compensatory**; quantum meruit **restitutory**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చేసిన పనికి చెల్లింపు:** కానీ నిర్దోషి అయిన పనివాడికే, Contract ముగిసిన తర్వాతే.

కార్డ్ 2.103 T 5.4 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 5.4.3 · Scanner U5 TQ 4.3 · SM pp.2.129–2.130
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Quantum meruit తలెత్తే **ఆరు సందర్భాలు** జాబితా రాయండి.	జవాబు (a) Agreement void అని తేలడం లేదా Contract void అవడం; (b) **ఉచితంగా కాకుండా** చేసిన పని; (c) **అంగీకరించిన పారితోషికం లేని** సేవలు; (d) ఒక పక్షం **వదిలేయడం** లేదా perform చేయడానికి నిరాకరించడం; (e) **divisible** Contract, పాక్షిక performance ప్రయోజనం అనుభవించడం; (f) **indivisible lump-sum** Contract ను చెడుగా నిర్వహించడం: lump sum నుంచి చెడు పనికి తగ్గింపు.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఆరు సందర్భాలు: Void, Not-free, No-price, Abandoned, Divisible, Defective-lump.	

కార్డ్ 2.104 T 5.4 · భావన	★★ OL 5.4.4 · Scanner U5 CSQ 4.1 · SM p.2.130
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి మార్కెట్లో ప్రత్యామ్నాయం లేని ప్రత్యేక వస్తువును A సరఫరా చేయడానికి నిరాకరిస్తాడు. కోర్టు ఏమి ఆదేశించవచ్చు?	జవాబు డబ్బు **తగిన పరిహారం కాదు**, కాబట్టి కోర్టు **specific performance** ను ఆదేశించవచ్చు. Breach చేసిన పక్షం Contract యొక్క **నిబంధనల ప్రకారం** promise ను నెరవేర్చాలని అది ఆదేశిస్తుంది. ఒక పక్షం తాను చేయనని promise చేసినదాన్నే చేస్తే, **injunction** ద్వారా అతన్ని ఆపవచ్చు (SM).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా ప్రత్యేకమైనది అంటే "చేసి చూపు", "డబ్బు కట్టు" కాదు.	

కార్డ్ 2.105 T 5.4 · గుర్తు చేసుకునే గొలుసు	SM text · Scanner U5 TQ 1.2, U5 TQ 3.1, U5 TQ 4.3 · SM pp.2.124, 2.129–2.131
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Contract breach కు ఉన్న remedies ను గుర్తు చేసుకోండి.	జవాబు **Damages**; **rescission** (compensation తో, S. 75); **specific performance**; **injunction**; **quantum meruit**. Actual breach: గడువు రోజున లేదా performance సమయంలో; anticipatory: గడువుకు ముందు.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా D-R-S-I-Q: Damages, Rescission, Specific performance, Injunction, Quantum meruit: "డాక్టర్లు రోజూ సూదికి క్యూ" అని పలకండి.	

కార్డ్ 2.106 T 6.1 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 6.1.1 · Scanner U6 TQ 1.1, U6 TQ 1.2, U6 CSQ 1.1 · SM pp.2.139–2.140
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Contingent contract** ను (S. 31) నిర్వచించి, దాని నాలుగు essentials జాబితా రాయండి.	జవాబు "ఆ Contract కు **collateral** అయిన ఏదైనా సంఘటన జరిగినా, జరగకపోయినా, ఏదైనా చేయడానికి లేదా చేయకపోవడానికి చేసే Contract." Insurance, indemnity, guarantee ఇందులోకి వస్తాయి. (a) Performance **ఆ సంఘటనపై ఆధారపడుతుంది**; (b) సంఘటన **collateral**; (c) promisor యొక్క **కేవలం ఇష్టం కాదు**; (d) సంఘటన **uncertain**.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా D-C-W-U: Depends, Collateral, not Will alone, Uncertain: నాలుగు షరతులు తీరితేనే contingent, ఒకటి తప్పినా కాదు.	

కార్డ్ 2.107 T 6.1 · భావన	SM text · Scanner U6 TQ 1.1 · SM pp.2.139–2.140
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Collateral event** అంటే ఏమిటి? "Swimming pool పూర్తయ్యాక చెల్లిస్తాను" అనే promise contingent ఎందుకు కాదు?	జవాబు Contract లో వాగ్దానం చేసిన **performance కానిది, మొత్తం consideration కూడా కానిది** అయిన సంఘటన (Pollock and Mulla). Pool పూర్తి కావడం **promise లోనే భాగం**, కాబట్టి Contract conditional, **contingent కాదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Collateral అంటే పక్కన ఉన్నది, కంచంలో ఉన్నది కాదు:** సంఘటనే పని అయితే, అది collateral కాదు.

కార్డ్ 2.108 T 6.1 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 6.1.1 · Scanner U6 TQ 1.1 · SM p.2.140
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఒప్పు లేదా తప్పు: "అతనికి ఇష్టమైతే" చెల్లిస్తానన్న promise, లేదా తప్పక జరిగే సంఘటనపై ఆధారపడిన promise contingent contract.	జవాబు **తప్పు.** సంఘటన promisor **కేవలం ఇష్టం కాకూడదు** (అలాంటి promise అసలు Contract కాదు). **ఖచ్చితంగా** జరిగే సంఘటన (ఉదా. collector అనుమతి దాదాపు ఎప్పుడూ ఇస్తారు) దాన్ని **contingent కానిదిగా** చేస్తుంది, ఎందుకంటే సంఘటన జరగవచ్చు, జరగకపోవచ్చు అనేటప్పుడే అది **uncertain**. Promisor ఇష్టం పరిధిలోని సంఘటనతో **పాటు** బయటి సంఘటన (వర్షం) ఉంటే contingent కావచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఇష్టం మాత్రమే, ఖచ్చితత్వం మాత్రమే: రెండూ విఫలం.** Contingent కు సందేహం కావాలి, promisor కు బయట ఉన్నది ఏదో కావాలి.

కార్డ్ 2.109 T 6.1 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 6.1.2 · Scanner U6 TQ 1.2 · SM pp.2.140–2.142
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Sections 32 నుంచి 36 ను contingent contracts enforcement నియమాలతో జతపరచండి.	జవాబు **S. 32**: సంఘటన జరగడం: అది **జరిగిన తర్వాతే** enforce చేయవచ్చు; అసాధ్యమైతే void. **S. 33**: సంఘటన జరగకపోవడం: అది జరగడం **అసాధ్యమైనప్పుడే** enforce చేయవచ్చు. **S. 34**: **జీవించి ఉన్న వ్యక్తి** ప్రవర్తన: అతను దాన్ని అసాధ్యం చేసే పని చేసినప్పుడు అది అసాధ్యం. **S. 35**: **నిర్ణీత సమయంలో** సంఘటన (సమయంలో జరగకపోతే లేదా అసాధ్యమైతే void). **S. 36**: **అసాధ్యమైన సంఘటన** = void, తెలిసినా తెలియకపోయినా.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **32 Happens, 33 Not-happens, 34 Person, 35 Time, 36 Impossible:** 2-3-4-5-6 లెక్క పెట్టండి, H-N-P-T-I తో.

కార్డ్ 2.110 T 6.1 · భావన	★★ OL 6.1.2 · Scanner U6 TQ 1.2 · SM p.2.141
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి సంఘటన "నిర్ణీత సమయంలో జరగకపోవడం" అనే దాన్ని Section 35 ఎలా చూస్తుంది?	జవాబు సంఘటన నిర్ణీత సమయంలో జరగకపోవడంపై contingent: సమయం ముగిసి సంఘటన జరగకపోతే **enforceable**, లేదా అది జరగదని **ఖచ్చితమైతే ముందే**. పోలిక: నిర్ణీత సమయంలో **జరగాల్సిన** సంఘటన, గడువు నాటికి జరగకపోతే లేదా ముందే అసాధ్యమైతే **void** అవుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఓడ సంవత్సరంలోపు తిరిగి రావాలి:** ఓడ లేదు, void; **ఓడ తిరిగి రాకూడదు:** ఓడ లేదు, చెల్లించాలి.

కార్డ్ 2.111 T 6.1 · భావన	★ OL 6.1.3 · Scanner U6 CSQ 1.1 · SM pp.2.139, 2.141
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఒక hospital, Contract తర్వాత మూడు నెలల్లో Covid-19 positive వస్తే డాక్టర్‌కు ₹1,00,000 ఇస్తామని promise చేస్తుంది. దాన్ని వర్గీకరించండి; ఆమెకు రాకపోతే?	జవాబు **Contingent contract (S. 31)**: చెల్లింపు collateral, uncertain సంఘటనపై ఆధారపడుతుంది. **S. 35** ప్రకారం, సమయం ముగిసే నాటికి సంఘటన జరగకపోతే Contract **void** అవుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సమయం అయిపోయింది, ఏమీ జరగలేదు, ఒప్పందం ముగిసింది.**

కార్డ్ 2.112 T 6.2 · పోలిక	★ OL 6.2.1 · Scanner U6 TQ 2.1 · SM pp.2.81–2.82, 2.142
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Wagering agreement** ను **insurance contract** నుంచి, contingent contract నుంచి వేరు చేయండి.	జవాబు Insurance: **valid**, పరస్పర consideration (premium), **insurable interest**, నష్టాన్ని భర్తీ చేస్తుంది (life insurance తప్ప). Wager: **void**, నిజమైన consideration లేదు, విషయంలో **interest లేదు**, ఓడినవాడు నిర్ణయించిన మొత్తం చెల్లిస్తాడు. Contingent: సంఘటన **collateral**; wager: uncertain సంఘటనే **ప్రధాన అంశం**, అది పరస్పర promises తో కూడి ఉంటుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Insurance రక్షిస్తుంది, wager జూదమాడుతుంది:** ఒకవైపు interest, indemnity; మరోవైపు కేవలం పందెం.

కార్డ్ 2.113 T 6.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 6.3.1 · Scanner U6 TQ 3.1, U6 TQ 3.2, U6 CSQ 3.4 · SM p.2.143
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Quasi-contract** అంటే ఏమిటి? దాని ముఖ్య లక్షణాలేమిటి? ఏ maxim దానికి ఆధారం?	జవాబు Contract ఏదీ చేయకపోయినా, **Contract బాధ్యతలను పోలిన** బాధ్యతలను చట్టం విధిస్తుంది. హక్కు ఎల్లప్పుడూ **డబ్బుకే**; **చట్టం విధిస్తుంది**, ఒప్పందం కాదు; **నిర్దిష్ట వ్యక్తులపై** లభిస్తుంది, ప్రపంచం మొత్తంపై కాదు. Maxim: "**ఎవరూ ఇతరుల నష్టంతో ధనవంతులు కాకూడదు**" (equity, justice and good conscience).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చట్టం చేసింది, డబ్బు మాత్రమే, వ్యక్తికే పరిమితం.** L-M-P: కరచాలనం లేదు, బిల్లు మాత్రమే.

కార్డ్ 2.114 T 6.3 · భావన	SM text · Scanner U6 TQ 3.2 · SM p.2.146
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Quasi-contract ను Contract తో రెండు ప్రాతిపదికలపై పోల్చండి.	జవాబు చెల్లుబాటు అయ్యే Contract యొక్క essentials quasi-contract లో **ఉండవు**; Contract లో **ఉంటాయి**. Quasi-contract లో బాధ్యత **చట్టం విధిస్తుంది**; Contract లో పక్షాల **సమ్మతితో ఏర్పడుతుంది**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చట్టం విధిస్తుంది, పక్షాలు అంగీకరిస్తాయి.**

కార్డ్ 2.115 T 6.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 6.3.2 · Scanner U6 TQ 3.1 · SM pp.2.144–2.146
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఐదు quasi-contract సందర్భాలు (Ss. 68–72) జాబితా రాయండి.	జవాబు **S. 68**: Contract చేసే సామర్థ్యం లేని వ్యక్తికి necessaries సరఫరా. **S. 69**: **interested person** చేసిన చెల్లింపు. **S. 70**: **ఉచితంగా కాని చర్య** వల్ల కలిగిన benefit. **S. 71**: **వస్తువులు దొరికిన వ్యక్తి (finder)**. **S. 72**: **పొరపాటు లేదా coercion** వల్ల చెల్లించిన డబ్బు లేదా అందజేసిన వస్తువులు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-I-N-F-M:** Necessaries, Interested, Non-gratuitous, Finder, Mistake: 68 నుంచి పైకి లెక్క పెట్టండి.

కార్డ్ 2.116 T 6.3 · భావన	★★★ OL 6.3.3, 6.3.4 · Scanner U6 TQ 3.2, U6 CSQ 3.1 · SM p.2.145
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Finder of goods** బాధ్యతలు ఏమిటి (S. 71)? **Hollins v Howler** ఏమి నిర్ణయించింది?	జవాబు **Bailee** తో సమాన బాధ్యత: వివేకవంతుడైన వ్యక్తిలా **సరైన జాగ్రత్త** తీసుకోవాలి; **సొంతం చేసుకునే హక్కు లేదు**; యజమాని దొరికితే **తిరిగి ఇవ్వాలి**. Hollins v Howler: వజ్రాన్ని shop యజమానికి ఇచ్చిన finder కు **నిజమైన యజమాని తప్ప అందరికీ వ్యతిరేకంగా దాన్ని ఉంచుకునే** హక్కు ఉంది, కాబట్టి shop యజమాని దాన్ని తిరిగి ఇవ్వాల్సి వచ్చింది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **జాగ్రత్త, తీసుకోకు, తిరిగివ్వు:** C-K-R: Care, Keep-off, Return.

కార్డ్ 2.117 T 6.3 · భావన	★ OL 6.3.5 · Scanner U6 CSQ 3.2, U6 CSQ 3.5 · SM p.2.144
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి S. 68 కింద necessaries సరఫరాదారుకు దేని నుంచి reimbursement లభిస్తుంది? Dependant కు వైద్య సహాయం కూడా ఇందులోకి వస్తుందా? మతిస్థిమితం లేని మహిళకు అమ్మిన వజ్రాల సెట్ ధరను jeweller రాబట్టుకోగలడా?	జవాబు Reimbursement **సామర్థ్యం లేని వ్యక్తి ఆస్తి** నుంచి మాత్రమే. Necessaries లో అతను **చట్టప్రకారం పోషించాల్సిన** వ్యక్తికి **అత్యవసర వైద్య చికిత్స** కూడా వస్తుంది. వజ్రాల సెట్ జీవిత స్థితికి తగిన **necessaries కాదు**, కాబట్టి jeweller ఆమె భర్త నుంచి **రాబట్టుకోలేడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఆహారం అవును, వజ్రాలు కాదు; ఆస్తి చెల్లిస్తుంది, కుటుంబం కాదు.**

కార్డ్ 2.118 T 6.3 · భావన	★★ OL 6.3.6 · Scanner U6 CSQ 3.3, U6 CSQ 3.4 · SM p.2.144
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి D ఆవరణ నుంచి స్వాధీనం చేసుకున్న తన బండిని విడిపించడానికి P అద్దె చెల్లిస్తాడు; విద్యుత్ కనెక్షన్ తెగకుండా ఉండటానికి ఒక tenant యజమాని విద్యుత్ బిల్లు చెల్లిస్తాడు. వారు రాబట్టుకోగలరా? (S. 69)	జవాబు **S. 69**: మరొకరు **చట్టప్రకారం చెల్లించాల్సిన** డబ్బు చెల్లింపులో **interest ఉన్న** వ్యక్తి దాన్ని చెల్లిస్తే, అతనికి **reimbursement** పొందే హక్కు ఉంది. P, tenant ఇద్దరూ చెల్లించాల్సిన వ్యక్తి నుంచి రాబట్టుకోగలరు.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మీ వారిని కాపాడటానికి చెల్లించండి, తర్వాత debtor కు బిల్లు పంపండి.**	

కార్డ్ 2.119 T 6.3 · భావన	★ OL 6.3.7 · Scanner U6 CSQ 3.6 · SM p.2.146
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి అఖిల్ కు చేరాల్సిన గోధుమలు పొరపాటున అతని పొరుగువాడికి deliver అవుతాయి, అతను వాటిని అంగీకరిస్తాడు. ఎవరు చెల్లించాలి? (S. 72)	జవాబు **S. 72**: **పొరపాటున లేదా coercion కింద** ఏదైనా అందుకున్న వ్యక్తి దాన్ని **తిరిగి చెల్లించాలి లేదా తిరిగి ఇవ్వాలి**. పొరుగువాడు ధరకు బాధ్యుడు: ప్రతి రకమైన పొరపాటునూ రాబట్టుకోవచ్చు (**Shivprasad v Sirish Chandra**).
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **తప్పు గుమ్మం, అదే బిల్లు.**	

కార్డ్ 2.120 T 6.3 · భావన	SM text · No direct Q · SM p.2.145
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **S. 70** కింద విజయం సాధించడానికి plaintiff ఏమి నిరూపించాలి?	జవాబు (i) అతను ఆ చర్యను చేశాడు లేదా వస్తువును **చట్టబద్ధంగా** అందజేశాడు; (ii) దాన్ని **ఉచితంగా చేయలేదు**; (iii) అవతలి వ్యక్తి **ఆ benefit ను అనుభవించాడు**. అప్పుడు అవతలి వ్యక్తి **compensation చెల్లించాలి** లేదా వస్తువును **తిరిగి ఇవ్వాలి**.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **L-N-E:** Lawful, Not free, Enjoyed: చట్టబద్ధంగా చేశావా, ఉచితం కాదా, అవతలివారు అనుభవించారా అని మూడు ప్రశ్నలు.	

కార్డ్ 2.121 T 6.3 · గుర్తు చేసుకునే గొలుసు	SM text · Scanner U6 TQ 3.1, U6 CSQ 3.6 · SM pp.2.143–2.146
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Unit 6 ను ఒకే గొలుసులో గుర్తు చేసుకోండి.	జవాబు S. 31 contingent; Ss. 32–36 enforcement; wager void; quasi-contract చట్టం ద్వారా: Ss. 68–72.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **జరగొచ్చు (31-36), తర్వాత చట్టం బలవంతం (68-72):** ముందు జరగవచ్చేమో అనే సంఘటనలు, తర్వాత చట్టం విధించే విధులు.	

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 2 · భారతీయ కాంట్రాక్ట్ చట్టం, 1872 (The Indian Contract Act, 1872) · Units 7–9 · 48 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
7.1	Contract of Indemnity (నష్టపరిహార ఒప్పందం)	2.122	1	★★
7.2	Contract of Guarantee (గ్యారంటీ ఒప్పందం)	2.123 – 2.125	3	★★
7.3	Types of Guarantees (గ్యారంటీ రకాలు)	2.126	1	–
7.4	Contract of Indemnity, Contract of Guarantee మధ్య తేడా (Distinction Between a Contract of Indemnity and A Contract of Guarantee)	2.127	1	★★
7.5	Surety యొక్క liability స్వభావం, పరిధి [Section 128] (Nature and Extent of Surety's Liability [Section 128])	2.128	1	★
7.7	Surety విముక్తి (Discharge of A Surety)	2.129 – 2.134	6	★★
7.8	Surety హక్కులు (Rights of A Surety)	2.135 – 2.138	4	★★★
8.1	Bailment అంటే ఏమిటి? (What is Bailment?)	2.139 – 2.141	3	★★
8.2	Bailor విధులు (Duties of A Bailor)	2.142	1	★
8.3	Bailee విధులు (Duties of A Bailee)	2.143 – 2.145	3	★
8.4	Bailor హక్కులు (Rights of A Bailor)	2.146	1	★
8.6	Bailor, Bailee లకు ఏ wrong doer (Third Party) పైనైనా హక్కులు (Rights of Bailor and Bailee Against Any Wrong Doer (Third Party))	2.147	1	★★
8.7	Bailment ముగింపు (Termination of Bailment)	2.148	1	★
8.8	పోయిన goods దొరికినవాడు (Finder of Lost Goods)	2.149	1	★
8.9	Lien హక్కు (Right of Lien)	2.150	1	★
8.10	Pledge (తాకట్టు)	2.151 – 2.152	2	★★
8.11	Non-Owner చేసే Pledge (Pledge by Non-Owner)	2.153 – 2.154	2	★
8.12	Bailment, Pledge మధ్య తేడా (Distinction Between Bailment and Pledge)	2.155	1	★

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
9.3	Agency సృష్టి (Creation of Agency)	2.156 – 2.157	2	★
9.4	Agent అధికార పరిధి (Extent of Agent's Authority)	2.158 – 2.159	2	★
9.5	Sub-Agents (ఉప ఏజెంట్లు)	2.160	1	★★
9.7	Sub-Agent, Substituted Agent మధ్య తేడా (Difference Between a Sub-Agent and A Substituted Agent)	2.161	1	★
9.8	Agent విధులు, బాధ్యతలు (Duties and Obligations of An Agent)	2.162 – 2.163	2	★
9.10	Principal బాధ్యత, మూడో పక్షాలకు (Principal's Liability to Third Parties)	2.164	1	★
9.11	Agent వ్యక్తిగత బాధ్యత, మూడో పక్షాలకు (Personal Liability of Agent to Third Parties)	2.165 – 2.166	2	★★★
9.12	Authority revocation (Revocation of Authority)	2.167 – 2.169	3	★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 2.122 T 7.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 7.1.1, 7.1.2 · Scanner U7 TQ 1.1, U7 TQ 1.2 · SM pp.2.155–2.156

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

contract of indemnity (s. 124) అంటే ఏమిటి? దావా వేసినప్పుడు indemnity-holder ఏమి రాబట్టుకోగలడు (s. 125)?

జవాబు

Section 124: ఒక పక్షం, **promisor స్వయంగా** లేదా **మరొక వ్యక్తి** చేసిన **ప్రవర్తన** వల్ల కలిగే నష్టం నుంచి ఇంకొక పక్షాన్ని కాపాడతానని వాగ్దానం చేస్తుంది.

Section 125: promisee, తన authority పరిధిలో వ్యవహరించి, (a) ఏదైనా suit లో చెల్లించాల్సి వచ్చిన అన్ని **damages**, (b) ఆ suit వేయడానికి లేదా ఎదుర్కోవడానికి అయిన అన్ని **costs**, (c) ఆ suit లో **compromise** ప్రకారం చెల్లించిన అన్ని మొత్తాలు రాబట్టుకుంటాడు.

Fire, marine insurance లు indemnity ఒప్పందాలు; **life insurance కాదు**. కాబట్టి 'life insurance కు indemnity కింద పూర్తి కవరేజీ లేదు' అనే వాక్యం **True**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Damages, Costs, Compromise:** s. 125 కింద రాబట్టుకునే మూడు అంశాలు. Indemnity మనుషుల ప్రవర్తనకు జవాబు చెబుతుంది, ప్రకృతి విపత్తుకు కాదు.

కార్డ్ 2.123 T 7.2 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 7.2.1 · Scanner U7 TQ 2.1, U7 TQ 4.2 · SM pp.2.157–2.159

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

contract of guarantee (s. 126) ను నిర్వచించండి. మూడు పక్షాలు ఎవరు? దాని ఆరు requisites ఏవి?

జవాబు

మూడో వ్యక్తి **default చేసినప్పుడు అతని వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చడానికి లేదా అతని liability ను తీర్చడానికి** చేసే ఒప్పందం.

పక్షాలు: **Surety** (గ్యారంటీ ఇచ్చేవాడు), **Principal debtor** (ఎవరి default కవర్ అవుతుందో), **Creditor** (ఎవరికి గ్యారంటీ ఇస్తారో).

Requisites: (1) **purpose**: వసూలు చేయదగిన debt ఉండాలి; (2) **consideration**: principal debtor పొందేది సరిపోతుంది (s. 127), past consideration సరిపోదు; (3) **ప్రస్తుతం ఉన్న, అమలు చేయదగిన liability**, time-barred కాకూడదు.

(4) **misrepresentation లేదా concealment ఉండకూడదు** (ss. 142, 143); (5) **వ్రాతపూర్వకంగా ఉండటం అవసరం లేదు**: మౌఖికమైనా, లిఖితమైనా చెల్లుతుంది; (6) **co-surety condition** (s. 144).

Principal debtor అసమర్థుడైనా (incompetent): గ్యారంటీ చెల్లుతుంది. **Surety** అసమర్థుడైతే: గ్యారంటీ void.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఆరు requisites వరుసగా: **D**ebt, **C**onsideration, **L**iability, **C**andour (misrepresentation, concealment లేకపోవడం), **O**ral-or-written, **J**oining of co-surety: D-C-L-C-O-J.

కార్డ్ 2.124 T 7.2 · భావన

★★ OL 7.2.2 · Scanner U7 CSQ 2.1 · SM pp.2.161, 2.165

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

P ₹54,000 విలువైన purifier ను 9 సమాన నెలవారీ instalments లో కొంటాడు, S గ్యారంటీ ఇస్తాడు. P 4 చెల్లించి insolvent అవుతాడు. S ఎంత చెల్లించాలి? R ఫిల్టర్ గురించి misrepresent చేసి ఉంటే?

జవాబు

S యొక్క liability, P యొక్క liability తో **co-extensive** (s. 128). మిగిలింది = ₹54,000 − (4 × ₹6,000) = **₹30,000**.

creditor అయిన **R**, లావాదేవీలోని material భాగం గురించి **misrepresentation** చేసి గ్యారంటీ పొందితే (సాధారణ filter ను copper అని అమ్మడం), ఆ గ్యారంటీ **invalid** (s. 142). material circumstances గురించి మౌనం వహించడాన్ని కూడా Scanner జవాబు ప్రస్తావిస్తుంది (s. 143).

కాబట్టి మిగిలిన మొత్తం చెల్లించడానికి S **బాధ్యుడు కాడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కలుషితం అయ్యేవరకు co-extensive:** debtor చెల్లించాల్సిన దాన్ని surety చెల్లిస్తాడు, creditor తానే తప్పుగా చెప్పి గ్యారంటీని కలుషితం చేస్తే తప్ప.

కార్డ్ 2.125 T 7.2 · సూత్రం

★ OL 7.2.3, 7.2.4 · Scanner U7 CSQ 2.2 · SM pp.2.163, 2.167–2.168

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Bhusan ₹70 లక్షలు బాకీ; guarantors: Suresh ₹30L, Suyash ₹20L, Sumati ₹10L, Suman ₹10L. తాకట్టు పెట్టిన బంగారం (₹5L) పోయింది; విగ్రహానికి బ్యాంకు Bhusan కు ₹5L ఇవ్వాలి. ఎవరు ఎంత చెల్లించాలి?

జవాబు

పోయిన security వల్ల sureties **₹5 లక్షల** మేర విముక్తులవుతారు (s. 141); విగ్రహం చెల్లించని ధర **₹5 లక్షలు** set off అవుతుంది. సమర్థ liability = ₹70L − ₹10L = **₹60 లక్షలు**.

సమాన వాటా ఒక్కొక్కరికి ₹15 లక్షలు, కానీ Sumati, Suman ఒక్కొక్కరు **₹10 లక్షల వద్ద cap** అవుతారు (s. 147).

మిగిలిన ₹40 లక్షలు సమానంగా పంచబడతాయి: **Suresh ₹20L, Suyash ₹20L**. కాబట్టి బ్యాంకు కోరిన సమాన contribution పూర్తిగా చెల్లదు.

guarantors సమ్మతి లేకుండా బ్యాంకు loan నిబంధనలు మార్చితే, తర్వాతి లావాదేవీలకు అందరూ విముక్తులవుతారు (s. 133).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **60 → 15 → cap 10, 10 → 40 → 20, 20.** ముందు సమానం, తర్వాత caps, cap లేని ఇద్దరు మిగిలింది మోస్తారు.

కార్డ్ 2.126 T 7.3 · పోలిక

SM text · No direct Q · SM pp.2.159–2.160

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

specific guarantee ను **continuing guarantee** నుంచి వేరు చేసి చెప్పండి (s. 129).

జవాబు

Specific: ఒకే debt లేదా ప్రత్యేక లావాదేవీ వరకే వర్తిస్తుంది; ఆ debt సక్రమంగా తీరగానే surety liability ముగుస్తుంది.

Continuing (s. 129): వరుస లావాదేవీల వరకు వర్తిస్తుంది; surety **revocation వరకు** చెల్లని మిగులు మొత్తానికి బాధ్యుడిగా ఉంటాడు.

ఉదాహరణ: C కు సరఫరా చేసే టీకి ₹10,000 వరకు A గ్యారంటీ ఇస్తాడు. తర్వాత ₹20,000 సరఫరాలు చెల్లించకపోతే: continuing guarantee, A **₹10,000** వరకు బాధ్యుడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒక పార్సెల్ లేదా నడుస్తున్న ఖాతా:** specific guarantee ఒక పార్సెల్ కే; continuing guarantee, surety revocation తో ఆపే వరకు నడుస్తూనే ఉంటుంది.

కార్డ్ 2.127 T 7.4 · పోలిక	★★ OL 7.4.1, 7.4.2 · Scanner U7 TQ 4.1, U7 TQ 4.2 · SM pp.2.160–2.161
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **contract of indemnity**, **contract of guarantee** ల మధ్య తేడా చెప్పండి.	జవాబు పక్షాలు: Indemnity: **రెండు** (indemnifier, indemnified). Guarantee: **మూడు** (creditor, principal debtor, surety). Liability: Indemnity: **primary, unconditional**. Guarantee: **secondary, conditional**. ఎప్పుడు ఏర్పడుతుంది: Indemnity: **contingency** వచ్చినప్పుడు. Guarantee: **ప్రస్తుతం ఉన్న** debt లేదా వాగ్దానం నెరవేరనప్పుడు. Request: Indemnity: indemnifier, indemnity-holder అభ్యర్థన మేరకు పనిచేయాల్సిన **అవసరం లేదు**. Guarantee: surety, **principal debtor అభ్యర్థన మేరకు** పనిచేస్తాడు. మూడో పక్షంపై దావా: Indemnifier **చేయలేడు** (privity లేదు), assignment ఉంటే తప్ప. Surety, creditor యొక్క హక్కులు పొందుతాడు కాబట్టి principal debtor పై చర్య తీసుకోగలడు. Purpose: Indemnity లో నష్టం భర్తీ, Guarantee లో creditor కు security. Competency: అన్ని పక్షాలు సమర్థులు కావాలి, **minor principal debtor** అయినా guarantee ఇంకా చెల్లుతుంది.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా మూడు జతలు: **2 v 3** పక్షాలు; **P**rimary v **S**econdary liability; **C**ontingency v **E**xisting debt.	

కార్డ్ 2.128 T 7.5 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 7.5.1 · Scanner U7 TQ 5.1, U7 CSQ 2.1 · SM p.2.161
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి s. 128 కింద surety liability యొక్క **స్వభావం, పరిధి** చెప్పండి.	జవాబు (a) ఒప్పందంలో వేరేలా ఉంటే తప్ప, principal debtor liability తో **co-extensive**. (b) **Secondary**: principal debtor default చేసినప్పుడే అతడు బాధ్యుడు. (c) **document లోని లోపం** వల్ల debtor ను బాధ్యుడిని చేయలేకపోతే, surety liability కూడా ఆగిపోతుంది. (d) వ్యతిరేక ఒప్పందం లేకపోతే, creditor ముందుగా **surety పైనే** చర్య తీసుకోవచ్చు.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **C-S-D-F:** Co-extensive, Secondary, Defect వస్తే ముగుస్తుంది, First-against-surety అనుమతి.	

కార్డ్ 2.129 T 7.7 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 7.7.1 · Scanner U7 TQ 7.1, U7 TQ 7.3 · SM pp.2.162–2.163
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి surety ఏ **మూడు విధాలుగా** discharge అవుతాడు? **revocation** ఎలా పనిచేస్తుంది?	జవాబు surety liability ముగిసినప్పుడు అతడు discharge అవుతాడు: (i) గ్యారంటీ **revocation** ద్వారా; (ii) **creditor ప్రవర్తన** వల్ల; (iii) గ్యారంటీ **invalidation** వల్ల. **Notice** ద్వారా revocation (s. 130): continuing guarantee ను భవిష్యత్ లావాదేవీలకు revoke చేయవచ్చు. Surety **మరణం** ద్వారా revocation (s. 131): వ్యతిరేక ఒప్పందం లేకపోతే, భవిష్యత్ లావాదేవీలకు. **Novation** ద్వారా revocation (s. 62): అవే లేదా ఇతర పక్షాల మధ్య కొత్త ఒప్పందం, పాతది పరస్పరం discharge అవుతుంది.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా విధానాలు: **R-C-I** (Revocation, Conduct, Invalidation). Revocation మార్గాలు: **N-D-N** (Notice, Death, Novation).	

కార్డ్ 2.130 T 7.7 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 7.7.2 · Scanner U7 TQ 7.3 · SM pp.2.163–2.165
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **creditor ప్రవర్తన** వల్ల surety ని discharge చేసే sections ఏవి? discharge చేయని రెండు sections ఏవి?	జవాబు **s. 133:** surety సమ్మతి లేకుండా creditor, principal debtor మధ్య నిబంధనలు మారితే, తర్వాతి లావాదేవీలకు అతడు discharge అవుతాడు. **s. 134:** creditor, principal debtor ను విడుదల చేయడం, కొత్త ఒప్పందం ద్వారా లేదా debtor discharge అయ్యేలా చట్టపరమైన పర్యవసానం ఉన్న చర్య లేదా విస్మరణ ద్వారా. **s. 135:** surety అంగీకరిస్తే తప్ప, principal debtor తో composition, అతనికి సమయం ఇవ్వడం, లేదా దావా వేయనని వాగ్దానం చేయడం. **s. 139:** principal debtor పై surety కు చివరికి ఉండే remedy ని దెబ్బతీసే creditor చర్య లేదా విస్మరణ. **Discharge కాదు:** s. 136 (మూడో వ్యక్తితో ఒప్పందం ద్వారా debtor కు సమయం ఇవ్వడం), s. 137 (దావా వేయకుండా కేవలం ఓపిక పట్టడం).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 133-134-135, తర్వాత 139: Variance, Release, Composition, Impairing. 136, 137 లను surety కట్టుబడి ఉండే సురక్షిత స్థావరాలుగా గుర్తుంచుకోండి.

కార్డ్ 2.131 T 7.7 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 7.7.3, 7.7.5 · Scanner U7 TQ 7.2, U7 TQ 4.2, U7 CSQ 7.2 · SM pp.2.165–2.166
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి గ్యారంటీ **invalid** అయ్యేది ఎప్పుడు (ss. 142–144)? దాన్ని copper filter కు, నిజాయితీ లేక తొలగించిన clerk కు వర్తింపజేయండి.	జవాబు **s. 142:** లావాదేవీలోని material భాగం గురించి creditor చేసిన **misrepresentation** ద్వారా, లేదా అతనికి తెలిసి, అతని అంగీకారంతో పొందిన గ్యారంటీ. copper అని అమ్మిన AC నిజానికి aluminium అయితే: surety బాధ్యుడు కాడు. **s. 143:** material circumstances గురించి creditor **మౌనం వహించి** పొందిన గ్యారంటీ. నిజాయితీ లేక ముందే తొలగించిన ఉద్యోగి గురించి guarantor కు చెప్పకుండా దాచారు: నిధులు దుర్వినియోగమైతే అతడు **బాధ్యుడు కాడు**. **s. 144:** మరొక వ్యక్తి **co-surety** గా చేరే వరకు creditor చర్య తీసుకోకూడదనే షరతుపై ఇచ్చిన గ్యారంటీ, ఆ వ్యక్తి చేరకపోతే: గ్యారంటీ **చెల్లదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా తప్పుగా చెప్పడం (142), ఏమీ చెప్పకపోవడం (143), ఒకరు తక్కువ (144).

కార్డ్ 2.132 T 7.7 · భావన	★★ OL 7.7.4, 7.7.7 · Scanner U7 CSQ 7.1, U7 CSQ 7.2, U7 CSQ 7.3, U7 CSQ 7.5, U7 CSQ 7.7 · SM pp.2.163–2.164
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి surety సమ్మతి లేకుండా నిబంధనలు మారాయి: జీతం కోత, అద్దె పెంపు, తక్కువ properties పై చిన్న loan, తక్కువ వడ్డీతో ఎక్కువ సమయం. surety స్థితి ఏమిటి?	జవాబు **s. 133:** surety సమ్మతి లేని variance, ఆ variance **తర్వాత** జరిగే అన్ని లావాదేవీలకు అతన్ని discharge చేస్తుంది; దానికి **ముందు** జరిగిన వాటికి అతడు బాధ్యుడే. జీతం ₹50,000 నుంచి ₹30,000 కు తగ్గింపు: **మొదటి ఆరు నెలల** మోసానికి surety బాధ్యుడు, ఆ తర్వాత కాదు. surety కు తెలియకుండా అద్దె పెంచారు: surety **discharge** అవుతాడు; ఆ మార్పు అతనికి లాభమైనా, లేదా అతనికి పెద్దగా ప్రభావం చూపకపోయినా అది **immaterial**. నాలుగు బదులు మూడు properties పై తక్కువ మొత్తం loan: surety **బాధ్యుడు కాడు**. వడ్డీ 12% నుంచి 8% కు తగ్గింపు, సమయం పొడిగింపు: surety **discharge** (ss. 133, 135).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మూడు మార్పులు, ఒకటే ఫలితం:** జీతం కోత, అద్దె పెంపు, చిన్న loan, ప్రతిదీ variance, కాబట్టి ప్రతిదీ surety ని తర్వాతి నష్టం నుంచి విముక్తి చేస్తుంది.

కార్డ్ 2.133 T 7.7 · భావన	★ OL 7.7.6 · Scanner U7 CSQ 7.4, U7 CSQ 7.6 · SM pp.2.162–2.163
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **notice** (s. 130), surety **మరణం** (s. 131) liability పై ఎలా ప్రభావం చూపుతాయి? Abhishek కు, Sooraj వారసులకు వర్తింపజేయండి.	జవాబు **Notice (s. 130):** revocation తర్వాత surety భవిష్యత్ లావాదేవీలకు బాధ్యుడు కాడు, కానీ notice కు ముందు జరిగిన వాటికి **బాధ్యుడే**. principal debtor పై liability ఇంకా ఏర్పడకపోతేనే specific guarantee ను revoke చేయవచ్చు. Abhishek 13వ, 14వ instalments చెల్లించి, తర్వాత revoke చేశాడు: notice తర్వాత వచ్చే instalments కు బాధ్యుడు కాడు. **Death (s. 131):** మరణం **తర్వాత** జరిగే లావాదేవీలకు గ్యారంటీ revoke అవుతుంది; మరణం గురించి creditor కు తెలియకపోయినా, అంతకుముందు వాటికి estate బాధ్యతే. Sooraj: మరణానికి ముందు ₹30,000, ₹20,000 సరఫరాలు → **₹50,000** రాబట్టుకోవచ్చు; మరణం తర్వాత ₹40,000 → కాదు. అతని estate విలువ ₹45,000 మాత్రమే అయితే, వారసులు ₹45,000 చెల్లిస్తారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మూసుకునే తలుపు:** notice కు లేదా మరణానికి ముందు లోపలికి వచ్చినదంతా లెక్కలోకి; ఆ తర్వాత ఏదీ రాదు.

కార్డ్ 2.134 T 7.7 · గుర్తు చేసుకునే గొలుసు

★ OL 7.7.1–7.7.7 · Scanner U7 TQ 7.1, U7 TQ 7.3 · SM pp.2.162–2.166

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Recall chain: surety ఎలా discharge అవుతాడో sections తో కథలా చెప్పండి.

జవాబు

1. surety ఆపుతాడు: **notice (130)**, **death (131)**, **novation (62)**.

2. creditor మారుస్తాడు: **variance (133)**, **release (134)**, **composition, time, దావా వేయనని వాగ్దానం (135)**, **surety remedy ని దెబ్బతీయడం (139)**.

3. గ్యారంటీ మొదటి నుంచే కలుషితమైంది: **misrepresentation (142)**, **concealment (143)**, **co-surety చేరలేదు (144)**.

Discharge కానివి: **136**, **137**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఆపడం, మార్చడం, కలుషితం: surety ఆపుతాడు, creditor మారుస్తాడు, లేదా గ్యారంటీ మొదటి నుంచే కలుషితం.

కార్డ్ 2.135 T 7.8 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 7.8.1 · Scanner U7 TQ 8.1 · SM pp.2.166–2.168

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

principal debtor, creditor, co-sureties పై **surety హక్కులు** sections తో జాబితా చేయండి.

జవాబు

Principal debtor పై: subrogation (s. 140): తాను బాధ్యుడైన మొత్తం అంతా చెల్లించాక, creditor స్థానంలోకి వస్తాడు; **indemnity** (s. 145): న్యాయంగా చెల్లించిన మొత్తాలను తిరిగి చెల్లిస్తానని implied వాగ్దానం, తప్పుగా చెల్లించినవి కాదు.

Creditor పై: creditor యొక్క **securities** ప్రయోజనం (s. 141); creditor, principal debtor కు బాకీ ఉన్నదానిని **set-off**; principal debtor insolvent అయితే **proportionate reduction**.

Co-sureties పై: equal contribution (s. 146), ప్రతి surety పరిమితికి లోబడి (s. 147).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మూడు విభాగాలు: **Debtor, Creditor, Co-sureties.** సంఖ్యలను జతగా గుర్తుంచుకోండి: 140-141 (subrogation, securities), 145-146-147 (indemnity, సమాన వాటా, పరిమితులు).

కార్డ్ 2.136 T 7.8 · భావన

★ OL 7.8.2 · Scanner U7 CSQ 8.1 · SM p.2.167

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

A గ్యారంటీపై C, B కు ₹2,00,000 అప్పు ఇస్తాడు, B యొక్క ₹80,000 విలువైన furniture పై mortgage ఉంచుకుంటాడు. C ఆ mortgage ను రద్దు చేస్తాడు, B insolvent అవుతాడు. A ఎంత చెల్లించాలి?

జవాబు

s. 141: గ్యారంటీ ఇచ్చే సమయంలో principal debtor పై creditor వద్ద ఉన్న ప్రతి security కి surety అర్హుడు, అతనికి తెలిసినా తెలియకపోయినా.

creditor దాన్ని **surety సమ్మతి లేకుండా పోగొట్టుకుంటే లేదా వదులుకుంటే**, surety దాని **విలువ మేర** discharge అవుతాడు.

A **₹80,000** మేర discharge అవుతాడు, మిగిలిన **₹1,20,000** కు బాధ్యుడిగా ఉంటాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Security పోయింది, surety భారం తగ్గింది: security విలువను తీసివేయండి, ₹2,00,000 – ₹80,000 = ₹1,20,000.

కార్డ్ 2.137 T 7.8 · భావన

★★ OL 7.8.3 · Scanner U7 CSQ 8.2 · SM p.2.167

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Suraj, Tarun, Usha లు Pawan యొక్క ₹3,00,000 loan కు గ్యారంటీ ఇచ్చారు, వారి మధ్య ఎలాంటి ఒప్పందం లేదు. Suraj అంతా చెల్లించాడు. Tarun contribute చేయడానికి నిరాకరించగలడా?

జవాబు

s. 146: ఒకే debt కు co-sureties, ఉమ్మడిగా లేదా వేర్వేరుగా, ఒకే లేదా వేర్వేరు ఒప్పందాల కింద, ఒకరికొకరు తెలిసినా తెలియకపోయినా, వ్యతిరేక ఒప్పందం లేకపోతే **సమాన వాటాలు** చెల్లిస్తారు.

Tarun **తప్పించుకోలేడు**: sureties మధ్య ఒప్పందం అవసరం లేదు. ప్రతి ఒక్కరూ సమాన వాటా భరిస్తారు (₹3,00,000 ÷ 3 = ₹1,00,000).

ఆధారం: **భారంలో సమానత్వం**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సమాన భారం, కాగితం అవసరం లేదు:** co-sureties అందరూ ఒకే పడవలో ఉన్నారు, ప్రతి ఒక్కరూ సమాన తెడ్డు వేయాలి.

కార్డ్ 2.138 T 7.8 · సూత్రం

★ OL 7.8.4 · Scanner U7 CSQ 8.3, U7 CSQ 8.4 · SM pp.2.167–2.168

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ప్రతి co-surety వాటాను లెక్కించండి (s. 147): ₹42,000 default పై పరిమితులు ₹10,000 / ₹20,000 / ₹40,000; ₹4L loan పై పరిమితులు ₹1L / ₹2L / ₹4L, తర్వాత ₹6L.

జవాబు

నియమం: ప్రతి surety **పరిమితి** అనుమతించినంత వరకు **సమానంగా** contribute చేయాలి; ఎవరూ తన పరిమితికి మించి చెల్లించరు.

Default ₹42,000: X ₹10,000 వద్ద cap అవుతాడు; మిగిలిన ₹32,000 ను Y, Z పంచుకుంటారు → **X ₹10,000, Y ₹16,000, Z ₹16,000**.

Loan ₹4,00,000: A తన cap ₹1,00,000 చెల్లిస్తాడు; మిగిలిన ₹3,00,000 పంచబడుతుంది → **B ₹1,50,000, C ₹1,50,000**.

Loan ₹6,00,000: **A ₹1,00,000, B ₹2,00,000, C ₹3,00,000**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ముందు cap, తర్వాత మిగిలింది పంచండి:** చిన్న పరిమితిని నింపండి, పెద్ద bonds మిగిలింది మోయనివ్వండి.

కార్డ్ 2.139 T 8.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 8.1.1 · Scanner U8 TQ 1.1 · SM pp.2.178–2.180

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

bailment ను నిర్వచించండి (s. 148), దాని ఐదు ముఖ్య అంశాలు చెప్పండి.

జవాబు

ఒక వ్యక్తి మరొకరికి ఏదైనా ప్రయోజనం కోసం goods అప్పగించడం; ఆ ప్రయోజనం నెరవేరాక, goods ను అప్పగించిన వ్యక్తి ఆదేశాల ప్రకారం **తిరిగి ఇవ్వాలి లేదా వేరే విధంగా అప్పగించాలి** అనే ఒప్పందంపై.

(i) **Contract**: express లేదా implied; consideration అవసరం లేదు. (ii) **movable** goods యొక్క **Delivery**; immovable property లేదా money కాదు.

(iii) **Purpose**, express లేదా implied. (iv) **Possession** మారుతుంది, ownership కాదు: bailor యజమానిగానే ఉంటాడు.

(v) goods **Return**, అదే రూపంలో లేదా bailor ఆదేశించిన విధంగా మార్చి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **C-D-P-P-R:** Contract, Delivery, Purpose, Possession, Return. Possession కదులుతుంది, ownership ఉన్నచోటే ఉంటుంది.

కార్డ్ 2.140 T 8.1 · భావన

★ OL 8.1.2 · Scanner U8 CSQ 1.1 · SM pp.2.179–2.180

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఇది bailment ఆ? (i) Vikas తాళం వేసిన తన కారును పార్క్ చేసి, తాళాలు తన వద్దే ఉంచుకుంటాడు; (ii) customs అధికారులు goods ను స్వాధీనం చేసుకుంటారు; (iii) bank locker లో ఆభరణాలు; (iv) బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన డబ్బు.

జవాబు

(i) **కాదు**: కేవలం custody అంటే possession కాదు; తాళాలు Vikas వద్దే ఉన్నాయి, కాబట్టి s. 148 వర్తించదు.

(ii) **అవును**: goods యొక్క possession customs అధికారులకు వెళ్తుంది.

(iii) **కాదు**: locker తాళం యజమాని వద్దే ఉంటుంది, కాబట్టి ఆభరణాలు అతని possession లోనే ఉంటాయి.

(iv) **కాదు**: బ్యాంకు అవే currency notes ను తిరిగి ఇవ్వదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Possession కొలమానం, custody కాదు:** తాళాలు అప్పగించకపోతే bailment లేదు; goods తీసుకుని ఉంచుకుంటే bailment.

కార్డ్ 2.141 T 8.1 · భావన

★ OL 8.1.3 · Scanner U8 CSQ 1.2 · SM pp.2.181–2.182

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

hire కోసం bail చేసిన goods లోపభూయిష్టంగా తేలి, అసాధారణ ఖర్చులు వచ్చాయి. s. 150, s. 158 కింద bailor liabilities ఏమిటి?

జవాబు

Gratuitous bailment (s. 150): వినియోగానికి గణనీయంగా అడ్డుపడే లేదా bailee ను అసాధారణ ప్రమాదాలకు గురిచేసే, తనకు **తెలిసిన** లోపాలను bailor వెల్లడించాలి; లేకపోతే వాటి వల్ల నేరుగా కలిగిన నష్టానికి అతడు బాధ్యుడు.

Bailment for hire (s. 150): లోపాల గురించి bailor కు **తెలిసినా తెలియకపోయినా** నష్టానికి అతడు బాధ్యుడు (అద్దెకు ఇచ్చిన అసురక్షిత carriage).

s. 158: hire bailment లో **అసాధారణ ఖర్చులను** bailor భరిస్తాడు (అద్దె taxi కి engine repair); petrol, toll వంటి సాధారణ ఖర్చులు bailee పై పడతాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అద్దె చెల్లించాక సాకులు లేవు:** hirer వినియోగానికి తగిన goods కోసం చెల్లిస్తాడు, కాబట్టి తెలిసిన, తెలియని లోపాలకు bailor జవాబుదారు; ఉచితంగా ఇచ్చేవాడు తనకు తెలిసిన లోపాలకే జవాబుదారు.

కార్డ్ 2.142 T 8.2 · భావన

★ OL 8.2.1 · Scanner U8 CSQ 2.1 · SM pp.2.182, 2.185

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Kushwah Travels, Rahul కు 15 రోజులకు కారు అద్దెకు ఇచ్చి, ఐదు రోజుల తర్వాత compensation ఇస్తామని చెప్పి తిరిగి కోరుతుంది. అది కారును తిరిగి పొందగలదా?

జవాబు

ముందుగా వెనక్కి తీసుకోవడం **gratuitous** bailment లో మాత్రమే సాధ్యం (s. 159): bailor ఎప్పుడైనా goods ను తిరిగి అడగవచ్చు, కానీ bailee పొందిన ప్రయోజనాన్ని మించిన నష్టానికి అతనికి compensate చేయాలి.

hire కోసం ఇచ్చిన bailment లో ఈ హక్కు **ఉండదు**, bailor compensation ఇస్తామన్నా సరే.

కాబట్టి Kushwah Travels 15 రోజులు ముగిసేలోపు కారును **తిరిగి పొందలేదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఉచిత అప్పు: ఎప్పుడైనా వెనక్కి (అదనపు నష్టం చెల్లించి). అద్దె: గడువు ముగిసే వరకు ఆగండి.**

కార్డ్ 2.143 T 8.3 · భావన

★ OL 8.3.3 · Scanner U8 CSQ 3.3 · SM pp.2.182–2.183

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Jeweller Arun, Ramesh ఆభరణాలను తన shop locker లో తాళం వేసి ఉంచగా దొంగలు దొంగిలించారు. Arun బాధ్యుడా?

జవాబు

bailee, అదే పరిమాణం, నాణ్యత, విలువ గల **తన సొంత goods** విషయంలో **ordinary prudence** గల వ్యక్తి తీసుకునేంత జాగ్రత్త తీసుకోవాలి (s. 151).

అలాంటి **reasonable care** తీసుకుంటే, ప్రత్యేక ఒప్పందం లేనప్పుడు నష్టం, నాశనం లేదా క్షీణతకు అతడు **బాధ్యుడు కాడు** (s. 152).

Arun ఆభరణాలను locker లో తాళం వేసి, shop ను భద్రపరిచాడు, కాబట్టి అతడు **బాధ్యుడు కాడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మీ సొంతవి కాపాడుకున్న క్షే:** ఆ ప్రమాణం పాటిస్తే, దొంగతనం మీ తప్పు కాదు.

కార్డ్ 2.144 T 8.3 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 8.3.2 · Scanner U8 CSQ 3.2 · SM pp.2.183–2.184

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

bailee, bailor goods ను తన goods తో **కలిపినప్పుడు** bailee విధులు ఏమిటి: సమ్మతితో, సమ్మతి లేకుండా (వేరు చేయగలవి, వేరు చేయలేనివి)?

జవాబు

సమ్మతితో (s. 155): ఇద్దరికీ మిశ్రమంలో తమ వాటాల **నిష్పత్తిలో** interest ఉంటుంది.

సమ్మతి లేకుండా, వేరు చేయగలిగితే (s. 156): property ఎవరిదో వారి వద్దే ఉంటుంది; bailee **వేరు చేసే ఖర్చును**, ఏదైనా నష్టాన్ని భరిస్తాడు.

సమ్మతి లేకుండా, వేరు చేయలేకపోతే (s. 157): bailor తన goods నష్టానికి bailee నుంచి **compensation** పొందుతాడు.

Case: 5 kg Mamra Badam ఇతర almonds తో కలిసి మళ్లీ ప్యాక్ చేయబడి, వేరు చేయలేకపోతే compensation చెల్లించాలి (s. 157).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **155-156-157:** సమ్మతి ఉంటే వాటా, Separable అయితే ఖర్చు చెల్లింపు, Inseparable అయితే compensation.

కార్డ్ 2.145 T 8.3 · భావన

★ OL 8.3.1 · Scanner U8 CSQ 3.1 · SM p.2.184

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

R, M కు రెండు రోజులకు గొడుగు ఇచ్చాడు; M వారం రోజులు ఉంచుకున్నాడు, తిరిగి వచ్చే దారిలో అది పాడైంది. నష్టం ఎవరు భరిస్తారు?

జవాబు

గడువు ముగిసినప్పుడు లేదా ప్రయోజనం నెరవేరినప్పుడు bailee goods ను **అడగకుండానే** తిరిగి ఇవ్వాలి (s. 160).

తన default వల్ల సరైన సమయానికి తిరిగి ఇవ్వకపోతే, అప్పటి నుంచి జరిగే **ఏ నష్టం, నాశనం, క్షీణతకైనా** అతడు బాధ్యుడు, సహేతుక జాగ్రత్త తీసుకున్నా సరే (s. 161).

కాబట్టి **M నష్టం భరిస్తాడు**.

అలాగే, goods నుంచి వచ్చే ఏ పెరుగుదల లేదా లాభం (ఆవుతో పాటు దూడ) bailor కు అప్పగించాలి (s. 163).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఆలస్యమైతే మీ రిస్కే:** గడువు దాటి ఉంచుకుంటే, ఆ తర్వాత జరిగే ప్రతి ప్రమాదం మీదే.

కార్డ్ 2.146 T 8.4 · పరీక్ష ఉచ్చు	★ OL 8.4.1 · Scanner U8 TQ 4.1 · SM pp.2.183, 2.185
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి bailee goods ను bailment నిబంధనలకు విరుద్ధంగా వాడతాడు. ఒప్పందం **void** అవుతుందా? అతని liability ఏమిటి?	జవాబు **Void కాదు**, **bailor** ఎంచుకుంటే **voidable** (s. 153). ఒప్పందం void అవుతుందనే వాక్యం **invalid**. విరుద్ధమైన వినియోగం వల్ల goods కు కలిగిన ఏ నష్టానికైనా, నాశనానికైనా bailee, bailor కు **compensate** చేయాలి (s. 154). ఉదాహరణ: bailee తానే స్వారీ చేయడానికి ఇచ్చిన గుర్రాన్ని మరొకరికి స్వారీ కోసం ఇస్తే; bailor ఇష్టానుసారం ఒప్పందం voidable.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **దుర్వినియోగం voidable చేస్తుంది, ఎప్పుడూ void కాదు:** స్విచ్ bailor చేతిలో ఉంది.

కార్డ్ 2.147 T 8.6 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 8.6.1 · Scanner U8 TQ 6.1 · SM p.2.187
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి మూడో వ్యక్తి bailee నుంచి goods ను తప్పుగా లాక్కుంటే లేదా వాటికి హాని చేస్తే, ఎవరు దావా వేయవచ్చు (s. 180)? ఉపశమనం ఎలా పంచుకుంటారు (s. 181)?	జవాబు **s. 180:** bailment లేకపోతే యజమానికి ఉండే remedies ను bailee వాడవచ్చు; లాక్కోవడం లేదా హాని కోసం మూడో వ్యక్తిపై **bailor లేదా bailee ఎవరైనా** దావా వేయవచ్చు. **s. 181:** పొందిన ఏ ఉపశమనం లేదా compensation అయినా, bailor, bailee మధ్య, **వారి వారి interests ప్రకారం** పంచబడుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **180: ఎవరైనా దావా వేయవచ్చు. 181: ఎవరి interest వారికి.**

కార్డ్ 2.148 T 8.7 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 8.7.1, 8.7.2 · Scanner U8 TQ 7.1, U8 TQ 7.2 · SM pp.2.187–2.188
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి bailment ఒప్పందం **ఏ ఐదు సందర్భాల్లో** ముగుస్తుంది?	జవాబు (1) నిర్ణీత కాలం **ముగియడం**; (2) ప్రయోజనం **నెరవేరడం**. (3) **Notice ద్వారా:** bailee నిబంధనలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తే bailor దాన్ని ముగించవచ్చు; gratuitous bailment ను bailor ఎప్పుడైనా ముగించవచ్చు, bailee కు ప్రయోజనాన్ని మించిన నష్టాన్ని compensate చేసి (s. 159). (4) bailor లేదా bailee **మరణం**: **gratuitous** bailment ను ముగిస్తుంది. (5) subject matter **నాశనం**, లేదా goods ప్రయోజనానికి పనికిరాకుండా పోయేలా మారడం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ముగింపుకు ఐదు దారులు: **P-P-N-D-D** = Period, Purpose, Notice, Death, Destruction.

కార్డ్ 2.149 T 8.8 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 8.8.1, 8.8.2 · Scanner U8 TQ 8.1, U8 CSQ 8.1 · SM p.2.188

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

పోయిన goods దొరికినవాడి హక్కులు చెప్పండి (ss. 168, 169). అతడు ఖర్చుల కోసం దావా వేయవచ్చా, goods ను బహుమతిగా ఇవ్వవచ్చా, అమ్మవచ్చా?

జవాబు

s. 168: స్వచ్ఛందంగా పడిన శ్రమ, ఖర్చుల కోసం యజమానిపై **దావా వేసే** హక్కు లేదు; compensation వచ్చే వరకు goods ను **retain** చేయవచ్చు, ప్రకటించిన **నిర్దిష్ట reward కోసం దావా వేయవచ్చు**, అప్పటివరకు goods ను ఉంచుకోవచ్చు.

goods అతనివి కావు, కాబట్టి వాటిని **బహుమతిగా** ఇవ్వలేడు (Raghav తన కొడుకుకు ఇచ్చిన బహుమతి చట్టబద్ధం కాదు).

s. 169: సాధారణంగా అమ్మే వస్తువు దొరికినవాడు, యజమానిని సహేతుక శ్రద్ధతో కనుగొనలేకపోతే లేదా యజమాని చట్టబద్ధమైన ఛార్జీలు చెల్లించడానికి నిరాకరిస్తే, వస్తువు నశించే లేదా విలువలో ఎక్కువ భాగం కోల్పోయే అవకాశం ఉన్నప్పుడు, లేదా అతని చట్టబద్ధమైన ఛార్జీలు దాని విలువలో **మూడింట రెండు వంతులు (two-thirds)** అయినప్పుడు **మాత్రమే** అమ్మవచ్చు.

₹1,00,000 watch పై ₹20,000 ఛార్జీలు two-thirds కంటే చాలా తక్కువ, కాబట్టి అమ్మకం చట్టబద్ధం కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఉంచుకో, దావా వేయకు (reward తప్ప); నశిస్తున్నప్పుడు లేదా two-thirds వద్ద మాత్రమే అమ్ము.**

కార్డ్ 2.150 T 8.9 · భావన

★ OL 8.9.1 · Scanner U8 CSQ 9.1 · SM pp.2.189, 2.191

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Radheshyam ₹50,000 secured loan తీర్చాడు; ఒప్పందం **particular lien** మాత్రమే ఇచ్చినా, తర్వాతి ₹20,000 unsecured loan కోసం బ్యాంకు అతని బంగారాన్ని ఉంచుకుంటుంది. ఇది చెల్లుతుందా?

జవాబు

General lien (s. 171): bankers, factors, wharfingers, High Court attorneys, policy brokers, **వ్యతిరేక ఒప్పందం లేకపోతే**, ఖాతా general balance కోసం goods ను retain చేయవచ్చు; ఇతరులు express contract ద్వారా మాత్రమే.

ఒప్పందం స్పష్టంగా ₹50,000 loan కే పరిమితమైన **particular lien** ఇచ్చింది, అది తీరిపోయింది. బ్యాంకు నిర్ణయం **చెల్లదు**.

pawnee, **ఆ మేరకు ఒప్పందం** ఉంటే మాత్రమే pledged goods ను **తర్వాతి debts** కోసం retain చేయవచ్చు (s. 174).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Banker యొక్క lien ఒప్పందానికి లోబడుతుంది:** కాగితం పరిమితం చేసినదాన్ని బ్యాంకు సాగదీయలేదు.

కార్డ్ 2.151 T 8.10 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 8.10.3 · Scanner U8 TQ 8.1 · SM p.2.191

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ss. 173–176 కింద **pawnee** హక్కులు చెప్పండి.

జవాబు

s. 173: debt లేదా వాగ్దానం కోసం, **interest** కోసం, possession లేదా preservation కు అవసరమైన ఖర్చుల కోసం pledged goods ను retain చేయవచ్చు.

s. 174: ఒప్పందం చెప్పినప్పుడు మాత్రమే **తర్వాతి debts** కోసం retain చేయవచ్చు.

s. 175: అసాధారణ ఖర్చులను దావా ద్వారా రాబట్టుకోవచ్చు; వాటి కోసం goods ను retain చేయలేడు.

s. 176: default అయితే, **దావా వేసి** goods ను collateral గా ఉంచుకోవచ్చు, లేదా సహేతుక **notice** ఇచ్చి **అమ్మవచ్చు**; లోటును pawnor చెల్లిస్తాడు, మిగులును pawnee తిరిగి ఇస్తాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 173 Retain, 174 Contract-only, 175 Sue, 176 Sell: వరుసగా R-C-S-S అని గుర్తుంచుకోండి.

కార్డ్ 2.152 T 8.10 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 8.10.1, 8.10.2 · Scanner U8 TQ 10.1, U8 CSQ 10.1 · SM pp.2.184, 2.192

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

pawnee యొక్క ఆరు విధులు జాబితా చేయండి. goods పెరుగుదల విషయంలో అతడు ఏం చేయాలి? pawnor ఎప్పుడు redeem చేయవచ్చు (s. 177)?

జవాబు

(a) **reasonable care** తీసుకోవాలి; (b) **అనధికారిక వినియోగం వద్దు**; (c) debt తీరినప్పుడు లేదా వాగ్దానం నెరవేరినప్పుడు goods ను **తిరిగి ఇవ్వాలి**.

(d) తన goods ను pledged goods తో **కలపకూడదు**; (e) pledge నిబంధనలకు **విరుద్ధంగా** ఏదీ చేయకూడదు; (f) **accretions తిరిగి ఇవ్వాలి**.

Stefen, ఒక poultry farm యొక్క pawnee, పెరుగుదలను (9,000 సజీవ పక్షులు, 5,000 గుడ్లు) అసలు stock తో పాటు తిరిగి ఇవ్వాలి.

s. 177: pawnor నిర్ణీత సమయానికి default చేసినా, **అసలు అమ్మకానికి ముందు** ఎప్పుడైనా అతడు **redeem** చేయవచ్చు, తన default వల్ల వచ్చిన ఖర్చులు చెల్లించి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మూడు చేయవలసినవి, మూడు చేయకూడనివి: జాగ్రత్త, తిరిగి ఇవ్వడం, పెరుగుదల అప్పగించడం చేయాలి; వాడకం, కలపడం, విరుద్ధంగా వ్యవహరించడం చేయకూడదు.

కార్డ్ 2.153 T 8.11 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 8.11.1, 8.11.2 · Scanner U8 TQ 11.1, U8 TQ 11.2 · SM p.2.193

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

non-owner ఎప్పుడు చెల్లుబాటయ్యేలా pledge చేయవచ్చు (ss. 178, 178A)? యజమాని సమ్మతితో mercantile agent చేసిన documents of title pledge invalid ఆ?

జవాబు

s. 178: యజమాని **సమ్మతితో** goods లేదా documents of title possession లో ఉన్న **mercantile agent**, వాటిని ordinary course of business లో pledge చేయవచ్చు; pawnee **good faith** తో వ్యవహరించి, authority లేదని notice లేకపోతే, అది యజమాని authority తో చేసినట్టే చెల్లుతుంది.

s. 178A: pledge సమయంలో **rescind చేయని voidable** (ss. 19, 19A) ఒప్పందం కింద pawnor goods పొందాడు: pawnee good faith తో, లోపం గురించి notice లేకుండా ఉంటే అతనికి మంచి title వస్తుంది.

కాబట్టి mercantile agent చేసిన pledge **invalid** అనే వాక్యం **False**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 178: సమ్మతితో agent. 178A: voidable, ఇంకా rescind కాలేదు. రెండింటిలోనూ good faith ఉండాలి.

కార్డ్ 2.154 T 8.11 · భావన

★ OL 8.11.3 · Scanner U8 CSQ 11.1 · SM p.2.217

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Govind కు ఆ goods పై హక్కు లేదని తెలియకుండా, Govind అభ్యర్థనపై Shyam వాటిని అమ్ముతాడు; నిజమైన యజమాని Shyam నుంచి వాటి విలువ రాబట్టుకుంటాడు. Govind అతనికి indemnify చేయాలా? ఆ goods నిషేధిత drug అయితే?

జవాబు

s. 222: employer, తన authority వినియోగంలో agent చేసిన **lawful acts** పర్యవసానాల నుంచి agent కు indemnify చేయాలి.

s. 223: agent **good faith** తో వ్యవహరిస్తే, ఆ చర్య మూడో వ్యక్తి హక్కులకు హాని చేసినా employer అతనికి indemnify చేస్తాడు. Govind, Shyam కు అతని ఖర్చులతో సహా **indemnify చేయాలి**.

s. 224: నియమించిన చర్య **criminal** అయితే, express లేదా implied వాగ్దానం ఉన్నా employer indemnify చేయడానికి **బాధ్యుడు కాడు**. నిషేధిత drug విషయంలో Govind **బాధ్యుడు కాడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **222 lawful, 223 good faith, 224 crime:** నేరం దగ్గర indemnity తలుపు మూసుకుంటుంది.

కార్డ్ 2.155 T 8.12 · పోలిక

★ OL 8.12.1 · Scanner U8 TQ 12.1 · SM pp.2.194–2.195

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

bailment, **pledge** ల మధ్య తేడా చెప్పండి.

జవాబు

అర్థం, పక్షాలు: Bailment: తిరిగి ఇచ్చే ఒప్పందంపై ఏదైనా ప్రయోజనం కోసం goods అప్పగించడం; bailor, bailee. Pledge: debt లేదా వాగ్దానానికి **security గా** చేసే bailment, bailment లో ఒక రకం; **pawnor, pawnee**.

Purpose: Bailment: **ఏ ప్రయోజనమైనా** (safe custody, repair, processing). Pledge: debt చెల్లింపుకు లేదా వాగ్దాన నెరవేర్పుకు **security**.

Consideration: Bailment: **ఉన్నా లేకున్నా**. Pledge: **ఎల్లప్పుడూ** consideration కోసమే.

అమ్మే హక్కు: Bailment: bailee కు **అమ్మే హక్కు లేదు**, బాకీలు చెల్లించకపోయినా (దావా వేయవచ్చు లేదా lien వాడవచ్చు). Pledge: pawnor redeem చేయకపోతే pawnee **అమ్మవచ్చు**.

వాడే హక్కు: Bailment: ఒప్పందంలోని ప్రయోజనానికి మాత్రమే. Pledge: pawnee goods ను **వాడకూడదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ప్రతి pledge ఒక bailment; ప్రతి bailment pledge కాదు.** Pledge కు మూడు అదనపు గుర్తులు: security, అమ్మకం, వాడకం లేదు.

కార్డ్ 2.156 T 9.3 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 9.3.1 · Scanner U9 TQ 3.1 · SM pp.2.207–2.209

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ratification ను నిర్వచించండి (s. 196), చెల్లుబాటయ్యే ratification యొక్క ముఖ్య అంశాలు చెప్పండి.

జవాబు

ఒక వ్యక్తి కోసం అతనికి **తెలియకుండా లేదా అతని authority లేకుండా** చేసిన చర్యలను అతడు **ratify చేయవచ్చు లేదా తిరస్కరించవచ్చు**; ratify చేస్తే, అతని authority తో చేసినట్టే అదే ఫలితాలు వస్తాయి.

(1) Express లేదా implied (s. 197); (2) వాస్తవాల గురించి పూర్తి **knowledge** (s. 198); (3) **మొత్తం** లావాదేవీ (s. 199); (4) **మూడో వ్యక్తికి హాని లేకపోవడం** (s. 200).

(5) **సహేతుక సమయం** లోపల; (6) అవతలి పక్షానికి **తెలియజేయడం**; (7) ఆ చర్య **valid** అయి ఉండాలి, void లేదా illegal కాకూడదు (forgery, capital నుంచి చెల్లించిన dividend).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 4 + 3: ss. 197–200 నాలుగు పరీక్షలు ఇస్తాయి; సహేతుక సమయం, తెలియజేయడం, చెల్లుబాటు మూడు కలుపుతాయి.

కార్డ్ 2.157 T 9.3 · భావన

★ OL 9.3.2, 9.3.3 · Scanner U9 CSQ 3.1, U9 CSQ 3.2 · SM p.2.208

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

(i) Prem, Ramu కోసం ఎక్కువ రేటుకు goods కొంటాడు; అవి Prem సొంతవని తేలుతుంది; Ramu అంగీకరిస్తాడు. (ii) C, authority లేకుండా A యొక్క tenant B కి quit notice ఇస్తాడు; ratify చేయమని A ను కోరతారు. చెల్లుతుందా?

జవాబు

(i) **s. 198:** వాస్తవాల గురించి knowledge **materially లోపభూయిష్టంగా** ఉన్న వ్యక్తి చేసే ratification చెల్లదు. Ramu **కట్టుబడడు** (రిస్క్ తీసుకోవడానికి సిద్ధమైతే ఇంకా ratify చేయవచ్చు).

(ii) **s. 200:** మూడో వ్యక్తి హక్కు లేదా interest ను అంతం చేసే అనధికార చర్యను ఆ ప్రభావంతో **ratify చేయలేరు**. B కి వ్యతిరేకంగా C ఇచ్చిన notice ను A **ratify చేయలేడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా కళ్లు తెరిచి ratify చేయండి (198), బయటివారికి హాని లేకుండా (200).

కార్డ్ 2.158 T 9.4 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 9.4.1 · Scanner U9 TQ 4.1, U9 CSQ 4.1 · SM p.2.209

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

అత్యవసర పరిస్థితిలో **agent authority** కి షరతులు చెప్పండి (s. 189). Shimla దగ్గర చిక్కుకున్న Shiv, Nitin యొక్క apples ను market rate కంటే తక్కువకు అమ్మాడు: అతడు బాధ్యుడా?

జవాబు

తన విషయంలో **ordinary prudence** గల వ్యక్తి చేసే అన్ని చర్యలను, principal ను నష్టం నుంచి కాపాడడానికి agent చేయవచ్చు (s. 189).

(i) సమయానికి principal ను **సంప్రదించలేకపోవడం**; (ii) వెంటనే చర్య తీసుకోవాల్సిన **నిజమైన, నిర్దిష్టమైన commercial necessity**; (iii) principal ప్రయోజనం కోసం **bona fide** గా వ్యవహరించడం; (iv) **అత్యంత సహేతుకమైన, ఆచరణీయమైన మార్గం** తీసుకోవడం; (v) ఒప్పంద విషయమైన principal goods **అతని possession లో** ఉండడం.

Shiv agency of necessity కింద వ్యవహరించాడు, కాబట్టి నష్టానికి Nitin కు అతడు **బాధ్యుడు కాడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఐదు షరతులు **C-N-B-R-P**: Cannot reach principal, Necessity, Bona fide, Reasonable course, Possession of the goods.

కార్డ్ 2.159 T 9.4 · భావన

★ OL 9.4.3 · Scanner U9 CSQ 4.2 · SM p.2.17

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Rakesh, broker Vikash కు కారు ధర ₹12 లక్షలు అని చెబుతాడు. కొనుగోలుదారు Ravi, ₹10 లక్ష లే చెల్లిస్తానని బదులిచ్చి, ₹5 లక్షలు advance ఇస్తాడు. ఒప్పందం ఉన్న ట్టేనా?

జవాబు

Ravi యొక్క జవాబు **counter-offer**, acceptance కాదు: అది **అసలు offer ను తిరస్కరించే** షరతులతో కూడిన acceptance (Hyde v. Wrench).

Acceptance **absolute, unconditional** గా ఉండాలి (s. 7), పక్షాలు ఒకే విషయంపై ఒకే అర్థంలో అంగీకరించాలి (s. 13). ధరపై అంగీకారం లేదు.

కాబట్టి **చెల్లుబాటయ్యే, అమలు చేయదగిన ఒప్పందం లేదు**: Rakesh కారును ఇవ్వనవసరం లేదు, ₹5 లక్షల advance తిరిగి ఇవ్వాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Counter-offer పాత offer ను చంపేస్తుంది: ₹12 లక్షలు అడిగారు, ₹10 లక్షలని బదులిచ్చారు, ₹12 లక్షల offer చచ్చిపోయింది.

కార్డ్ 2.160 T 9.5 · భావన

★★ OL 9.5.1 · Scanner U9 CSQ 5.1 · SM pp.2.210, 2.224

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

A, B ని agent గా నియమిస్తాడు; B, A authority తో C ని sub-agent గా నియమిస్తాడు. A, B authority ను revoke చేస్తాడు కానీ C ది కాదు. C స్థితి ఏమిటి?

జవాబు

s. 191: sub-agent అంటే agency వ్యాపారంలో original agent **నియమించిన, అతని control కింద పనిచేసే** వ్యక్తి.

s. 210: agent authority ముగిస్తే, అతను నియమించిన **అందరు sub-agents** authority కూడా ముగుస్తుంది. కాబట్టి B తో పాటు C authority కూడా **ముగుస్తుంది**.

సాధారణ నియమం (s. 190): తాను స్వయంగా చేస్తానని అంగీకరించిన పనులను agent delegate చేయలేడు, trade custom అనుమతిస్తే లేదా agency స్వభావం sub-agent ను కోరితే తప్ప.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Sub-agent agent మనిషి: agent పడిపోతే, sub-agent కూడా అతనితో పడిపోతాడు.

కార్డ్ 2.161 T 9.7 · పోలిక

★ OL 9.6.1, 9.7.1 · Scanner U9 TQ 7.1, U9 CSQ 6.1 · SM pp.2.211–2.213

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

sub-agent, **substituted agent** (s. 194) మధ్య తేడా చెప్పండి. Hari, బాకీలు వసూలు చేయమని Bharat కు చెబుతాడు; Bharat, solicitor Deepak కు సూచిస్తాడు. Deepak స్థితి ఏమిటి?

జవాబు

Control: Sub-agent **agent** control, ఆదేశాల కింద పనిచేస్తాడు. Substituted agent **principal** సూచనల కింద పనిచేస్తాడు.

Delegation: agent తన విధుల్లో **కొంత భాగాన్ని** sub-agent కు delegate చేస్తాడు; substituted agent కు **ఏదీ** delegate చేయడు.

Privity: principal, sub-agent మధ్య **లేదు**; principal, substituted agent మధ్య **ఏర్పడుతుంది**.

Responsibility: sub-agent, agent కు మాత్రమే జవాబుదారు, అతని కోసం principal కు agent జవాబుదారు. Substituted agent, principal కు జవాబుదారు, agent అతనికి బాధ్యుడు కాడు.

Remuneration: sub-agent, principal పై దావా **వేయలేడు**; substituted agent **వేయగలడు**.

Authority కింద నియమించిన Deepak (s. 194), **sub-agent కాదు, తనకు అప్పగించిన భాగానికి Hari యొక్క agent**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Sub-agent: agent సహాయకుడు. Substituted agent: principal సొంత agent.

కార్డ్ 2.162 T 9.8 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 9.8.1 · Scanner U9 TQ 8.1 · SM p.2.204

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 182 **agent, principal** లను ఎలా నిర్వచిస్తుంది? Act 'agency' ని నిర్వచిస్తుందా?

జవాబు

Agent: మరొకరి కోసం ఏదైనా చర్య చేయడానికి లేదా మూడో వ్యక్తులతో వ్యవహరించడంలో మరొకరికి ప్రాతినిధ్యం వహించడానికి నియమించిన వ్యక్తి.

Principal: ఆ చర్య ఎవరి కోసం చేస్తారో లేదా ఎవరికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తారో ఆ వ్యక్తి.

Act 'agency' అనే పదాన్ని **నిర్వచించదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Agency వెనుక ఉన్న సూక్తి: **'Qui facit per alium, facit per se'**, agent ద్వారా పని చేయించేవాడు స్వయంగా చేసినట్టే.

కార్డ్ 2.163 T 9.8 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 9.8.2, 9.4.2 · Scanner U9 TQ 8.1 · SM pp.2.213–2.215

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

agent యొక్క తొమ్మిది విధులు sections తో జాబితా చేయండి.

జవాబు

(1) **ఆదేశాలు పాటించడం** లేదా ఆ ప్రదేశపు customs (s. 211), లేకపోతే principal నష్టాన్ని indemnify చేసి లాభాన్ని లెక్క చెప్పడం; (2) **reasonable care, skill** (s. 212); (3) vouchers తో **సరైన accounts ఇవ్వడం** (s. 213).

(4) కష్ట సమయాల్లో principal తో **communicate** చేయడం (s. 214); (5) సమ్మతి లేకుండా **తన సొంత ఖాతాలో వ్యవహరించకూడదు**: principal repudiate చేయవచ్చు (s. 215) లేదా ప్రయోజనాన్ని claim చేయవచ్చు (s. 216); (6) **రహస్య లాభం వద్దు**.

(7) **delegate చేయకూడదు** (s. 190); (8) principal కోసం **అందుకున్న మొత్తాలు చెల్లించడం** (s. 218); (9) principal కు వ్యతిరేకంగా **రహస్య సమాచారం వాడకూడదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా తొమ్మిది విధులు, మూడు మూడుగా **3 × 3**: Instruct-Skill-Accounts; Communicate-Self-dealing-Secret profit; Delegate-Pay-Confidence.

కార్డ్ 2.164 T 9.10 · భావన

★ OL 9.10.1 · Scanner U9 CSQ 10.1 · SM pp.2.218–2.219

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

agent తన authority ను మించాడు. authorised భాగానికి principal ఎప్పుడు కట్టుబడతాడు (s. 227), అసలు కట్టుబడనిది ఎప్పుడు (s. 228)?

జవాబు

s. 227: authorised భాగాన్ని excess నుంచి **వేరు చేయగలిగితే**, authority పరిధిలోనిది మాత్రమే principal ను కట్టుబడేలా చేస్తుంది (ship పై policy కట్టుబడుతుంది; cargo పై అదనపు policy కట్టుబడదు).

s. 228: excess ను **వేరు చేయలేకపోతే**, ఆ లావాదేవీని గుర్తించడానికి principal **కట్టుబడడు** (ఒకే మొత్తానికి 500 sheep, 200 lambs కొన్నారు: A మొత్తాన్నీ తిరస్కరించవచ్చు).

Exception (s. 237): ఆ చర్యలు authorised అని మూడో వ్యక్తులు నమ్మేలా principal తన మాటలతో లేదా ప్రవర్తనతో చేస్తే, అతడు కట్టుబడతాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **వేరు చేయగలిగితే: విభజించు (227). వేరు చేయలేకపోతే: తీసివేయి (228).**

కార్డ్ 2.165 T 9.11 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 9.11.1 · Scanner U9 TQ 11.1, U9 CSQ 10.1 · SM pp.2.220–2.221

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 230 సాధారణ నియమం, agent వ్యక్తిగతంగా కట్టుబడినట్టు భావించే **exceptions** చెప్పండి.

జవాబు

నియమం (s. 230): ఆ మేరకు ఒప్పందం లేకపోతే, తన principal తరఫున చేసిన ఒప్పందాలను agent **వ్యక్తిగతంగా అమలు చేయించలేడు**, వాటికి **వ్యక్తిగతంగా కట్టుబడడు**.

Exceptions: (1) **foreign principal**: విదేశంలో నివసించే principal కోసం goods కొనడం లేదా అమ్మడం; (2) **undisclosed principal**: principal పేరు వెల్లడించలేదు; (3) **non-existent లేదా incompetent principal**, ఉదాహరణకు minor.

(4) principal తిరస్కరించే **pretended agent** (s. 235); (5) **agent authority ను మించి** మూడో వ్యక్తిని తప్పుదారి పట్టిస్తే: **warranty of authority** ఉల్లంఘనకు బాధ్యుడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఐదు exceptions **F-U-I-P-E**: Foreign, Undisclosed, Incompetent, Pretended, Excess of authority.

కార్డ్ 2.166 T 9.11 · భావన

★★★ OL 9.11.1, 9.10.2 · Scanner U9 CSQ 10.1 · SM pp.2.220–2.221

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

P యొక్క ₹2,000–2,500 పరిమితికి వ్యతిరేకంగా, Q తన principal పేరు చెప్పకుండా 1,000 tons cement ను టన్నుకు ₹3,500 కు కొంటాడు. R కు చెల్లించడానికి P కట్టుబడతాడా? R, Q పై దావా వేయగలడా (s. 233)?

జవాబు

Q తన authority ను మించి, principal ను వెల్లడించలేదు, కాబట్టి **Q వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడు** (s. 230 కు exceptions).

s. 233: agent వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడైనప్పుడు, మూడో వ్యక్తి **agent ను లేదా principal ను, లేదా ఇద్దరినీ** బాధ్యులను చేయవచ్చు.

Scanner జవాబు: టన్నుకు ₹3,500 చొప్పున R కు చెల్లించడానికి P **కట్టుబడడు**, కానీ R, **Q పై దావా వేయగలడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఎవరైనా, లేదా ఇద్దరూ:** s. 233 మూడో పక్షానికి తన ప్రతివాదిని ఎంచుకునే అవకాశం ఇస్తుంది.

కార్డ్ 2.167 T 9.12 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 9.12.1, 9.12.2 · Scanner U9 TQ 12.1 · SM pp.2.222–2.223

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

agency ఎలా ముగుస్తుంది (s. 201)? revocation నియమాలు చెప్పండి (ss. 203–207).

జవాబు

విధానాలు (s. 201): (a) principal **revocation**; (b) agent **renunciation**; (c) వ్యాపారం **పూర్తి కావడం**; (d) principal లేదా agent **మరణం లేదా insanity**; (e) principal **insolvency**; (f) నిర్ణీత కాలం **ముగియడం**.

s. 203: principal తనను కట్టుబడేలా authority **వినియోగించబడక ముందు** ఎప్పుడైనా revoke చేయవచ్చు. **s. 204:** authority **పాక్షికంగా వినియోగించబడిన** తర్వాత, ఇప్పటికే చేసిన చర్యల విషయంలో కాదు.

s. 205: తగిన కారణం లేకుండా ముందే revoke చేస్తే, principal agent కు compensate చేయాలి. **s. 206:** సహేతుక **notice** అవసరం, లేకపోతే damages. **s. 207:** revocation, renunciation express లేదా implied గా ఉండవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఆరు విధానాలు **R-R-C-D-I-E**: Revocation, Renunciation, Completion, Death or insanity, Insolvency, Expiry.

కార్డ్ 2.168 T 9.12 · భావన

★ OL 9.12.4 · Scanner U9 CSQ 12.2 · SM pp.2.223–2.224

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

PG, తన shares అమ్మి ఆ ఆదాయం నుంచి VG యొక్క ₹40 లక్షల loan ను వడ్డీతో సహా తీర్చమని VG ని కోరి, తర్వాత authority ను revoke చేస్తాడు. ఆ revocation చట్టబద్ధమా?

జవాబు

s. 202: agency విషయమైన property లో agent కే **interest** ఉన్నప్పుడు, express contract లేకపోతే ఆ interest కు హాని కలిగేలా agency ని ముగించలేరు.

అమ్మకపు ఆదాయం నుంచి తనకు తానే చెల్లించుకోవడానికి VG కు authority ఉంది, కాబట్టి **interest** ఏర్పడింది: PG revocation **చట్టబద్ధం కాదు**.

అలాంటి agency, principal insanity లేదా మరణంతో ముగియదు (SM examples).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Interest తో కలిసిన agency ఒకవైపు తలుపు: agent కు విషయంలో వాటా వచ్చాక, principal దాన్ని మూయలేడు.

కార్డ్ 2.169 T 9.12 · సూత్రం

★★ OL 9.12.3 · Scanner U9 CSQ 12.1, U9 CSQ 12.3 · SM p.2.224

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Rama, లేఖ ద్వారా Shyam authority ను revoke చేస్తాడు; అది అతనికి చేరక ముందే Shyam 11% commission పై ఒక్కొక్కటి ₹1 లక్షకు 5 laptops అమ్మితాడు. ఆ అమ్మకం కట్టుబడుతుందా, ఏమి చెల్లించాలి?

జవాబు

s. 208: authority ముగింపు, **agent** కు అది **తెలిసే** వరకు అతని విషయంలో, **మూడో వ్యక్తులకు** అది తెలిసే వరకు వారి విషయంలో అమలులోకి రాదు.

ఆ అమ్మకం Rama ను **కట్టుబడేలా చేస్తుంది**, Shyam 11% × ₹5,00,000 = **₹55,000** రాబట్టుకుంటాడు.

SM example: 5% commission, లేఖ పంపిన తర్వాత కానీ అందక ముందు ₹1,00,000 కు అమ్మకం: అమ్మకం కట్టుబడుతుంది, commission **₹5,000**.

Ajay లేఖ 3 March న పంపగా 7 March న అందింది; Vijay 5 March న అమ్మాడు: Vijay కు **commission పొందే హక్కు ఉంది**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా తెలిసినప్పుడే revocation కాటు వేస్తుంది: లేఖ ఇంకా తపాలాలో ఉంటే authority సజీవంగానే ఉంటుంది.

CA Foundation · Paper 2 · వ్యాపార చట్టాలు (Business Laws)

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 3 · వస్తు విక్రయ చట్టం (The Sale of Goods Act, 1930) · 56 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
1.2	నిర్వచనాలు (Definitions)	3.01 – 3.03	3	★★★
1.3	అమ్మకం, అమ్మకపు ఒప్పందం (Sale and Agreement to Sell (Section 4))	3.04 – 3.06	3	★★★
1.4	Sale కు, Agreement to Sell కు తేడా (Distinction Between Sale and an Agreement to Sell)	3.07	1	★
1.5	Sale కు ఇతర సారూప్య ఒప్పందాలతో తేడా (Sale Distinguished from Other Similar Contracts)	3.08	1	★★
1.7	అమ్మకపు ఒప్పందం యొక్క విషయవస్తువు (Subject Matter of Contract of Sale)	3.09	1	★★
1.8	ధర నిర్ణయం (Ascertainment of Price (Section 9 & 10))	3.10 – 3.11	2	★★★
2.2	పరిచయం: Conditions, Warranties (Introduction - Conditions and Warranties)	3.12	1	★★★
2.3	Condition ను Warranty గా పరిగణించే సందర్భం (When Condition is to Be Treated as Warranty (Section 13))	3.13 – 3.14	2	★★★
2.4	Express, Implied Conditions, Warranties (Express and Implied Conditions and Warranties (Section 14–17))	3.15 – 3.29	15	★★★
2.5	Caveat Emptor (కొనేవాడు జాగ్రత్త)	3.30 – 3.31	2	★★★
3.1	Property బదిలీ (Passing of Property (Sections 18 – 26))	3.32 – 3.38	7	★★★
3.2	Risk సాధారణంగా Property తో పాటు బదిలీ అవుతుంది (Risk Prima Facie Passes with Property (Section 26))	3.39	1	★★
3.3	Owner కాని వారి ద్వారా Title బదిలీ (Transfer of Title by Non-Owners (Sections 27 – 30))	3.40 – 3.42	3	★★★
3.4	అమ్మకపు ఒప్పందం అమలు (Performance of the Contract of Sale (Sections 31 – 44))	3.43 – 3.45	3	★★

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
4.3	Goods పై Unpaid Seller హక్కులు (Right of Unpaid Seller Against the Goods (Section 47 to 54))	3.46 – 3.51	6	★★★
4.4	Buyer కు వ్యతిరేకంగా Unpaid Seller హక్కులు (Rights of Unpaid Seller Against the Buyer (Sections 55–61))	3.52 – 3.53	2	★★★
4.5	Seller కు వ్యతిరేకంగా Buyer remedies (Remedies of Buyer Against the Seller)	3.54	1	★
4.6	వేలం అమ్మకం (Auction Sale (Section 64))	3.55 – 3.56	2	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 3.01 T 1.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 1.2.1 · Scanner U1 TQ 2.1, U3 CSQ 4.3 · SM pp.3.6–3.7

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Act ప్రకారం **delivery** అంటే ఏమిటి? దానికి ఉన్న **మూడు రూపాలు** ఏవి?

జవాబు

Delivery = ఒక వ్యక్తి నుంచి మరొకరికి **possession ను స్వచ్ఛందంగా బదిలీ చేయడం** [S. 2(2)].

- **Actual**: goods ను buyer కు, లేదా అతని కోసం వాటిని ఉంచుకోవడానికి అధికారం ఉన్న వ్యక్తికి భౌతికంగా అప్పగించడం.
- **Constructive**: custody లో మార్పు ఉండదు; goods ఉన్న వ్యక్తి తాను buyer కోసం ఉంచుకున్నానని **ఒప్పుకుంటాడు (attornment)**, ఉదా. warehouseman.
- **Symbolic**: documents of title (bill of lading, railway receipt) లేదా warehouse **తాళం చెవి** అప్పగించడం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **A-C-S: Actual చేతికి ఇస్తుంది, Constructive తల ఊపుతుంది, Symbolic తాళం ఇస్తుంది.** చేతికి అందించడం, goods ఉన్నవాడి 'అవును', లేదా godown తాళం చెవి.

కార్డ్ 3.02 T 1.2 · పోలిక

★★★ OL 1.2.2 · Scanner U1 TQ 2.2, U1 CSQ 2.1 · SM pp.3.4–3.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Ascertained goods, **unascertained** goods మధ్య తేడా ఏమిటి? **Specific** goods ఎక్కడ వస్తాయి?

జవాబు

- **Unascertained**: contract చేసే సమయంలో గుర్తించబడనివి; **description లేదా sample** ద్వారా మాత్రమే సూచించబడతాయి, ఉదా. shop లోని 100 packets లో ఒక packet.
- **Ascertained**: contract చేసిన **తర్వాత**, ఒప్పందం ప్రకారం గుర్తించబడినవి, ఉదా. 100 cotton bales లో 50 ఎంచి పక్కన పెట్టడం.
- **Specific** goods [S. 2(14)] అంటే **contract చేసే సమయంలోనే** గుర్తించి అంగీకరించినవి. ఆచరణలో 'ascertained' ను 'specific' అనే అర్థంలోనే వాడతారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Un-** = తెలియని packet; **A-** = ఎంపిక తర్వాత (After). గుట్టలోంచి ఒక packet తీసి పక్కన పెడితే అది తెలియనిదాని నుంచి ascertained గా మారుతుంది.

కార్డ్ 3.03 T 1.2 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 1.2.3, 1.7.3 · Scanner U1 CSQ 2.1, U1 CSQ 3.2, U1 CSQ 7.1 · SM pp.3.5–3.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Future goods (లేదా **contingent goods**) గురించి చేసిన contract ఎప్పుడైనా **sale** అవుతుందా?

జవాబు

కాదు. Future goods [S. 2(6)] (contract తర్వాత తయారు చేసేవి, పండించేవి లేదా సంపాదించేవి, ఉదా. పొలంలో పండవలసిన potatoes) గురించి చేసిన contract ఎల్లప్పుడూ **agreement to sell** మాత్రమే, ఎప్పుడూ sale కాదు.

Contingent goods [S. 6(2)] (అవి చేతికి రావడం ఒక అనిశ్చిత సంఘటనపై ఆధారపడి ఉంటుంది, ఉదా. ship లో వచ్చే goods) కూడా **agreement to sell** గానే పనిచేస్తాయి; contract సమయంలో property బదిలీ కాదు.

Ship case (CSQ 7.1): sale లేదు కాబట్టి, market లో కొనడానికి అయిన అదనపు ఖర్చును buyer తిరిగి పొందలేకపోయాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఇంకా రాలేదు, కాబట్టి మాట మాత్రమే.** Future, contingent goods అంటే 'ఇంకా రానివి'; 'ఇంకా రానివి' ఇచ్చేది agreement to sell మాత్రమే, sale కాదు.

కార్డ్ 3.04 T 1.3 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 1.3.1 · Scanner U1 TQ 3.1 · SM pp.3.9–3.10

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

goods అమ్మకపు contract యొక్క **ఆరు ముఖ్య అంశాలు** (essentials) చెప్పండి.

జవాబు

(i) **ఇద్దరు parties**, seller, buyer; వారు వేర్వేరు వ్యక్తులు అయి ఉండాలి.

(ii) విషయవస్తువు **goods** (movable property), ఉన్నవి లేదా future goods.

(iii) **డబ్బు రూపంలో price**, చెల్లించినది లేదా చెల్లిస్తానని వాగ్దానం చేసినది (కొంత డబ్బు, కొంత వస్తువు రూపంలో ఉండటం అనుమతించబడుతుంది).

(iv) seller నుంచి buyer కు **property బదిలీ**.

(v) contract **absolute లేదా conditional** అయి ఉండవచ్చు [S. 4(2)].

(vi) **valid contract** కు కావలసిన మిగిలిన అంశాలన్నీ: free consent, competency, object చట్టబద్ధత, consideration.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **2-G-P-T-A-V**: Two parties, Goods, Price, Transfer, Absolute-or-conditional, Valid contract. ఆరు వరకు లెక్క పెట్టండి.

కార్డ్ 3.05 T 1.3 · భావన

★★★ OL 1.3.2 · Scanner U1 CSQ 3.1, U1 CSQ 3.2 · SM p.3.9

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sonal ruby-stone bangles కు డబ్బు చెల్లించింది; వారం తర్వాత వచ్చి తీసుకోమన్నారు; ఆ తర్వాత design పాడైంది. ఇది **sale** ఆ, **agreement to sell** ఆ? ఆమె డబ్బు తిరిగి పొందగలదా?

జవాబు

Agreement to sell, sale కాదు: S. 4(3)/(4) ప్రకారం price చెల్లించినా, property **భవిష్యత్ సమయంలో లేదా నెరవేరవలసిన ఒక condition పై** బదిలీ అవుతుంది.

సమయం గడిచినప్పుడు లేదా condition నెరవేరినప్పుడు agreement to sell, sale గా మారుతుంది [S. 4(4)].

Design దెబ్బతిన్నందున Sonal ఆ agreement ను **avoid** చేసి **price తిరిగి పొందవచ్చు** (Scanner answer).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చెల్లించడం అంటే బదిలీ కాదు.** డబ్బు ఈరోజే కదులుతుంది; ఆస్తి మాత్రం సమయం వచ్చినప్పుడు లేదా condition తీరినప్పుడే కదులుతుంది.

కార్డ్ 3.06 T 1.3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★ OL 1.3.4 · Scanner U1 CSQ 3.3 · SM p.3.9

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Price ను instalments లో చెల్లించాల్సి ఉంటే ఆ contract కేవలం agreement to sell అవుతుందా?

జవాబు

కాదు. Sale ఆ, agreement to sell ఆ అనేది **property ఎప్పుడు బదిలీ అవుతుంది** అనే దానిపై ఆధారపడుతుంది, price ఎప్పుడు చెల్లించారు అనే దానిపై కాదు.

Ownership ఇప్పుడే బదిలీ అయితే, price ను instalments లో చెల్లిస్తున్నా అది **sale**; buyer మిగిలిన balance చెల్లించాలి (CSQ 3.3: 100 chairs, రెండు instalments, goods delivered).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Title నిర్ణయిస్తుంది, timetable కాదు.** ownership ఎప్పుడు కదులుతుందో చూడండి; డబ్బు ఎప్పుడు కదులుతుందో పట్టించుకోకండి.

కార్డ్ 3.07 T 1.4 · పోలిక

★ OL 1.4.1 · Scanner U1 TQ 4.1 · SM pp.3.10–3.11

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sale కు, **agreement to sell** కు తేడా చెప్పండి.

జవాబు

- Property, contract: Sale: **వెంటనే** బదిలీ; **executed**. Agreement to sell: **భవిష్యత్ తేదీన లేదా condition పై** బదిలీ; **executory**.
- Remedy: Sale: seller **price కోసం దావా వేయవచ్చు**. Agreement to sell: **damages మాత్రమే**, price ను నిర్ణీత తేదీన చెల్లించాల్సి ఉంటే తప్ప.
- Risk: Sale: **buyer** పై. Agreement to sell: **seller** పై.
- Rights: Sale: **jus in rem** (ప్రపంచం మొత్తానికి వ్యతిరేకంగా). Agreement to sell: **jus in personam** (ఒక నిర్దిష్ట party కి వ్యతిరేకంగా).
- Resale: Sale: seller **మళ్లీ అమ్మలేడు**. Agreement to sell: seller **అమ్మవచ్చు** (ownership అతని దగ్గరే ఉంది).
- Seller insolvent అయితే: Sale: official assignee goods ను తీసుకోలేడు, price ను recover చేస్తాడు. Agreement to sell: assignee goods ను తీసుకుంటాడు, price recover కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Sale = అయిపోయింది; agreement to sell = రావలసి ఉంది.** Sale లో అన్నీ ఇప్పుడే అయిపోతాయి (executed, price దావా, buyer risk); agreement లో అన్నీ తర్వాత రావలసినవి (executory, damages, seller risk).

కార్డ్ 3.08 T 1.5 · పోలిక

★★ OL 1.5.1 · Scanner U1 TQ 5.1 · SM pp.3.11–3.12

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sale కు, **hire-purchase** కు తేడా చెప్పండి. Hirer కు property ఎప్పుడు బదిలీ అవుతుంది?

జవాబు

- Property: Sale: **contract సమయంలోనే** బదిలీ. Hire-purchase: **చివరి instalment** చెల్లించినప్పుడు.
- Position: Sale: buyer **owner**. Hire-purchase: చివరి instalment వరకు hirer **bailee**.
- Termination: Sale: buyer terminate చేయలేడు, చెల్లించాల్సిందే. Hire-purchase: goods ను తిరిగి ఇచ్చేసి hirer **terminate చేయవచ్చు**, మిగిలిన instalments పై ఏ liability ఉండదు.
- Title, resale: Sale: buyer మంచి title ఇవ్వగలడు, మళ్లీ అమ్మగలడు. Hire-purchase: అన్ని instalments చెల్లించే వరకు hirer **title ఇవ్వలేడు**, మళ్లీ అమ్మలేడు.

Hire-purchase agreements కు **Hire-purchase Act, 1972** వర్తిస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మొదట Hire, చివరిలో Purchase.** చివరి instalment వరకు అతను అద్దెకు మాత్రమే తీసుకున్నవాడు: వదిలేసి వెళ్లగలడు, కానీ మళ్లీ అమ్మలేడు, title ఇవ్వలేడు.

కార్డ్ 3.09 T 1.7 · భావన	★★ OL 1.7.1, 1.7.2, 1.3.3 · Scanner U1 TQ 7.1, U1 TQ 7.2, U1 CSQ 3.2 · SM pp.3.14–3.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Specific goods నశిస్తే** ఏమవుతుంది: (a) contract కు ముందు, (b) agreement to sell తర్వాత కానీ risk బదిలీ కాకముందు? వరదతో **specific future crop** నాశనమైతే?	జవాబు **S. 7**: contract చేసే సమయానికే specific goods నశించి ఉంటే (లేదా తమ description కు సరిపోనంతగా పాడై ఉంటే), అదీ **seller కు తెలియకుండా** → contract **void**. **S. 8**: specific goods గురించి agreement to sell చేశాక, risk buyer కు బదిలీ కాకముందే **ఏ party తప్పు లేకుండా** అవి నశిస్తే → agreement **avoided**. **Specific future goods** నాశనమైతే: supervening impossibility → contract **void**; వరద case (CSQ 3.2) లో seller **price ను refund చేయాలి**. S. 7, S. 8 **specific** goods కు మాత్రమే వర్తిస్తాయి, unascertained goods కు కాదు (Scanner TQ 7.1).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **7 వచ్చేది 8 కంటే ముందు.** Section 7: contract కు ముందే పోయాయి. Section 8: agreement తర్వాత, risk బదిలీ కాకముందు పోయాయి. ఏదైనా, ఫలితం void.

కార్డ్ 3.10 T 1.8 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 1.8.1 · Scanner U1 CSQ 8.1, U1 CSQ 8.4 · SM p.3.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **S. 9** ప్రకారం **price** ను ఎన్ని విధాలుగా నిర్ణయించవచ్చు? అసలు నిర్ణయించకపోతే ఏమవుతుంది?	జవాబు Price ను (1) **contract లో నిర్ణయించవచ్చు**, (2) **contract లో పేర్కొన్న పద్ధతిలో నిర్ణయించడానికి అంగీకరించవచ్చు**, ఉదా. valuer ద్వారా, లేదా (3) parties మధ్య **course of dealings ద్వారా నిర్ణయించవచ్చు**. ఈ మార్గాల్లో దేనిలోనూ నిర్ణయం కాకపోతే, buyer **reasonable price** చెల్లించాలి (Scanner CSQ 8.1: contract ఇప్పటికీ valid, price అనిశ్చితం అనే కారణంతో void కాదు).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **C-M-C: Contract, Manner, Course of dealing.** మూడూ తప్పితే, చట్టమే reasonable price ను ఇస్తుంది.

కార్డ్ 3.11 T 1.8 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 1.8.2, 1.8.3, 1.8.4, 1.8.5 · Scanner U1 TQ 8.1, U1 CSQ 8.2, U1 CSQ 8.3, U1 CSQ 8.4 · SM p.3.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **S. 10** ప్రకారం **third party (valuer)** price ను నిర్ణయించకపోతే ఏమవుతుంది? ఒక party తప్పు వల్ల valuation జరగకపోతే?	జవాబు Valuer valuation చేయకపోతే లేదా **చేయలేకపోతే** → agreement **void**. ఏ party యొక్క **default** వల్లనైనా valuer **నిరోధించబడితే** → **తప్పు చేసిన party** ఇతర party కు **damages** చెల్లించాలి. goods ను **స్వీకరించి వాటిని వినియోగించుకున్న (appropriated)** buyer ఏ పరిస్థితిలోనైనా **reasonable price** చెల్లించాలి. Illustration (CSQ 8.4): 1,000 litres oil, 600 delivered, valuer నిరాకరించాడు → 600 కు reasonable price; మిగిలిన 400 కు contract ను avoid చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Fail → Void; Fault → Fine; Fetched → Fair.** Valuer విఫలమైతే: void. Party తప్పు చేస్తే: damages. Goods తీసుకున్నాక: fair (reasonable) price.

కార్డ్ 3.12 T 2.2 · పోలిక	★★★ OL 2.2.1, 2.2.2 · Scanner U2 TQ 2.1, U2 CSQ 2.1, U2 CSQ 4.19 · SM pp.3.27–3.28
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Condition** కు, **warranty** కు [S. 12] తేడా చెప్పండి. ఒక stipulation ఏదనేది ఏది నిర్ణయిస్తుంది?	జవాబు **Condition** [S. 12(2)]: contract యొక్క ప్రధాన ఉద్దేశానికి **అత్యవసరమైన** stipulation; దాన్ని ఉల్లంఘిస్తే **contract ను repudiated గా పరిగణించే** హక్కు (damages కోరే హక్కు కూడా) వస్తుంది. **Warranty** [S. 12(3)]: ప్రధాన ఉద్దేశానికి **అనుబంధమైన (collateral)** stipulation; దాన్ని ఉల్లంఘిస్తే **damages కోసం claim మాత్రమే** వస్తుంది, goods ను reject చేసే హక్కు రాదు. **Contract యొక్క construction** నిర్ణయిస్తుంది [S. 12(4)]; ఒక stipulation ను warranty అని పిలిచినా అది condition కావచ్చు. Condition ఉల్లంఘనను warranty ఉల్లంఘనగా **పరిగణించవచ్చు**; warranty ఉల్లంఘనను condition ఉల్లంఘనగా **పరిగణించలేము**. ఉదాహరణ: touring కు పనికిరాని car = **condition** (reject చేయవచ్చు, refund); ఒక సంవత్సరం guarantee ఉన్న horn లో లోపం = **warranty** (damages).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Condition = Cancel; Warranty = Wallet. Condition విరిస్తే cancel చేయవచ్చు; warranty విరిస్తే డబ్బు మాత్రమే వస్తుంది.

కార్డ్ 3.13 T 2.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 2.3.1, 2.3.2 · Scanner U2 TQ 3.2, U2 TQ 2.1 · SM pp.3.28–3.29
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **S. 13** ప్రకారం **condition ఉల్లంఘన** ఎప్పుడు కేవలం **warranty ఉల్లంఘన** గా పరిగణించబడుతుంది, అప్పుడు buyer goods ను reject చేయలేడు?	జవాబు (i) Buyer condition ను **waive** చేస్తాడు (స్వచ్ఛందంగా). (ii) Buyer ఆ ఉల్లంఘనను warranty ఉల్లంఘనగా పరిగణించాలని **elect** చేసి damages మాత్రమే కోరతాడు. (iii) Contract **non-severable** అయి, buyer మొత్తం goods ను లేదా వాటిలో ఏ భాగాన్నైనా **accept** చేసి ఉంటాడు. (iv) Impossibility వల్ల లేదా మరో కారణంగా నెరవేర్చడం **చట్టప్రకారం మినహాయించబడి** ఉంటుంది. ఫలితం: rescind చేసే హక్కు ఉండదు; **damages మాత్రమే**. ఉదాహరణ: బస్తాకు ₹625 బదులు ₹600 కు రెండో రకం sugar → దాన్ని accept చేసి బస్తాకు ₹25 claim చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా W-E-N-E: ‘We Elect, Not Escape’. Waiver, Election, Non-severable-with-acceptance, Excused by law: ప్రతి సందర్భంలోనూ buyer తప్పించుకోలేడు (rescind చేయలేడు).

కార్డ్ 3.14 T 2.3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 2.3.2 · Scanner U2 TQ 3.1 · SM pp.3.28, 3.38

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Warranty ఉల్లంఘన ను **condition ఉల్లంఘన** గా పరిగణించవచ్చా? దానికి వ్యతిరేకంగా?

జవాబు

కాదు. Warranty ఉల్లంఘనను condition ఉల్లంఘనగా **ఎప్పుడూ** పరిగణించలేము.

వ్యతిరేకంగా మాత్రమే సాధ్యం: condition ఉల్లంఘనను warranty ఉల్లంఘనగా **పరిగణించవచ్చు** (S. 13), ఉదా. waiver ద్వారా లేదా goods ను accept చేయడం ద్వారా.

కారణం: condition అనేది మరింత కీలకమైన stipulation, కాబట్టి buyer దాన్ని 'తగ్గించవచ్చు'; warranty ఇప్పటికే తక్కువ స్థాయి stipulation, దాన్ని 'పెంచలేము'.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఏక దిశ వీధి, దిగువకు మాత్రమే.** Condition జారి warranty అవ్వగలదు; warranty ఎప్పటికీ పైకి ఎక్కలేదు.

కార్డ్ 3.15 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 2.4.1 · Scanner U2 CSQ 4.12, U2 CSQ 4.19 · SM p.3.30

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Title కు సంబంధించిన implied condition [S. 14(a)] ఏమిటి? Seller కు title లేదని తేలితే ఏమవుతుంది?

జవాబు

Sale లో seller కు goods ను అమ్మే **right** ఉండాలి; **agreement to sell** లో **property బదిలీ కావలసిన సమయానికి** అతనికి అమ్మే right ఉంటుంది (సరళంగా చెప్పాలంటే, అతను నిజమైన owner అయి ఉండాలి).

అతని title లోపభూయిష్టమైతే, buyer **goods ను నిజమైన owner కు తిరిగి ఇవ్వాలి**, **price ను seller నుంచి recover చేయాలి**.

ఉదాహరణ: దొంగిలించిన motorcycle ను అసలు owner కు తిరిగి ఇచ్చేశారు → buyer, seller పై price కోసం దావా వేయవచ్చు (CSQ 4.12).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Title లేకపోతే deal లేదు: బండి తిరిగి ఇవ్వండి, డబ్బు తిరిగి తీసుకోండి.** Goods యజమానికి వెళ్తాయి; price seller నుంచి వస్తుంది.

కార్డ్ 3.16 T 2.4 · భావన

★★ OL 2.4.2, 2.3.3 · Scanner U2 TQ 4.1, U2 CSQ 3.1, U2 CSQ 4.14, U2 CSQ 4.19 · SM p.3.31

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Description ప్రకారం sale లో **S. 15** ఏమి సూచిస్తుంది? దీన్ని వర్తింపజేయండి: exhaust fan ఆర్డర్ చేస్తే table fan delivery; ఒక్కో box లో 50 చొప్పున packing అనుకుంటే 30 delivery; 'Italian' couch.

జవాబు

Goods **description కు సరిపోవాలి** అనే implied **condition** [S. 15]: 'peas అమ్మడానికి contract చేసి beans ను తీసుకోమని buyer ను బలవంతం చేయలేరు'.

ఉల్లంఘన జరిగితే buyer goods ను **reject చేయవచ్చు**, వాటిని inspect చేయగలిగినా లేకపోయినా; దానికి బదులు **damages ను elect** చేయవచ్చు (S. 13).

Place of origin లేదా packing విధానం identity కి అవసరమైతే description లో భాగం కావచ్చు (Chhattisgarh నుంచి వచ్చిన rice, pink 25 kg bags లో; 50 చొప్పున boxes లో tins) → buyer మొత్తం reject చేయవచ్చు.

Exhaust fan బదులు table fan, Italian కాని couch → description ఉల్లంఘన → reject చేసి refund అడగవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Peas అంటే beans కావు.** Description లో peas అని ఉంటే buyer beans ను నిరాకరించవచ్చు; fans, tins, couches కూ అదే వర్తిస్తుంది.

కార్డ్ 3.17 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.4.3, 2.4.6 · Scanner U2 TQ 4.4, U2 CSQ 4.6 · SM pp.3.31–3.32

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sample ద్వారా sale లో [S. 17] ఉండే **మూడు implied conditions** చెప్పండి.

జవాబు

(a) **Bulk, sample కు quality లో సరిపోవాలి**.

(b) Bulk ను sample తో **పోల్చి చూసుకోవడానికి** buyer కు **సహేతుకమైన అవకాశం** ఉండాలి.

(c) Sample ను సహేతుకంగా పరిశీలించినప్పుడు కనిపించని, goods ను unmerchantable చేసే **latent defect** goods లో **ఉండకూడదు**.

ఉదాహరణ: French Army కోసం shoes లో సాధారణ తనిఖీలో కనబడని paper ఉంది → price refund, పైగా damages.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **B-O-L: Bulk matches, Opportunity to compare, no Latent defect.** మూడు అక్షరాలు, మూడు conditions.

కార్డ్ 3.18 T 2.4 · భావన

★★★ OL 2.4.4 · Scanner U2 CSQ 4.1, U2 CSQ 4.4 · SM pp.3.32, 3.45

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Basmati rice sample కు సరిపోయింది కానీ పొడవు, పొట్టి గింజల మిశ్రమం ఉంది; buyer పైపైన చూసి గమనించలేదు. అతను reject చేయగలడా? పొడవును specify చేసి ఉంటే తేడా వస్తుందా?

జవాబు

Remedy లేదు: Sample ను **సహేతుకంగా పరిశీలిస్తే** లోపం కనబడేది, bulk sample కు సరిపోయింది, S. 17(c) **latent** defects ను మాత్రమే రక్షిస్తుంది.

అతను rice యొక్క **ఖచ్చితమైన పొడవును specify చేసి ఉంటే**, sale **description** ప్రకారం అవుతుంది [S. 15]: goods ఆ description కు సరిపోవాలి, buyer వాటిని **reject చేయవచ్చు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కొనే ముందు చూడండి; కొనే ముందు చెప్పండి.** కళ్లకు కనిపించినదానిపై ఫిర్యాదు చేయలేరు; మీరు చెప్పినదానిపై పట్టుబట్టవచ్చు.

కార్డ్ 3.19 T 2.4 · భావన

★★ OL 2.4.5 · Scanner U2 CSQ 4.8 · SM p.3.46

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sample J → K → L → M ద్వారా అమ్మిన goods sample కు సరిపోలేదు. ఎవరు **reject** చేయవచ్చు, ఎవరికి **damages మాత్రమే**?

జవాబు

చివరి buyer **M**, sample కు సంబంధించిన implied condition ఉల్లంఘనగా goods ను **reject చేయవచ్చు**.

మధ్యలోని buyers **L, K** goods ను accept చేసి **మళ్లీ అమ్మేశారు**, కాబట్టి reject చేయలేరు; ఒక్కొక్కరు తమ seller నుంచి **damages మాత్రమే** claim చేయవచ్చు (L, K నుంచి; K, J నుంచి).

ఆధారం: buyer goods ను accept చేస్తే condition ఉల్లంఘనను warranty ఉల్లంఘనగా పరిగణిస్తారు [S. 13(2)].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **వరుసలో చివరివాడు reject చేస్తాడు; మధ్యవారు damages మాత్రమే అడుగుతారు.** చివరి buyer మాత్రమే goods ను తిరిగి ఇస్తాడు.

కార్డ్ 3.20 T 2.4 · భావన

★★★ OL 2.4.7 · Scanner U2 CSQ 4.10, U2 CSQ 4.11 · SM pp.3.32, 3.46

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sample తో పాటు description ద్వారా కూడా sale జరిగినప్పుడు [S. 15], goods దేనికి సరిపోవాలి? దీన్ని Burfi, washing machine లకు వర్తింపజేయండి.

జవాబు

Bulk **sample కు, description కు రెండింటికీ** సరిపోవాలి; ఒకదానికి సరిపోయి మరొకదానికి సరిపోకపోయినా, లేదా రెండింటికీ సరిపోకపోయినా, buyer contract ను **repudiate** చేయవచ్చు.

Burfi: రుచి చూసిన ముక్క తాజాగా ఉంది కానీ bulk పాతది → **sample** విషయంలో ఉల్లంఘన; రుచి చూడకపోతే ఉల్లంఘన **description** ('fresh') విషయంలో అయ్యేది. ఏ విధంగా అయినా అతను తిరిగి ఇవ్వవచ్చు.

Washing machine: ఉన్ని దుస్తుల కోసం అడిగితే, తప్పు, పనికిరాని machine delivery చేశారు → buyer **repudiate** చేయవచ్చు, **refund** కోరవచ్చు, లేదా **replacement** అడగవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **రెండు తాళాలు, ఒకే తలుపు: రెండూ సరిపోవాలి.** Sample తాళం కానీ description తాళం కానీ తిరగకపోతే, buyer వెనక్కి వెళ్లిపోవచ్చు.

కార్డ్ 3.21 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.4.8 · Scanner U2 CSQ 4.15, U2 CSQ 4.22, U2 CSQ 4.11 · SM pp.3.32–3.33

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Fitness for purpose [S. 16(1)] అనే implied condition ఎప్పుడు ఉంటుంది? Goods ను చూస్తేనే purpose స్పష్టమైతే?

జవాబు

మూడు requirements: buyer **నిర్దిష్ట purpose ను తెలియజేశాడు**; seller యొక్క **skill, judgement పై ఆధారపడ్డాడు**; goods seller **వ్యాపారం చేసే** రకానివి, అతను manufacturer అయినా కాకపోయినా.

అప్పుడు goods ఆ purpose కు **సహేతుకంగా fit** అయి ఉండాలి.

Goods ను **ఒకే purpose కు** మాత్రమే వాడగలిగితే (ఉదా. కట్టుడు పళ్లు), buyer దాన్ని చెప్పనవసరం లేదు.

ఉదాహరణ: seller యొక్క technician గదిని చూసి split AC ని సూచించాడు, అది చాలా బలహీనంగా తేలింది → buyer contract ను avoid చేయవచ్చు (CSQ 4.15).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **K-R-D: Known purpose, Reliance, Dealer.** S. 16(1) వర్తించాలంటే మూడు గడులు నింపాలి.

కార్డ్ 3.22 T 2.4 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 2.4.8 · Scanner U2 CSQ 5.3 (alternate answer) · SM pp.3.32–3.33, 3.37

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Buyer goods ను **trade mark లేదా patent పేరుతో** అడుగుతాడు. నిర్దిష్ట purpose కు fitness అనే implied condition ఉంటుందా?

జవాబు

లేదు. Trade mark లేదా patent (brand) పేరుతో కొన్న goods కు ఏ నిర్దిష్ట purpose కైనా **fitness గురించిన implied condition ఉండదు** [S. 16(1)].

కారణం: buyer seller యొక్క skill, judgement పై కాక **brand పేరుపై** ఆధారపడుతున్నాడు ('Merrit' sewing machine ఉదాహరణ).

ఆకర్షణీయమైన తప్పు జవాబు: buyer తన purpose చెప్పిన తర్వాత seller ఎల్లప్పుడూ బాధ్యుడే అని; brand-name exception దాన్ని కొట్టేస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఎంచింది పేరు, seller కాదు.** Seller యొక్క skill పై ఆధారపడకపోతే fitness condition ఉండదు.

కార్డ్ 3.23 T 2.4 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 2.4.9 · Scanner U2 CSQ 4.3, U2 CSQ 4.16 · SM pp.3.36, 3.45

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Mrs G యొక్క అతి సున్నితమైన చర్మం tweed coat కు స్పందించింది; VK యొక్క cloth uniforms కు పనికిరాలేదు. ఇద్దరూ seller కు purpose గానీ, సున్నితత్వం గానీ చెప్పలేదు. ఏదైనా remedy ఉందా?

జవాబు

లేదు. Purpose (లేదా ప్రత్యేక సున్నితత్వం) seller కు **తెలియజేయకపోతే**, **fitness గురించిన implied condition ఉండదు**; **caveat emptor** వర్తిస్తుంది.

Buyer దీన్ని fitness కు సంబంధించిన implied condition ఉల్లంఘనగా పరిగణించలేడు, **damages పొందే హక్కు కూడా లేదు** (CSQ 4.3, CSQ 4.16).

పోల్చి చూడండి: buyer purpose ను తెలియజేసి seller పై ఆధారపడి ఉంటే, S. 16(1) seller ను కట్టిపడేసేది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మౌనం buyer కే భారం.** మీరు చెప్పనిది seller మీకు బాకీ కాదు.

కార్డ్ 3.24 T 2.4 · భావన

★ OL 2.4.10, 2.4.15 · Scanner U2 CSQ 4.5, U2 CSQ 4.22 · SM p.3.36

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Timber 1 inch మందం అని ఆర్డర్ చేస్తే 1–1.4 inches వచ్చింది కానీ వాణిజ్యపరంగా సరిపోయింది. ఒక tractor, ఆరు planters ఒకే itemised bill పై అమ్మారు; tractor, ఒక planter పనికిరాలేదు. వేటిని reject చేయవచ్చు?

జవాబు

Timber: ఆ purpose కు అది **commercially fit**, కాబట్టి contract ను avoid చేయలేరు, TK reject చేయలేడు (Scanner answer, S. 16(1), Bombay Burma Trading Corporation Ltd. vs Aga Mohammad ను ఉటంకిస్తూ).

Tractor: dealer కు చెప్పిన purpose కు పనికిరాదు → S. 16(1) ఉల్లంఘన → buyer **దాన్ని reject చేసి price తిరిగి పొందవచ్చు**.

Planters: itemised prices, serial numbers వల్ల ఇది **severable** sale; కాబట్టి పొలానికి సరిపోయిన ఐదింటిని కాక, **పనికిరాని ఒక్క machine ను మాత్రమే** reject చేయాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కుళ్లిన ఒక్క ఆపిల్ ను తీసేయండి, బుట్టను కాదు.** Severable sale లో పనికిరాని వస్తువులే వెనక్కి వెళ్తాయి.

కార్డ్ 3.25 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 2.4.11, 2.4.12 · Scanner U2 CSQ 4.2, U2 CSQ 4.7, U2 CSQ 4.13, U2 CSQ 4.20 · SM pp.3.33–3.34

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Merchantability [S. 16(2)], **wholesomeness** అనే implied conditions చెప్పండి. Buyer చేసిన examination ముఖ్యమా?

జవాబు

Merchantability కు రెండు కావాలి: goods **description ద్వారా కొనడం**, ఆ description goods లో **వ్యాపారం చేసే** seller (manufacturer అయినా కాకపోయినా). Goods **merchantable quality** తో ఉండాలి.

Proviso: buyer goods ను **examine చేసి ఉంటే**, ఆ examination **బయటపెట్టి ఉండవలసిన** లోపాల గురించి implied condition ఉండదు; **latent** defects ఇప్పటికీ కవర్ అవుతాయి.

Wholesomeness: **eatables, provisions** విషయంలో goods **wholesome** గా కూడా ఉండాలి, ఉదా. bun లో రాయి (damages); sealed juice cartons కలుషితం (reject, refund, damages).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చూసి కొంటే మీదే; దాగి ఉంటే వారిదే.** కనిపించే లోపాలు చూసిన buyer పై పడతాయి; latent లోపాలు seller దగ్గరే ఉంటాయి.

కార్డ్ 3.26 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.4.13, 2.4.14 · Scanner U2 TQ 4.2, U2 TQ 4.4, U2 CSQ 4.12, U2 CSQ 4.19 · SM pp.3.34–3.35

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Sale contract లోని **నాలుగు implied warranties** ను, వాటి sections తో పాటు చెప్పండి.

జవాబు

Undisturbed (quiet) possession [S. 14(b)]: buyer quiet possession ను కలిగి అనుభవించాలి.

No encumbrance [S. 14(c)]: buyer కు ప్రకటించని లేదా తెలియని, third party కు అనుకూలంగా ఉన్న ఏ charge నుంచీ goods విముక్తంగా ఉండాలి.

Usage of trade ప్రకారం quality లేదా fitness [S. 16(3)].

Goods యొక్క **ప్రమాదకర స్వభావాన్ని వెల్లడించడం**: buyer కు ప్రమాదం తెలియకపోతే seller అతన్ని హెచ్చరించాలి; ఉల్లంఘిస్తే → damages.

Express agreement, course of dealings లేదా usage of trade ద్వారా మినహాయించకపోతే ప్రతి sale లోనూ ఇవి ఉన్నట్లుగా భావిస్తారు [S. 62].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Peace, Purity, Practice, Peril**: ఒక్కో warranty కు ఒక్కో పదం, అదే వరుసలో (possession, encumbrance, trade usage, dangerous goods).

కార్డ్ 3.27 T 2.4 · భావన

★ OL 2.4.16 · Scanner U2 CSQ 4.21 · SM p.3.52

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Romi, customised sofa ను delivery, installation తర్వాత 20 రోజుల్లో reject చేయవచ్చు కానీ ఆమె notice ఇవ్వలేదు. ఆమె ఇంకా చెల్లించడానికి నిరాకరించగలదా?

జవాబు

లేదు. Sale on approval లో, buyer నిర్ణీత సమయం దాటి **reject చేస్తున్నట్లు notice ఇవ్వకుండా goods ను ఉంచుకుంటే**, **property అతనికి బదిలీ అవుతుంది** [S. 24(b)].

20 రోజులు గడిచిపోవడంతో ఆమె reject చేసే హక్కు ముగిసింది; ఆమె **price చెల్లించాలి**, seller దాని కోసం దావా వేయవచ్చు [S. 55] (Scanner answer).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **గడువు దాటిన మౌనం అంటే 'సరే'.** Rejection లేకుండా approval కాలం ముగిస్తే, goods మీవే.

కార్డ్ 3.28 T 2.4 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 2.4.17 · Scanner U2 TQ 4.3 · No SM page (Scanner only; Indian Contract Act)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Undue influence [S. 16, Indian Contract Act] ద్వారా ప్రేరేపితమైన contract ఎప్పుడు అవుతుంది? ఒక వ్యక్తి మరొకరి **ఇచ్చను శాసించే స్థితిలో** ఎప్పుడు ఉంటాడు?

జవాబు

Undue influence: parties మధ్య సంబంధాలు ఒకరు మరొకరి **ఇచ్చను శాసించే స్థితిలో** ఉండేలా ఉండి, అతను ఆ **స్థితిని ఉపయోగించి అన్యాయమైన ప్రయోజనం పొందడం**.

శాసించే స్థితిలో ఉన్నట్లు భావించేవారు [S. 16(2)]: (a) **real లేదా apparent authority** ఉన్నవారు; (b) **fiduciary relationship** లో ఉన్నవారు; (c) వయస్సు, అనారోగ్యం, లేదా మానసిక లేదా శారీరక బాధ వల్ల తాత్కాలికంగా లేదా శాశ్వతంగా **మానసిక సామర్థ్యం** దెబ్బతిన్న వ్యక్తితో contract చేసేవారు.

ఈ ప్రశ్నను Scanner లో ఇక్కడ చేర్చారు, కానీ ఇది Indian Contract Act, 1872 కు చెందినది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **A-F-M: Authority, Fiduciary, Mental weakness.** శాసించే మూడు స్థితులకు మూడు అక్షరాలు.

కార్డ్ 3.29 T 2.4 · గుర్తు చేసుకునే గొలుసు

SM text · No direct Q · SM pp.3.30–3.35

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Goods అమ్మకంలోని **implied conditions** ను వరుసగా గుర్తు చేసుకోండి, తర్వాత **implied warranties** ను.

జవాబు

Implied **conditions**: Title [S. 14(a)] → Description [S. 15] → Sample [S. 17] → Sample and description [S. 15] → Fitness [S. 16(1)] → Merchantability [S. 16(2)] → Wholesomeness (eatables).

Implied **warranties**: quiet possession [S. 14(b)] → no encumbrance [S. 14(c)] → usage of trade [S. 16(3)] → dangerous goods.

Condition ఉల్లంఘన: buyer **reject చేయవచ్చు**. Warranty ఉల్లంఘన: **damages మాత్రమే**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **The Dean Sets Both Forms: Mark Well** = Title, Description, Sample, Both, Fitness, Merchantability, Wholesomeness. ఈ వాక్యంలోని ఏడు పదాల తొలి అక్షరాలే వరుస.

కార్డ్ 3.30 T 2.5 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.5.1, 2.5.2 · Scanner U2 TQ 5.1 · SM pp.3.35–3.37

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Caveat emptor అంటే ఏమిటి, అది ఎక్కడ పేర్కొనబడింది? దాని **ఎనిమిది exceptions** చెప్పండి.

జవాబు

Caveat emptor = 'కొనేవాడు జాగ్రత్త' (let the buyer beware): goods తన purpose కు సరిపోతాయో లేదో buyer స్వయంగా సరిచూసుకోవాలి. ఇది **S. 16 యొక్క ప్రారంభ పదాలలో** ఉంది: quality లేదా ఏదైనా నిర్దిష్ట purpose కు fitness గురించి implied warranty గానీ condition గానీ ఉండదు.

Exceptions: (1) purpose తెలియజేసి skill పై ఆధారపడినప్పుడు **fitness** [S. 16(1)]; (2) **patent లేదా brand name** కింద goods (fitness condition లేదు); (3) **description** ద్వారా sale [S. 15]; (4) **merchantable quality** [S. 16(2)].

(5) **sample** ద్వారా sale [S. 17]; (6) **sample and description** [S. 15]; (7) **trade usage** [S. 16(3)]; (8) seller **లోపాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా దాచిపెట్టినప్పుడు లేదా fraud చేసినప్పుడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **F-B-D-M, S-S, T-F**: Fitness, Brand, Description, Merchantability; Sample, Sample-and-description; Trade usage, Fraud. దీన్ని 4 + 2 + 2 గా చెప్పండి.

కార్డ్ 3.31 T 2.5 · భావన

★★★ OL 2.5.3, 2.5.4, 2.5.5 · Scanner U2 CSQ 5.1, U2 CSQ 5.2, U2 CSQ 5.3 · SM pp.3.35–3.37

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Exceptions ను వర్తింపజేయండి: ఇంటికి marble, graphic design కు laptop, హెచ్చరికతో అమ్మిన tiles, latent chemical residue ఉన్న talcum powder.

జవాబు

Marble, laptop: purpose తెలియజేశారు, seller యొక్క skill పై ఆధారపడ్డారు, seller అలాంటి goods లో వ్యాపారం చేస్తున్నాడు → S. 16(1) ప్రకారం seller బాధ్యుడు (laptop: చట్టపరమైన చర్య సాధ్యం; marble: రెండో అంతస్తుకు పనికిరాని marble విషయంలో alternate answer seller ను బాధ్యుడిగా పరిగణిస్తుంది).

Tiles: అవి సహేతుకమైన బరువును మాత్రమే మోయగలవని seller హెచ్చరించాడు; loaded vehicle వాటిని దెబ్బతీసింది → **buyer risk**, seller బాధ్యుడు కాదు.

Talc: chemical residue ఒక **latent defect**, కాబట్టి goods merchantable quality తో లేవు, caveat emptor వర్తించదు; manufacturer బాధ్యుడు, కేవలం trader అయిన వ్యక్తిని కూడా Scanner answer బాధ్యుడిగా పరిగణిస్తుంది [S. 16(2)].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చెప్పి, నమ్మితే seller చెల్లిస్తాడు; హెచ్చరించినా పట్టించుకోకపోతే buyer చెల్లిస్తాడు; దాగిన లోపమైతే seller చెల్లిస్తాడు.**

కార్డ్ 3.32 T 3.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.1.1, 3.1.2, 3.1.6 · Scanner U3 TQ 1.3, U3 CSQ 1.7 · SM pp.3.48–3.50

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Property ఎప్పుడు బదిలీ అవుతుందో (S. 18–19) ఏది నిర్ణయిస్తుంది? ss. 20, 21, 22 లోని **specific goods** కు సంబంధించిన rules చెప్పండి.

జవాబు

S. 18: unascertained goods → goods **ascertain** అయ్యే వరకు **property బదిలీ కాదు**. **S. 19**: parties **ఉద్దేశించినప్పుడు** property బదిలీ అవుతుంది, ఇది terms, conduct, పరిస్థితుల నుంచి తెలుస్తుంది; ss. 20–24 ఆ ఉద్దేశాన్ని కనుగొనడానికి rules.

S. 20: **deliverable state** లో ఉన్న specific goods కు unconditional contract → payment లేదా delivery వాయిదా వేసినా, **contract చేసిన క్షణమే** property బదిలీ అవుతుంది.

S. 21: goods ను deliverable state లోకి తేవడానికి seller **ఏదైనా చేయవలసి** ఉంటే → అది పూర్తయినప్పుడు **buyer కు notice** ఉన్నప్పుడు property బదిలీ అవుతుంది.

S. 22: price కనుగొనడానికి seller **weigh, measure లేదా test** చేయవలసి ఉంటే → అది పూర్తయినప్పుడు **buyer కు notice** ఉన్నప్పుడు property బదిలీ అవుతుంది.

ఉదాహరణ (CSQ 1.7): serial number తో గుర్తించిన, deliverable state లో ఉన్న microchips delivery కు ముందే వరదలో నాశనమయ్యాయి → నష్టం **buyer** పై పడుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **20-21-22: Now, Notice, Notice.** Section 20 ఇప్పుడే బదిలీ చేస్తుంది; sections 21, 22 పని పూర్తయి buyer కు చెప్పే వరకు ఆగుతాయి.

కార్డ్ 3.33 T 3.1 · పరీక్ష ఉచ్చు

★ OL 3.1.7 · Scanner U3 CSQ 1.9, U3 CSQ 1.10 · SM p.3.50

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Delivery కు ముందు seller specific goods ను **alter లేదా repair** చేయాలి. Contract లేదా payment తోనే property బదిలీ అయిందా? ఈలోగా goods నాశనమైతే నష్టం ఎవరిది?

జవాబు

లేదు. పని **పూర్తయి, buyer కు notice** ఇచ్చే వరకు property బదిలీ **కాదు** [S. 21].

అప్పటి వరకు goods **seller** వే, **seller risk** లోనే ఉంటాయి: CSQ 1.10 లో repair సమయంలో machine నాశనమైంది, కాబట్టి seller **price recover చేయలేడు**.

ఆకర్షణీయమైన తప్పు జవాబు: 'contract చేసిన వెంటనే లేదా price చెల్లించిన వెంటనే property బదిలీ అయింది'.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మొదట బాగుచేయండి, తర్వాత చెప్పండి, అప్పుడు అది వారిది.** Ownership కదలడానికి ముందు రెండు అడుగులు: పని పూర్తి చేయడం, notice ఇవ్వడం.

కార్డ్ 3.34 T 3.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.1.3, 3.1.5 · Scanner U3 TQ 1.1, U3 TQ 1.3, U3 CSQ 1.3 · SM pp.3.48, 3.51

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Unascertained goods కోసం **S. 23(1)** కింద **appropriation యొక్క ఏడు essentials** చెప్పండి.

జవాబు

(a) **Unascertained లేదా future** goods అమ్మకానికి contract.

(b) Goods contract లో పేర్కొన్న **description, quality** కు సరిపోవాలి.

(c) Goods **deliverable state** లో ఉండాలి.

(d) Buyer కు, అతని agent కు లేదా carrier కు delivery చేయడం ద్వారా అవి contract కు **unconditionally appropriate** చేయబడాలి.

(e) Appropriation ను **buyer అంగీకారంతో** seller, లేదా **seller అంగీకారంతో** buyer చేయాలి.

(f) అంగీకారం **express లేదా implied** కావచ్చు; (g) అది appropriation కు **ముందు లేదా తర్వాత** ఇవ్వవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **3 + 2 + 2**: goods గురించి మూడు (contract, description, deliverable), appropriation గురించి రెండు (unconditional, ఎవరు చేస్తారు), assent గురించి రెండు (express లేదా implied, ముందు లేదా తర్వాత).

కార్డ్ 3.35 T 3.1 · పోలిక

★★ OL 3.1.4, 3.1.13 · Scanner U3 CSQ 1.8, U3 TQ 1.2, U3 TQ 1.4 · SM pp.3.51, 3.53

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

S. 23(2) (carrier కు delivery) ను, **S. 25** (right of disposal reserve చేయడం) తో పోల్చండి. Disposal reserve చేసినట్లు ఎప్పుడు భావిస్తారు?

జవాబు

S. 23(2): seller goods ను carrier లేదా bailee కు transmission కోసం ఇచ్చి, right of disposal ను **reserve చేయకపోతే** → **unconditional appropriation**; buyer వాటి owner అవుతాడు, transit లో నష్టం అతనిదే (courier case, CSQ 1.8).

S. 25: conditions నెరవేరే వరకు goods ను dispose చేసే right ను seller **reserve చేసుకుంటే** → goods ను buyer కు లేదా carrier కు delivery చేసినా property **బదిలీ కాదు**; ఇది **conditional appropriation**.

Reserve చేసినట్లు భావించేవి: (1) bill of lading లేదా railway receipt **seller లేదా అతని agent order కు** deliverable అయినప్పుడు; (2) seller **bill of exchange ను bill of lading లేదా railway receipt తో పాటు** పంపి, buyer accept చేయకుండా లేదా చెల్లించకుండా ఆ document ను **తప్పుగా ఉంచుకున్నప్పుడు** → property బదిలీ కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **23(2): పంపేశాం, అయిపోయింది. 25: పంపాం కానీ పట్టుకున్నాం.** Reservation లేకపోతే దారిలోనే buyer owner; ఉంటే condition తీరే వరకు అతనికి ఏమీ లేదు.

కార్డ్ 3.36 T 3.1 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.1.8, 3.1.10, 3.1.12 · Scanner U3 CSQ 1.1, U3 CSQ 1.2, U3 CSQ 1.4, U3 CSQ 1.5, U3 CSQ 1.11, U3 CSQ 1.12 · SM p.3.52
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Approval లేదా sale or return** [S. 24] లో buyer కు property ఎప్పుడు బదిలీ అవుతుంది? అతను goods ను **pledge** చేస్తే owner ఏమి చేయగలడు?	జవాబు (a) Buyer seller కు **approval లేదా acceptance ను తెలియజేసినప్పుడు**, లేదా **లావాదేవీని adopt చేసే** మరేదైనా చర్య చేసినప్పుడు; (b) అతను **reject notice ఇవ్వకుండా** నిర్ణీత సమయం దాటి, లేదా సమయం నిర్ణయించకపోతే **సహేతుక సమయం** దాటి goods ను **ఉంచుకున్నప్పుడు**; (c) అతను **accept చేసినట్లే అయ్యే** పని చేసినప్పుడు, ఉదా. goods ను **pledge చేయడం లేదా అమ్మడం**. Buyer pledge చేస్తే: property బదిలీ అయింది, కాబట్టి owner goods ను **pledgee నుంచి claim చేయలేడు**, buyer నుంచి **price మాత్రమే recover** చేయగలడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా A-R-P: Approve, Retain, Pledge. 'సరే' అనడం, ఎక్కువ సేపు మౌనంగా ఉండడం, లేదా pledge చేయడం, అమ్మడం: ownership బదిలీ అయినట్లే.

కార్డ్ 3.37 T 3.1 · భావన	★★ OL 3.1.9, 3.1.11 · Scanner U3 CSQ 1.2, U3 CSQ 1.5, U3 CSQ 1.6 · SM pp.3.52–3.53
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి (1) 'కేవలం cash కు sale లేదా return' గా ఉన్న goods ను payment కు ముందే pledge చేశారు. (2) మూడు రోజుల approval పై ఇచ్చిన TV రెండో రోజున భూకంపంలో దెబ్బతింది. నష్టం ఎవరిది?	జవాబు (1) **Cash చెల్లించే వరకు property బదిలీ కాదు**; **pledge valid కాదు**, owner goods ను pledgee నుంచి **recover చేయవచ్చు**. (2) S. 24 లోని ఏ సంఘటనా జరగలేదు, కాబట్టి property, **risk seller** వద్దే ఉన్నాయి; buyer **price కు బాధ్యుడు కాదు**, నష్టం **seller** దే (CSQ 1.6).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ముందు cash, లేకపోతే pledge చేసే హక్కు మీది కాదు. Approval కు ముందు జరిగిన నష్టం seller దగ్గరే ఉంటుంది.

కార్డ్ 3.38 T 3.1 · గుర్తు చేసుకునే గొలుసు	SM text · No direct Q · SM pp.3.48–3.55
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి S. 18 నుండి S. 26 వరకు **property, risk బదిలీ యొక్క నిచ్చెన** ను వరుసగా చెప్పండి.	జవాబు S. 18 గుర్తించండి (ascertainment లేకపోతే property లేదు) → S. 19 intention → S. 20 deliverable state లో specific goods: contract సమయంలోనే → S. 21 చేయవలసిన పని, S. 22 weighing లేదా testing: అది పూర్తయి buyer కు notice ఇచ్చినప్పుడు. Unascertained goods: S. 23(1) assent తో appropriation; S. 23(2) reservation లేకుండా carrier కు delivery. S. 24 approval లేదా sale or return పై goods; S. 25 right of disposal ను reserve చేయడం property ను ఆపుతుంది. S. 26: risk prima facie property వెంటే వెళ్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Identify, Intend, Now, Notice, Appropriate, Approve, Hold, Risk: ss. 18, 19, 20, 21–22, 23, 24, 25, 26 కు ఎనిమిది పదాలు.

కార్డ్ 3.39 T 3.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.2.1 · Scanner U3 TQ 2.1 · SM pp.3.54–3.55

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Risk పై **S. 26** లోని rule చెప్పండి. దాని **exceptions** ఏవి?

జవాబు

వేరే విధంగా అంగీకరించకపోతే, property బదిలీ అయ్యే వరకు goods **seller risk** లో ఉంటాయి; ఆ తర్వాత delivery జరిగినా జరగకపోయినా అవి **buyer risk** లో ఉంటాయి (risk prima facie property తో పాటే బదిలీ అవుతుంది).

Exceptions: (1) property కు ముందు లేదా తర్వాత risk బదిలీ అవుతుందని **agreement**; (2) buyer లేదా seller **తప్పు వల్ల delivery ఆలస్యమైతే** → ఆ తప్పు లేకపోతే జరగకపోయే ఏ నష్టాన్నైనా తప్పు చేసిన party భరిస్తుంది; (3) ఒకరి కోసం మరొకరు **bailee** గా ఉండే seller లేదా buyer యొక్క విధులు అలాగే ఉంటాయి.

ఉదాహరణ: property బదిలీ కాకముందే auctioneer యొక్క hammer ఒక antique painting ను పాడు చేసింది → నష్టం **seller** దే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Risk యజమాని వెంటే వెళ్తుంది, A-F-B తప్ప: Agreement, Fault, Bailee.**

కార్డ్ 3.40 T 3.3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 3.3.1 · Scanner U3 TQ 3.1 · SM p.3.55

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Owner కాని seller తన దగ్గర ఉన్నదానికంటే మంచి title ఇవ్వగలడా? Maxim చెప్పండి.

జవాబు

లేదు. Nemo dat quod non habet: తన దగ్గర లేనిదాన్ని ఎవరూ ఇవ్వలేరు [S. 27]; buyer title seller title కంటే మెరుగ్గా ఉండదు.

Good faith తో కొన్న buyer కు దొంగిలించిన goods అమ్మితే: buyer కు **title రాదు**, నిజమైన owner వాటిని recover చేయవచ్చు. Hire-purchase లోని hirer అమ్మితే, అతని హక్కులు మాత్రమే బదిలీ అవుతాయి.

ఈ rule కు అమాయక buyers ను రక్షించే **exceptions** ఉన్నాయి (తర్వాతి card); 'ఏ exceptions లేవు' అని చెప్పడమే ఉచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఖాళీ చేతులు, ఖాళీ కానుక.** Seller కు title లేకపోతే, అప్పగించడానికి ఏమీ లేదు.

కార్డ్ 3.41 T 3.3 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.3.1 · Scanner U3 TQ 3.1 · SM pp.3.55–3.58

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Owner కాని వ్యక్తి value ఇచ్చిన bona fide purchaser కు మంచి title ఇవ్వగలిగే nemo dat కు **ఎనిమిది exceptions** చెప్పండి.

జవాబు

1 **Mercantile agent** (S. 27 proviso); 2 **possession లో ఒక్కడే ఉన్న joint owner** [S. 28]; 3 ఇంకా rescind చేయని **voidable contract** కింద possession లో ఉన్న వ్యక్తి [S. 29]; 4 అమ్మిన తర్వాత **possession లో ఉన్న seller** [S. 30(1)].

5 property బదిలీ కాకముందే **possession లో ఉన్న buyer** [S. 30(2)]; 6 **estoppel**; 7 lien లేదా stoppage ఉపయోగించి మళ్లీ అమ్మిన **unpaid seller** [S. 54(3)]; 8 **ఇతర Acts**: official receiver లేదా liquidator, goods ను కనుగొన్నవాడు (S. 169 ICA), pawnee (S. 176 ICA).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **M-J-V-S-B-E-U-O: 'My Jolly Vendor Sells Bargains, Every Unusual Object'** = Mercantile, Joint, Voidable, Seller, Buyer, Estoppel, Unpaid, Other. ఎనిమిది exceptions కు ఎనిమిది అక్షరాలు.

కార్డ్ 3.42 T 3.3 · భావన	★★ OL 3.3.2, 3.3.3, 3.3.4, 3.3.5 · Scanner U3 CSQ 3.1, U3 CSQ 3.2, U3 CSQ 3.3, U3 CSQ 3.4, U3 CSQ 3.5, U3 CSQ 3.6 · SM pp.3.56–3.57
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఎవరికి మంచి title వస్తుంది? (1) Mercantile agent అనుమతించిన ధర కంటే తక్కువకు అమ్మాడు. (2) Fraudster owner rescind చేయక ముందే మళ్లీ అమ్మాడు. (3) Possession లో ఉన్న seller లేదా buyer మళ్లీ అమ్మాడు.	జవాబు (1) Owner అనుమతితో possession లో ఉన్న agent, ordinary course లో **notice లేని good-faith buyer** కు అమ్మితే → కనీస ధర కంటే తక్కువకు అమ్మినా **మంచి title** (₹50,000 కు బదులు ₹40,000 కు అమ్మిన car); owner agent నుంచి మాత్రమే recover చేయగలడు. (2) Goods ను మళ్లీ అమ్మినప్పుడు **ఇంకా rescind చేయని** voidable contract ఉంటే → **అమాయక buyer కు మంచి title వస్తుంది** [S. 29]; అసలు owner fraudster నుంచి damages మాత్రమే కోరగలడు. (3) **Possession లో ఉన్న seller** notice లేని good-faith buyer కు మళ్లీ అమ్మితే [S. 30(1)]; instalments పై **possession లో ఉన్న buyer** property బదిలీ కాకముందే మళ్లీ అమ్మితే [S. 30(2), Lee v Butler] → కొత్త buyer కు **మంచి title**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **సమ్మతితో అప్పగించారు, good faith తో కొన్నారు, notice లేదు: buyer గెలుస్తాడు.**

కార్డ్ 3.43 T 3.4 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 3.4.1 · Scanner U3 TQ 4.1 · SM pp.3.61–3.62
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Delivery యొక్క **acceptance** ఎప్పుడు జరిగినట్లు భావిస్తారు [S. 42]? ss. 43, 44 ఏమి జోడిస్తాయి?	జవాబు **S. 42**: buyer (a) acceptance ను **తెలియజేసినప్పుడు**; (b) **seller ownership కు విరుద్ధమైన** పని చేసినప్పుడు; లేదా (c) reject చేస్తున్నట్లు తెలియజేయకుండా సహేతుక సమయం దాటి goods ను **ఉంచుకున్నప్పుడు**. **S. 43**: సరైన కారణంతో నిరాకరించిన buyer goods ను **తిరిగి ఇవ్వాల్సిన అవసరం లేదు**; **నిరాకరణను తెలియజేస్తే** చాలు. **S. 44**: seller సిద్ధంగా, ఇష్టంగా ఉండి delivery తీసుకోమని buyer ను అడిగితే; అతను సహేతుక సమయంలో తీసుకోకపోతే, తన **నిర్లక్ష్యం లేదా నిరాకరణ వల్ల కలిగే నష్టానికి**, goods ను చూసుకున్నందుకు **సహేతుకమైన ఖర్చుకు** అతను బాధ్యుడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **42 అంగీకరిస్తుంది, 43 భుజాలు ఎగరేస్తుంది, 44 చెల్లిస్తుంది.** మాటతో, పనితో లేదా మౌనంతో accept అవుతుంది; నిరాకరణకు notice చాలు; నిర్లక్ష్యానికి డబ్బు చెల్లించాలి.

కార్డ్ 3.44 T 3.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.4.2, 3.4.3, 3.4.4 · Scanner U3 TQ 4.2, U3 TQ 4.3, U3 CSQ 4.2 · SM p.3.60

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Seller (i) **తక్కువ**, (ii) **ఎక్కువ**, లేదా (iii) contract goods ను **వేరే description ఉన్న వాటితో కలిపి** delivery చేస్తే **S. 37** కింద buyer హక్కులు ఏవి?

జవాబు

తక్కువ: buyer వాటిని **reject చేయవచ్చు**; accept చేస్తే **contract rate** కు చెల్లిస్తాడు (1,000 kg tomatoes లో 700 kg accept చేస్తే → kg కు ₹100 చొప్పున ₹70,000).

ఎక్కువ: contract quantity ను accept చేసి మిగిలినది reject చేయవచ్చు, లేదా **మొత్తం reject** చేయవచ్చు; మొత్తం accept చేస్తే **contract rate** కు చెల్లిస్తాడు.

వేరే description తో కలిపినవి: contract కు తగిన goods ను accept చేసి మిగిలినవి reject చేయవచ్చు, లేదా **మొత్తం reject** చేయవచ్చు (అంగీకరించిన రకం 25 chairs, వేరే రకం 25).

ఇవన్నీ **usage of trade, special agreement లేదా course of dealing** కు లోబడి ఉంటాయి [S. 37(4)].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **S-S-M: Short, Surplus, Mixed.** ప్రతి సందర్భంలోనూ buyer మొత్తం delivery ను reject చేయవచ్చు.

కార్డ్ 3.45 T 3.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.4.5, 3.4.6 · Scanner U3 TQ 4.4, U3 CSQ 4.3 · SM pp.3.59–3.60

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Part delivery [S. 34], **place of delivery** [S. 36(1)], **third party** వద్ద ఉన్న goods [S. 36(3)] గురించి rules చెప్పండి.

జవాబు

Part delivery: మొత్తం delivery ప్రక్రియలో భాగంగా కొంత delivery చేస్తే property బదిలీ విషయంలో అది **మొత్తం** delivery గా పరిగణించబడుతుంది; మిగిలిన దాని నుంచి **వేరు చేయాలనే ఉద్దేశంతో** కొంత delivery చేస్తే అది మిగిలిన దానికి delivery **కాదు**.

Place of delivery: contract కు లోబడి, అమ్మిన goods అమ్మకం సమయంలో ఎక్కడ ఉన్నాయో అక్కడే delivery; అమ్మడానికి అంగీకరించిన goods అంగీకారం సమయంలో ఎక్కడ ఉంటే అక్కడ; ఉనికిలో లేని goods ఎక్కడ **manufacture లేదా produce** అయితే అక్కడ.

Third party: ఆ మూడో వ్యక్తి goods ను buyer తరఫున తన వద్ద ఉంచుకున్నట్లు **buyer కు acknowledge** చేసే వరకు delivery జరిగినట్లు కాదు (CSQ 4.3: warehouse keeper ధృవీకరించాడు → constructive delivery, కాబట్టి వరద నష్టం buyer దే).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Part in progress = మొత్తం; part to sever = ఆ భాగం మాత్రమే.** మూడో వ్యక్తి 'నేను మీ కోసం ఉంచాను' అని చెప్పాలి.

కార్డ్ 3.46 T 4.3 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.4.1, 4.3.1 · Scanner U4 TQ 3.1, U4 TQ 4.2, U4 CSQ 3.4 · SM pp.3.74–3.75, 3.81

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Unpaid seller [S. 45] ఎవరు? Goods పై అతని **హక్కులు** [S. 46] ఏవి? Property బదిలీ కాకపోతే?

జవాబు

Unpaid seller: **price మొత్తం చెల్లించలేదు లేదా tender చేయలేదు**, లేదా conditional payment గా స్వీకరించిన **bill of exchange లేదా ఇతర negotiable instrument dishonour** అయింది. 'Seller' లో price చెల్లించిన లేదా నేరుగా బాధ్యత వహించే agent లేదా consignor కూడా వస్తారు.

S. 46: property బదిలీ అయినా అతనికి **lien** (possession లో ఉన్నంత వరకు), **stoppage in transit** (buyer insolvent అయినప్పుడు, possession వదిలిన తర్వాత), Act పరిమితులకు లోబడి **resale** హక్కు ఉంటాయి.

Property **బదిలీ కాకపోతే**, lien, stoppage కు సమానమైన, **delivery ను నిలిపివేసే** హక్కు కూడా ఉంటుంది ('quasi-lien').

గుర్తుంచుకునే చిట్కా L-S-R: Lien, Stoppage, Resale. పట్టుకోవడం, ఆపడం, అమ్మడం.

కార్డ్ 3.47 T 4.3 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 4.3.2 · Scanner U4 TQ 3.2, U4 CSQ 3.6 · SM pp.3.75–3.76

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Unpaid seller **lien** ను ఎప్పుడు ఉపయోగించవచ్చు [S. 47]? Part delivery సంగతి ఏమిటి [S. 48]? Lien ఎప్పుడు **కోల్పోతారు** [S. 49]?

జవాబు

Lien (price చెల్లించే లేదా tender చేసే వరకు possession ను ఉంచుకోవడం) **ఈ సందర్భాల్లో మాత్రమే** వస్తుంది: (a) **cash sale**, credit ఏదీ చెప్పలేదు; (b) credit sale అయినా **గడువు ముగిసింది**; (c) buyer **insolvent** అయ్యాడు.

S. 48: **part delivery** తర్వాత, ఆ part delivery దాన్ని **waive** చేయడానికి agreement ఉందని చూపిస్తే తప్ప, lien **మిగిలిన దానిపై** కొనసాగుతుంది.

S. 49 lien కోల్పోవడం: (i) disposal ను reserve చేయకుండా **carrier** కు delivery; (ii) buyer లేదా అతని agent **చట్టబద్ధంగా possession పొందడం**; (iii) **waiver**; (iv) **estoppel**.

Price కోసం decree వచ్చినా lien **ముగియదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా తెరుచుకునేది: C-E-I. మూసుకునేది: C-B-W-E. Cash sale, Expired credit, Insolvency తో తెరుచుకుంటుంది; Carrier, Buyer's possession, Waiver, Estoppel తో మూసుకుంటుంది. Decree దాన్ని ఎప్పుడూ మూసివేయదు.

కార్డ్ 3.48 T 4.3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 4.3.3 · Scanner U4 CSQ 3.4, U4 CSQ 3.6 · SM p.3.75

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

మూడు నెలల credit పై ఉన్న buyer default చేసే అవకాశం ఉందని పుకారు వచ్చి, seller 5వ రోజున delivery ఆపాడు. **Lien** valid ఆ? Buyer insolvent అయితే?

జవాబు

Credit కాలం నడుస్తున్నప్పుడు, buyer solvent గా ఉన్నంత వరకు **default భయం మాత్రమే ఉంటే lien ఉండదు**; seller వాగ్దానం చేసినట్లు delivery చేయాలి.

Buyer **insolvent** అయితే, lien వస్తుంది, seller **delivery ను నిలిపివేయవచ్చు**.

Credit గడువు ముగిసిన తర్వాత, **చెల్లించని balance** ఉన్నా lien కు ఆధారం అవుతుంది (due date తర్వాత ₹20,000 చెల్లించలేదు; seller P చేసింది సమర్థనీయం).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా భయం అంటే insolvency కాదు. పుకారు lien ను తెరవదు; cash sale, గడువు ముగిసిన credit లేదా insolvency మాత్రమే తెరుస్తాయి.

కార్డ్ 3.49 T 4.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 4.3.4, 4.3.5 · Scanner U4 CSQ 3.1, U4 CSQ 3.2, U4 CSQ 3.3, U4 CSQ 3.5 · SM pp.3.76–3.78
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Stoppage in transit** కు conditions చెప్పండి [S. 50–52]. **Transit ఎప్పుడు ముగుస్తుంది**, stoppage ఎలా అమలు అవుతుంది?	జవాబు Conditions: seller **unpaid**; అతను **possession వదిలేశాడు**; goods **transit లో** ఉన్నాయి; buyer **insolvent**; Act కు లోబడి. Transit ముగిసేది: buyer లేదా అతని agent **delivery తీసుకున్నప్పుడు** (buyer agent తన truck లో ఎక్కించుకున్న goods ను railway అధికారులు ఆపలేరు); carrier తాను buyer కోసం ఉంచుకున్నట్లు **acknowledge** చేసినప్పుడు; carrier buyer కు delivery చేయడానికి **తప్పుగా నిరాకరించినప్పుడు**; goods **buyer అద్దెకు తీసుకున్న** carrier లేదా ship కు వెళ్లినప్పుడు. **Undelivered part** (CSQ 3.2): lorry లో పంపిన 100 bales ను buyer తీసుకున్నాడు; railway లో ఇంకా ఉన్న 100 bales ను seller ఆపవచ్చు. **Actual possession తీసుకోవడం** లేదా **carrier కు notice ఇవ్వడం** ద్వారా అమలు అవుతుంది; re-delivery ఖర్చులు seller భరిస్తాడు [S. 52].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **U-P-T-I** (‘యూ-పిటీ’ అనండి): Unpaid, Parted, in Transit, Insolvent. నాలుగూ ఉండాలి, లేకపోతే goods buyer వైపు దొర్లిపోతాయి.

కార్డ్ 3.50 T 4.3 · భావన	★ OL 4.3.6 · Scanner U4 CSQ 3.3 · SM p.3.79
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Buyer goods ను **sub-sell చేస్తే లేదా pledge చేస్తే** unpaid seller కు ఇంకా **lien లేదా stoppage** ఉంటుందా [S. 53]?	జవాబు **ఉంటుంది, సాధారణంగా**: buyer చేసిన sub-sale లేదా pledge వల్ల ఆ హక్కు **ప్రభావితం కాదు**, ఎందుకంటే రెండో buyer మొదటి buyer కంటే మెరుగైన స్థితిలో ఉండలేడు. **అయితే** (a) seller sub-sale లేదా pledge కు **అంగీకరించి ఉంటే**; లేదా (b) **document of title** buyer కు బదిలీ చేయబడి, అతను దాన్ని **good faith తో, value ఇచ్చి** కొన్న వ్యక్తికి బదిలీ చేసి ఉంటే: **sale** ఆ హక్కును దెబ్బతీస్తుంది; **pledge** అయితే **pledgee హక్కులకు లోబడి** ఆ హక్కును ఉపయోగించవచ్చు. Cement case (CSQ 3.3): sub-buyer Ravi railway receipt ను good faith తో తీసుకున్నాడు → seller ఆపలేడు; Ravi కి insolvency తెలిసి ఉంటే, ఆపగలిగేవాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అంగీకారం, లేదా good faith తో document: seller ను ఓడించేవి ఈ రెండే.**

కార్డ్ 3.51 T 4.3 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 4.3.7, 4.3.8 · Scanner U4 TQ 3.3, U4 CSQ 3.7 · SM pp.3.80–3.81

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Unpaid seller **resell** ఎప్పుడు చేయవచ్చు [S. 54]? **Notice తో** లేదా **notice లేకుండా** resell చేస్తే ఏమవుతుంది?

జవాబు

Resale అనుమతించబడేది: (i) goods **perishable** అయినప్పుడు (notice అవసరం లేదు); (ii) seller **resell చేయాలనే ఉద్దేశం గురించి notice** ఇచ్చి, buyer సహేతుక సమయంలో చెల్లించనప్పుడు; (iii) seller **lien లేదా stoppage** ఉపయోగించిన తర్వాత resell చేసినప్పుడు; (iv) ఆ హక్కును **స్పష్టంగా reserve చేసుకున్నప్పుడు**.

Notice తో [S. 54(2)]: seller **నష్టాన్ని** అసలు buyer నుంచి damages గా recover చేయవచ్చు, **లాభాన్ని ఉంచుకోవచ్చు**.

Notice లేకుండా: అతను **నష్టాన్ని recover చేయలేడు**, **లాభాన్ని** అసలు buyer కు **తిరిగి ఇవ్వాలి**.

Lien లేదా stoppage తర్వాత resale చేస్తే, notice లేకపోయినా అసలు buyer కు వ్యతిరేకంగా కొత్త buyer కు **మంచి title** వస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **P-N-L-E: Perishable, Notice, Lien-or-stoppage done, Express reservation.** రెండు జవాబులనూ మార్చేది notice: నష్టం recover అయి లాభం ఉంచుకోవచ్చు, లేదా రెండూ కాదు.

కార్డ్ 3.52 T 4.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.4.2, 3.4.7 · Scanner U4 TQ 4.1, U4 TQ 4.2, U3 CSQ 4.1 · SM pp.3.81–3.82

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Buyer కు వ్యతిరేకంగా unpaid seller హక్కులు (ss. 55, 56, 60, 61) చెప్పండి. Goods ఇప్పటికే delivery అయి, due date నాటికి price చెల్లించకపోతే ఏ హక్కులు మిగులుతాయి?

జవాబు

Price కోసం దావా [S. 55]: (1) property **బదిలీ అయింది**, buyer తప్పుగా చెల్లించడానికి నిరాకరిస్తున్నాడు; (2) price **delivery తో సంబంధం లేకుండా నిర్ణీత రోజున** చెల్లించాలి, property బదిలీ కాకపోయినా.

Accept చేయనందుకు damages [S. 56] (Contract Act S. 73 ప్రకారం కొలత); **due date కు ముందు repudiation** [S. 60] (rescinded గా పరిగణించి damages కోసం దావా వేయడం: anticipatory breach); **interest** [S. 61].

Goods delivery అయి, due date నాటికి price చెల్లించకపోతే (15 రోజుల credit పై అమ్మిన goods): lien, stoppage, resale ఉండవు; **buyer వ్యక్తిగతంగా** వ్యతిరేకంగా ఈ హక్కులు మాత్రమే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **P-D-A-I: Price, Damages, Anticipatory breach, Interest.** నాలుగు in personam హక్కులు: వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా, goods కు కాదు.

కార్డ్ 3.53 T 4.4 · భావన

★★★ OL 4.4.3 · Scanner U4 CSQ 4.1 · SM pp.3.54, 3.61–3.62

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Price చెల్లించారు, seller goods ను తీసుకెళ్లమని buyer ను అడిగాడు, buyer తీసుకెళ్లలేదు, బయట పెట్టిన goods వర్షానికి పాడయ్యాయి. నష్టం ఎవరిది?

జవాబు

Buyer దే. Seller సిద్ధంగా, ఇష్టంగా ఉండి **delivery ను కోరిన** తర్వాత, buyer సహేతుక సమయంలో తీసుకోకపోతే, అతను తన **నిర్లక్ష్యం లేదా నిరాకరణ వల్ల కలిగే నష్టానికి**, **care and custody కు సహేతుకమైన ఖర్చుకు** బాధ్యుడు [S. 44].

Property ఇప్పటికే బదిలీ అయింది, కాబట్టి risk buyer దే [S. 26].

Dues pending ఉంటే, seller **unpaid seller** కూడా అవుతాడు, price కోసం దావా వేయగలడు [S. 55].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **తీసుకెళ్లమని అడిగారు, తీసుకెళ్లలేదు: మీ risk, మీ ఖర్చు.**

కార్డ్ 3.54 T 4.5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 4.5.1, 4.5.2 · Scanner U4 TQ 5.1 · SM pp.3.82–3.84

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Seller కు వ్యతిరేకంగా **buyer remedies** [ss. 57–61] చెప్పండి. Court **specific performance** ను ఎప్పుడు ఆదేశిస్తుంది [S. 58]?

జవాబు

Non-delivery కు damages [S. 57]; **specific performance** [S. 58]; **warranty ఉల్లంఘన** [S. 59] (దాన్ని price కు వ్యతిరేకంగా set up చేయవచ్చు లేదా damages కోసం దావా వేయవచ్చు, కానీ ఆ కారణం మీదే reject చేయలేడు); **anticipatory breach** [S. 60]; **interest** [S. 61].

Specific performance: **specific లేదా ascertained goods** కు మాత్రమే, Specific Relief Act, 1963 కు లోబడి, **damages సరిపోయే remedy కానప్పుడు**, goods **ప్రత్యేక స్వభావం లేదా అపురూపమైనవి** అయినప్పుడు (ఉదా. అరుదైన Mughal painting).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Damages, Specific, Warranty, Anticipatory, Interest: D-S-W-A-I.** అపురూపమైన painting 'S' కు చెందుతుంది.

కార్డ్ 3.55 T 4.6 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 4.6.1, 4.6.2 · Scanner U4 TQ 6.1, U4 CSQ 6.1, U4 CSQ 6.4 · SM pp.3.84–3.85

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

S. 64 కింద **auction sale rules** చెప్పండి.

జవాబు

Lots: ప్రతి lot prima facie ఒక **వేరే sale contract**.

Completion: **hammer పడినప్పుడు** లేదా ఇతర ఆచార పద్ధతిలో sale పూర్తవుతుంది; అప్పటి వరకు **ఏ bidder అయినా వెనక్కి తగ్గవచ్చు**.

Bid చేసే right ను seller తరఫున లేదా అతని తరఫున స్పష్టంగా reserve చేసుకోవచ్చు; అప్పుడు మాత్రమే seller (లేదా అతని తరఫున ఒక్క వ్యక్తి) bid చేయవచ్చు. Sale ఒక **reserve (upset) price** కు లోబడి ఉంటుందని notify చేయవచ్చు.

ధర పెంచడానికి **నటిస్తూ bid చేస్తే** sale buyer ఎంపికపై **voidable** అవుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **L-C-R-R-P: Lots, Completion, Right to bid, Reserve, Pretended bids.** ఐదు నియమాలకు ఐదు అక్షరాలు.

కార్డ్ 3.56 T 4.6 · భావన

★★ OL 4.6.3, 4.6.4 · Scanner U4 CSQ 6.3, U4 CSQ 6.2 · SM pp.3.54, 3.85

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

(1) Hammer విరిగి, పడుతూ lot ను దెబ్బతీసింది. (2) Seller కు bid చేసే right ఉందని notify చేయలేదు, అయినా seller bid చేశాడు. పరిస్థితి ఏమిటి?

జవాబు

(1) Hammer ద్వారా ప్రకటన పూర్తయ్యే వరకు sale పూర్తి కాదు, కాబట్టి **property బదిలీ కాలేదు**, నష్టం **seller** దే (antique clock case: buyer contract ను avoid చేయవచ్చు).

(2) Seller తరఫున bid చేసే right కు లోబడి sale జరుగుతుందని **notify చేయకపోతే**, seller bid చేయడం లేదా bidder ను నియమించడం, లేదా auctioneer తెలిసి అలాంటి bid ను స్వీకరించడం **చట్టవిరుద్ధం**; buyer ఆ sale ను **fraudulent** గా పరిగణించవచ్చు [S. 64].

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Hammer పూర్తి కాలేదు, sale పూర్తి కాలేదు; notify చేయని bid, చట్టవిరుద్ధ bid.**

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 4 · భారతీయ భాగస్వామ్య చట్టం, 1932 (The Indian Partnership Act, 1932) · 50 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
1.2	భాగస్వామ్య మూలకాలు (Elements of Partnership)	4.01 – 4.04	4	★★★
1.3	భాగస్వామ్యానికి నిజమైన పరీక్ష (True Test of Partnership)	4.05 – 4.07	3	★★★
1.4	భాగస్వామ్యం, ఇతర సంస్థా రూపాల మధ్య తేడా (Partnership Distinguished from Other Forms of Organisation)	4.08 – 4.10	3	★★
1.5	భాగస్వామ్య రకాలు (Kinds of Partnerships)	4.11 – 4.12	2	★★★
1.6	భాగస్వాముల రకాలు (Types of Partners)	4.13 – 4.14	2	★★
2.1	భాగస్వాముల పరస్పర సంబంధం (Relation of Partners to One Another)	4.15 – 4.18	4	★★
2.2	Partnership ఆస్తి (Partnership Property, Section 14)	4.19	1	★★★
2.3	Partners సంపాదించిన వ్యక్తిగత లాభం (Personal Profit Earned by Partners, Section 16)	4.20	1	★★
2.5	Third parties తో partners సంబంధం (Relation of Partners to Third Parties)	4.21 – 4.23	3	★★★
2.7	Acting partner కు ఇచ్చిన notice ప్రభావం (Effect of Notice to Acting Partner, Section 24)	4.24	1	★★★
2.8	Third parties పట్ల liability (Liability to Third Parties, Section 25 to 27)	4.25 – 4.26	2	★★★
2.9	Partner వాటా transferee హక్కులు (Rights of Transferee of a Partner's Interest, Section 29)	4.27 – 4.29	3	★★★
2.10	Partnership ప్రయోజనాల్లో చేర్చిన minors (Minors Admitted to the Benefits of Partnership, Section 30)	4.30 – 4.32	3	★★★
2.11	Partner రావడం, పోవడం వల్ల చట్టపరమైన పరిణామాలు (Legal Consequences of Partner Coming in And Going Out, Section 31 – 35)	4.33 – 4.37	5	★★★
2.12	Outgoing partner పోటీ business నడిపే హక్కు (Rights of Outgoing Partner to Carry on Competing Business, Section 36)	4.38	1	★★

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
2.13	Outgoing partner కు తర్వాతి లాభాల్లో వాటా హక్కు (Right of Outgoing Partner in Certain Cases to Share Subsequent Profits, Section 37)	4.39 – 4.41	3	★★
2.14	Firm లో మార్పు వల్ల continuing guarantee రద్దు (Revocation of Continuing Guarantee by Change in Firm, Section 38)	4.42	1	★★★
3.1	Firms registration (Registration of Firms)	4.43	1	★★
3.2	Registration లేకపోవడం వల్ల పరిణామాలు (Consequences of Non-Registration, Section 69)	4.44 – 4.45	2	★★★
3.3	Firm dissolution (Dissolution of Firm, Sections 39 – 47)	4.46 – 4.48	3	★★★
3.4	Dissolution పరిణామాలు (Consequences of Dissolution, Sections 45 – 55)	4.49 – 4.50	2	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా. U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 4.01 T 1.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.2.1 · Scanner U1 TQ 2.1, U1 CSQ 2.1 · SM p.4.2

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Section 4 ప్రకారం 'partnership' అంటే ఏమిటి? కలిసి ఉండవలసిన ఐదు elements ఏవి?

జవాబు

Section 4: 'Partnership' అంటే అందరూ లేదా వారిలో ఎవరైనా అందరి తరఫున నడిపే business యొక్క లాభాలను పంచుకోవడానికి అంగీకరించిన వ్యక్తుల మధ్య ఉండే సంబంధం.

ఈ **ఐదు elements** కలిసి ఉండాలి: (1) ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ persons కలయిక; (2) సంబంధించిన అందరూ చేసుకున్న agreement; (3) ఏదో ఒక business; (4) లాభాలను పంచుకునే agreement; (5) అందరూ లేదా వారిలో ఎవరైనా అందరి తరఫున నడిపే business.

Partnership లో చేరిన వ్యక్తులను విడివిడిగా 'partners' అని, కలిపి 'a firm' అని అంటారు; వారు business నడిపే పేరును 'firm name' అంటారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా P-A-B-S-A: Persons, Agreement, Business, Sharing of profits, Acting for all. ఐదు అక్షరాలు, ఐదు elements; ఒక్కటి లేకపోయినా partnership లేనట్టే.

కార్డ్ 4.02 T 1.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.2.2 · Scanner U1 TQ 2.1 · SM pp.4.2–4.3

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partner ఎవరు కావచ్చు, ఎవరు కాలేరు? గరిష్ఠ సంఖ్య ఉందా? Agreement ఏ రూపంలో ఉండాలి?

జవాబు

Firm partner కాలేదు: అది చట్టం గుర్తించిన person కాదు, partnership agreement చేసుకునే అర్హత అలాంటి persons కే ఉంది.

Minor partner కాలేడు; partners అందరి సమ్మతితో అతన్ని partnership యొక్క **benefits కు మాత్రమే** చేర్చుకోవచ్చు.

గరిష్ఠం: **50 partners** (Section 464, Companies Act, 2013). Partnership Act లో గరిష్ఠ సంఖ్య గురించి ఏమీ లేదు.

Agreement **express లేదా implied** (ప్రవర్తన ద్వారా) గా ఉండవచ్చు, **oral లేదా written** గా కూడా ఉండవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మూడు N లు: No firm, No minor (benefits మాత్రమే), No more than 50. Agreement కు రూపం అడ్డం కాదు: మాటల్లో, రాతలో, లేదా ప్రవర్తన ద్వారా అర్థమైనా చాలు.

కార్డ్ 4.03 T 1.2 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 1.2.3 · Scanner U1 CSQ 2.1, U1 CSQ 2.3 · SM p.4.3

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partnership కు నష్టాల పంపిణీ (sharing of losses) తప్పనిసరా? లాభాల పంపిణీ సంగతి ఏమిటి?

జవాబు

లాభాల పంపిణీ తప్పనిసరి. మొత్తం లాభం ఒక్కరికే చెందే చోట partnership ఉండదు; లాభాలను ఏ పద్ధతిలో పంచుకోవాలో partners ఇష్టం వచ్చినట్టు ఒప్పుకోవచ్చు.

నష్టాల పంపిణీ తప్పనిసరి కాదు (NOT essential). ఒకరు లేదా కొందరు partners నష్టాలన్నీ భరించడానికి ఒప్పుకోవచ్చు.

CSQ 2.1(i): X, Y, Z లాభాలను సమానంగా పంచుకుంటారు కానీ నష్టాన్ని X ఒక్కడే భరిస్తాడు. అయినా ఇది partnership.

MCQ trap: 'loss-sharing is essential' అనే option ఎంచుకోకండి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా లాభం టికెట్టు; నష్టం ఐచ్ఛికం. లాభ పంపిణీ లేకపోతే partnership లేదు; నష్ట పంపిణీ లేకపోయినా partnership ఉంటుంది.

కార్డ్ 4.04 T 1.2 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 1.2.5, 1.3.6, 1.3.7, 1.3.8 · Scanner U1 CSQ 2.1, U1 CSQ 2.2, U1 CSQ 3.1, U1 CSQ 3.3 · SM p.4.3
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Co-owners ఒక భూమి అద్దెను పంచుకుంటున్నారు. వారు partners అవుతారా? Joint owners లేదా joint dealers ఎప్పుడు partners అవుతారు?	జవాబు **కాదు.** అద్దెను మాత్రమే పంచుకునే co-owners partners కారు, ఎందుకంటే **business లేదు**. ప్రతి ఒక్కరూ తన వాటా మాత్రమే చెల్లిస్తారు (CSQ 2.2: ₹3,000 లో Ram బాధ్యత ₹1,500 మాత్రమే, మొత్తం కాదు). 'Business' లో ప్రతి trade, occupation, profession ఉంటాయి, దాని ఉద్దేశం **gains సంపాదించడం**. **అవును, లాభం కోసం business నడిపితే:** X, Y పత్తి bales (లేదా commodity X) ను joint account లో అమ్మడానికి కొని, లాభాలను సమానంగా పంచుకుంటే వారు partners. ఇవి కూడా partnerships (CSQ 3.1): లాభం కోసం common గా business నడపడానికి అంగీకరించిన co-owners; సెలవుల్లో సొంతానికి వాడుతూ, ఇతర రోజుల్లో taxi గా అద్దెకు ఇచ్చి సంపాదనను సమానంగా పంచుకునే కారు; చెరి 12 మంది partners ఉన్న రెండు firms agreement ద్వారా కలవడం. **Charity partnership కాదు:** యుద్ధంలో భర్తలను కోల్పోయిన వితంతువులకు ఉచితంగా బట్టలు తయారు చేసే సంఘానికి లాభ ఉద్దేశం లేదు. Charitable institution లేదా club ను partnership గా ఏర్పాటు చేయకూడదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అద్దె వసూలు చేస్తారు; business నడుపుతారు.** Co-owners కూర్చుని వసూలు చేస్తారు; partners దుకాణం నడుపుతారు, bales trade చేస్తారు, taxi తిప్పుతారు, లాభం కోసం.

కార్డ్ 4.05 T 1.3 · భావన	★★★ OL 1.3.1 · Scanner U1 TQ 3.4, U1 CSQ 3.3 · SM pp.4.4–4.6
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Section 6 ప్రకారం partnership ఉందో లేదో ఎలా పరీక్షిస్తారు? Status గురించి Section 5 ఏమి చెబుతుంది?	జవాబు **Section 6:** పక్షాల మధ్య ఉన్న **నిజమైన సంబంధం (real relation)** ను, **సంబంధిత వాస్తవాలన్నిటినీ కలిపి చూసి** పరిగణిస్తారు. ఇవి రుజువు కావాలి: (1) సంబంధించిన వ్యక్తులందరి మధ్య agreement ఉంది; (2) ఆ agreement ఒక business యొక్క లాభాలను పంచుకోవడానికి; (3) ఆ business ను అందరూ లేదా వారిలో ఎవరైనా అందరి తరఫున నడిపారు. **Section 5:** partnership **contract నుంచి** పుడుతుంది, **status నుంచి కాదు**. Hindu Undivided Family సభ్యులు కుటుంబ business ను అలాగే నడిపితే వారు అందులో partners కారు. కలిపి చూసే వాస్తవాల్లో written లేదా verbal agreement, పక్షాల నిజమైన ఉద్దేశం, ప్రవర్తన, చుట్టూ ఉన్న పరిస్థితులు ఉంటాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **S5: no Status. S6: లేబుల్ కంటే Substance.** ఒక్క ఆధారం కాదు, అన్ని వాస్తవాలను కలిపి చూడండి.

కార్డ్ 4.06 T 1.3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 1.3.2, 1.2.4, 1.3.5 · Scanner U1 TQ 3.3, U1 TQ 3.5, U1 CSQ 2.1, U1 CSQ 3.2, U1 CSQ 3.4 · SM p.4.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

లాభాల వాటా అందుకున్న వ్యక్తి partner అవుతాడా? స్వయంగా receiver ను partner చేయని నాలుగు receipts ఏవి?

జవాబు

కాదు. లాభాల వాటా (లేదా లాభాలతో మారే చెల్లింపు) అందుకోవడం మాత్రమే **స్వయంగా** ఒక వ్యక్తిని partner చేయదు. అది prima facie evidence, conclusive proof కాదు.

ఆ నాలుగు receipts: (a) డబ్బు ఇచ్చిన **lender** కు; (b) **servant లేదా agent** కు remuneration గా; (c) మరణించిన partner యొక్క **widow లేదా child** కు annuity గా; (d) **previous owner** లేదా part owner కు **goodwill** లేదా వాటా అమ్మినందుకు consideration గా.

అలాగే, joint గా ఉన్న property నుంచి లాభాలు లేదా gross returns పంచుకోవడం మాత్రమే ఆ holders ను partners చేయదు.

CSQ 3.4: Shankar 25% లాభాల కోసం ₹50 lakh అప్పు ఇచ్చాడు, business లో అతనికి మాట చెల్లదు; mutual agency లేదు కాబట్టి partnership లేదు. CSQ 3.2: contract విలువలో 5% agent గా అందుకునే Roop Singh partner కాడు. CSQ 2.1(ii): రచయిత Y, ప్రచురణకర్త X కు partner కాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా L-S-W-G: Lender, Servant లేదా agent, Widow లేదా child, Goodwill అమ్మినవాడు. Partnership లో చేరకుండానే లాభాల్లో వాటా పొందగల నలుగురు.

కార్డ్ 4.07 T 1.3 · భావన

★★ OL 1.3.3, 1.3.4 · Scanner U1 TQ 3.1, U1 TQ 3.2, U1 CSQ 3.4 · SM pp.4.4, 4.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Mutual agency ను partnership కు నిజమైన పరీక్ష అని ఎందుకు అంటారు? Santiranjan Das Gupta కేసులో Supreme Court ఏమి పరిశీలించింది?

జవాబు

Mutual agency ప్రధాన సూత్రం: ప్రతి partner ఇతరులకు **principal మరియు agent** రెండూ. Agent గా అతను ఇతర partners ను బద్ధులను చేస్తాడు; principal గా వారి చర్యలకు తాను బద్ధుడు.

నిజమైన పరీక్ష లాభాల పంపిణీ కాదు, mutual agency; అది లేకపోతే partnership లేదు. ఉదాహరణ: P, Q, R partners; firm కోసం P చేసిన కొనుగోలుకు Mr A ముగ్గురి నుంచీ వసూలు చేసుకోవచ్చు.

Santiranjan Das Gupta v. Dasyran Murzamull (partnership లేదు): (a) terms and conditions నమోదు లేదు; (b) తనిఖీకి అందుబాటులో ఉండే సొంత accounts లేవు; (c) bank account లేదు; (d) Deputy Director of Procurement కు written intimation లేదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఒక partner, రెండు టోపీలు: Principal టోపీ (ఇతరులకు బద్ధుడు) మరియు Agent టోపీ (ఇతరులను బద్ధులను చేస్తాడు). కేసు కోసం: కాగితపు ఆధారమే లేని business ను ఊహించండి; records లేవు, accounts లేవు, bank account లేదు, intimation లేదు.

కార్డ్ 4.08 T 1.4 · పోలిక	★★ OL 1.4.1 · Scanner U1 TQ 4.1 · SM pp.4.9–4.10
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Partnership, Hindu Undivided Family (HUF) ల మధ్య తేడా చెప్పండి. ఏవైనా నాలుగు అంశాలు ఇవ్వండి.	జవాబు **Creation:** Partnership: agreement ద్వారా. HUF: status ద్వారా, అంటే కుటుంబంలో పుట్టుక ద్వారా. **Management:** Partnership: partners అందరికీ సమాన హక్కు. HUF: సాధారణంగా Karta కే ఉంటుంది. **Liability:** Partnership: ప్రతి partner బాధ్యత unlimited. HUF: Karta బాధ్యత మాత్రమే unlimited; ఇతర coparceners కుటుంబ business లాభాల్లో తమ వాటా మేరకు మాత్రమే బాధ్యులు. **సభ్యుని మరణం:** Partnership: సాధారణంగా dissolution కు దారితీస్తుంది. HUF: కుటుంబ business dissolve కాదు. **Governing law:** Partnership: Indian Partnership Act, 1932. HUF: Hindu Law.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Agreement vs Birth, All vs Karta: partners agreement ద్వారా వస్తారు, అందరూ నిర్వహించవచ్చు; HUF సభ్యులు పుట్టుకతో వస్తారు, Karta నిర్వహిస్తాడు.

కార్డ్ 4.09 T 1.4 · పోలిక	★★ OL 1.4.2 · Scanner U1 TQ 4.2 · SM pp.4.7–4.8
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Partnership, joint stock company ల మధ్య తేడా చెప్పండి. ఏవైనా నాలుగు అంశాలు ఇవ్వండి.	జవాబు **Legal status:** Firm: partners నుంచి వేరైన legal personality లేదు. Company: వేరైన legal entity (Salomon v. Salomon). **Agency:** Firm: ప్రతి partner ఇతర partners కు, firm కు agent. Company: member ఇతర members కు గానీ company కు గానీ agent కాదు. **Liability:** Firm: partners బాధ్యత unlimited, joint estate సరిపోకపోతే private property నుంచి అప్పులు వసూలు చేయవచ్చు. Shares తో limited company: shareholder తన shares పై చెల్లించని మొత్తానికి మాత్రమే బాధ్యుడు. **Shares బదిలీ:** Firm: partners అందరి సమ్మతి లేకుండా కాదు. Company: shareholder Articles కు లోబడి తన shares ను బదిలీ చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Firm = 'మనం', company = 'అది'. Firm అంటే partners మాత్రమే (వేరే person లేదు, ఒకరికొకరు agents, unlimited liability, shares సమ్మతితోనే కదులుతాయి); company తనకంటూ ఒక person.

కార్డ్ 4.10 T 1.4 · పోలిక

★★ OL 1.4.3 · Scanner U1 TQ 4.3, U1 CSQ 2.2 · SM p.4.11

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partnership, co-ownership ల మధ్య తేడా చెప్పండి.

జవాబు

Formation: Partnership: ఎల్లప్పుడూ contract (express లేదా implied) నుంచి పుడుతుంది. Co-ownership: agreement ద్వారా లేదా చట్టం అమలు ద్వారా (ఉదా. inheritance) కూడా రావచ్చు.

Agency: Partnership: partner ఇతర partners కు agent. Co-ownership: co-owner ఇతర co-owners కు agent కాదు.

వాటా స్వభావం: Partnership: ప్రయోజనాల ఐక్యత (community of interest), లాభాల పంపిణీ ఉంటుంది. Co-ownership: లాభనష్టాల పంపిణీ తప్పనిసరిగా ఉండదు.

Transfer: Partnership: వాటాను ఇతర partners సమ్మతితో మాత్రమే బదిలీ చేయవచ్చు. Co-ownership: co-owner ఇతర co-owners సమ్మతి లేకుండా తన interest ను బదిలీ చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Co-owner యజమాని; partner నిర్వాహకుడు.** Co-owner కు వారసత్వంగా రావచ్చు, అడగకుండా అమ్మవచ్చు, ఎవరికీ agent కాడు; partner contract కు బద్ధుడు, agent, బదిలీకి సమ్మతి కావాలి.

కార్డ్ 4.11 T 1.5 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.5.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.5.4 · Scanner U1 TQ 5.1, U1 TQ 5.2, U1 TQ 5.3, U1 TQ 5.6 · SM pp.4.12–4.13

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partnership యొక్క నాలుగు రకాల పేర్లు చెప్పండి. Section 7 ప్రకారం partnership 'at will' ఎప్పుడు అవుతుంది?

జవాబు

వ్యవధి ప్రకారం: (1) **at will** partnership, (2) **fixed period** partnership. **Business పరిధి ప్రకారం:** (3) **particular** partnership, (4) **general** partnership.

At will (Section 7): (i) దాని వ్యవధికి నిర్ణీత కాలం అంగీకరించలేదు **మరియు** (ii) దాని ముగింపుకు ఏ ఏర్పాటూ లేదు. రెండూ నెరవేరాలి. Fixed-term partnership గడువు తీరాక కొనసాగితే అది at will గా పరిగణిస్తారు.

At will partnership ను ఏ partner అయినా మిగతా partners అందరికీ **written notice** ఇచ్చి dissolve చేయవచ్చు.

Fixed period: కాలం ముగియగానే ముగుస్తుంది. **Particular:** ఒకే adventure లేదా undertaking, అది పూర్తయ్యాక dissolve అవుతుంది (agreement కు లోబడి). **General:** సాధారణ business; బాధ్యత ఒక adventure కే పరిమితం కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **2 + 2**: Duration ప్రకారం రెండు (at will, fixed), Extent ప్రకారం రెండు (particular, general). At will అంటే **కాలపరిమితి లేదు, ముగింపు clause లేదు**: రెండు 'లేదు' లు.

కార్డ్ 4.12 T 1.5 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 1.5.5 · Scanner U1 TQ 5.4, U1 TQ 5.5 · SM p.4.13
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Partnership deed తప్పనిసరా? ఏ formalities వర్తిస్తాయి, అందులో ఏమి ఉండాలి?	జవాబు **తప్పనిసరి కాదు:** ప్రత్యేక formalities అవసరం లేదు; agreement oral లేదా written గా ఉండవచ్చు. భవిష్యత్ వివాదాలు తప్పించడానికి రాత రూపంలో ఉండటం **మంచిది**. Deed ను జాగ్రత్తగా రాసి Stamp Act, 1899 కింద **stamp** చేయించాలి. Partnership లో **immovable property** ఉంటే, instrument తప్పనిసరిగా writing లో ఉండి, stamp చేయబడి, Registration Act కింద **register** కావాలి. **Contents (12):** (1) firm name; (2) partners అందరి పేర్లు; (3) business స్వభావం, ప్రదేశం; (4) ప్రారంభ తేదీ; (5) వ్యవధి; (6) ప్రతి partner capital contribution. (7) profit-sharing ratio; (8) admission, retirement; (9) capital, drawings, loans పై వడ్డీ రేట్లు; (10) dissolution సమయంలో accounts settlement; (11) salaries లేదా commissions; (12) తీవ్రమైన విధి ఉల్లంఘన లేదా fraud కు expulsion.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా నాలుగైదు చొప్పున మూడు సంచులు: **గుర్తింపు** (firm name, partners, business, ప్రారంభ తేదీ) · **కాలం, డబ్బు** (duration, capital, profit ratio, interest, salaries) · **రాక, పోక** (admission లేదా retirement, expulsion, dissolution settlement).

కార్డ్ 4.13 T 1.6 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 1.6.1 · Scanner U1 TQ 6.1, U1 CSQ 6.1 · SM pp.4.14–4.15, 4.18
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Nominal partner అంటే ఎవరు? Third parties పట్ల అతని liability ఏమిటి?	జవాబు Firm లో **నిజమైన ఆసక్తి ఏమీ లేకుండా** దానికి **తన పేరు ఇచ్చిన** వ్యక్తి. అతను capital పెట్టడు, business నిర్వహణలో పాల్గొనడు, **లాభాల్లో వాటాకు అర్హుడు కాడు**. అయినా అతను నిజమైన partner లాగే **firm చేసిన అన్ని పనులకు third parties పట్ల బాధ్యుడు**. CSQ 6.1: creditor Karan అతనిపై దావా వేసినా, firm పై వేసినా Bohan బాధ్యుడే. తన retirement గురించి అతను public notice ఇవ్వాలి, అతని insanity firm dissolve కావడానికి కారణం కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **పేరు ఇచ్చాడు, ఖర్చు లేదు:** capital లేదు, పని లేదు, లాభం లేదు, అయినా నిజమైన partner లాగే బాధ్యుడు.

కార్డ్ 4.14 T 1.6 · భావన

★★ OL 1.6.2, 1.6.3, 2.5.8, 2.11.6 · Scanner U1 TQ 6.2, U1 CSQ 6.2, U2 CSQ 5.5 · SM pp.4.15–4.16

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Holding out (Section 28) ద్వారా ఒక వ్యక్తి partner గా ఎప్పుడు బాధ్యుడవుతాడు? Public notice ఇవ్వని retired partner దీని కిందకు వస్తాడా?

జవాబు

Holding out ద్వారా partnership ను partnership by estoppel అని కూడా అంటారు. తాను partner కాకపోయినా, మాటల ద్వారా లేదా ప్రవర్తన ద్వారా partner గా చూపించుకునే, లేదా partner గా చూపించడాన్ని **తెలిసి అనుమతించే** వ్యక్తి, **ఆ ప్రాతినిధ్యాన్ని నమ్మి firm కు credit ఇచ్చిన** ఎవరికైనా partner లాగే బాధ్యుడు. ప్రాతినిధ్యం ఎవరికి చేశారో, దాన్ని నమ్మి ఎవరు వ్యవహరించారో వారు మాత్రమే ఈ liability ను అమలు చేయించుకోవచ్చు. మోసపు ఉద్దేశం చూపాల్సిన అవసరం లేదు.

Retired partner: సరైన **public notice** ఇవ్వకుండా retire అయిన former partner కు కూడా ఇదే నియమం; అతను ఇంకా partner అని నమ్మి తర్వాత credit ఇచ్చిన వ్యక్తి అతన్ని బాధ్యుడిని చేయవచ్చు (CSQ 6.2: Mr AM).

CSQ 5.5: Ram, Gopal ను Sundar కు partner గా పరిచయం చేశాడు, Gopal మౌనంగా ఉన్నాడు, కాబట్టి Gopal **Sundar పట్ల బాధ్యుడు**. Sundar ఆ విషయాన్ని Madhav కు చెప్పాడు; అది Gopal చేసిన ప్రాతినిధ్యం కాదు, కాబట్టి అతను **Madhav పట్ల బాధ్యుడు కాడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **తానే చెప్పాడు, లేదా చెప్పనిచ్చాడు.** Liability లోకి రెండు తలుపులు: మీరే partner గా చూపించుకోవడం, లేదా ఇతరులు చూపించడాన్ని తెలిసి అనుమతించడం. దాన్ని నమ్మిన creditor మాత్రమే claim చేయగలడు.

కార్డ్ 4.15 T 2.1 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4 · Scanner U2 TQ 1.1, U2 TQ 1.2, U2 TQ 1.4 · SM pp.4.25–4.28

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Business నిర్వహణలో partner యొక్క హక్కులు, విధులు (Section 12), పరస్పర హక్కులు, బాధ్యతలు (Section 13) చెప్పండి.

జవాబు

Section 12: ప్రతి partner business నిర్వహణలో పాల్గొనవచ్చు, తన విధులను శ్రద్ధగా నిర్వర్తించాలి. సాధారణ భేదాభిప్రాయాలను ముందుగా ప్రతి partner మాట విని **majority** తో నిర్ణయిస్తారు, కానీ **business స్వభావంలో మార్పు అందరి సమ్మతి లేకుండా కుదరదు**.

ప్రతి partner books ను చూడవచ్చు, తనిఖీ చేయవచ్చు, copy చేసుకోవచ్చు; partner మరణిస్తే అతని వారసులు లేదా legal representatives కు అదే హక్కు ఉంటుంది.

Section 13(a)–(c): business లో పాల్గొన్నందుకు remuneration లేదు; లాభాలు సమానంగా పంచుకోవాలి, నష్టాలు సమానంగా భరించాలి; capital పై వడ్డీ (చెల్లించాల్సిన చోట) లాభాల నుంచి మాత్రమే చెల్లించాలి.

Section 13(d)–(f): capital కు మించి ఇచ్చిన advances పై **సంవత్సరానికి 6%** వడ్డీ; business ను సాధారణంగా, సక్రమంగా నడపడంలో, అత్యవసర పరిస్థితిలో (ordinary prudence) partner చేసిన చెల్లింపులు, బాధ్యతలకు firm అతనికి indemnify చేస్తుంది; ఒక partner తన wilful neglect వల్ల కలిగిన నష్టానికి firm కు indemnify చేయాలి.

Fraud (Section 10): firm business లో fraud చేసిన partner firm నష్టాన్ని భర్తీ చేయాలి. ఈ నియమాలన్నీ partners మధ్య contract కు లోబడి ఉంటాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Section 13 ఒక ప్రాసలా: **జీతం లేదు, సమానమే వాటా, capital కు లాభం నుంచే, advance కు ఆరు; firm మిమ్మల్ని కాచును, మీరు firm ను కాచేరు.**

కార్డ్ 4.16 T 2.1 · భావన

★★ OL 2.1.7 · Scanner U2 CSQ 1.2, U2 TQ 1.4 · SM p.4.28

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Working partners కు నెలకు ₹20,000 చొప్పున ఇవ్వడం ఆనవాయితీ, ఎలాంటి express agreement లేదు. కొత్త working partner Sony కు ఏమీ ఇవ్వలేదు. అతను claim చేయగలడా?

జవాబు

అవును. Section 13(a) ప్రకారం partner కు remuneration హక్కు లేదు, కానీ ఈ నియమాన్ని **express agreement ద్వారా లేదా course of dealings ద్వారా** మార్చవచ్చు.

Business నిర్వహించే partner కు remuneration ఇవ్వడం **ఆనవాయితీ (customary)** అయిన చోట, contract లేకపోయినా అతను దాన్ని claim చేయవచ్చు.

Sony, Moni, Tony లాగే working partner గా చేరాడు, కాబట్టి వారిలాగే remuneration కు అర్హుడు (CSQ 1.2).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఆనవాయితీ కూడా జీతమే.** Firm తన working partners కు ఎప్పటి నుంచో ఇస్తున్నది కొత్త working partner కు కూడా చెందుతుంది.

కార్డ్ 4.17 T 2.1 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 2.1.8 · Scanner U2 CSQ 1.3, U2 TQ 1.4 · SM p.4.28

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Amit, Ajay లు వరసగా ₹3,00,000, ₹1,00,000 capital పెట్టారు. Deed లో profit ratio గురించి ఏమీ లేదు. ₹60,000 నష్టం వచ్చింది. అది ఏ నిష్పత్తిలో భరించాలి?

జవాబు

సమానంగా, 3:1 capital ratio లో కాదు. Section 13(b): ఇతర ఒప్పందం లేకపోతే లాభాలు సమానంగా పంచుకోవాలి, నష్టాలు సమానంగా భరించాలి.

Partners లాభాలను పంచుకునే నిష్పత్తికీ, వారు capital పెట్టిన నిష్పత్తికీ **సంబంధం లేదు**.

ఒప్పందం లేకపోతే సమానత్వం భావించబడుతుంది; అసమాన వాటాలను నిరూపించే భారం ఆరోపించే పక్షం మీదే ఉంటుంది.

ఇక్కడ ఇద్దరు partners చెరి ₹30,000 భరిస్తారు, 25% మాత్రమే చెల్లిస్తానన్న Ajay వాదన నిలవదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా — ఒప్పుకుంటే తప్ప సమానమే: capital ratio ఒక దారి తప్పించే అంశం. Capital లాభనష్టాల నిష్పత్తిని నిర్ణయించదు.

కార్డ్ 4.18 T 2.1 · భావన

★★ OL 2.1.6, 2.5.5 · Scanner U2 CSQ 1.1, U2 CSQ 5.3, U2 TQ 5.3 · SM pp.4.28–4.29, 4.34

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక partner తన co-partner ను చేరుకోలేక, firm నష్టపోకుండా కాపాడటానికి అత్యవసరంగా అంగీకరించిన కనిష్ఠ ధర కంటే తక్కువకు stock అమ్మాడు. అది firm ను బద్ధం చేస్తుందా?

జవాబు

అవును. Section 21: **అత్యవసర పరిస్థితిలో (emergency)** firm ను నష్టం నుంచి కాపాడటానికి, **ordinary prudence** ఉన్న వ్యక్తి తన విషయంలో చేసే అన్ని పనులు చేసే అధికారం partner కు ఉంది, అవి firm ను బద్ధం చేస్తాయి.

Section 13(e) ప్రకారం firm అతనికి **indemnify** కూడా చేయాలి. CSQ 1.1: B విదేశంలో ఉన్నప్పుడు A plastic bottles ను తక్కువ ధరకు అమ్మాడు; ఆ తేడాను B, A నుంచి వసూలు చేయలేడు.

CSQ 5.3: express authority ఉన్న Shyam అందుబాటులో లేనప్పుడు Mohan సరుకును తగ్గించిన ధరకు అమ్మాడు; ఆ అమ్మకం firm ను బద్ధం చేస్తుంది.

Emergency authority ను కొలిచేది **ordinary prudence**, సాధారణ business పద్ధతి కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా — జాగ్రత్తపరుడి పరీక్ష. అడగండి: జాగ్రత్తగల యజమాని తన విషయంలో ఇలాగే చేసేవాడా? అవునంటే firm బద్ధం, partner కు indemnity.

కార్డ్ 4.19 T 2.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.2.1, 2.2.2, 2.2.3 · Scanner U2 TQ 2.1, U2 TQ 2.2, U2 CSQ 2.1 · SM pp.4.29–4.30

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Section 14 ప్రకారం 'property of the firm' అంటే ఏమిటి? ఒక ఆస్తి firm దో కాదో ఎలా నిర్ణయిస్తారు?

జవాబు

'Property of the firm' (partnership assets, joint stock, common stock లేదా joint estate అని కూడా అంటారు) అంటే partners అందరికీ కలిపి హక్కు ఉండగల అన్ని ఆస్తులు, హక్కులు, ప్రయోజనాలు.

విరుద్ధ ఉద్దేశం కనబడకపోతే, ఇందులో ఉండేవి: (i) contribution గా **common stock లోకి తెచ్చిన** ఆస్తి; (ii) firm చేత లేదా firm కోసం, లేదా దాని business ప్రయోజనాల కోసం, business క్రమంలో **సంపాదించిన** ఆస్తి; (iii) **goodwill**.

పరీక్ష = partners యొక్క నిజమైన ఉద్దేశం లేదా agreement. Partner తన సొంత ఆస్తిని firm కోసం వాడినంత మాత్రాన, అలా ఉద్దేశించకపోతే అది firm ఆస్తి కాదు.

Firm డబ్బుతో కొన్న ఆస్తి firm దే అని భావిస్తారు, partner తనను firm books లో debtor గా debit చేసుకుంటే తప్ప; అప్పుడు అది అతని వ్యక్తిగత ఆస్తి (CSQ 2.1: Rahul యొక్క 100 shares).

Goodwill: సాధారణ లాభాల స్థాయి కంటే ఎక్కువగా ఆశించే లాభాల విషయంలో ఒక business పేరుప్రతిష్ఠల విలువ.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా B-A-G: Brought in, Acquired for the firm, Goodwill. Partners ఉద్దేశమే న్యాయమూర్తి.

కార్డ్ 4.20 T 2.3 · భావన

★★ OL 2.3.1, 2.3.2 · Scanner U2 TQ 3.1, U2 CSQ 3.1 · SM p.4.30

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Section 16 ప్రకారం వ్యక్తిగత లాభం విషయంలో partner ఏమి చేయాలి? B తాను చౌకగా కొన్న iron bars ను market ధరకు firm కు అమ్మాడు. అతను లెక్క చెప్పాలా?

జవాబు

Section 16(a): firm యొక్క transaction ద్వారా, లేదా firm ఆస్తి, business connection లేదా firm name వాడటం ద్వారా తనకోసం లాభం పొందిన partner **దానికి లెక్క చెప్పి firm కు చెల్లించాలి**.

Section 16(b): firm business లాంటి స్వభావం ఉన్న **competing business** ను అతను నడిపితే, ఆ business లో వచ్చిన లాభాలన్నిటికీ లెక్క చెప్పి firm కు చెల్లించాలి.

CSQ 3.1: B, iron bars ను కిలోకు ₹200 కు కొని, market ధర ₹350 కు firm కు సరఫరా చేశాడు. కిలోకు అదనంగా వచ్చిన ₹150 కేవలం firm తో వ్యవహారం వల్ల వచ్చింది, కాబట్టి B దాన్ని firm కు చెల్లించాలి.

ఈ రెండు నియమాలూ partners మధ్య contract కు లోబడి ఉంటాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా రహస్య జేబులు వద్దు. Firm యొక్క deal, పేరు లేదా connection ద్వారా, లేదా ప్రత్యర్థి వ్యాపారం ద్వారా వచ్చిన లాభం firm కే చెందుతుంది.

కార్డ్ 4.21 T 2.5 · భావన	★★★ OL 2.5.1, 2.5.2, 2.1.5 · Scanner U2 TQ 5.2, U2 TQ 1.3, U2 CSQ 5.4 · SM pp.4.32–4.33
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Partner ఏ అర్థంలో principal, agent రెండూ (Section 18)? Section 19(1), 22 ప్రకారం అతని చర్య firm ను ఎప్పుడు బద్ధం చేస్తుంది?	జవాబు **Section 18:** partner తన business ప్రయోజనాల కోసం **firm కు agent**. Common concern లో తన స్వంత ప్రయోజనం కోసం పనిచేసినప్పుడు **principal**, తన partners కోసం పనిచేసినప్పుడు **agent**. సాధారణ agent లా కాకుండా, partner కు firm యొక్క మొత్తం ఆస్తి, business, liabilities లో **community of interest** ఉంటుంది. **Section 19(1):** firm నడిపే **రకమైన business** ను **సాధారణ పద్ధతిలో (in the usual way)** నడపడానికి చేసిన చర్య firm ను బద్ధం చేస్తుంది. ఇది అతని **implied authority**. **Section 22:** ఆ చర్య **firm name** లో, లేదా firm ను బద్ధం చేసే ఉద్దేశాన్ని వ్యక్తం చేసే లేదా సూచించే మరో విధంగా చేయాలి. ఈ నియమం firm business కోసం చేసిన చర్యలకు వర్తిస్తుంది, partners మధ్య పరస్పర వ్యవహారాలకు కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Implied authority కు మూడు గేట్లు: చర్య **usual** అయి ఉండాలి, firm నడిపే **రకం business** కు చెందాలి, **firm పేరు** లో చేయాలి.

కార్డ్ 4.22 T 2.5 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 2.5.3, 2.2.4 · Scanner U2 TQ 5.1, U2 CSQ 5.4, U2 CSQ 2.2 · SM pp.4.32–4.33
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Partner యొక్క implied authority కు మించిన ఎనిమిది చర్యల పేర్లు చెప్పండి (Section 19(2)).	జవాబు విరుద్ధమైన trade usage లేదా custom లేనప్పుడు, implied authority partner కు ఈ అధికారాలు **ఇవ్వదు**: (a) business కు సంబంధించిన వివాదాన్ని **arbitration** కు పంపడం; (b) firm తరఫున తన పేరు మీద **bank account** తెరవడం; (c) firm యొక్క claim ను లేదా దానిలో కొంత భాగాన్ని **compromise లేదా వదులుకోవడం**; (d) firm తరఫున వేసిన దావాను లేదా proceedings ను **ఉపసంహరించడం (withdraw)**. (e) firm పై దావాలో లేదా proceedings లో **ఏదైనా liability ను అంగీకరించడం**; (f) firm తరఫున immovable property ను **సంపాదించడం**; (g) firm కు చెందిన immovable property ను **బదిలీ చేయడం**; (h) firm తరఫున **partnership లోకి ప్రవేశించడం**. CSQ 2.2: Mr Pramod, ఇతర partner సమ్మతి లేకుండా దావాను withdraw చేయలేడు, supplier యొక్క immovable property ను firm కోసం సంపాదించలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఎనిమిది చర్యలు: ముందు **A-B-C** (Arbitrate, Bank account, Compromise), తర్వాత **W-A-A-T-E** (Withdraw suit, Admit liability, Acquire and Transfer immovable property, Enter partnership).

కార్డ్ 4.23 T 2.5 · భావన

★★ OL 2.5.4, 2.5.6, 2.5.7, 2.8.5 · Scanner U2 CSQ 5.1, U2 CSQ 5.2, U2 CSQ 5.6, U2 CSQ 8.2 · SM pp.4.33–4.34, 4.36

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక partner తన అధికారానికి మించి firm పేరు మీద అప్పు తీసుకున్నాడు, లేదా firm పేరు మీద సరుకు కొని వ్యక్తిగతంగా వాడుకున్నాడు. అమాయకుడైన lender లేదా supplier పట్ల firm బాధ్యత వహిస్తుందా?

జవాబు

అవును. ఆ చర్య partner యొక్క implied authority పరిధిలో ఉండి firm పేరు మీద జరిగితే అది firm ను బద్ధం చేస్తుంది, దుర్వినియోగం లేదా పరిమితి గురించి తెలియని బయటి వ్యక్తికి రక్షణ ఉంటుంది.

Section 20: partners (అందరి సమ్మతితో) contract ద్వారా implied authority ను పెంచవచ్చు లేదా పరిమితం చేయవచ్చు. బయటి వ్యక్తికి **ఆ పరిమితి తెలిస్తే**, లేదా అతను partner తో వ్యవహరిస్తున్నాడని తెలియకపోతే, నమ్మకపోతే తప్ప, ఆ పరిమితి అతన్ని బద్ధం చేయదు.

CSQ 5.1: Mahesh, firm పేరు మీద Ramesh నుంచి ₹50,000 అప్పు తీసుకుని తనకే ఖర్చు చేశాడు; Suresh, Dinesh బాధ్యులు. CSQ 5.2: పరిమితి తెలియని supplier M వసూలు చేసుకోగలడు; అది తెలిసి ఉంటే చేసుకోలేడు.

CSQ 5.6, CSQ 8.2: Y (timber), P (cement) firm పేరు మీద సొంత వాడకానికి కొన్నారు; సరుకులో కొంత భాగం firm కు చేరినా కూడా firm, supplier కు చెల్లించాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అమాయకుడైన బయటి వ్యక్తే గెలుస్తాడు.** అంతర్గత పరిమితులు బయటి వ్యక్తికి తెలిస్తేనే అతన్ని బద్ధం చేస్తాయి; తర్వాత partner సరుకును ఏం చేశాడన్నది firm సమస్య.

కార్డ్ 4.24 T 2.7 · భావన

★★★ OL 2.7.1, 2.7.2, 2.8.4 · Scanner U2 TQ 7.1, U2 CSQ 8.1 · SM p.4.35

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Acting partner కు ఇచ్చిన notice ప్రభావం ఏమిటి (Section 24)? Partner R firm కోసం కారు కొని, అది దొంగిలించినదని తెలుసుకున్నాడు. అసలు యజమాని పట్ల ఎవరు బాధ్యులు?

జవాబు

Section 24: firm business లో **అలవాటుగా పనిచేసే** partner కు, firm వ్యవహారాలకు సంబంధించిన విషయాల్లో ఇచ్చిన notice, agent కు ఇచ్చిన notice అతని principal కు ఇచ్చినట్టే, **firm** కు ఇచ్చినట్టు పనిచేస్తుంది.

Exception: ఆ partner చేత, లేదా అతని సమ్మతితో, firm పై జరిగిన fraud.

Notice **actual అయి ఉండాలి, constructive కాదు**; **sleeping partner కాదు, working partner** అందుకోవాలి; firm business కు సంబంధించి ఉండాలి.

SM ఉదాహరణ: R firm కోసం second-hand కారు కొని, అది దొంగిలించినదని తెలుసుకున్నాడు (P, Q కు తెలియదు). **Partners అందరూ** అసలు యజమాని X పట్ల బాధ్యులు. CSQ 8.1: B వ్యవహరించిన దొంగ సరుకుకు, sleeping partner అయిన A కేవలం sleeping partner కావడం వల్ల బాధ్యత తప్పించుకోలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒకరికి చెబితే అందరికీ చెప్పినట్టే.** కానీ ఆ 'ఒకరు' నిజంగా notice అందుకున్న acting partner అయి ఉండాలి; sleeping partner లేదా fraud లో భాగస్వామి లెక్కలోకి రారు.

కార్డ్ 4.25 T 2.8 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 2.8.1, 2.8.2 · Scanner U2 TQ 8.2, U2 CSQ 8.1, U2 CSQ 8.2 · SM p.4.36
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Section 25, 26 చెప్పండి: partners, firm third parties పట్ల ఎలా బాధ్యులు?	జవాబు **Section 25:** ప్రతి partner, తాను partner గా ఉన్నప్పుడు express లేదా implied authority పరిధిలో firm చేసిన అన్ని చర్యలకు third parties పట్ల **jointly and severally** బాధ్యుడు. 'Act of firm' అంటే అందరు partners, లేదా firm యొక్క ఏ partner లేదా agent అయినా చేసిన చర్య లేదా విస్మరణ, దీని వల్ల firm చేత లేదా firm పై అమలు చేయగల హక్కు పుడుతుంది. **Section 26:** partner చేసిన తప్పుడు చర్య వల్ల third party కు నష్టం లేదా గాయం కలిగితే, అది (a) **firm business యొక్క ordinary course** లో, లేదా (b) **partners అధికారంతో** జరిగితే, firm **ఆ partner అంత స్థాయిలోనే** బాధ్యత వహిస్తుంది. ఉదాహరణ: బొగ్గు గని partner-manager నిర్లక్ష్యంగా shaft కు కంచె వేయకపోవడంతో ఒక కార్మికుడు గాయపడ్డాడు; ఇతర partner ను కూడా బాధ్యుడిగా పరిగణించారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 25 = ఒకరి కోసం అందరు, అందరి కోసం ఒకరు. 26 = business క్రమంలో జరిగిన తప్పు firm తప్పే.

కార్డ్ 4.26 T 2.8 · పోలిక	★★★ OL 2.8.3 · Scanner U2 TQ 8.1, U2 TQ 8.2, U2 CSQ 8.1 · SM pp.4.36–4.37
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Section 27 (partner చేసిన misapplication) లోని రెండు clauses మధ్య తేడా చెప్పండి.	జవాబు **Clause (a):** తన **apparent authority** పరిధిలో పనిచేస్తున్న partner, third party నుంచి డబ్బు లేదా ఆస్తి అందుకుని దాన్ని misapply చేస్తాడు. డబ్బు firm అధీనంలోకి వచ్చి ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. **Clause (b):** firm తన business క్రమంలో third party నుంచి డబ్బు లేదా ఆస్తి అందుకుంటుంది, అది **firm అధీనంలో ఉండగా** ఒక partner చేత misapply చేయబడుతుంది. రెండు సందర్భాల్లోనూ firm బాధ్యత వహిస్తుంది. అందుకోవడం **partner యొక్క apparent authority పరిధిలో లేకపోతే**, అది firm అందుకున్నట్టు కాదు, డబ్బు ఇతర partners స్వాధీనంలోకి లేదా నియంత్రణలోకి వస్తే తప్ప వారు బాధ్యులు కారు. ఉదాహరణ: A, B, C కలిసి car-parking place నడుపుతున్నారు; P తన కారును పార్క్ చేశాడు, A దాన్ని ఒక అపరిచితుడికి అమ్మేశాడు. A చర్యకు firm బాధ్యత వహిస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా A అంటే Apparent authority, B అంటే firm యొక్క Bag (custody). రెండింటిలోనూ firm చెల్లిస్తుంది; అందుకోవడం apparent authority బయట జరిగి, వారికి చేరకపోతేనే ఇతర partners తప్పించుకుంటారు.

కార్డ్ 4.27 T 2.9 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.9.1, 2.9.2 · Scanner U2 TQ 9.1, U2 TQ 9.2, U2 TQ 9.4 · SM pp.4.37–4.38

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక partner తన వాటాను బదిలీ చేశాడు. (i) firm కొనసాగుతుండగా, (ii) firm dissolve అయినప్పుడు లేదా transferor retire అయినప్పుడు transferee ఏమి claim చేయగలడు?

జవాబు

ఇతర ఆస్తిలాగే వాటా కూడా బదిలీ చేయవచ్చు, కానీ partnership పరస్పర విశ్వాసంపై ఆధారపడింది కాబట్టి transferee కు అసలు partner కు ఉన్న హక్కులే ఉండవు.

(i) Firm కొనసాగుతుండగా, transferee (a) business నిర్వహణలో జోక్యం చేసుకోకూడదు, (b) accounts అడగకూడదు, (c) books తనిఖీ చేయకూడదు. అతనికి transferor యొక్క **లాభాల వాటా** మాత్రమే వస్తుంది, partners **అంగీకరించిన లాభాలనే ఒప్పుకోవాలి**.

(ii) Firm dissolve అయినప్పుడు లేదా బదిలీ చేసిన partner retire అయినప్పుడు, మిగిలిన partners పై transferor కు హక్కు ఉన్న **ఆస్తుల వాటా**కు, దాన్ని నిర్ధారించడానికి **dissolution తేదీ నుంచి account** కు అతను అర్హుడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Firm నడుస్తుంటే: లాభాలే. ముగిసినప్పుడు: ఆస్తులు, account.** నిషేధించిన మూడు పనులు: జోక్యం, accounts అడగడం, books చూడటం.

కార్డ్ 4.28 T 2.9 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 2.9.1, 2.9.3, 2.11.12 · Scanner U2 TQ 9.3, U2 CSQ 11.5 · SM pp.4.38, 4.40

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partner వాటా transferee partner అవుతాడా? Firm కొనసాగుతుండగా అతను books తనిఖీ చేయవచ్చా?

జవాబు

కాదు, చేయలేడు. Section 31 ప్రకారం, partners **అందరి సమ్మతి** లేకుండా కొత్త partner ను చేర్చలేరు (contract కు, minors గురించిన నిబంధనలకు లోబడి).

Partner తన వాటాను బదిలీ చేయడం ద్వారా, ఇతరులు ఒప్పుకుంటే తప్ప, తన స్థానంలో ఎవరినీ partner చేయలేడు. అయితే ఉనికిలో ఉన్న, స్పష్టమైన ఆస్తి అయిన తన interest ను బదిలీ చేయడంపై అతనికి **నిషేధం లేదు**.

Firm కొనసాగుతుండగా transferee **books తనిఖీ చేయలేడు, accounts ను సవాలు చేయలేడు**.

CSQ 11.5: తండ్రి తన వాటాను బదిలీ చేసిన Prateek ను, ఇతర partners ఒప్పుకోనందున partner గా చేర్చలేరు, అతను books ను సవాలు చేయలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **బదిలీ అనుమతి; పదోన్నతి లేదు.** వాటా కదలవచ్చు, కానీ బల్ల దగ్గర కుర్చీకి అందరి సమ్మతి కావాలి.

కార్డ్ 4.29 T 2.9 · భావన

★★ OL 2.9.4, 2.9.5, 3.3.9 · Scanner U2 CSQ 9.1, U2 CSQ 9.2, U3 CSQ 3.7 · SM pp.4.37–4.38

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Mr M తన వాటాను తన creditor Z కు అమ్మాడు. ఆ అమ్మకం చెల్లుతుందా? Firm జీవితకాలంలో, dissolution సమయంలో transferee ఏమి అడగవచ్చు?

జవాబు

చెల్లుతుంది. ఇతర ఆస్తిలాగే వాటా కూడా బదిలీ చేయవచ్చు (Section 29); అప్పు తీర్చడానికి Mr M తన interest ను Z కు అమ్మవచ్చు (CSQ 9.1).

M తర్వాత retire అయితే, మిగిలిన partners పై M యొక్క **ఆస్తుల వాటా**కు, M partner గా ఉండటం ఆగిన తేదీ నుంచి account కు Z అర్హుడు (CSQ 9.1).

Firm కొనసాగుతుండగా, Mr B లాంటి transferee books తనిఖీ చేయలేడు, చూపిన చిన్న లాభాన్ని సవాలు చేయలేడు (CSQ 9.2).

Dissolution సమయంలో transferee కు account **dissolution తేదీ నుంచి** మాత్రమే వస్తుంది, ముందటి సంవత్సరాలకు కాదు; Niman గత మూడు సంవత్సరాల accounts కోసం చేసిన డిమాండ్ నిలవదు (CSQ 3.7).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఇప్పుడు లాభాలు, తర్వాత ఆస్తులు, మాట ఎప్పటికీ లేదు.** Transferee కు దక్కేది ఇదే మొత్తం.

కార్డ్ 4.30 T 2.10 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 2.10.1 · Scanner U2 TQ 10.1, U2 TQ 10.2, U2 TQ 10.3 · SM p.4.38

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Minor partner కాగలడా? Section 30 కింద అతని స్థితి ఏమిటి, అతనికి ఏ హక్కులు ఉంటాయి?

జవాబు

కాలేడు. Minor తో contract void, కేవలం voidable కాదు; partnership contract పై ఆధారపడింది కాబట్టి minor partner కాలేడు.

అతన్ని partnership యొక్క **benefits కు చేర్చవచ్చు**, అంటే లాభాల్లో వాటా చెల్లుబాటుగా ఇవ్వవచ్చు, కానీ **partners అందరి సమ్మతితో** మాత్రమే.

హక్కులు: లాభాల్లో, ఆస్తిలో అంగీకరించిన వాటా; accounts చూడటానికి, తనిఖీ చేయడానికి, copy చేసుకోవడానికి హక్కు.

Firm తో తన సంబంధాన్ని **తెంచుకున్నప్పుడు మాత్రమే** accounts కోసం లేదా తన వాటా కోసం partners పై **దావా వేయవచ్చు**, ఇతర సమయాల్లో కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **అతిథి, ఆతిథేయి కాదు.** Minor కు లాభాల వాటా వడ్డిస్తారు, కానీ partner కుర్చీలో కూర్చోలేడు.

కార్డ్ 4.31 T 2.10 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.10.2 · Scanner U2 TQ 10.2, U2 TQ 10.3, U2 CSQ 11.9 · SM pp.4.38–4.39

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Majority రాకముందు minor యొక్క liability ఏమిటి? Firm insolvent గా ప్రకటించబడితే ఏమవుతుంది?

జవాబు

అతని liability firm యొక్క **లాభాలు, ఆస్తిలో అతని వాటా** కు మాత్రమే పరిమితం.

Minority సమయంలో firm చేసిన అప్పులకు అతనికి **వ్యక్తిగత liability లేదు**.

Minor ను **insolvent గా ప్రకటించలేరు**; కానీ firm insolvent గా ప్రకటించబడితే, firm లో అతని వాటా **Official Receiver లేదా Assignee** కు చెందుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **హద్దు అతని వాటా, అంతకు మించి ఏమీ లేదు.** Creditor minor కు చెందిన firm ముక్కను అందుకోగలడు, అతని సొంత జేబును ఎప్పటికీ కాదు.

కార్డ్ 4.32 T 2.10 · భావన

★★★ OL 2.10.3, 2.10.4, 2.10.5 · Scanner U2 CSQ 10.1, U2 CSQ 11.10, U2 TQ 10.1 · SM p.4.39

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Majority వచ్చాక minor ఏమి చేయాలి? మౌనంగా ఉంటే ఏమవుతుంది, అప్పుడు అతను ఏ తేదీ నుంచి బాధ్యుడు?

జవాబు

Majority వచ్చిన, లేదా తనను partnership benefits కు చేర్చారని తెలిసిన తేదీ నుంచి **6 నెలల్లోగా, ఏది తర్వాత అయితే అది**, partner గా మారాలా లేక firm నుంచి వైదొలగాలా అని అతను నిర్ణయించుకోవాలి.

తన ఎంపిక గురించి అతను **public notice** ఇవ్వవచ్చు. Partner కాకూడదని ఎంచుకుంటే, notice తేదీ వరకు అతని హక్కులు, liabilities minor వే ఉంటాయి, తర్వాతి చర్యలకు అతని వాటా బాధ్యత వహించదు; అతను తన వాటా కోసం దావా వేయవచ్చు, Registrar కు తెలియజేయాలి.

మౌనం = partner. 6 నెలల్లో notice ఇవ్వకపోతే, గడువు ముగియగానే అతను **partner అవుతాడు**.

Partner గా, benefits కు చేర్చిన నాటి నుంచి **firm చేసిన అన్ని చర్యలకు third parties పట్ల వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడు**, అతని వాటా minor గా ఉన్నదే ఉంటుంది. CSQ 10.1: Master X notice ఇవ్వలేదు, కాబట్టి supplier L అతని నుంచి వసూలు చేసుకోవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఆరు నెలలు, మూడు దారులు: అవును, కాదు, లేదా మౌనం.** అవును లేదా మౌనం అతన్ని partner చేస్తాయి, admission నుంచి బాధ్యత; public notice తో 'కాదు' అంటే బయటపడతాడు.

కార్డ్ 4.33 T 2.11 · భావన

★★ OL 2.11.1, 2.11.2, 2.11.3 · Scanner U2 CSQ 11.8, U2 CSQ 11.9 · SM p.4.40

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

కొత్తగా వచ్చిన partner ఏ తేదీ నుంచి బాధ్యుడు? పాత అప్పుల గురించి ఒప్పందం తర్వాత Amar లేదా D బాధ్యులా?

జవాబు

Section 31: కొత్త partner యొక్క liability సాధారణంగా **admission తేదీ నుంచి మొదలవుతుంది**, అతను ముందటి obligations కు బాధ్యత వహించడానికి ఒప్పుకుంటే తప్ప.

పాత అప్పులు: కొత్త partner తో సహా కొత్త firm వాటిని స్వీకరించవచ్చు, creditors కొత్త firm ను debtor గా అంగీకరించి పాత partners ను విముక్తులను చేయవచ్చు. ఇదే **novation, ప్రతి సందర్భంలోనూ creditor సమ్మతి అవసరం**.

Partners మధ్య కేవలం ఒప్పందం novation గా పనిచేయదు, కాబట్టి creditors కు కొత్తగా వచ్చిన partner పై హక్కు రాదు. CSQ 11.8: partners సంతకం చేసిన ఒప్పందానికి మాత్రమే కట్టుబడిన Amar, పాత అప్పు కోసం దావా వేసిన creditor పట్ల **బాధ్యుడు కాడు**.

CSQ 11.9: A, B, C, D ను పక్షంగా చేయకుండా creditors తో ఒప్పందం చేసుకున్నారు; ₹50 lakh అప్పుకు D బాధ్యుడు కాడు, D minor అయినా, అతను major అయినప్పుడు కూడా జవాబు అదే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **రెండు తలలూపులు కలిస్తేనే novation: కొత్త firm ది, creditor ది.** Partners తమలో తాము తలూపితే చాలదు.

కార్డ్ 4.34 T 2.11 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 2.11.4, 2.11.5, 2.11.13 · Scanner U2 TQ 11.2, U2 CSQ 11.1, U2 CSQ 11.7 · SM pp.4.40–4.41

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partner ఏ మూడు విధాలుగా retire కావచ్చు (Section 32)? Third parties పట్ల అతను ఎప్పటి వరకు బాధ్యుడిగా ఉంటాడు?

జవాబు

Partner (a) ఇతర partners **అందరి సమ్మతితో**; (b) partners మధ్య **express agreement** ప్రకారం; లేదా (c) partnership **at will** అయితే, ఇతర partners అందరికీ **written notice** ఇవ్వడం ద్వారా retire కావచ్చు.

Retirement కు ముందు చేసిన చర్యల liability నుంచి, అతనికీ, third party కీ, పునర్నిర్మించిన firm కీ మధ్య ఒప్పందం ద్వారా అతన్ని విముక్తుడిని చేయవచ్చు; retirement తెలిసిన తర్వాత third party చేసిన course of dealing నుంచి అది implied కావచ్చు.

Retirement గురించి **public notice** ఇచ్చే వరకు, firm చర్యలుగా ఉండే చర్యలకు అతను, ఇతర partners partners గా బాధ్యులుగానే ఉంటారు. Notice ను retire అయిన partner గానీ, పునర్నిర్మించిన firm యొక్క ఏ partner అయినా గానీ ఇవ్వవచ్చు.

Proviso: అతను partner అని తెలియకుండా firm తో వ్యవహరించిన third party పట్ల retire అయిన partner **బాధ్యుడు కాడు**.

CSQ 11.1: P public notice లేకుండా retire అయ్యాడు, firm visiting card పై అతని పేరు అలాగే ఉంది, కాబట్టి X, P నుంచి వసూలు చేసుకోవచ్చు. CSQ 11.7: R public notice లేకుండా retire అయ్యాడు, కాబట్టి S, R నుంచి కూడా వసూలు చేసుకోవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా C-A-N: Consent, Agreement, Notice (at will కోసం). తర్వాత public notice నిష్క్రమణ ముద్ర: అది ఇచ్చే వరకు మీరు ఇంకా ఇరుక్కునే ఉన్నారు.

కార్డ్ 4.35 T 2.11 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.11.7, 2.11.8, 2.11.9 · Scanner U2 TQ 11.3, U2 TQ 11.4, U2 CSQ 11.2, U2 CSQ 11.11 · SM pp.4.41–4.42

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partner ను ఏ షరతుల మీద expel చేయవచ్చు (Section 33)? Good faith పరీక్ష ఏమిటి? షరతులు నెరవేరకపోతే ఏమవుతుంది?

జవాబు

Partners మధ్య **contract** ద్వారా ఇచ్చిన అధికారాలను **good faith తో** వినియోగించడం తప్ప, ఏ partners majority అయినా ఒక partner ను expel చేయకూడదు.

మూడు షరతులు: (i) expulsion అధికారం partners మధ్య **contract** లో ఉండాలి; (ii) అది **majority** చేత వినియోగించబడాలి; (iii) అది **good faith తో** వినియోగించబడాలి.

Good faith అంటే: (a) expulsion **partnership ప్రయోజనం** కోసం అయి ఉండాలి; (b) partner కు **notice ఇవ్వాలి**; (c) అతనికి **వినిపించుకునే అవకాశం (opportunity of being heard)** ఇవ్వాలి.

లేకపోతే expulsion **null and void**, చెల్లని expulsion partnership ను at will అయినా ముగించదు.

Expel చేసిన partner కు Section 32(2) నుంచి (4) వరకు, అతను retire అయిన partner అయినట్టే వర్తిస్తాయి, కాబట్టి public notice ఇచ్చే వరకు అతను బాధ్యుడిగానే ఉంటాడు (TQ 11.4).

CSQ 11.11: Mr G కు notice ఇచ్చి, అతని వాదన విన్నట్టయితే అతని expulsion సమర్థనీయమే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా న్యాయమైన విచారణ చిత్రం: contract లో అధికారం, దానికి majority మద్దతు, సరైన విచారణ. Notice, Hearing, firm Interest చూడండి; విచారణ వదిలేస్తే expulsion void.

కార్డ్ 4.36 T 2.11 · భావన	★★★ OL 2.11.10, 2.11.11, 2.13.4 · Scanner U2 TQ 11.1, U2 TQ 11.2 · SM pp.4.42–4.43, 4.48
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Partner insolvency వల్ల కలిగే ప్రభావాలు ఏమిటి (Section 34)? Public notice అవసరమా?	జవాబు **Adjudication order జారీ అయిన తేదీ నుంచే** అతను partner గా ఉండటం ఆగిపోతాడు, దాని వల్ల firm dissolve అయినా కాకపోయినా. ఆ తేదీ **తర్వాత firm చేసిన చర్యలకు** అతని estate **బాధ్యత వహించదు**, ఆ తేదీ **తర్వాత అతని చర్యలకు** firm **బాధ్యత వహించదు**. **సాధారణంగా కానీ ఎల్లప్పుడూ కాదు**, insolvency firm ను dissolve చేస్తుంది; partners అలా కాదని ఒప్పుకోవచ్చు. Partner insolvency విషయంలో **public notice అవసరం లేదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Adjudication రోజే నిష్క్రమణ రోజు.** ఆ తేదీ నుంచి insolvent, firm అపరిచితులు: ఇరువైపులా liability లేదు, ఇవ్వాల్సిన notice లేదు.

కార్డ్ 4.37 T 2.11 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 2.11.11 · Scanner U2 CSQ 11.3, U2 CSQ 11.4, U2 CSQ 11.6, U2 CSQ 13.1 · SM pp.4.43, 4.48
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఒక partner మరణించాడు, firm కొనసాగుతోంది. Public notice ఇవ్వాలా? తర్వాత firm చేసిన చర్యలకు అతని estate బాధ్యత వహిస్తుందా?	జవాబు **Public notice అవసరం లేదు, estate బాధ్యత వహించదు (NOT liable)**, అతని మరణం తర్వాత firm చేసిన ఏ చర్యకూ (Section 35). సాధారణంగా మరణం partnership ను dissolve చేస్తుంది, కానీ partners అలా కాదని ఒప్పుకోవచ్చు; ఇద్దరు partners మాత్రమే ఉన్న firm ఆటోమేటిక్ గా dissolve అవుతుంది. **అతని జీవితకాలంలో order చేసి, మరణం తర్వాత deliver అయిన** సరుకులు: estate బాధ్యత వహించదు, ఎందుకంటే అతని జీవితకాలంలో అప్పు చెల్లించాల్సిన స్థితి లేదు. Creditor కు మిగిలిన partners పై వ్యక్తిగత decree, వారి చేతుల్లో ఉన్న partnership ఆస్తులపై decree లభిస్తాయి. CSQ 13.1: C మరణించాడు; signboard, letterheads పై అతని పేరు అలాగే ఉన్నా తేడా లేదు, supplier X, C వారసుల నుంచి వసూలు చేసుకోలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మరణం లెక్కను నిశ్శబ్దంగా మూసేస్తుంది.** ప్రకటించాల్సిన notice లేదు, firm తర్వాత చేసే వాటికి estate ఏమీ చెల్లించదు.

కార్డ్ 4.38 T 2.12 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 2.12.1 · Scanner U2 TQ 12.1, U2 CSQ 12.1 · SM p.4.44

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Outgoing partner పోటీ business గురించి ఏమి చేయవచ్చు, ఏమి చేయకూడదు (Section 36)?

జవాబు

అతను **పోటీ business నడపవచ్చు**, దాన్ని advertise కూడా చేయవచ్చు.

విరుద్ధమైన contract లేకపోతే, అతను (a) **firm name** వాడకూడదు; (b) firm business నడుపుతున్నట్లు **తనను చూపించుకోకూడదు**; (c) తాను partner గా ఉండటం ఆగక ముందు firm తో వ్యవహరించిన వ్యక్తుల **customers ను అడగకూడదు (solicit)**.

Restraint agreement: partner గా ఉండటం ఆగిన తర్వాత **నిర్దిష్ట కాలం లేదా నిర్దిష్ట స్థానిక పరిమితుల్లో** అలాంటి business నడపనని అతను ఒప్పుకోవచ్చు; Indian Contract Act, 1872 లోని Section 27 ఉన్నా, ఆ పరిమితులు **reasonable** అయితే అది చెల్లుతుంది.

CSQ 12.1: P, Q వెళ్లిపోయి పోటీ సంస్థ PQ & Co. ప్రారంభించారు; ఆ మూడు నిషేధాలకు లోబడి వారు పోటీ చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **పోటీ అవును, నకలు కాదు:** ప్రత్యర్థి దుకాణం తెరవవచ్చు, కానీ పాత పేరుతో కాదు, పాత firm గా కాదు, పాత customers ను పిలవడం ద్వారా కాదు.

కార్డ్ 4.39 T 2.13 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 2.12.2, 2.13.1, 2.13.2 · Scanner U2 CSQ 12.1, U2 CSQ 13.2, U2 CSQ 13.3 · SM p.4.44

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Partner మరణించాడు లేదా వైదొలిగాడు, continuing partners accounts settle చేయకుండా firm ఆస్తితో business కొనసాగించారు. అతను లేదా అతని estate ఏమి claim చేయవచ్చు (Section 37)?

జవాబు

మిగిలిన లేదా కొనసాగుతున్న partners, **accounts final settlement లేకుండా** firm ఆస్తితో business కొనసాగిస్తే, విరుద్ధ contract లేనప్పుడు, outgoing partner లేదా అతని estate **తన లేదా తన representatives ఇష్టానుసారం** ఈ రెండింటిలో ఒకటి claim చేయవచ్చు:

(a) అతను partner గా ఉండటం ఆగిన తర్వాత, **firm ఆస్తిలో అతని వాటా వాడకం వల్ల వచ్చిన లాభాల వాటా**; లేదా (b) ఆస్తిలో అతని వాటా మొత్తంపై **సంవత్సరానికి 6% వడ్డీ**.

Proviso: contract ప్రకారం continuing partners కు అతని interest ను కొనే option ఉండి, వారు దాన్ని సక్రమంగా వినియోగిస్తే, అతనికి లాభాల్లో ఇక వాటా రాదు.

ఎంపిక అతనిది, firm ది కాదు, కాబట్టి రెండింటినీ పోల్చి ఎక్కువది తీసుకోండి. CSQ 13.2: A (20% వాటా) retire అయి మరణించాడు; B, C settle చేయకుండా కొనసాగించారు. A representatives తమ ఇష్టానుసారం లాభాల్లో 20% లేదా ఆస్తిలో A వాటాపై 6% వడ్డీ claim చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **లాభాలు లేదా 6%, అతని ఎంపిక.** Firm అతని డబ్బునే వాడుతూ వచ్చింది, కాబట్టి ఏది ఎక్కువ ఇస్తే అది, లాభాల వాటా లేదా 6% వడ్డీ, అతను ఎంచుకుంటాడు.

కార్డ్ 4.40 T 2.13 · సూత్రం

★ OL 2.13.3 · Scanner U2 CSQ 13.3 · SM p.4.44

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

₹200 lakh విలువైన firm ఆస్తిలో Suman కు 10% వాటా ఉంది, ఆమె 31 March 2023 న retire అయింది. Accounts settle చేయకుండా firm కొనసాగి, తర్వాతి సంవత్సరం ₹10 lakh లాభం సంపాదించింది. ఆమె ₹3 lakh claim చేస్తోంది. ఆమె చెల్లుబాటుగా ఏమి claim చేయగలదు?

జవాబు

ఆస్తిలో ఆమె వాటా = ₹200 lakh లో 10% = **₹20 lakh**.

Option (a), లాభాల వాటా: ₹10 lakh లో 10% = **₹1,00,000**.

Option (b), ₹20 lakh పై సంవత్సరానికి 6% వడ్డీ = **₹1,20,000**.

ఆమె తన ఇష్టానుసారం ఈ రెండింటిలో ఏదైనా claim చేయవచ్చు. ₹3 lakh claim రెండింటినీ మించిపోతుంది కాబట్టి **చెల్లదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **10 lakh లో 10% = 1 lakh; 20 lakh పై 6% = 1.2 lakh.** మూడు lakh claim హద్దులకు చాలా దూరం.

కార్డ్ 4.41 T 2.13 · సూత్రం

★ OL 2.14.2 · Scanner U2 CSQ 14.1 · SM pp.4.44–4.45

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Alex (ratio 4:3:3; firm ఆస్తి ₹30 crore) settle కాకుండా retire అయ్యాడు; అతను మరణించే వరకు firm ₹2 crore సంపాదించింది. అతని వారసుడు Tom గరిష్ఠ claim ఎంత? ఒక నెల తర్వాత, మరో ₹50 lakh లాభం వచ్చాక ఎంత?

జవాబు

Alex వాటా = 10 లో 3 (అతని **పాత ratio**, continuing partners 4:3 ratio కాదు).

మొదటి claim: లాభాల వాటా = ₹2 crore లో 3/10 = **₹60 lakh**.

తర్వాతి claim: హక్కు settlement తేదీ వరకు కొనసాగుతుంది, కాబట్టి లాభాలు = ₹2 crore + ₹50 lakh = ₹2.5 crore, దానిలో 3/10 = **₹75 lakh**.

Interest option అతని ఆస్తి వాటాపై (₹30 crore లో 3/10 = ₹9 crore) సంవత్సరానికి 6%, అంటే పూర్తి సంవత్సరానికి ₹54 lakh కంటే తక్కువ, ఈ తక్కువ కాలాలకు ఇంకా తక్కువ. కాబట్టి రెండు సందర్భాల్లోనూ లాభాల వాటాయే ఎక్కువ claim.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **పాత ratio, పొడవైన గడియారం:** Alex వాటాను అతని సొంత ratio తో లెక్కించి, లాభాలను settlement రోజు వరకు నడవనివ్వండి. తర్వాత interest తో పోల్చండి.

కార్డ్ 4.42 T 2.14 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.14.1 · Scanner U2 TQ 14.1, U2 CSQ 14.1 · SM p.4.45

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Firm constitution మారినప్పుడు continuing guarantee కు ఏమవుతుంది (Section 38)? Firm dissolve కావాలా?

జవాబు

Firm కు ఇచ్చిన, లేదా firm లావాదేవీల విషయంలో third party కు ఇచ్చిన continuing guarantee, **విరుద్ధ ఒప్పందం లేకపోతే**, firm **constitution లో ఏ మార్పు** వచ్చిన తేదీ నుంచి **భవిష్యత్ లావాదేవీల విషయంలో రద్దవుతుంది (revoked)**.

ఆ మార్పు partner మరణం, retirement లేదా కొత్త partner రాక వల్ల కావచ్చు.

Dissolution అవసరం లేదు, అవతలి పక్షం సమ్మతి అవసరం లేదు; మార్పుకు ముందు చేసిన లావాదేవీలు ఇంకా guarantee పరిధిలోనే ఉంటాయి.

CSQ 14.1: Alex retirement వల్ల firm constitution మారింది, కాబట్టి Asif కు ఇచ్చిన continuing guarantee భవిష్యత్ లావాదేవీలకు రద్దయింది. పరస్పర అవగాహనతో మాత్రమే అది ముగుస్తుందన్న Asif వాదన నిలవదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **కొత్త ముఖం, వీడ్కోలు లేదా మరణం: guarantee భవిష్యత్తుకు ఆగుతుంది, గతానికి కాదు.**

కార్డ్ 4.43 T 3.1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.1.1 · Scanner U3 TQ 1.1 · SM p.4.58

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Registration కోసం Section 58 statement లో ఏమి ఉండాలి? Section 59 కింద Registrar ఏమి చేస్తాడు?

జవాబు

Section 58: నిర్దేశిత రూపంలో, నిర్దేశిత fee తో, ఏదైనా place of business ఉన్న లేదా ఉండబోయే ప్రాంతం యొక్క **Registrar** కు పంపిన లేదా అందజేసిన statement. దానిపై **partners అందరూ** లేదా వారి ప్రత్యేకంగా authorise చేసిన agents సంతకం చేయాలి.

అందులో ఉండేవి: (a) firm name; (b) principal place of business; (c) ఇతర place of business ల పేర్లు; (d) ప్రతి partner చేరిన తేదీ; (e) partners పూర్తి పేర్లు, permanent addresses; (f) firm వ్యవధి.

Section 59: Section 58 పాటించారని సంతృప్తి చెందినప్పుడు, Registrar **Register of Firms** లో entry నమోదు చేసి, statement ను file చేసి, registration certificate జారీ చేస్తాడు.

Fee, particulars తో application Registrar కు అందజేసిన వెంటనే registration పూర్తయినట్టు భావిస్తారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Who, Where, When:** Who (firm name; partners పేర్లు, addresses) · Where (principal, ఇతర places of business) · When (చేరిన తేదీలు; వ్యవధి).

కార్డ్ 4.44 T 3.2 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.3.1 · Scanner U3 TQ 2.1, U3 TQ 3.1, U3 CSQ 2.1, U3 CSQ 2.2 · SM pp.4.59–4.60

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Firm registration తప్పనిసరా? Section 69 ప్రకారం registration లేని firm కు ఉండే disabilities ఏవి?

జవాబు

Registration తప్పనిసరి కాదు (NOT compulsory), registration లేకపోతే ఎలాంటి penalty లేదు. కానీ ఈ disabilities registration చేయించుకునేలా 'persuasive pressure' పెడతాయి.

(i) Firm registered అయి, దావా వేసే వ్యక్తులు Register of Firms లో partners గా చూపబడితే తప్ప, contractual right అమలు కోసం firm లేదా దాని partners **third party పై దావా వేయలేరు**. (ii) దావా విలువ ₹100 మించితే firm లేదా partner **set-off claim చేయలేరు**.

(iii) Partner, firm పై లేదా మరో partner పై దావా వేయలేడు, అయితే dissolution కోసం, లేదా dissolution సమయంలో accounts, తన వాటా కోసం దావా వేయవచ్చు. (iv) Registration లేని firm పై **third party దావా వేయవచ్చు**. CSQ 2.2: registration లేని LMN, XYZ పై దావా వేయలేదు; registered LMN వేయగలదు.

Section 69(2): దావాకు (a) registered firm దావా వేయాలి, (b) దావా వేసే వ్యక్తులు Register లో partners గా చూపబడాలి. మరణం లేదా retirement తర్వాత మిగిలిన partners కొత్త registration లేకుండా దావా వేయవచ్చు (CSQ 2.1); Register లో ఇంకా నమోదు కాని కొత్త partner plaintiff కాలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **చేరడం ఐచ్ఛికం, వదిలేస్తే ఖరీదు.** Registration తప్పనిసరి కాదు, కానీ registration లేని firm contract పై third party పై దావా వేయలేదు; third party మాత్రం దానిపై వేయవచ్చు.

కార్డ్ 4.45 T 3.2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.2.1, 3.2.4 · Scanner U3 TQ 2.1, U3 CSQ 2.3 · SM pp.4.59–4.60, 4.67

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Firm registration లేకపోయినా ప్రభావితం కాని హక్కులు ఏవి (NOT affected)?

జవాబు

(1) Firm పై లేదా ఏ partner పై అయినా దావా వేసే **third parties** హక్కు.

(2) Firm **dissolution** కోసం, dissolve అయిన firm accounts కోసం, firm ఆస్తిలో తమ వాటా పొందడం కోసం partners దావా వేసే హక్కు.

(3) Insolvent partner ఆస్తిని విడుదల చేయడానికి, action తీసుకురావడానికి **Official Assignee, Receiver లేదా Court** కు ఉన్న అధికారం.

(4) దావా **₹100** మించకపోతే దావా వేసే లేదా set-off claim చేసే హక్కు.

(5) మరణించిన partner యొక్క **legal representatives లేదా వారసులు** accounts కోసం, లేదా firm ఆస్తి పొందడం కోసం వేసే దావాలు.

Criminal proceedings కూడా ప్రభావితం కావు. CSQ 2.3: firm సరుకులు దొంగిలించినందుకు A, B పై దావా వేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **T-D-O-₹100-H**: Third parties, Dissolution, Official Assignee, ₹100 suits, Heirs. ఆరవదిగా నేరం (crime) ను జోడించండి.

కార్డ్ 4.46 T 3.3 · పోలిక

★★★ OL 3.3.2 · Scanner U3 TQ 3.2, U3 TQ 3.4 · SM pp.4.60–4.61

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Firm dissolution, partnership dissolution ల మధ్య తేడా చెప్పండి (Section 39).

జవాబు

Section 39: firm యొక్క **partners అందరి మధ్య** partnership dissolve కావడాన్ని **dissolution of the firm** అంటారు.

Continuation: Firm: business నిలిచిపోతుంది. Partnership: business కొనసాగుతుంది; firm పునర్నిర్మాణం మాత్రమే.

Winding up: Firm: ఆస్తుల realisation, liabilities settlement. Partnership: ఆస్తులు, liabilities యొక్క revaluation మాత్రమే.

Court order: Firm: court order ద్వారా dissolve కావచ్చు. Partnership: court ఆదేశించదు.

Scope: Firm: తప్పనిసరిగా partnership dissolution ను కలిగి ఉంటుంది. Partnership: firm dissolution ను కలిగి ఉండవచ్చు, ఉండకపోవచ్చు.
Books: Firm: books తుది ముగింపు. Partnership: తుది ముగింపు లేదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మొత్తం ఇల్లు లేదా ఒక అద్దెదారు.** Firm dissolution ఇల్లంతా కూల్చేస్తుంది; partnership dissolution ఇల్లు నిలిచి ఉండగా ఒక అద్దెదారు వెళ్లిపోవడం.

కార్డ్ 4.47 T 3.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.3.3, 3.3.5, 3.3.6 · Scanner U3 TQ 3.4, U3 CSQ 3.1, U3 CSQ 3.2, U3 CSQ 3.4 · SM pp.4.61–4.62, 4.68
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Firm dissolution యొక్క ఐదు విధానాలను section numbers తో చెప్పండి. Dissolution ఎప్పుడు compulsory?	జవాబు (1) **Agreement ద్వారా (Section 40):** partners **అందరి** సమ్మతి, లేదా వారి మధ్య ముందే చేసుకున్న contract ప్రకారం. కేవలం majority సరిపోదు (CSQ 3.4). (2) **Compulsory (Section 41):** partners అందరినీ, లేదా ఒకరు తప్ప అందరినీ insolvent గా adjudicate చేయడం; లేదా business ను, లేదా దాన్ని partnership లో నడపడాన్ని చట్టవిరుద్ధం చేసే ఏదైనా సంఘటన. Firm కు **separate undertakings** ఉన్న చోట, ఒక దాని illegality చట్టబద్ధమైన వాటి విషయంలో firm ను dissolve చేయదు. (3) **Contingencies (Section 42)**, contract కు లోబడి: నిర్ణీత కాలం ముగియడం; adventure పూర్తి కావడం; partner మరణం; partner insolvency. (4) **Notice (Section 43):** partnership at will; అందరికీ written notice; పేర్కొన్న తేదీ నుంచి, లేదా లేకపోతే notice తెలియజేసిన తేదీ నుంచి dissolve అవుతుంది. (5) **Court (Section 44):** partner దావా మీద, ఆ section లో జాబితా చేసిన కారణాలపై. CSQ 3.1: నిషేధం వల్ల Ajinomoto line చట్టవిరుద్ధం అయినప్పుడు, ప్రత్యేకమైన paper plates, cups business ఆ illegality వల్ల dissolve కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా A-I-E-N-C = 40, 41, 42, 43, 44: Agreement, Illegal (compulsory), Event, Notice, Court. వరుసగా ఐదు sections.

కార్డ్ 4.48 T 3.3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.3.4 · Scanner U3 TQ 3.2, U3 TQ 3.3, U3 TQ 3.5, U3 CSQ 3.3, U3 CSQ 3.5 · SM pp.4.63–4.64
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి Section 44 కింద Court firm ను dissolve చేయగల కారణాలు చెప్పండి.	జవాబు (a) Partner **unsound mind** (sleeping partner కాదు); ఇతర partners లేదా next friend దావా. **తాత్కాలిక అనారోగ్యం** కారణం కాదు. (b) దావా వేసిన partner కాకుండా మరో partner యొక్క **permanent incapacity**. (c) Business పై ప్రతికూల ప్రభావం చూపగల **misconduct**; అది business నిర్వహణకు సంబంధించినదే కానవసరం లేదు. (d) ఒప్పందం **పదేపదే ఉల్లంఘించడం**, లేదా అతనితో కలిసి business నడపడం సహేతుకంగా సాధ్యం కాని ప్రవర్తన (ఉదా. embezzlement, తప్పుడు accounts, పదేపదే అడిగినా accounts చూపకపోవడం). (e) తన interest మొత్తాన్ని third party కు **బదిలీ చేయడం**, లేదా land revenue బకాయిల వసూలు కోసం వాటాను charge చేయడం లేదా అమ్మడం. (f) **నిరంతర నష్టాలు**: భవిష్యత్తులో కూడా నష్టంతో తప్ప business నడపలేని స్థితి. (g) **Just and equitable కారణాలు:** management లో deadlock; partners మాట్లాడుకోని స్థితి; substratum కోల్పోవడం; partner stock exchange లో జూదం ఆడటం. CSQ 3.3: P అంగీకరించకపోతే, నష్టంతో మాత్రమే నడపగలిగే bus partnership ను dissolve చేయమని Q, R Court ను కోరవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 4 + 3: నాలుగు partner గురించే (unsound mind, incapacity, misconduct, persistent breach), తర్వాత మూడు (interest బదిలీ, continuous losses, just and equitable).

కార్డ్ 4.49 T 3.4 · భావన

★★ OL 3.4.4, 3.4.2, 3.3.7, 3.3.8 · Scanner U3 CSQ 4.1, U3 CSQ 3.5, U3 CSQ 3.6, U3 TQ 4.3 · SM pp.4.64–4.66

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Dissolution తర్వాత third parties పట్ల partners ఎప్పటి వరకు బాధ్యులు (Section 45)? Section 46, 47 ఏమి చెబుతాయి?

జవాబు

Section 45: dissolution అయినా, dissolution గురించి **public notice** ఇచ్చే వరకు, వారిలో ఎవరైనా చేసిన firm చర్యలుగా ఉండే చర్యలకు partners ఇంకా partners గానే third parties పట్ల బాధ్యులు. ఏ partner అయినా notice ఇవ్వవచ్చు.

మరణించిన partner estate, **insolvent** partner, **dormant** partner (firm తో వ్యవహరించే వ్యక్తికి partner గా తెలియని వ్యక్తి) విషయంలో, notice లేకపోయినా తర్వాతి చర్యలకు **liability లేదు**.

Section 46: ప్రతి partner లేదా అతని representative firm ఆస్తిని firm **అప్పులు, liabilities తీర్చడానికి** వినియోగించమని, **మిగులు** ను వారి హక్కుల ప్రకారం పంచమని కోరవచ్చు. CSQ 3.5: M, firm trucks ను తన సొంత వాడకానికి claim చేయలేడు.

Section 47: firm ను బద్ధం చేసే ప్రతి partner అధికారం **wind up చేయడానికి** మరియు మొదలుపెట్టి పూర్తి కాని లావాదేవీలను ముగించడానికి **అవసరమైనంత వరకే** కొనసాగుతుంది, అంతకు మించి కాదు. Insolvent గా adjudicate అయిన partner చర్యలకు firm ఎప్పుడూ బద్ధం కాదు.

CSQ 4.1: firm 12 June 2022 న public notice లేకుండా dissolve అయింది; X, firm పేరు మీద Z నుంచి సరుకులు కొన్నాడు, కాబట్టి Z పట్ల Y బాధ్యుడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **45 = notice, 46 = wind-up హక్కులు, 47 = wind-up అధికారాలు.** Dissolution తర్వాత: notice ప్రకటించండి, ముందు అప్పులు తీర్చండి, కొత్తగా దేనిపైనా సంతకం చేయకండి.

కార్డ్ 4.50 T 3.4 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.4.1, 3.4.3 · Scanner U3 TQ 4.1, U3 TQ 4.2, U3 TQ 4.3, U3 CSQ 3.6 · SM p.4.66

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Dissolution తర్వాత accounts ఎలా settle చేస్తారు (Section 48): నష్టాలను, ఆస్తులను ఏ క్రమంలో వినియోగిస్తారు? Firm అప్పులు, separate అప్పుల గురించి Section 49 ఏమి చెబుతుంది?

జవాబు

నష్టాలను (capital లోటుతో సహా) ముందు **లాభాల** నుంచి, తర్వాత **capital** నుంచి, చివరగా అవసరమైతే **partners వ్యక్తిగతంగా** తాము లాభాలు పంచుకునే నిష్పత్తిలో చెల్లిస్తారు.

ఆస్తులను (capital లోటులను భర్తీ చేయడానికి చెల్లించిన మొత్తాలతో సహా) ఈ క్రమంలో వినియోగిస్తారు: (a) **third parties** కు అప్పులు; (b) ప్రతి partner యొక్క **advances** (capital కు వేరుగా), rateably; (c) ప్రతి partner యొక్క **capital**, rateably; (d) **మిగిలినది (residue)** profit-sharing ratio లో.

ఇదంతా partners ఒప్పందానికి లోబడి ఉంటుంది.

Section 49: firm ఆస్తిని ముందు **firm అప్పులకు** వినియోగిస్తారు, తర్వాత ప్రతి partner వాటా అతని separate అప్పులకు లేదా అతనికి వెళుతుంది. Partner యొక్క **separate ఆస్తిని** ముందు అతని **separate అప్పులకు**, తర్వాత firm అప్పులకు వినియోగిస్తారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **నష్టాలు: P-C-P** (Profits, Capital, Partners). **ఆస్తులు: O-A-C-R** (Outsiders, Advances, Capital, Residue). **Section 49:** ప్రతి కుండ ముందు తన అప్పులను తీర్చుకుంటుంది.

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 5 · పరిమిత బాధ్యత భాగస్వామ్య చట్టం (The Limited Liability Partnership Act, 2008) · 25 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
1	Limited Liability Partnership – అర్థం, భావన (Limited Liability Partnership – Meaning and Concept)	5.01 – 5.05	5	★★★
2	LLP లక్షణాలు (Characteristics of LLP)	5.06 – 5.12	7	★★★
3	LLP ఏర్పాటు (Incorporation of LLP)	5.13 – 5.22	10	★★★
4	ఇతర సంస్థా రూపాలతో తేడాలు (Differences With Other Forms of Organisation)	5.23 – 5.25	3	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 5.01 T1 · భావన

★★★ OL 1.1, 1.3 · Scanner TQ 1.1, TQ 1.5 · SM p.5.3

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

LLP అంటే ఏమిటి? దాన్ని **hybrid** అని ఎందుకు అంటారు?

జవాబు

LLP అనేది **limited liability** ఉన్న కొత్త రకం legal business entity: ప్రత్యామ్నాయ corporate business vehicle.

ఇది **company యొక్క limited liability** ని, **partnership యొక్క flexibility** ని ఇస్తుంది; అందుకే company, partnership ల మధ్య **hybrid** అంటారు.

LLP ఒక separate legal entity, తన **ఆస్తుల మేరకు పూర్తిగా** బాధ్యత వహిస్తుంది; **partners బాధ్యత పరిమితం**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా రెండు ఇంజిన్లున్న hybrid కారు ఊహించండి: **company ఇంజిన్** (limited liability), **partnership ఇంజిన్** (flexibility). LLP తన ఆస్తుల భారాన్ని పూర్తిగా మోస్తుంది; partners రక్షణలో ప్రయాణిస్తారు.

కార్డ్ 5.02 T1 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 1.4, 1.5 · Scanner TQ 1.2, TQ 1.6, TQ 1.8 · SM pp.5.5–5.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

LLP లో partner **కాలేని** వారు ఎవరు (s. 5)? partners సంఖ్య **రెండు కంటే తగ్గితే** ఏమవుతుంది (s. 6)?

జవాబు

ఏ **individual లేదా body corporate** అయినా partner కావచ్చు. individual partner కాలేడు, ఒకవేళ: (a) competent jurisdiction గల Court అతడు **unsound mind** అని తేల్చి, ఆ తీర్పు అమలులో ఉంటే; (b) అతడు **undischarged insolvent** అయితే; లేదా (c) insolvent గా ప్రకటించమని దరఖాస్తు చేసి, ఆ **దరఖాస్తు పెండింగ్‌లో** ఉంటే.

ఉచ్చు: unsound mind అనర్హత కలిగించేది **Court తీర్పు అమలులో ఉన్నప్పుడు** మాత్రమే.

Section 6: ప్రతి LLP కి కనీసం **రెండు partners** ఉండాలి. సంఖ్య రెండు కంటే తక్కువగా ఉండి, LLP **ఆరు నెలల కంటే ఎక్కువ** వ్యాపారం చేస్తే, తాను ఒక్కడే వ్యాపారం చేస్తున్నట్లు **తెలిసిన** ఏకైక partner ఆ కాలంలో ఏర్పడిన LLP బాధ్యతలకు **వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **U-I-P** తలుపు మూసేస్తుంది: **U**nsound mind, **I**nsolvent (undischarged), **P**ending insolvency application. s. 6 కోసం: ఆరు నెలలు ఒంటరిగా, తెలిసిన ఒంటరి partner సొంత జేబు నుంచి చెల్లిస్తాడు.

కార్డ్ 5.03 T1 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.6, 1.9 · Scanner TQ 1.3, TQ 1.6, TQ 1.9, CSQ 1.2 · SM p.5.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 7 ప్రకారం **designated partners** నియమాలను చెప్పండి, **resident in India** ను నిర్వచించండి.

జవాబు

ప్రతి LLP కి కనీసం **individuals అయిన రెండు designated partners** ఉండాలి; వారిలో కనీసం **ఒకరు resident in India** అయి ఉండాలి.

partners అందరూ bodies corporate అయితే, లేదా partners individuals, bodies corporate రెండూ అయితే, కనీసం **ఇద్దరు individuals** (partners, లేదా bodies corporate యొక్క **nominees**) designated partners గా వ్యవహరించాలి.

Resident in India: ఆర్థిక సంవత్సరంలో **120 రోజుల కంటే తక్కువ కాకుండా** భారతదేశంలో ఉన్న వ్యక్తి.

Case (SM example): Mr A, Mr B (non-residents) మాత్రమే designated అయితే అది ప్రయోజనం నెరవేర్చదు (**not** serve); ఒకరు resident partner అయి ఉండాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **2 – 1 – 120:** ఇద్దరు individual designated partners, వారిలో ఒకరు resident, resident అంటే ఆర్థిక సంవత్సరంలో 120 రోజులు.

కార్డ్ 5.04 T1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 1.7 · Scanner TQ 1.4, TQ 1.10 · SM p.5.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 2(1)(ta) ప్రకారం **Small LLP** అంటే ఏమిటి?

జవాబు

ఒక limited liability partnership: (i) దాని **contribution ₹25 lakh** మించకూడదు, లేదా prescribe చేసే అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తం, **₹5 crore** మించకుండా; **మరియు**

(ii) దాని **turnover** (వెంటనే ముందు ఆర్థిక సంవత్సరపు Statement of Accounts and Solvency ప్రకారం) **₹40 lakh** మించకూడదు, లేదా prescribe చేసే అంతకంటే ఎక్కువ మొత్తం, **₹50 crore** మించకుండా; **లేదా** (iii) prescribe చేసిన ఇతర requirements తీర్చి, షరతులు పాటించేది.

Scanner hint: రెండు పరిమితులు **cumulative**: వాటి మధ్య "and" అనాలి, "or" కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా సంఖ్యలను క్రమంలో జత చేయండి, ముందు contribution: **25 lakh ↔ 5 crore**, తర్వాత turnover: **40 lakh ↔ 50 crore**. చిన్న సంఖ్య చట్టం సొంతం; crore సంఖ్య Centre prescribe చేయగల గరిష్ఠం.

కార్డ్ 5.05 T1 · పరీక్ష ఉచ్చు

★ OL 1.8 · Scanner CSQ 1.1, CSQ 1.2 · SM p.5.8

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

charitable లేదా non-profit ప్రయోజనం కోసం LLP ఏర్పాటు చేయవచ్చా? మీరు ఏ సలహా ఇస్తారు?

జవాబు

కాదు. లాభం ఆశించి చట్టబద్ధమైన వ్యాపారం చేయడం అవసరమైన షరతు; **charitable లేదా non-economic ప్రయోజనాల** కోసం LLP ఏర్పాటు చేయలేము.

Case (Raju and Anil; EDUDED LLP): పేద పిల్లల కోసం charitable school LLP కాలేదు. **Section 8 company** సూచించాలి. కాబట్టి EDUDED LLP లో Mr A, Mr B లను designated partners చేసే ప్రశ్నే తలెత్తదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **లాభ ఉద్దేశం లేకపోతే LLP లేదు.** LLP బ్యాడ్జ్ పెట్టుకున్న charity ని గేటు దగ్గరే వెనక్కి పంపుతారు; దాని సరైన తలుపు Section 8.

కార్డ్ 5.06 T2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.2, 2.2, 2.4, 2.5 · Scanner TQ 1.1, TQ 2.2 · SM pp.5.7–5.8

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

LLP యొక్క **16 లక్షణాలను (characteristics)** జాబితా చేయండి.

జవాబు

1–8: **Body corporate · Perpetual succession · Separate legal entity · Mutual agency · LLP agreement · Artificial legal person · Common seal · Limited liability**.

9–16: **Management of business · Minimum and maximum number of partners · Business for profit only · Investigation · Compromise or arrangement · Conversion into LLP · E-filing of documents · Foreign LLPs**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా మొదటి ఎనిమిది: **BPS · MLA · CL** (Body, Perpetual, Separate · Mutual agency, LLP agreement, Artificial · Common seal, Limited liability). చివరి ఎనిమిది: **MMB · ICC · EF** (Management, Min–max, Business · Investigation, Compromise, Conversion · E-filing, Foreign).

కార్డ్ 5.07 T2 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 1.2 · Scanner TQ 2.2, TQ 1.1 · SM pp.5.7–5.8
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి నిజమా, తప్పా: LLP లో ఒక partner తన చర్యల ద్వారా ఇతర partners ను binding చేయగలడు.	జవాబు **తప్పు.** LLP లో **mutual agency లేదు**: ప్రతి partner **LLP కు మాత్రమే agent**, ఇతర partner కు కాదు. ఇతర partners యొక్క **స్వతంత్ర లేదా అనధికార చర్యలకు** ఏ partner బాధ్యుడు కాడు; అందువల్ల మరొకరి తప్పు వ్యాపార నిర్ణయాలు లేదా దుష్ప్రవర్తన వల్ల వచ్చే joint liability నుంచి partners రక్షితులు. పోలిక: partnership firm లో ప్రతి partner firm ను **మరియు** ఇతర partners ను binding చేయగలడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒక partner, ఒకే principal:** LLP. partner LLP బ్యాడ్జ్ మాత్రమే ధరిస్తాడు, తోటి partner బ్యాడ్జ్ ఎప్పుడూ కాదు.

కార్డ్ 5.08 T2 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 2.2 · Scanner TQ 1.1 · SM p.5.7
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి partner మరణం, పిచ్చి (insanity), retirement లేదా insolvency LLP ఉనికిని ప్రభావితం చేస్తాయా?	జవాబు **లేదు.** LLP కి **perpetual succession** ఉంది; partners మారినా అది కొనసాగగలదు. partners లో ఏ మార్పు వచ్చినా LLP యొక్క **ఉనికి, హక్కులు, బాధ్యతలు** ప్రభావితం కావు (**not**). అది తన సొంత పేరున contracts చేయగలదు, ఆస్తులు కలిగి ఉండగలదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Partners ప్రయాణికులు; LLP బస్సు.** ప్రయాణికులు ఎక్కుతారు, దిగుతారు, బస్సు మాత్రం నడుస్తూనే ఉంటుంది.

కార్డ్ 5.09 T2 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★★ OL 2.4, 2.5 · Scanner TQ 2.2, TQ 2.4, TQ 1.1 · SM p.5.7
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **artificial legal person** అయిన LLP ఏమి **చేయలేదు**? **common seal** తప్పనిసరా?	జవాబు legal process ద్వారా సృష్టించబడి, individual కి ఉండే అన్ని హక్కులు కలిగిన LLP, natural person చేయగలిగిన ప్రతిదీ చేయగలదు, **అయితే**: దాన్ని **jail కు పంపలేరు**, అది **oath** తీసుకోలేదు, **పెళ్లి లేదా విడాకులు** తీసుకోలేదు, CA లేదా Medicine వంటి **learned profession** ను **practise చేయలేదు**. ఇది **invisible, intangible, immortal** (చట్టం ద్వారా మాత్రమే dissolve అవుతుంది), కానీ **fictitious కాదు**, ఎందుకంటే నిజంగా ఉనికిలో ఉంది. **Common seal** [s. 14(c)]: LLP నిర్ణయిస్తే ఒకటి **కలిగి ఉండవచ్చు (may)**; అది **తప్పనిసరి కాదు**. అది బాధ్యత గల అధికారి అధీనంలో ఉంటుంది, కనీసం **2 designated partners** సమక్షంలో వేస్తారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా అది చేయలేని నాలుగు పనులు: **J-O-M-P** (Jail, Oath, Marry, Practise). దాన్ని వర్ణించే మూడు పదాలు: invisible, intangible, immortal. Seal: ఐచ్ఛికం, కానీ వాడేటప్పుడు ఇద్దరు designated partners ఉండాలి.

కార్డ్ 5.10 T2 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 2.3 · Scanner TQ 2.2, TQ 1.1 · SM pp.5.5, 5.8
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Foreign LLP** [s. 2(1)(m)] అంటే ఏమిటి? అది Indian LLP లో partner కాగలదా?	జవాబు భారతదేశం **వెలుపల ఏర్పడిన, incorporate అయిన లేదా register అయిన**, భారతదేశంలో **place of business ఏర్పాటు చేసిన** limited liability partnership. Foreign LLP Indian LLP లో **partner కాగలదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **విదేశంలో పుట్టి, ఇక్కడ వ్యాపారం:** బయట ఏర్పడింది, place of business లోపల, ఇప్పటికీ Indian LLP లో partner గా స్వాగతమే.

కార్డ్ 5.11 T2 · గుర్తుంచుకోండి	★ OL 2.6 · Scanner TQ 2.3 · SM p.5.9
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి LLP రూపం యొక్క **advantages** చెప్పండి.	జవాబు ఇది **agreement** ఆధారంగా ఏర్పడి, పనిచేస్తుంది. వివరమైన చట్టపరమైన, procedural requirements విధించకుండా **flexibility** ఇస్తుంది. **ఏర్పాటు సులభం**; partners అందరికీ **limited liability**; **flexible capital structure**; **dissolve చేయడం సులభం**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఆరు క్రియలు: **Agree · Flex · Form · Shield · Fund · Fold** (agreement, flexibility, సులభ ఏర్పాటు, limited liability, flexible capital, సులభ dissolution).

కార్డ్ 5.12 T2 · భావన	★★★ OL 2.1 · Scanner TQ 2.1 · Beyond SM (Scanner TQ 2.1 only)
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి LLP ఒక partner చర్యకు ఎప్పుడు **bound**, ఎప్పుడు **bound కాదు** (ss. 27, 28)?	జవాబు **Bound కాదు** [s. 27(1)] ఒకవేళ (a) ఆ చర్యలో LLP తరఫున వ్యవహరించే **అధికారం** ఆ partner కు నిజంగా **లేకపోతే**, **మరియు** (b) అతనికి అధికారం లేదని అవతలి వ్యక్తికి **తెలిస్తే**, లేదా అతను partner అని అవతలి వ్యక్తికి తెలియకపోతే/నమ్మకపోతే. రెండు షరతులూ కలిసి తీరాలి. **Liable** [s. 27(2)] ఒక partner LLP వ్యాపార క్రమంలో లేదా దాని అధికారంతో చేసిన **wrongful act లేదా omission** కు ఎవరికైనా బాధ్యుడైతే. LLP బాధ్యత పూర్తిగా LLP దే, అది LLP ఆస్తి నుంచి తీరుతుంది. **Section 28:** partner LLP యొక్క agent, ఇతర partners కు కాదు; మరో partner యొక్క wrongful act లేదా omission కు అతడు **వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడు కాడు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **"not bound" కు రెండు తాళాలు:** అధికారం లేదు **మరియు** అవతలి వ్యక్తికి తెలుసు (లేదా అతడిని partner గా నమ్మలేదు). రెండు తాళాలూ పడాలి, లేకపోతే LLP bound గానే ఉంటుంది.

కార్డ్ 5.13 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.1, 3.2 · Scanner CSQ 3.1, CSQ 1.2 · SM pp.5.9–5.10
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి LLP ఏర్పాటు (incorporation) కోసం **s. 11** ఏమి కోరుతుంది? తప్పుడు statement కు శిక్ష ఏమిటి?	జవాబు **చట్టబద్ధమైన వ్యాపారాన్ని లాభం ఆశించి** నిర్వహించడానికి కలిసిన **ఇద్దరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ వ్యక్తులు** ఒక **incorporation document** పై తమ పేర్లు subscribe చేస్తారు. registered office ఎక్కడ ఉండబోతుందో ఆ **State యొక్క Registrar** వద్ద, prescribed fees తో కలిపి దాన్ని file చేస్తారు. దానితో పాటు, Act లోని అన్ని requirements పాటించారని ఒక **statement** file చేయాలి; దాన్ని ఏర్పాటులో నిమగ్నమైన **advocate, Company Secretary, Chartered Accountant లేదా Cost Accountant** చేయాలి, **మరియు** subscribers లో ఒకరు కూడా చేయాలి. ఈ statement ను **తప్పు** అని తెలిసి (లేదా నిజమని నమ్మకుండా) చేసిన వ్యక్తికి **2 సంవత్సరాల** వరకు జైలు శిక్ష, **₹10,000 నుంచి ₹5 lakh** వరకు జరిమానా.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **S-F-S: S**ubscribe names → State Registrar వద్ద **F**ile → compliance **S**tatement. తప్పుడు statement: **2 సంవత్సరాలు, ₹10,000 నుంచి ₹5 lakh**.	

కార్డ్ 5.14 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.4 · Scanner TQ 3.11, CSQ 3.1 · SM p.5.10
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **incorporation document** లో ఏమి పేర్కొనాలి?	జవాబు అది **prescribed form** లో ఉండాలి; ఇవి పేర్కొనాలి: LLP **పేరు**; **ప్రతిపాదిత వ్యాపారం**; **registered office చిరునామా**; incorporation సమయంలో **partner కాబోయే ప్రతి వ్యక్తి పేరు, చిరునామా**; incorporation సమయంలో **designated partners కాబోయే వ్యక్తుల పేరు, చిరునామా**. ప్రతిపాదిత LLP గురించి prescribe చేసిన **ఇతర సమాచారం** కూడా అందులో ఉంటుంది.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-B-O-P-D: N**ame, **B**usiness, **O**ffice, **P**artners, **D**esignated partners. తర్వాత మిగిలినవన్నీ కలిపే అంశం: prescribe చేసిన ఇతర సమాచారం.	

కార్డ్ 5.15 T3 · పరీక్ష ఉచ్చు	★★ OL 3.3 · Scanner TQ 3.3, CSQ 3.1 · SM pp.5.10–5.11
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **s. 12** ప్రకారం LLP ని register చేయడానికి Registrar కు ఎంత సమయం ఉంటుంది? statement, certificate సాక్ష్యంగా ఎంత బలమైనవి?	జవాబు ss. 11(1)(b), (c) పాటించాక, Registrar incorporation document ను register చేసి, **14 రోజుల్లోపు** certificate of incorporation ఇస్తారు. subscription requirement తీరిందనడానికి compliance statement ను Registrar **సరిపడే సాక్ష్యంగా అంగీకరించవచ్చు (may)**: ఇది అతడి విచక్షణ. certificate పై Registrar సంతకం ఉంటుంది, అతడి official seal తో ధృవీకరిస్తారు; పేర్కొన్న పేరుతో LLP incorporate అయిందనడానికి అది **conclusive evidence**.
గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Statement సరిపోవచ్చు (MAY); certificate conclusive (IS).** జనన ధృవపత్రానికి పద్నాలుగు రోజులు.	

కార్డ్ 5.16 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 3.5 · Scanner TQ 3.2, TQ 3.9 · SM p.5.11
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **registered office** (s. 13) గురించిన నియమాలు ఏమిటి? default అయితే శిక్ష ఏమిటి?	జవాబు ప్రతి LLP కి ఒక **registered office** ఉండాలి; అన్ని communications, notices అక్కడికి పంపవచ్చు, అక్కడ అందుతాయి. స్థల మార్పు Registrar వద్ద మార్పు notice **file చేసినప్పుడే** అమలులోకి వస్తుంది. ఉల్లంఘన: LLP, **దాని ప్రతి partner** default కు **రోజుకు ₹500** చొప్పున penalty కు బాధ్యులు, గరిష్ఠం **₹50,000**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **రోజుకు ₹500, గరిష్ఠం ₹50,000**; మార్పు notice **file** చేసినప్పుడే లెక్క, ఫర్నిచర్ మార్చినప్పుడు కాదు.

కార్డ్ 5.17 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★ OL 3.6 · Scanner TQ 3.7, TQ 2.3 · SM p.5.11
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **registration** (s. 14) తర్వాత LLP ఏమి చేయగలదు?	జవాబు registration తర్వాత LLP, **తన పేరున**, ఇవి చేయగలదు: • **వ్యాజ్యం వేయడం, వ్యాజ్యానికి గురికావడం (suing and being sued)**; • movable లేదా immovable, tangible లేదా intangible **ఆస్తిని సంపాదించడం, కలిగి ఉండడం, అభివృద్ధి చేయడం లేదా విక్రయించడం**; • నిర్ణయిస్తే **common seal కలిగి ఉండడం**; మరియు • bodies corporate చట్టబద్ధంగా చేయగల, అనుభవించగల **ఇతర చర్యలు చేయడం**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **S-O-S, తర్వాత D:** Sue, Own property, Seal (ఐచ్ఛికం), Do other corporate acts.

కార్డ్ 5.18 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.7 · Scanner TQ 3.8, TQ 3.10 · SM pp.5.12–5.13
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ఒక LLP, మరో LLP కి, company కి లేదా registered trade mark కి **ఒకేలా లేదా చాలా దగ్గరగా ఉండే** పేరుతో register అయింది (s. 17). అప్పుడు ఏమవుతుంది?	జవాబు దరఖాస్తుపై, **Central Government** ఆ direction ఇచ్చిన **3 నెలల్లోపు** పేరు మార్చుకోమని LLP ని ఆదేశించవచ్చు. trade-mark యజమాని దరఖాస్తు incorporation, registration లేదా పేరు మార్పు జరిగిన **3 సంవత్సరాల్లోపు** చేయాలి. LLP మార్పు జరిగిన **15 రోజుల్లోపు Registrar కు notice** ఇవ్వాలి, Central Government order జత చేయాలి; certificate లో మార్పు వచ్చిన **30 రోజుల్లోపు LLP agreement లో** పేరు మార్చాలి. LLP **default** అయితే, **Central Government కొత్త పేరు కేటాయిస్తుంది**; Registrar దాన్ని నమోదు చేసి కొత్త certificate ఇస్తారు. LLP తర్వాత s. 16 కింద పేరు మార్చుకోవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **3 – 15 – 30:** పేరు మార్చడానికి 3 నెలలు, Registrar కు చెప్పడానికి 15 రోజులు, LLP agreement సవరించడానికి 30 రోజులు. Default అయితే: ప్రభుత్వమే మీకు పేరు పెడుతుంది.

కార్డ్ 5.19 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.8 · Scanner TQ 3.1 · Beyond SM (Scanner TQ 3.1 only)
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Tribunal ద్వారా LLP ని wind up** చేయడానికి (s. 64) ఏ కారణాలు ఉన్నాయి?	జవాబు Winding up **voluntary లేదా Tribunal ద్వారా** జరగవచ్చు (s. 63). Tribunal ద్వారా (s. 64), ఈ సందర్భాల్లో: • Tribunal చేత wind up చేయించాలని LLP **నిర్ణయిస్తే**; • **ఆరు నెలల** కంటే ఎక్కువ కాలం partners సంఖ్య **రెండు కంటే తక్కువగా** ఉంటే; • LLP భారతదేశ **sovereignty and integrity**, రాష్ట్ర భద్రత లేదా public order కు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తే; • LLP వరుసగా **ఐదు ఆర్థిక సంవత్సరాలు Statement of Account and Solvency** (లేదా annual return) file చేయడంలో default అయితే; • Tribunal **just and equitable** అని భావిస్తే.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఐదు **D** పదాలు: LLP **D**ecides · partners **D**rop below two · **D**anger to sovereignty · **D**efault for five years · **D**eemed just and equitable.

కార్డ్ 5.20 T3 · భావన	★★★ OL 3.9 · Scanner TQ 3.4 · Beyond SM (Scanner TQ 3.4 only)
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి LLP కి **accounts, audit** నియమాలు ఏమిటి (s. 34)?	జవాబు **registered office** లో, **cash లేదా accrual basis** మీద, **double entry system** లో ప్రతి సంవత్సరానికీ సరైన **books of account** నిర్వహించాలి. ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరం ముగిసిన **ఆరు నెలల్లోపు**, **designated partners సంతకం చేసిన Statement of Account and Solvency** తయారు చేయాలి. దాన్ని prescribed సమయంలో, prescribed fee తో ప్రతి సంవత్సరం **Registrar** వద్ద file చేయాలి. LLP accounts ను prescribed rules ప్రకారం **audit** చేయాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **6 – D – R:** తయారీకి **6** నెలలు, **D**esignated partners సంతకం, **R**egistrar filing అందుకుంటారు.

కార్డ్ 5.21 T3 · భావన	★★★ OL 3.10 · Scanner TQ 3.5 · Beyond SM (Scanner TQ 3.5 only)
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి LLP లో **limited liability** ఎప్పుడు **unlimited** అవుతుంది (s. 30)?	జవాబు LLP లేదా ఏదైనా partner **creditors ను లేదా మరెవరినైనా మోసం చేసే ఉద్దేశంతో, లేదా ఏదైనా మోసపూరిత ప్రయోజనం కోసం** ఒక చర్య చేస్తే, LLP కి, ఆ ఉద్దేశంతో వ్యవహరించిన partners కు LLP యొక్క అన్ని లేదా ఏ అప్పులకైనా బాధ్యత **unlimited**. ఆ చర్య ఒక partner చేసి ఉంటే, అది **LLP కు తెలియకుండా లేదా LLP అధికారం లేకుండా** జరిగిందని నిరూపిస్తే తప్ప, LLP కూడా అదే మేరకు బాధ్యత వహిస్తుంది. అలాంటి వ్యాపార నిర్వహణలో **తెలిసి భాగస్వామి** అయిన ప్రతి వ్యక్తికి: **5 సంవత్సరాల** వరకు జైలు, **₹50,000 నుంచి ₹5 lakh** వరకు జరిమానా. మోసపూరిత ప్రవర్తన వల్ల LLP, తప్పు చేసినవాడు కలిగిన నష్టానికి **compensation** చెల్లించాలి (తప్పు చేసినవాడు LLP కు తెలియకుండా మోసంగా వ్యవహరిస్తే LLP బాధ్యత వహించదు).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మోసం రక్షణ కవచాన్ని ఛేదిస్తుంది.** partner యొక్క limited-liability కోటు నిజాయితీ నష్టాలను కాపాడుతుంది, నిజాయితీ లేని ఉద్దేశాన్ని కాదు.

కార్డ్ 5.22 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.11 · Scanner TQ 3.6 · Beyond SM (Scanner TQ 3.6 only)
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి partner **పేరు లేదా చిరునామా మారినప్పుడు**, లేదా ఒక వ్యక్తి partner **అయినప్పుడు లేదా కాకుండా పోయినప్పుడు** ఏమి తెలియజేయాలి (s. 25)?	జవాబు **పేరు లేదా చిరునామా మార్పు:** partner **15 రోజుల్లోపు** LLP కి తెలియజేయాలి (default అయితే partner కు **₹10,000** penalty); LLP **30 రోజుల్లోపు** Registrar వద్ద notice file చేయాలి (default అయితే LLP, ప్రతి designated partner కు **₹10,000**). **Partner అవడం లేదా కాకుండా పోవడం:** LLP **30 రోజుల్లోపు** notice file చేయాలి (default అయితే LLP, ప్రతి designated partner కు **₹10,000**). కొత్తగా వచ్చే partner notice లో అతని **consent** statement ఉండాలి. **మాజీ partner** స్వయంగా notice file చేయవచ్చు; Registrar LLP నుంచి నిర్ధారణ కోరతారు, **15 రోజుల్లోపు** రాకపోతే notice ను register చేస్తారు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **లోపలికి 15, బయటికి 30:** partner → LLP కి 15 రోజుల్లో; LLP → Registrar కి 30 రోజుల్లో.

కార్డ్ 5.23 T4 · పోలిక	★★★ OL 4.2 · Scanner CSQ 4.1 · SM pp.5.13–5.14
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **LLP v Partnership firm**: 1–8 పాయింట్లపై తేడాలు చెప్పండి.	జవాబు నియంత్రించే Act: LLP = LLP Act, 2008; Firm = Indian Partnership Act, 1932. Body corporate, entity: LLP **ఒక** body corporate, separate legal entity; Firm **కాదు**, కేవలం వ్యక్తుల సమూహం. ఏర్పాటు: LLP **registration** ద్వారా (తప్పనిసరి, తన పేరున sue చేయగలదు, sue చేయబడగలదు); Firm **agreement** ద్వారా (registration ఐచ్ఛికం). Succession: LLP కి **perpetual succession** ఉంది; Firm పై partner మరణం, insanity, retirement లేదా insolvency ప్రభావం చూపవచ్చు. పేరు: LLP పేరు చివర “limited liability partnership”/“LLP” suffix ఉండాలి; Firm: ఏ పేరైనా. Liability: LLP partners అంగీకరించిన contribution వరకే **పరిమితం** (wilful fraud తప్ప); Firm partners **unlimited**, సొంత ఆస్తుల వరకు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా LLP చట్టపరమైన వ్యక్తిత్వానికి సంబంధించిన ప్రతి పదానికీ **అవును** అంటుంది (body corporate, separate entity, perpetual, తన పేరున sue); firm **కాదు** అంటుంది. దానికి ఉన్న ఒకే **unlimited** liability.

కార్డ్ 5.24 T4 · పోలిక	★★★ OL 4.2 · Scanner CSQ 4.1 · SM p.5.14
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **LLP v Partnership firm**: 9–15 పాయింట్లపై తేడాలు చెప్పండి.	జవాబు Mutual agency: LLP partner LLP ని binding చేస్తాడు, ఇతర partners ను **కాదు**; Firm partner firm ను **మరియు** ఇతర partners ను binding చేస్తాడు. Designated partners: LLP లో కనీసం **రెండు**, ఒకరు resident; Firm: అలాంటి నిబంధన లేదు. Common seal: LLP **కలిగి ఉండవచ్చు**; Firm: అలాంటి భావన లేదు. Compliances: LLP లో **designated partners మాత్రమే**; Firm లో **partners అందరూ**. Annual filing: LLP annual statement of accounts, statement of solvency, annual return file చేస్తుంది; Firm registrar వద్ద ఏటా ఏమీ file చేయదు. Foreign nationals: LLP partners కాగలరు; firm partners కాలేరు. Minor: LLP benefits లోకి **చేర్చలేరు**; ఇప్పటి partners ముందస్తు అంగీకారంతో firm లో చేర్చవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఏడు పాయింట్ల వాక్యం — **A Diligent Student Can Also Fetch Marks: A**gency, **D**esignated partners, **S**eal, **C**ompliances, **A**nnual filing, **F**oreign partner, **M**inor.

కార్డ్ 5.25 T4 · పోలిక	★★★ OL 4.1 · Scanner TQ 4.1 · SM p.5.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **LLP v Limited Liability Company**: 8 పాయింట్లపై తేడాలు చెప్పండి.	జవాబు Act: LLP Act, 2008 v Companies Act, 2013. వ్యక్తులు: **partners** (contribute చేస్తారు) v **members** (shares లో పెట్టుబడి పెడతారు). Governance: LLP **contract/agreement** ద్వారా; company **statute** ద్వారా. Management: LLP ని agreement లో అధికారం పొందిన designated partners సహా partners నడుపుతారు; company ని shareholders ఎన్నుకున్న **board of directors** నడుపుతుంది. పేరు suffix: “limited liability partnership” లేదా “LLP” v “limited” (public) / “Private limited” (private). సంఖ్యలు: LLP కి కనీసం **2**, గరిష్ఠం లేదు; Private company 2 నుంచి **200**; Public company కనీసం **7**, గరిష్ఠం లేదు. Liability: partner అంగీకరించిన contribution వరకే పరిమితం (wilful fraud తప్ప); member **shares పై చెల్లించని మొత్తం** వరకే పరిమితం. కనీసం: LLP **2 designated partners**; Private company **2 directors**; Public company **3 directors**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Contract v Statute** ముఖ్య శీర్షిక. తర్వాత లెక్క: **2** designated partners v **2** (private) లేదా **3** (public) directors.

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 6 · కంపెనీల చట్టం, 2013 (The Companies Act, 2013) · 32 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
1	కంపెనీ అర్థం, లక్షణాలు (Company Meanings & its Features)	6.01 – 6.03	3	★★★
2	Corporate Veil సిద్ధాంతం (Corporate Veil Theory)	6.04 – 6.06	3	★★★
3	చట్టం కింద కంపెనీల రకాలు (Classes of Companies Under the Act)	6.07 – 6.20	14	★★★
4	కంపెనీ registration/incorporation విధానం (Mode of Registration/Incorporation of Company)	6.21	1	★★
5	మూలధన వర్గీకరణ (Classification of Capital)	6.22 – 6.23	2	★★
6	షేర్లు (Shares)	6.24	1	★★
7	Memorandum of Association (కంపెనీ charter పత్రం)	6.25	1	★★
8	Ultra Vires సిద్ధాంతం (Doctrine of Ultra Vires)	6.26 – 6.27	2	★★★
9	Articles of Association (కంపెనీ అంతర్గత నియమావళి)	6.28 – 6.29	2	★★
10	Indoor Management సిద్ధాంతం (Doctrine of Indoor Management)	6.30 – 6.32	3	★★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 6.01 T1 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.3, 1.4, 1.5 · Scanner TQ 1.2, CSQ 1.4 · SM pp.6.4–6.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

కంపెనీకి ఉండే **ఐదు లక్షణాలు** ఏవి? కృత్రిమ న్యాయ వ్యక్తి (artificial legal person) అయిన కంపెనీ ఏమి చేయలేదు?

జవాబు

- **Separate legal entity**: తన members నుంచి చట్టరీత్యా వేరు.
- **Perpetual succession**: members మారినా దాని ఉనికిపై ప్రభావం ఉండదు.
- **Limited liability**: కంపెనీ liability, దాని members liability కంటే భిన్నం.
- **Artificial legal person**: తన పేరుతోనే contracts చేస్తుంది, దావా వేస్తుంది, దావాకు గురవుతుంది; మానవ ప్రతినిధుల (directors) ద్వారా మాత్రమే పని చేస్తుంది.
- **Common seal**: కంపెనీ అధికారిక సంతకం.

ఇది ఆస్తిని కలిగి ఉండగలదు, దావా వేయగలదు, దావాకు గురికాగలదు; కానీ జైలుకు పంపడం, ప్రమాణం చేయడం, పెళ్లి చేసుకోవడం, learned profession చేయడం **సాధ్యం కాదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **S-P-L-A-C** = Separate, Perpetual, Limited, Artificial, Common seal. శరీరం లేని వ్యక్తిని ఊహించండి: జైలు లేదు, ప్రమాణం లేదు, పెళ్లి లేదు, వృత్తి లేదు.

కార్డ్ 6.02 T1 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 1.1, 1.2 · Scanner TQ 1.1, TQ 1.3, CSQ 1.3, CSQ 1.4 · SM p.6.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

కంపెనీకి **common seal** తప్పనిసరా? అది లేకపోతే ప్రత్యామ్నాయం ఏమిటి?

జవాబు

- **తప్పనిసరి కాదు.** Companies (Amendment) Act, 2015 **Section 9** నుంచి 'and a common seal' అనే పదాలను తొలగించి దాన్ని optional చేసింది.
- seal లేకపోతే, **ఇద్దరు directors** లేదా, కంపెనీ Company Secretary ని నియమించి ఉన్న చోట, **ఒక director, Company Secretary** కలిసి authorisation ఇస్తారు.
- Common seal = కంపెనీ అధికారిక సంతకం, దాని incorporation కు చిహ్నం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **2015 లో seal optional; ఒక ముద్రకు బదులు రెండు సంతకాలు.** ఇద్దరు directors, లేదా director + CS (CS ఉన్నప్పుడే).

కార్డ్ 6.03 T1 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 1.4 · Scanner CSQ 1.1, CSQ 1.2 · SM p.6.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక ప్రమాదంలో కంపెనీ members అందరూ ఒకేసారి చనిపోయారు. కంపెనీ ఉనికి ముగుస్తుందా?

జవాబు

లేదు. కంపెనీకి **perpetual succession** ఉంటుంది: members చనిపోవచ్చు, మారవచ్చు, కానీ Act లో పేర్కొన్న కారణాలపై wind up అయ్యే వరకు అది కొనసాగుతుంది.

దాని జీవితాన్ని చట్టమే ముగించగలదు; members మరణం లేదా insolvency ముగించలేవు.

SM illustration: 7 మంది members అందరూ విమానంలో చనిపోయినా కంపెనీ ఉంటుంది; partnership కు ఇది వర్తించదు.

షేర్లు వారసులకు transmit అవుతాయి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Members మర్త్యులు; కంపెనీ కాదు.** దాన్ని ముగించగలది Act మాత్రమే, ప్రమాదం ఎప్పటికీ కాదు.

కార్డ్ 6.04 T2 · భావన

★★ OL 2.2, 2.7 · Scanner CSQ 2.4, CSQ 2.8, CSQ 2.9 · SM p.6.7; SM p.6.12

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Salomon v Salomon & Co. Ltd. లో ఏమి తీర్పు వచ్చింది? OPC లో కూడా ఏకైక member కంపెనీ అప్పులకు వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడా?

జవాబు

- share capital దాదాపు మొత్తం ఒక్కడి వద్ద ఉన్నా, కంపెనీ చట్టరీత్యా దాని subscribers కంటే **వేరే వ్యక్తి**. Salomon 20,000 షేర్లు, కంపెనీ ఆస్తులపై charge ఉన్న debentures తీసుకున్నాడు.
- Scanner లోని Raj problem లో debenture-holder **secured creditor** గా ఆస్తులకు అర్హుడు; అతడు, కంపెనీ ఒక్కటే అన్న creditors వాదన నిలవలేదు.
- **OPC**: అతడు ఒక్కడే shareholder అయినంత మాత్రాన ఏకైక member దాని అప్పులకు బాధ్యుడు కాదు; అతడి liability చెల్లించని share capital వరకే.
- OPC ను **fraud** కోసం ఏర్పాటు చేస్తే veil ఎత్తివేయబడుతుంది, member వ్యక్తిగతంగా బాధ్యుడు అవుతాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒక్క shareholder అంటే ఒక్క వ్యక్తి కాదు.** Salomon కంపెనీ తన సొంత కోటు వేసుకుంది; దాన్ని చించగలిగేది fraud ఒక్కటే.

కార్డ్ 6.05 T2 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 1.3, 2.3 · Scanner CSQ 2.6, TQ 1.2 · SM p.6.5

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక shareholder-cum-creditor కంపెనీ కలపను తన పేరుతో insure చేశాడు, అది అగ్నిలో కాలిపోయింది. అతడు claim చేయగలడా? ఆ case పేరు చెప్పండి.

జవాబు

కాదు. Macaura v Northern Assurance Co. Ltd. (1925) లో, కంపెనీ ఆస్తిపై member లేదా creditor కు **insurable interest ఉండదు**.

Macaura దాదాపు అన్ని షేర్లు (ఒకటి తప్ప) కలిగి, ప్రధాన creditor గా ఉండి, కలపను తన పేరుతో insure చేశాడు.

కంపెనీ ఆస్తిలో ఏ shareholder కూ legal లేదా equitable interest ఉండదు; కలపను కంపెనీ పేరుతో insure చేయలేదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **షేర్లు సొంతం అంటే కలప సొంతం కాదు.** ఆస్తులు కంపెనీవి; members కు ఉన్నవి షేర్లు మాత్రమే.

కార్డ్ 6.06 T2 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 2.1, 2.4, 2.5, 2.6 · Scanner TQ 2.1, TQ 2.2, CSQ 2.1, CSQ 2.2, CSQ 2.3, CSQ 2.5, CSQ 2.7 · SM pp.6.8–6.9

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

corporate veil ఎత్తివేసే **ఐదు కారణాలను**, ప్రతిదానికి case తో సహా చెప్పండి.

జవాబు

- **Enemy character** (శత్రువుతో వ్యాపారం; control test): **Daimler Co. Ltd. v Continental Tyre & Rubber Co.**
- **Tax / revenue**: **Juggilal** (పన్ను ఎగవేతకు సంస్థను వాడటం); **Dinshaw Maneckjee Petit** (assessee కంపెనీలు sham).
- **చట్టబద్ధ బాధ్యత తప్పించుకోవడం**: **Workmen of Associated Rubber Industries** (కార్మికులకు bonus తగ్గించడానికి subsidiary ఏర్పాటు).
- **Subsidiary agent గా**: **Merchandise Transport Ltd. v British Transport Commission (1982)**; parent, subsidiary ఒకే వాణిజ్య యూనిట్.
- **Fraud / అనుచిత ప్రవర్తన లేదా చట్టాన్ని ఓడించడం**: **Gilford Motor Co. v Horne**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **E-T-L-A-F**: Enemy, Tax, Legal obligation, Agent subsidiary, Fraud. ఐదు కారణాలకు ఐదు అక్షరాలు; ప్రతి అక్షరానికి ఒక case గుర్తుంచుకోండి.

కార్డ్ 6.07 T3 · పోలిక

★★ OL 3.1, 3.2 · Scanner TQ 3.8, CSQ 3.19 · SM pp.6.10–6.12

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

liability ఆధారంగా కంపెనీలను వేరు చేయండి: limited by shares, limited by guarantee, unlimited. Unlimited కంపెనీ member పై creditor నేరుగా దావా వేయగలడా?

జవాబు

- **Limited by shares (s. 2(22))**: members తమ షేర్లపై **చెల్లించని మొత్తానికే** బాధ్యులు; కంపెనీ జీవితకాలంలో లేదా winding up లో **ఎప్పుడైనా** అడగవచ్చు.
- **Limited by guarantee (s. 2(21))**: members memorandum లో **అంగీకరించిన మొత్తానికే**, అదీ **winding up లో మాత్రమే** బాధ్యులు.
- **Unlimited (s. 2(92))**: members liability కు పరిమితి లేదు; అతడు member గా ఆగిపోయినప్పుడు అది ఆగుతుంది.
- **ఉచ్చు**: creditor shareholder పై నేరుగా దావా వేయలేడు (**NOT**). అతడు **winding up** కోసం petition వేస్తాడు, అప్పుడు official liquidator members ను contribution అడుగుతాడు; అది unlimited కావచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Shares: చెల్లించని మొత్తం. Guarantee: ఇచ్చిన మొత్తం, winding up లో మాత్రమే. Unlimited: పైకప్పు లేదు.** Unlimited కంపెనీ creditors liquidator దగ్గరికి వెళ్తారు, member దగ్గరికి కాదు.

కార్డ్ 6.08 T3 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.3 · Scanner TQ 3.1, TQ 3.7, CSQ 3.5, CSQ 3.17 · SM pp.6.12–6.13

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

OPC (s. 2(62)) ను నిర్వచించండి. **nominee** విధానం ఎలా పనిచేస్తుంది: consent, withdrawal, మార్పు?

జవాబు

- **OPC = ఒకే ఒక వ్యక్తి member గా** ఉన్న కంపెనీ; ఇది private company, కనీస paid-up capital నిర్దేశించలేదు.
- **memorandum లో nominee పేరు** ఉంటుంది; subscriber మరణించినా, contract చేసే సామర్థ్యం కోల్పోయినా nominee member అవుతాడు.
- nominee **ముందస్తు రాతపూర్వక consent** ఇస్తాడు, అది incorporation సమయంలో Registrar వద్ద దాఖలు అవుతుంది; అతడికి **consent ఉపసంహరించే హక్కు** ఇవ్వవచ్చు.
- member **ఎప్పుడైనా nominee ను మార్చవచ్చు**, కంపెనీకి **notice** ఇవ్వడం ద్వారా; కంపెనీ Registrar కు తెలియజేస్తుంది.
- ఇలాంటి మార్పు **memorandum alteration కాదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Nominee = స్టెపినీ టైర్**: ముందే రాతపూర్వక consent తో సిద్ధం, ఒక్క notice తో మార్పు, memorandum ను ముట్టుకోనక్కర్లేదు.

కార్డ్ 6.09 T3 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.3, 3.5, 3.6 · Scanner TQ 3.1, CSQ 3.8, CSQ 3.25 · SM p.6.13

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

OPC ఏమి చేయకూడదు, ఏమి కాకూడదు? conversion సంగతి ఏమిటి?

జవాబు

- **ఒక వ్యక్తికి ఒక OPC**: ఎవరూ ఒకటి కంటే ఎక్కువ OPC లను incorporate చేయకూడదు, ఒకటి కంటే ఎక్కువ OPC లకు nominee కూడా కాకూడదు.
- **minor** member లేదా nominee కాకూడదు, beneficial interest తో share కూడా కలిగి ఉండకూడదు.
- **Section 8 company** గా incorporate కాకూడదు, అలా convert కూడా కాకూడదు.
- **Non-Banking Financial Investment** కార్యకలాపాలు చేయకూడదు, ఏ body corporate securities లో investment అయినా అంతే.
- ఇది private లేదా public company గా **convert కావచ్చు** (SM: 'in certain cases').
- Deck: conversion రెండు వైపులా అనుమతి; అర్హత ఉంటే private company OPC గా మారడం చెల్లుతుందని CSQ 3.25 భావిస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **నాలుగు NO లు**: రెండో OPC వద్దు, minor వద్దు, Section 8 వద్దు, NBFI కార్యకలాపం వద్దు. బయటకు వెళ్లే దారి private లేదా public company వైపు.

కార్డ్ 6.10 T3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 3.4, 3.6 · Scanner CSQ 3.7, CSQ 3.25 · SM p.6.13

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

OPC ఏర్పాటుకు, nominee కావడానికి అర్హతను నిర్ణయించేది **residence** ఆ, **citizenship** ఆ? 'resident in India' అంటే ఏమిటి?

జవాబు

- **Citizenship, residence కాదు (NOT). భారత పౌరుడైన natural person** మాత్రమే, భారతదేశంలో నివసిస్తున్నా లేకపోయినా, OPC ను incorporate చేయగలడు లేదా ఏకైక member కు nominee కాగలడు.
- **విదేశీ పౌరుడు** nominee కాలేడు: CSQ 3.7 లో విదేశీ పౌరుడు భారత్ లో గడిపిన 125 రోజులు అప్రస్తుతం.
- '**Resident in India**' = ముందున్న ఆర్థిక సంవత్సరంలో భారత్ లో **కనీసం 120 రోజులు** ఉండటం.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **పాస్‌పోర్ట్, పోస్ట్‌కోడ్ కాదు.** నిర్ణయించేది citizenship; 120 రోజుల residence test అతడు ఎక్కడ ఉంటాడో మాత్రమే చెబుతుంది.

కార్డ్ 6.11 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.7, 3.10 · Scanner CSQ 3.3, CSQ 3.27 · SM pp.6.13–6.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **private company (s. 2(68))** tests, members లెక్కింపు విధానం చెప్పండి. private subsidiary ఎప్పుడు public గా పరిగణించబడుతుంది?	జవాబు • తన articles ద్వారా **షేర్ల బదిలీ హక్కును పరిమితం** చేస్తుంది, తన securities కు subscribe కావాలని **ప్రజలను ఆహ్వానించడాన్ని నిషేధిస్తుంది**. • members ను **200** కు పరిమితం చేస్తుంది (OPC మినహా); కనీసం 2. • **Joint holders** ను **ఒక** member గా లెక్కిస్తారు. • **Employees**, ఉద్యోగంలో ఉండగా member అయిన **ex-employees** లెక్కలోకి **రారు**. • public company యొక్క subsidiary, articles లో private అని ఉన్నా **public గా deemed** (s. 2(71) proviso), అందువల్ల దాని షేర్లు **స్వేచ్ఛగా బదిలీ** అవుతాయి (CSQ 3.27).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **R-200-P**: Restrict transfer, 200 cap, Prohibit public offer. Joint holders ఒక తల; సిబ్బంది లెక్కలోకి రారు.

కార్డ్ 6.12 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.8, 3.9 · Scanner CSQ 3.9, CSQ 3.22, CSQ 3.28 · SM pp.6.14–6.15
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి ప్రస్తుతం **small company (s. 2(85))** కు ఉండాల్సిన conditions, ఎప్పటికీ small కాలేని కంపెనీలు ఏవో చెప్పండి.	జవాబు • **public company కాని** కంపెనీ, అంటే private company. • **Paid-up share capital ₹4 crore కంటే ఎక్కువ కాకూడదు, turnover ₹40 crore కంటే ఎక్కువ కాకూడదు** (turnover ముందున్న ఆర్థిక సంవత్సరపు profit and loss account ప్రకారం). మూలం: 2022 Rules, 15 September 2022 నుంచి అమలు. • **రెండు** పరిమితులూ పాటించాలి. • **small కాదు (NOT)**: **holding లేదా subsidiary** company; **Section 8** company; ఏదైనా **special Act** కింద నడిచే company లేదా body corporate.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **4 కి 40, రెండూ 'ఎక్కువ కాకూడదు'.** తర్వాత నిషేధిత నాలుగు రకాలు: Holding, Subsidiary, Section 8, Special Act (H-S-8-S).

కార్డ్ 6.13 T3 · పోలిక

★★★ OL 3.11, 3.12, 3.13 · Scanner TQ 3.3, CSQ 3.6, CSQ 3.12, CSQ 3.23 · SM pp.6.16–6.17

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

subsidiary (s. 2(87)), **associate (s. 2(6))** company లను పోల్చండి. ‘సరిగ్గా 50%’, non-voting షేర్లను ఎలా చూస్తారు?

జవాబు

- **Subsidiary**: holding company **Board ఏర్పాటును నియంత్రిస్తుంది**, లేదా తనంతట తానుగా లేదా తన subsidiaries తో కలిసి మొత్తం voting power లో **సగానికి మించి** వినియోగిస్తుంది లేదా నియంత్రిస్తుంది.
- subsidiary యొక్క subsidiary కూడా holding company యొక్క subsidiary (chain).
- **సరిగ్గా 50% సరిపోదు**; **non-voting preference shares** voting power ను పెంచవు (CSQ 3.12).
- **Associate**: మరో కంపెనీకి **significant influence** ఉన్న కంపెనీ, అంటే మొత్తం voting power లో **కనీసం 20%** నియంత్రణ, లేదా **agreement** ప్రకారం వ్యాపార నిర్ణయాలపై నియంత్రణ లేదా భాగస్వామ్యం; ఇది **subsidiary కాదు**, **joint venture** company కూడా దీనిలో వస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Subsidiary: సగానికి మించి (>50%). Associate: కనీసం ఐదో వంతు (≥20%).** సరిగ్గా సగం అంటే ‘సగానికి మించి’ కాదు.

కార్డ్ 6.14 T3 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 3.14 · Scanner TQ 3.4 · SM p.6.17

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

listed, **unlisted** company (s. 2(52)) లను నిర్వచించండి.

జవాబు

- **Listed**: **recognised stock exchange** లో **తన securities లో ఏవైనా listed** అయిన company.
- **Unlisted**: **listed company కాని** ఏ company అయినా.
- ఇది **capital అందుబాటు ఆధారంగా** చేసే వర్గీకరణ.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Listed = exchange జాబితాలో ఉన్నది; unlisted = మిగతా అందరూ.** ఒక్క security listed అయినా చాలు.

కార్డ్ 6.15 T3 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 3.15, 3.16 · Scanner CSQ 3.4, CSQ 3.15, CSQ 3.29, CSQ 3.31 · SM p.6.18

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

government company (s. 2(45)) అంటే ఏమిటి? 51% లో ఏవి లెక్కలోకి వస్తాయి? private company కావడం ప్రభావం చూపుతుందా?

జవాబు

- **paid-up share capital** లో **కనీసం 51% Central Government** చేతిలో, లేదా **State Government(s)** చేతిలో, లేదా **రెండింటి చేతిలో భాగాలుగా** ఉండాలి; అలాంటి government company యొక్క **subsidiary** కూడా దీనిలో వస్తుంది.
- **Central లేదా State Government** వాటాలు మాత్రమే లెక్కలోకి వస్తాయి. CSQ 3.15 లో 20% + 10% + 10% = 40%; LIC యొక్క 8%, ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోని కంపెనీ యొక్క 15% లెక్కించలేదు, కాబట్టి అది government company కాదు.
- differential voting rights ఉన్న షేర్ల విషయంలో ‘paid-up share capital’ ను **మొత్తం voting power** గా చదువుతారు.
- **Private రూపం అప్రస్తుతం**: Central Government కు 51% వాటా ఉన్న private company కూడా government company (CSQ 3.31).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **51 వచ్చేది Governments నుంచి మాత్రమే.** Centre + States లెక్క; LIC, PSUs, ప్రజలు బయట. Private అయినా public అయినా తేడా లేదు.

కార్డ్ 6.16 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.17 · Scanner TQ 3.6 · SM p.6.18
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **foreign company (s. 2(42))** tests చెప్పండి.	జవాబు • **భారతదేశం వెలుపల incorporate అయిన** company లేదా body corporate, అది • (i) భారత్ లో **place of business** కలిగి ఉంటుంది, తనంతట తానుగా లేదా agent ద్వారా, **physically లేదా electronic mode ద్వారా**; **మరియు** • (ii) భారత్ లో మరే విధంగానైనా **ఏదైనా వ్యాపార కార్యకలాపం నిర్వహిస్తుంది**. • TQ 3.6: Singapore లో incorporate అయి Pune లో కార్యాలయం ఉన్న Mike LLC ఒక foreign company.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Abroad + Address + Activity**: Abroad లో incorporate, భారత్ లో Address (place of business), భారత్ లో Activity.

కార్డ్ 6.17 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.18, 3.19, 3.20 · Scanner TQ 3.2, TQ 3.5, CSQ 3.1, CSQ 3.13, CSQ 3.24 · SM pp.6.18–6.20
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Section 8 company** ప్రత్యేక లక్షణాలను జాబితా చేయండి. అది ఎప్పుడైనా dividend చెల్లించగలదా?	జవాబు • **charitable objects** (commerce, art, science, sports, education, research, social welfare, religion, charity, పర్యావరణ రక్షణ మొదలైనవి) ప్రోత్సహించడానికి ఏర్పడి, తన **profits ను ఆ objects కే** వినియోగిస్తుంది. • తన members కు **ఏ dividend నూ చెల్లించదు (NOT)**. • Central Government **licence** కింద పనిచేస్తుంది (అధికారం ROC కు delegate); పేరుకు 'Ltd.' లేదా 'Pvt. Ltd.' చేర్చాల్సిన **అవసరం లేదు**. • 21 కు బదులు **clear 14 రోజుల notice** తో general meeting పిలవవచ్చు. • **partnership firm** member కావచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ప్రయోజనం కోసం లాభం, పంపిణీ కోసం కాదు.** Charity లోపలికి, ఏదీ బయటకు రాదు: dividend లేదు, 'Ltd.' లేదు, 14 రోజుల notice, firms కు స్వాగతం.

కార్డ్ 6.18 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.21 · Scanner TQ 3.2, CSQ 3.16 · SM p.6.19
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Section 8 licence ను ఎలా revoke** చేయవచ్చు, తర్వాత ఏమి జరుగుతుంది?	జవాబు • కారణాలు: section అవసరాలను లేదా licence షరతులను ఉల్లంఘించడం; వ్యవహారాలు **మోసపూరితంగా**, కంపెనీ objects కు విరుద్ధంగా, లేదా **ప్రజా ప్రయోజనానికి హానికరంగా** నడపడం. • **Revocation కు ముందు**: Central Government తన ఉద్దేశం గురించి **రాతపూర్వక notice** ఇచ్చి, **వినే అవకాశం** కల్పించాలి. • **Revocation తర్వాత**: Registrar కంపెనీ పేరుకు 'Limited' లేదా 'Private Limited' చేరుస్తాడు. • **ఆ తర్వాత**, ప్రజా ప్రయోజనం దృష్ట్యా, Central Government సమాన objects ఉన్న మరో Section 8 company తో **amalgamation** లేదా **winding up** ఆదేశించవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-L-A-W**: Notice, Limited added, Amalgamate or Wind up. ముందు విచారణ, తర్వాత పేరు మార్పు, చివరగా తుది ఆదేశం.

కార్డ్ 6.19 T3 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 3.22, 3.23 · Scanner CSQ 3.11, CSQ 3.18, CSQ 3.31 · SM p.6.21
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **dormant company** (s. 455) status ఎవరు పొందగలరు? 'significant accounting transaction' అంటే ఏమిటి?	జవాబు • **భవిష్యత్ project** కోసం లేదా **asset లేదా intellectual property ను కలిగి ఉండటానికి** ఏర్పడి, **significant accounting transaction లేని** company, లేదా **inactive company**, **Registrar** కు దరఖాస్తు చేయవచ్చు. • **Inactive company**: **గత రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో** వ్యాపారం లేదా operation లేకపోవడం, లేదా significant accounting transaction లేకపోవడం, లేదా ఆ రెండు సంవత్సరాలకు financial statements, annual returns దాఖలు చేయకపోవడం. • **Significant accounting transaction** = ఈ నాలుగు తప్ప **మిగతా** ఏ transaction అయినా: (i) Registrar కు fees, (ii) Act లేదా మరే చట్టం పాటించడానికి చెల్లింపులు, (iii) Act పాటించడానికి షేర్ల allotment, (iv) office, records నిర్వహణ చెల్లింపులు. • ఈ **నాలుగు మినహాయింపుల** బయట ఉన్న transaction dormant status ను అడ్డుకుంటుంది (CSQ 3.18: యంత్రాల కోసం ₹1 crore down payment).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **F-L-S-O**: Fees, Law payments, Shares allotted, Office upkeep. మిగతా ఏ transaction అయినా 'significant'.

కార్డ్ 6.20 T3 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 3.24 · Scanner CSQ 3.21, CSQ 3.31 · SM p.6.22

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

public financial institutions (s. 2(72)) ఏవి? Government కు 51% వాటా ఉంటే company ఆటోమేటిక్‌గా PFI అవుతుందా?

జవాబు

- (i) **LIC**; (ii) **IDFC Ltd.**; (iii) UTI (Transfer of Undertaking and Repeal) Act, 2002 కింద **specified company**; (iv) **Companies Act, 1956 s. 4A(2)** కింద notify అయిన institutions; (v) **RBI** సంప్రదింపుతో Central Government **notify చేసిన ఇతర institutions**.
- institution ను notify చేయాలంటే అది **Central లేదా State Act ద్వారా లేదా కింద established లేదా constituted** అయి ఉండాలి (Companies Acts తప్ప), **లేదా** దాని paid-up capital లో **కనీసం 51%** Government(s) చేతిలో లేదా నియంత్రణలో ఉండాలి.
- కాబట్టి 51% Government వాటా notification కు దాన్ని **అర్హం** చేస్తుంది, **ఆటోమేటిక్‌గా** PFI చేయదు (CSQ 3.31).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **L-I-U-4-N**: LIC, IDFC, UTI company, s. 4A(2) bodies, Notified others. 51% తలుపు తెరుస్తుంది; notification లోపలికి రానిస్తుంది.

కార్డ్ 6.21 T4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.1, 4.2 · Scanner TQ 4.1, TQ 4.2 · SM pp.6.23–6.24, 6.27

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 7(1) కింద Registrar వద్ద ఏమి దాఖలు చేస్తారు? **s. 10** కింద registered memorandum, articles ప్రభావం ఏమిటి?

జవాబు

- **s. 7(1)** documents: subscribers అందరూ సంతకం చేసిన **memorandum, articles**; ఏర్పాటులో నిమగ్నమైన professional (practice లో ఉన్న advocate, CA, cost accountant లేదా CS) మరియు articles లో పేర్కొన్న వ్యక్తి ఇచ్చే **declaration of compliance**; **subscribers, first directors declarations**; correspondence చిరునామా; వివరాలు.
- Registrar వాటిని register చేసి **certificate of incorporation** జారీ చేస్తాడు.
- **s. 10**: registered memorandum, articles కంపెనీని, members ను, కంపెనీ మరియు ప్రతి member సంతకం చేసినట్లే, వాటి అన్ని నిబంధనలు పాటిస్తామనే agreement తో **బంధిస్తాయి**.
- వాటి కింద **member చెల్లించాల్సిన మొత్తాలు** కంపెనీకి అతడు చెల్లించాల్సిన **debt due**.
- ఏర్పాటు (s. 3): public company కి **7 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ** మంది; private కి **2 లేదా అంతకంటే ఎక్కువ**; OPC కి **ఒకరు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Section 7 పంపుతుంది; Section 10 బంధిస్తుంది.** ముందు దాఖలు (7), తర్వాత బంధం (10); వాటి కింద member ఇవ్వాల్సింది అప్పు.

కార్డ్ 6.22 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 5.1 · Scanner TQ 5.1 · SM pp.6.27–6.28

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఐదు రకాల share capital ను వరుసగా పేర్కొనండి, **paid-up capital** ఎలా లెక్కిస్తారో చెప్పండి.

జవాబు

- **Authorised (nominal / registered) capital** [s. 2(8)]: memorandum అనుమతించిన గరిష్ఠ share capital.
- **Issued capital** [s. 2(50)]: subscription కోసం అందించిన authorised capital భాగం.
- **Subscribed capital** [s. 2(86)]: ఆ సమయంలో members subscribe చేసిన భాగం.
- **Called-up capital** [s. 2(15)]: చెల్లింపు కోసం అడిగిన భాగం.
- **Paid-up capital** = **called-up capital − calls in arrears**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా A-I-S-C-P, సన్న బడే గరాటు: Authorised, Issued, Subscribed, Called-up, Paid-up. ప్రతి దశ ముందు దశలో ఒక ముక్క.

కార్డ్ 6.23 T5 · పరీక్ష ఉచ్చు

★ OL 5.2 · Scanner TQ 5.2 · SM pp.6.28–6.29

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

చట్టంలో **share** అంటే ఏమిటి? shareholders కంపెనీ undertaking కు సహ యజమానులా?

జవాబు

- share **డబ్బు మొత్తం కాదు**, కానీ **డబ్బు మొత్తంతో కొలిచే interest**; contract లోని వివిధ హక్కుల సమాహారం (**Borland Trustees v Steel Bros. & Co. Ltd.**).
- చట్టం దృష్టిలో shareholders **undertaking కు సహ యజమానులు కారు (NOT)**.
- షేర్లు **movable property** (**s. 44**), articles ప్రకారం బదిలీ చేయవచ్చు.
- ప్రతి share కు **నంబర్** ఉంటుంది (**s. 45**), depository రికార్డుల్లో beneficial interest holder గా నమోదైన వ్యక్తి కలిగిన share తప్ప.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 44 కదులుతుంది, 45 నంబర్ వేస్తుంది. Share అంటే హక్కుల టికెట్, ఫ్యాక్టరీ ఇటుక కాదు.

కార్డ్ 6.24 T6 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 6.1, 6.2 · Scanner TQ 6.1, TQ 6.2 · SM pp.6.29–6.30

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 43 గుర్తించే **రెండు రకాల share capital** ఏవి? capital ను **preference** capital గా ఎప్పుడు పరిగణిస్తారు?

జవాబు

- **Equity share capital**: **preference కాని** share capital అంతా, **voting rights** తో, లేదా నిర్దేశిత నియమాల ప్రకారం dividend, voting లేదా ఇతర అంశాల్లో **differential rights** తో.
- **Preference share capital**: **issued** capital లో **dividend** (నిర్ణీత మొత్తం లేదా నిర్ణీత రేటు) **మరియు** winding up లేదా capital repayment సమయంలో paid-up capital **తిరిగి చెల్లింపు** కోసం **preferential right** ఉన్న భాగం.
- SM ఉదాహరణ: Tata Motors ‘A’ equity shares (DVR); ప్రతి 10 కి ఒక vote, dividend 5 percentage points ఎక్కువ.
- Section 43 తన memorandum లేదా articles అలా చెప్పిన **private company** కి వర్తించదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Equity = Preference కానిదంతా; Preference = రెండుసార్లు మొదటి వరుస, dividend కు ముందు, డబ్బు వెనక్కి ఇవ్వడంలో ముందు.

కార్డ్ 6.25 T7 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 7.1 · Scanner TQ 7.1 · SM pp.6.30–6.32

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

memorandum కంపెనీ **charter**. దాని **ఆరు clauses** చెప్పండి.

జవాబు

- **Name** clause: 'Limited' లేదా 'Private Limited' తో ముగుస్తుంది (Section 8 companies కు వర్తించదు).
- **Registered office** clause: కార్యాలయం ఏ State లో ఉండాలో.
- **Objects** clause: కంపెనీ ఏ objects కోసం incorporate అయిందో.
- **Liability** clause: limited లేదా unlimited; shares అయితే చెల్లించని మొత్తం, guarantee అయితే అంగీకరించిన మొత్తం.
- **Capital** clause: నిర్ణీత మొత్తాల షేర్లుగా విభజించిన authorised capital (share capital లేకపోతే అవసరం లేదు).
- **Association** clause: subscribers, ప్రతి ఒక్కరూ కనీసం ఒక share తీసుకోవాలి; **OPC** లో **nominee** పేరు కూడా ఉంటుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **N-R-O-L-C-A**: 'Name, Registered office, Objects, Liability, Capital, Association' అని చార్టర్ చదువుతున్నట్లు వరుసగా చెప్పండి; ఆరు clauses, ఆరు అక్షరాలు.

కార్డ్ 6.26 T8 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 8.1, 8.2 · Scanner TQ 8.1, CSQ 8.3 · SM pp.6.33–6.35

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

objects clause కు వెలుపల చేసిన పనిని members ఆమోదించారు. అది binding అవుతుందా? **directors**, **articles** పరంగా ultra vires తో పోల్చండి.

జవాబు

- **కంపెనీకి ultra vires** (memorandum వెలుపల): **void**, members ఆమోదించినా కంపెనీపై **binding కాదు (NOT)**; దానిపై దావా వేయలేరు, దాని ఆధారంగా కంపెనీ దావా వేయలేదు. సభ్యులందరూ కూడా **ratify చేయలేరు** (**Ashbury Railway Carriage v Riche, 1875**).
- estoppel, acquiescence, కాల వ్యవధి, ఆలస్యం లేదా ratification ద్వారా అది intra vires కాదు.
- **Directors కు ultra vires** (కానీ కంపెనీకి intra vires): members **general meeting** లో resolution ద్వారా **ratify** చేస్తారు.
- **Articles కు ultra vires**: **special resolution** ద్వారా **articles ను alter** చేయాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మూడు తలుపులు**: Company (ఎప్పటికీ తాళం), Directors (members resolution తో తెరుచుకుంటుంది), Articles (special resolution తో తెరుచుకుంటుంది).

కార్డ్ 6.27 T8 · భావన

★★★ OL 8.3 · Scanner CSQ 8.1, CSQ 8.2, CSQ 8.3 · SM pp.6.33–6.34

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

కంపెనీ **ultra vires loan** తీసుకుంది. డబ్బు (a) ఇంకా ఖర్చు కాకపోతే, (b) చట్టబద్ధ అప్పులు తీర్చడానికి వాడితే, lender ఏమి చేయవచ్చు?

జవాబు

- lender కంపెనీపై ఆ transaction ను అమలు చేయించలేడు; అది void.
- **ఖర్చు కాని డబ్బు**: కంపెనీ ఆ డబ్బును వదులుకోకుండా ఆపడానికి **injunction** పొందవచ్చు. కంపెనీ యజమాని కాదు, కాబట్టి lender ఆస్తిని in specie గా వెనక్కి తీసుకోవచ్చు.
- **కంపెనీ చట్టబద్ధ అప్పులు తీర్చడానికి వాడితే**: lender **చెల్లింపు పొందిన అప్పుదారు స్థానంలోకి వస్తాడు**, ఆ మేరకు తన loan ను వసూలు చేసుకుంటాడు.
- సాధారణ వాస్తవాలు: memorandum నిర్ణయించిన పరిమితికి మించి అప్పు తీసుకోవడం (CSQ 8.1, CSQ 8.2).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఖర్చు కాలేదు: ఆపండి (injunction). చట్టబద్ధ అప్పులకు వాడారు: అడుగు పెట్టండి.** ఆపడం లేదా అడుగుపెట్టడం.

కార్డ్ 6.28 T9 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 9.1, 9.4 · Scanner TQ 9.1, CSQ 9.2, CSQ 9.4 · SM p.6.36

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 5 కింద **entrenchment** అంటే ఏమిటి? private, public company లలో దాన్ని ఎలా ప్రవేశపెడతారు?

జవాబు

- **Entrenchment**: articles లోని నిర్దిష్ట నిబంధనలను **special resolution కంటే కఠినమైన షరతులపై మాత్రమే** మార్చగలగడం.
- **ఏర్పాటు సమయంలో** మాత్రమే, లేదా **amendment** ద్వారా: **private** company లో **members అందరి అంగీకారం**; **public** company లో **special resolution**.
- private company కి special resolution **సరిపోదు (NOT)** (CSQ 9.4: Mr Zitesh సరైనవాడు, Mr Yogesh తప్పు).
- కంపెనీ entrenchment నిబంధన గురించి **Registrar కు notice ఇవ్వాలి**.
- Articles **Tables F, G, H, I, J** (Schedule I) ను అనుసరిస్తాయి; కంపెనీ **model articles** ను స్వీకరించవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Private అడుగుతుంది అందరినీ, Public అడుగుతుంది Special**, తర్వాత Registrar కు చెప్పండి. ఈ తాళం special resolution కంటే తెరవడం కష్టం.

కార్డ్ 6.29 T 9 · పోలిక

★ OL 9.2, 9.3, 9.5 · Scanner TQ 9.2, CSQ 9.1, CSQ 9.3 · SM pp.6.35–6.37

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

memorandum, **articles** ల మధ్య తేడా చెప్పండి. Articles members ను binding చేస్తాయా? వాటిని ఎవరు మార్చగలరు?

జవాబు

- **Objects**: MoA కంపెనీ objects ను నిర్వచించి పరిమితం చేస్తుంది; AoA అంతర్గత నిర్వహణ నియమాలు, objects ఎలా సాధించాలో చెబుతాయి.
- **సంబంధం**: MoA, కంపెనీకి **బయటి ప్రపంచంతో**; AoA, కంపెనీకి దాని **members తో**.
- **Alteration**: MoA Act అనుమతించిన విధంగానే, సాధారణంగా **Regional Director లేదా Tribunal** అనుమతితో; AoA కేవలం **special resolution** తో.
- **Ultra vires**: MoA కు వెలుపల చేసిన పని **void**, ఏకగ్రీవంగా కూడా ratify చేయలేరు; AoA కు వెలుపల అయితే, MoA కు వెలుపల కాకపోతే, special resolution తో ratify చేయవచ్చు.
- Articles members ను binding చేస్తాయి: insolvent member యొక్క **official assignee** కూడా వాటికి కట్టుబడి ఉన్నాడు (CSQ 9.1). special resolution తో మార్చగలిగినందున, articles కింద స్థిర పదవిని కంపెనీపై అమలు చేయలేరు (CSQ 9.3).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **MoA: Outside, Objects, మార్చడం కష్టం. AoA: Inside, Instructions, సులభం (special resolution).**

కార్డ్ 6.30 T 10 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 10.1 · Scanner TQ 10.3 · SM p.6.37

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

constructive notice (s. 399) అంటే ఏమిటి? ప్రతి బయటి వ్యక్తికి ఏమి తెలుసని భావిస్తారు?

జవాబు

- **s. 399**: Registrar వద్ద ఉన్న documents ను ఎవరైనా పరిశీలించవచ్చు; memorandum, articles registration తో **public documents** అవుతాయి.
- చదివినా చదవకపోయినా, వ్యక్తి **memorandum, articles, special resolutions** వంటి సంబంధిత registered documents ను **చదివి, అర్థం చేసుకున్నాడని భావిస్తారు**.
- కాబట్టి ఆ documents ప్రకారం కంపెనీ అధికారాలకు లేదా directors అధికారానికి మించిన contract ద్వారా కంపెనీపై హక్కులు పొందలేడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Registered అంటే public, public అంటే చదివినట్లే.** ఫైల్ తెరవకపోవడం ఒక defence కాదు.

కార్డ్ 6.31 T 10 · గుర్తుంచుకోండి	★★★ OL 10.2, 10.3, 10.4, 10.5 · Scanner TQ 10.1, TQ 10.2, CSQ 10.2 · SM pp.6.38–6.40
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి **Turquand rule** (indoor management), దానికి ఉన్న **మూడు exceptions** చెప్పండి.	జవాబు • **Rule** (constructive notice కు exception): articles లేదా memorandum అధికారం ఇచ్చిన పని విషయంలో బయటి వ్యక్తి **అంతర్గత క్రమబద్ధత ఉందని భావించవచ్చు** (**Royal British Bank v Turquand**). • అతడికి అక్రమం గురించి **actual లేదా constructive knowledge** ఉంటే వర్తించదు **(NOT)** (Howard v Patent Ivory Manufacturing Co.; Morris v Kansseen). • **అనుమానం** లేదా నిర్లక్ష్యం ఉంటే వర్తించదు **(NOT)**: అధికారి apparent authority వెలుపల అసాధారణ transaction ఉంటే విచారణ చేయాలి (Anand Bihari Lal v Dinshaw & Co.). • **Forgery** కు వర్తించదు **(NOT)**, అది nullity (Ruben v Great Fingall Consolidated).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **K-S-F: Know, Suspect, Forge.** మూడు ఎరుపు లైట్లు Turquand ఆకుపచ్చ లైట్‌ను ఆర్పేస్తాయి.

కార్డ్ 6.32 T 10 · భావన	★★★ OL 10.2, 10.3, 10.4, 10.5 · Scanner CSQ 10.5, CSQ 10.2 · SM pp.6.38–6.40
ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి board resolution ఆమోదమైందని directors లేఖపై ఆధారపడి, articles పరిమితిలోనే bank అప్పు ఇచ్చింది. bank ఎప్పుడు రక్షణ పొందుతుంది, ఎప్పుడు పొందదు?	జవాబు • వాస్తవానికి resolution ఆమోదం కాకపోయినా **రక్షణ ఉంటుంది**: board resolution ఆమోదించడం **indoor management**, articles చదివిన bank దాన్ని భావించవచ్చు (CSQ 10.5; CSQ 10.2). • sanction కు **ముందే** procedure వదిలేశారని bank కు **తెలిసి ఉంటే** రక్షణ **ఉండదు**: actual knowledge rule ను ఓడిస్తుంది, సమయమే నిర్ణయిస్తుంది. • confirming లేఖ **forged** అయితే రక్షణ **ఉండదు**: forgery nullity, కాబట్టి కంపెనీ బద్ధం కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **తెలియక జరిగిన లోపం: సురక్షితం. తెలిసిన లోపం: అసురక్షితం. ఫోర్జరీ పత్రం: void.**

ఫ్లాష్ కార్డ్స్ — గుర్తుంచుకునే చిట్కాలతో

అధ్యాయం 7 · Negotiable Instruments చట్టం, 1881 (The Negotiable Instruments Act, 1881) · 32 కార్డులు

ఈ కార్డ్స్‌ను ఎలా ఉపయోగించాలి

- ముందుగా **ప్రశ్న** చదివి, కార్డ్ వెనక్కి తిప్పే ముందు **బిగ్గరగా** జవాబు చెప్పండి.
- తర్వాత **గుర్తుంచుకునే చిట్కా** చదవండి. అది సరిపడకపోతే, మీ సొంత చిట్కా తయారు చేసుకుని కార్డ్ దగ్గర రాసుకోండి.
- ప్రతి కార్డ్ పై దాని **Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు** ఇచ్చాం (TQ = theory question, CSQ = case scenario question), కార్డ్ చదివిన వెంటనే ఆ ప్రశ్నలను ప్రయత్నించడానికి.
- ప్రతి కార్డ్‌ను **1 రోజు తర్వాత, ఆ తర్వాత 1 వారం తర్వాత** మళ్లీ చూడండి.

నక్షత్రాల అర్థం

★★★	ICAI 6 లేదా అంతకంటే ఎక్కువసార్లు అడిగింది. పదం పదం గుర్తుంచుకోండి.
★★	3 నుంచి 5 సార్లు అడిగింది. ముఖ్య పదాలు, జాబితాలు తెలుసుకోండి.
★	1 లేదా 2 సార్లు అడిగింది. ఒకసారి చదవండి; పరీక్షలో గుర్తుపట్టగలిగితే చాలు.
–	Study Material పాఠం నుంచి తీసుకున్నది. One Liner పంక్తి కాదు, కానీ అర్థం చేసుకోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

ఈ అధ్యాయంలోని అంశాలు

అంశం	పేరు	కార్డ్ సంఖ్యలు	మొత్తం	అత్యధిక నక్షత్రాలు
1	Negotiable Instruments అర్థం (Meaning of Negotiable Instruments)	7.01 – 7.02	2	★★
2	Promissory Note	7.03 – 7.04	2	★
3	Bills of Exchange	7.05 – 7.08	4	★★
4	Cheque	7.09 – 7.13	5	★★
5	Negotiable Instruments వర్గీకరణ (Classification of Negotiable Instruments)	7.14 – 7.17	4	★★★
6	Negotiable Instruments బదిలీ (Negotiation (Transfer) of Negotiable Instruments)	7.18 – 7.21	4	★★★
7	ఖాతాలో నిధులు సరిపోనందున Cheque dishonour (Dishonour of Cheques for Insufficiency of Funds in the Accounts (Section 138 to 142))	7.22 – 7.26	5	★★★
8	Instruments సమర్పణ (Presentment of Instruments)	7.27 – 7.30	4	★★★
9	పరిహార నియమాలు (Rules of Compensation)	7.31 – 7.32	2	★★

మూలం: ICAI Study Material (July 2026), Scanner Business Laws 2026 October, One Liners P2. నక్షత్రాలు One Liners deck ప్రకారం. "OL" = One Liner సూచన; "TQ" / "CSQ" = Scanner ప్రశ్న సంఖ్యలు (అధ్యాయాలు 2, 3, 4 లో unit తో మొదలవుతాయి, ఉదా: U3); "SM p." = Study Material పేజీ.

కార్డ్ 7.01 T1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 1.1, 1.2 · Scanner TQ 1.1 · SM p.7.3

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

negotiable instrument అంటే ఏమిటి? **s. 13** ఏయే instruments ను గుర్తిస్తుంది? ఒక instrument **order** కు లేదా **bearer** కు ఎప్పుడు చెల్లించదగినదిగా (payable) అవుతుంది?

జవాబు

వ్యాపార ఆచారం ప్రకారం **కేవలం delivery** ద్వారా, లేదా **indorsement, delivery** ద్వారా స్వేచ్ఛగా బదిలీ చేయదగినది; ప్రతిఫలం (value) ఇచ్చిన bona fide transferee కు property బదిలీ అవుతుంది.

Act ఈ పదానికి నిర్వచనం ఇవ్వలేదు; **s. 13** గుర్తించేవి **bills of exchange, promissory notes, cheques** మాత్రమే; ఇవి **order** కు లేదా **bearer** కు చెల్లించదగినవిగా ఉంటాయి.

- **Order:** అలా చెల్లించదగినదని స్పష్టంగా రాసి ఉండాలి, లేదా బదిలీని నిషేధించే పదాలు లేకుండా ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తికి చెల్లించదగినదై ఉండాలి.
- **Bearer:** 'pay bearer' అని రాసి ఉండాలి, లేదా ఏకైక లేదా చివరి indorsement **in blank** అయి ఉండాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **s. 13 లో మూడు పేర్లు:** Promissory note, Bill, Cheque. Blank indorsement instrument ను bearer గా మారుస్తుంది: దాన్ని చేతిలో ఉంచుకున్న ఎవరైనా చెల్లింపు అడగవచ్చు.

కార్డ్ 7.02 T1 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 1.3 · Scanner TQ 1.1 · SM p.7.4

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Negotiable instrument యొక్క **ఎనిమిది ముఖ్య లక్షణాలు** (essential characteristics) చెప్పండి.

జవాబు

- **1–2:** తప్పనిసరిగా **writing** లో ఉండాలి; **signed** అయి ఉండాలి.
- **3–5:** స్వేచ్ఛగా **బదిలీ చేయదగినది**; holder యొక్క **title లో లోపాలు ఉండవు**; చెల్లింపు పూర్తయ్యే వరకు **ఎన్నిసార్లైనా** బదిలీ చేయవచ్చు.
- **6: money కు మాత్రమే** సంబంధించిన **షరతులు లేని వాగ్దానం లేదా ఆదేశం**.
- **7: చెల్లించాల్సిన మొత్తం, చెల్లింపు సమయం,** payee నిర్దిష్టంగా ఉండాలి.
- **8:** అది **deliver** చేయబడాలి; కేవలం drawing వల్ల బాధ్యత ఏర్పడదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా క్రమంగా చదవండి: **W**rite, **S**ign, **T**ransfer, **T**itle clean, **A**ny number of times, **U**nconditional, **C**ertain, **D**eliver (W-S-T-T-A-U-C-D). ఎనిమిది అక్షరాలు, ఎనిమిది లక్షణాలు.

కార్డ్ 7.03 T2 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 2.1 · Scanner TQ 2.2 · SM pp.7.4–7.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Promissory note ను నిర్వచించండి (s. 4), దాని **ఎనిమిది essentials** ను చెప్పండి.

జవాబు

Section 4: writing లో ఉన్న instrument (bank-note లేదా currency-note కాదు), **maker సంతకం చేసిన షరతులు లేని హామీ (undertaking)** కలిగి ఉంటుంది; అది ఒక **నిర్దిష్ట మొత్తాన్ని మాత్రమే** ఒక **నిర్దిష్ట వ్యక్తికి**, లేదా అతని order కు, లేదా bearer కు చెల్లిస్తానని చెబుతుంది.

- Essentials: (a) **writing**; (b) **express promise**; (c) **definite, unconditional**; (d) maker **సంతకం**; (e) **money మాత్రమే**; (f) **certain sum**; (g) **maker, payee నిర్దిష్టంగా ఉండి**, ఇద్దరూ వేర్వేరు వ్యక్తులు అయి ఉండాలి; (h) సరిగ్గా **stamped** అయి ఉండాలి.
- 'Mr. B, I.O.U. ₹1,000' అనేది కేవలం అప్పు అంగీకారం (acknowledgement of debt), కాబట్టి అది promissory note **కాదు**.
- **తప్పక జరిగే** షరతు అనుమతించబడుతుంది (D మరణించినప్పుడు చెల్లిస్తాను); అనిశ్చిత షరతు అనుమతించబడదు (C తో నా వివాహం తర్వాత చెల్లిస్తాను).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ఎనిమిది essentials = **W-E-D-S-M-C-P-S**: Writing, Express, Definite, Signed, Money, Certain sum, Parties, Stamped. '**W**hen **E**very **D**ebtor **S**igns, **M**oney **C**omes **P**romptly, **S**tamped' అనే వాక్యంతో గుర్తుంచుకోండి.

కార్డ్ 7.04 T2 · పరీక్ష ఉచ్చు

★ OL 2.2, 2.3 · Scanner TQ 2.1, CSQ 5.3 · SM p.7.6

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Promissory note ను **bearer** కు చెల్లించదగినదిగా చేయవచ్చా? 'తప్పిపోయిన నా కుక్కను తెచ్చినవారికి' అని Alok రాసిన note చెల్లుబాటు అవుతుందా?

జవాబు

కాదు. Promissory note ను **ఎప్పటికీ** bearer కు చెల్లించదగినదిగా చేయలేరు (s. 31 RBI Act); అలాంటిది Reserve Bank లేదా Central Government మాత్రమే జారీ చేయగలవు.

TQ 2.1: 'I promise to pay ₹10,000 after three months' లో payee పేరు లేదు, కాబట్టి అది bearer instrument; అది **illegal, unenforceable**.

కుక్క note (CSQ 5.3): note రాసే సమయంలో payee **ఎవరో గుర్తింపు లేదు**, కాబట్టి **certain payee** అనే అవసరం నెరవేరదు; Anand తర్వాత కుక్కను కనుగొన్నా అది చెల్లుబాటయ్యే promissory note **కాదు**.

అనిశ్చిత సంఘటన మీద చెల్లించే note కూడా చెల్లదు (SM: C తో వివాహం తర్వాత).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా కుక్కను తెచ్చేవాడు **పేరు చెప్పలేని అపరిచితుడు**, 'bearer' కూడా అపరిచితుడే. Note కు **పేరున్న payee** కావాలి.

కార్డ్ 7.05 T3 · పోలిక

★★ OL 3.1, 3.2 · Scanner TQ 3.1, TQ 3.2 · SM pp.7.7–7.9

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Promissory note, bill of exchange మధ్య తేడా చెప్పండి (s. 5).

జవాబు

- **Nature:** note = చెల్లిస్తానని **వాగ్దానం**; bill = చెల్లించమని **ఆదేశం**.
- **Parties:** note = **2** (maker, payee); bill = **3** (drawer, drawee, payee), అయితే ఒకే వ్యక్తి రెండు పాత్రలు పోషించవచ్చు; **ఇద్దరు వేర్వేరు వ్యక్తులు** తప్పనిసరి.
- **Acceptance:** note కు **అవసరం లేదు**; bill కు drawee **acceptance** ఇవ్వాలి, అప్పుడు అతను acceptor అయి ప్రాథమిక, షరతులు లేని బాధ్యత వహిస్తాడు.
- **Bearer:** note ను bearer కు చెల్లించదగినదిగా **చేయలేరు**; bill ను చేయవచ్చు, కానీ **demand మీద చెల్లించే bearer bill ఎప్పటికీ కాదు** (s. 31 RBI Act).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Note = ఇద్దరు, Bill = ముగ్గురు.** Note మీద సంతకం చేసినవాడే చెల్లించేవాడు, కాబట్టి acceptance అక్కర్లేదు; bill లో drawee ముందు 'సరే' అనాలి.

కార్డ్ 7.06 T3 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 3.3, 3.4 · Scanner CSQ 3.1, CSQ 3.2 · Not in SM (Scanner CSQ 3.1, 3.2)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Forged indorsement ఉన్న cheque ను good faith తో, value ఇచ్చి తీసుకున్న వ్యక్తి ఉన్నాడు. ఆ **holder in due course** కు title వస్తుందా? **fictitious name** తో drawer సంతకం చేసిన bill సంగతి ఏమిటి?

జవాబు

Forgery: forged signature instrument ను **nullity** చేస్తుంది. Holder in due course కు కూడా **title రాదు**, డబ్బును ఉంచుకోలేడు (CSQ 3.2).

Holder in due course కు రక్షణ title లోని **లోపం (defect)** నుంచి మాత్రమే; title **పూర్తిగా లేకపోవడం** నుంచి కాదు.

Fictitious drawer (s. 42): drawer పేరు కల్పితమై, drawer order కు చెల్లించదగిన bill ను అదే చేతివ్రాతతో indorse చేస్తే → holder in due course ఎదుట acceptor ఆ పేరు కల్పితమని **వాదించలేడు** (CSQ 3.1).

షరతు: drawer, indorser సంతకాలు **ఒకే చేతివ్రాతలో** ఉండాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Forgery ఒక **రంధ్రం**: holder in due course నిలబడటానికి ఏమీ ఉండదు. కల్పిత పేరును **అదే చేతితో** సంతకం చేస్తే, acceptor 'ఇది నకిలీ' అని అనలేడు.

కార్డ్ 7.07 T3 · భావన

★★ OL 3.5, 3.7 · Scanner CSQ 3.3, CSQ 3.5 · Not in SM (Scanner CSQ 3.3, 3.5)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

R ₹10,000 కు bill draw చేస్తాడు, కానీ S ₹7,000 కు మాత్రమే accept చేస్తాడు. మరి '60 days after sight' గా చెల్లించే bill లో ఆ కాలం ఎప్పుడు మొదలవుతుంది?

జవాబు

Qualified acceptance (s. 86): మొత్తంలో కొంత భాగానికే పరిమితమైన, లేదా వేరే చోటు లేదా సమయాన్ని ప్రత్యామ్నాయంగా పెట్టిన acceptance కు holder అంగీకరిస్తే, **సమ్మతి పొందని మునుపటి parties అందరూ discharge అవుతారు**; notice అందాక వారు అంగీకరిస్తే తప్ప.

CSQ 3.3: ₹7,000 కు మాత్రమే acceptance **qualified**; R దాన్ని తిరస్కరించవచ్చు లేదా అంగీకరించవచ్చు.

Sight తర్వాత చెల్లించే bill: maturity కాలం **acceptance తేదీ** నుంచి లెక్కిస్తారు, payee bill ను చేతిలో ఉంచుకున్న సమయం నుంచి కాదు (CSQ 3.5: 60 రోజులు N acceptance నుంచి).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Part-acceptance వాగ్దానాన్ని **కుదిస్తుంది**, కాబట్టి ముందున్న parties అంగీకరిస్తే తప్ప విముక్తులవుతారు. 'After sight' కోసం: **sight → accept → తర్వాత లెక్క**.

కార్డ్ 7.08 T3 · భావన

★★ OL 3.6 · Scanner CSQ 3.4 · Not in SM (Scanner CSQ 3.4)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Holder M, **Q సమ్మతి లేకుండా**, Q కంటే ముందున్న O, P ల indorsements ను కొట్టేస్తాడు. M, Q నుంచి ఏమైనా వసూలు చేయగలడా?

జవాబు

లేదు. s. 40 ప్రకారం, indorser సమ్మతి లేకుండా prior party మీద ఆ indorser కు ఉన్న **recourse హక్కును రద్దు చేసే లేదా దెబ్బతీసే** holder, ఆ indorser ను **discharge** చేస్తాడు; instrument maturity సమయానికి సక్రమంగా చెల్లించినట్లుగా భావిస్తారు.

O, P ల మీద Q కు ఉన్న remedy దెబ్బతింది, కాబట్టి Q discharge అవుతాడు, M, Q నుంచి వసూలు చేయలేడు (CSQ 3.4).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒక లింక్ తెంచితే, వెనకున్నవాడు విడుదల:** indorser recourse ను నాశనం చేస్తే, ఆ indorser మీద మీ claim పోతుంది.

కార్డ్ 7.09 T4 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 4.1, 4.2 · Scanner TQ 4.1, TQ 5.4 · SM pp.7.10, 7.12, 7.25

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Cheque ను నిర్వచించండి (s. 6). దానికి ఏమి అవసరం లేదు? **ప్రతి cheque bill అవుతుంది కానీ ప్రతి bill cheque కాదు** ఎందుకు?

జవాబు

నిర్దిష్ట banker మీద draw చేసిన bill of exchange, demand మీద తప్ప మరో రకంగా చెల్లించదగినదని చెప్పనిది; ఇందులో **truncated cheque యొక్క electronic image, electronic form లోని cheque** కూడా వస్తాయి.

Parties: **drawer**, **drawee** (ఎప్పుడూ banker) మరియు **payee**.

Cheque కు bill యొక్క అన్ని essentials **ప్లస్ రెండు** అవసరం: **నిర్దిష్ట banker** మీద draw అవ్వాలి; **demand మీద** చెల్లించదగినది అవ్వాలి.

MCQ ఉచ్చు: cheque కు **acceptance అక్కర్లేదు**, **stamping అక్కర్లేదు**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా ప్రతి చతురస్రం దీర్ఘచతురస్రమే, కానీ ప్రతి దీర్ఘచతురస్రం చతురస్రం కాదు. అలాగే ప్రతి cheque bill, కానీ ప్రతి bill cheque కాదు: cheque అదనంగా **banker + demand** కలుపుతుంది.

కార్డ్ 7.10 T4 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 4.3, 4.7 · Scanner CSQ 4.1, CSQ 4.4, CSQ 5.3 · Not in SM (Scanner CSQ 4.1, 4.4, 5.3)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

V, B కి ₹11,000 cheque ను **బహుమతిగా** ఇచ్చాడు. B **holder in due course** అవుతాడా? అయినా అతనికి చెల్లింపు జరుగుతుందా?

జవాబు

Holder in due course కాదు: అతను **consideration** ఇవ్వలేదు (HDC consideration ఇచ్చి, maturity కి ముందు, good faith తో తీసుకుంటాడు).

కానీ B మంచి, bona fide title ఉన్న **holder**, కాబట్టి bank నుంచి ₹11,000 పొందవచ్చు (CSQ 4.1).

పుట్టినరోజున బహుమతిగా ఇచ్చిన bearer cheque (CSQ 4.4): delivery ద్వారా చెల్లుబాటయ్యే title వస్తుంది, అయినా HDC **కాదు**; మునుపటి parties title లోని లోపాలకు లోబడి ఉంటుంది.

పోలిక: **పూర్తయిన సేవకు బహుమానంగా ఇచ్చిన bearer cheque** చెల్లుబాటయ్యే cheque, holder కు చెల్లింపు పొందే అర్హత ఉంది (CSQ 5.3).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Gift = holder, HDC కాదు.** బహుమతి వల్ల **title** వస్తుంది కానీ **చెల్లించిన ధర** ఉండదు, 'due course' కు ధర కావాలి.

కార్డ్ 7.11 T4 · భావన

★★ OL 4.4 · Scanner CSQ 4.2 · Not in SM (Scanner CSQ 4.2)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

ఒక finder, **order cheque** మీద payee indorsement ను forge చేసి డబ్బు తీసుకున్నాడు. అసలు యజమానికి **drawee bank** బాధ్యత వహిస్తుందా?

జవాబు

లేదు (s. 85). Order cheque payee చేత లేదా అతని తరఫున indorse చేసినట్లు కనిపిస్తే, **payment in due course** చేసిన drawee **discharge** అవుతాడు.

CSQ 4.2: Mr Vyas indorsement forged అయినా bank కు రక్షణ ఉంది, అతను దాని నుంచి వసూలు చేయలేడు.

మొదట **bearer** కు చెల్లించదగిన cheque: bearer కు payment in due course చేస్తే, ఏ indorsement కనిపించినా drawee discharge అవుతాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Bank ఒక **టికెట్ చూసి లోపలికి పంపే ద్వారపాలకుడు**: forgery holder ను దెబ్బతీస్తుంది, కానీ payment in due course చేసిన bank కు రక్షణ ఉంటుంది.

కార్డ్ 7.12 T4 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★ OL 4.5 · Scanner CSQ 4.3 · Not in SM (Scanner CSQ 4.3)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

పదహారేళ్ల minor తన rent చెల్లించడానికి cheque indorse చేశాడు, అది bounce అయింది. **Minor** బాధ్యుడా? Indorsee ఎవరిపై దావా వేయవచ్చు?

జవాబు

Section 26: minor draw, indorse, deliver, negotiate చేసి, **తనను తప్ప అందరు parties ను binds** చేయవచ్చు.

M **బాధ్యుడు కాదు**; Mrs A, **drawer** అయిన Mr S Venkatesh మీద చర్య తీసుకుంటుంది (CSQ 4.3).

ఉచ్చు: 'minor యొక్క indorsement అందరికీ వ్యతిరేకంగా void' అనేది తప్పు; అది **ఇతరులను binds చేస్తుంది**.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా Minor సంతకం **ఇతరులకు వంతెన, తనకు ఎప్పుడూ ఉచ్చు కాదు**: minor తప్ప అందరినీ binds చేస్తుంది.

కార్డ్ 7.13 T4 · భావన

★★ OL 4.6 · Scanner CSQ 4.5 · Not in SM (Scanner CSQ 4.5)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Drawer స్వయంగా cheque ను మళ్లీ చెల్లుబాటు చేయడానికి తేదీని మార్చి, అది bounce అయినప్పుడు 'material alteration' అని వాదిస్తున్నాడు. అది అతనికి వర్తిస్తుందా (binds him)?

జవాబు

అవును (s. 87). Alteration **చేసిన** party, దానికి **సమ్మతించిన** party దానిపై ఫిర్యాదు చేయలేరు.

సాధారణ నియమం: అసలు instrument మీద బాధ్యులైన parties, తాము ఎప్పుడూ సమ్మతించని మార్చిన instrument మీద బాధ్యులు కారు.

CSQ 4.5: drawer స్వచ్ఛందంగా cheque ను **తిరిగి validate** చేయవచ్చు, కాబట్టి కొత్త తేదీతో ఉన్న cheque చెల్లుతుంది, Bidder ను binds చేస్తుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **మీ పెన్ను, మీ తలనొప్పి**: మీరే చేసిన లేదా ఒప్పుకున్న alteration ను మీరు నిందించలేరు.

కార్డ్ 7.14 T5 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 5.1 · Scanner TQ 5.2, TQ 5.3 · SM pp.7.12–7.15

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Negotiable instruments ను వర్గీకరించే **మూడు జతలు** ఏవి? ప్రతిదానికి test ఏమిటి?

జవాబు

- **Bearer / Order (s. 13):** bearer = payee ఖాళీ, లేదా 'or bearer', లేదా చివరి indorsement **blank** → **delivery** ద్వారా negotiate. Order = ఒక వ్యక్తికి లేదా అతని order కు చెల్లించదగినది, లేదా చివరి indorsement **in full** → **indorsement + delivery**.
- **Inland / Foreign (ss. 11, 12):** inland = India లో draw చేసినది లేదా made అయినది **మరియు** (India లో చెల్లించదగినది **లేదా** India లో నివసించే వ్యక్తి మీద draw చేసినది). Foreign = **inland కానిది**.
- **Inchoate / Ambiguous:** ఏదో ఒక విషయంలో అసంపూర్ణమైనది / **note గా లేదా bill గా** చదవగలిగేది (s. 17).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా 3 జతలు = 6 రకాలు: ఎలా చెల్లిస్తారు (bearer/order), ఎక్కడిది (inland/foreign), ఎంత సంపూర్ణం లేదా స్పష్టం (inchoate/ambiguous).

కార్డ్ 7.15 T5 · భావన

★★★ OL 5.2, 5.3, 5.4 · Scanner CSQ 5.1, CSQ 5.2, CSQ 9.1 · SM pp.7.13–7.14

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Inland లేదా foreign? (a) India లో, Indian resident మీద draw చేసి, విదేశంలో చెల్లించదగినది. (b) India లో draw చేసి, India లో చెల్లించదగినది, drawee విదేశంలో. (c) London మీద India లో draw చేసి, London లోనే చెల్లించదగినది.

జవాబు

- (a) **Inland**: India లో Indian resident మీద draw చేసినది; విదేశంలో చెల్లించదగినదైనా పట్టింపు లేదు (SM: London; CSQ 5.1: Los Angeles).
- (b) **Inland**: India లో draw చేసి India లో చెల్లించదగినది, drawee విదేశీ resident అయినా (SM: B of New York accepts payable in Delhi).
- (c) **Foreign**: రెండు tests లోనూ విఫలం, ఎందుకంటే అది India లో చెల్లించదగినది కాదు, Indian resident మీద draw చేసినదీ కాదు (CSQ 9.1: Shah's bill on Smith of London).

Inland instrument విదేశంలో indorse చేసినా inland గానే ఉంటుంది.

s. 134 (foreign instrument, విరుద్ధ contract లేనప్పుడు): **maker/drawer** బాధ్యత **తయారైన చోటి** చట్టం ప్రకారం; **acceptor/indorser** బాధ్యత **చెల్లించాల్సిన చోటి** చట్టం ప్రకారం (SM: drawer 15%, acceptor 6%).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా India లో పుట్టాలి + ఒక నిష్క్రమణ టికెట్ (India లో చెల్లింపు **లేదా** Indian drawee) = inland. London నుంచి London కు టికెట్ లేదు. s. 134 కోసం: drawer **పుట్టిన చోటిని**, acceptor/indorser **చెల్లింపు చోటిని** అనుసరిస్తారు.

కార్డ్ 7.16 T5 · భావన

★★★ OL 5.5, 6.6 · Scanner TQ 5.1, TQ 5.4, CSQ 6.4 · SM pp.7.14–7.15

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Anjali **stamped blank** promissory note మీద సంతకం చేసి deliver చేసింది; ₹15,000 అని ఒప్పందమైనా, holder in due course ₹17,000 నింపాడు. ఎవరు ఎంత వసూలు చేస్తారు? సంతకం చేసినవారు deliver చేయకపోతే?

జవాబు

Inchoate instrument (s. 20): సంతకం చేసి, stamp వేసి, deliver చేసిన, పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా ఖాళీగా ఉన్నది; holder కు **stamp మించకుండా** ఏ మొత్తంతోనైనా పూర్తి చేసే **prima facie అధికారం** ఉంటుంది.

- **Ordinary holder:** సంతకం చేసినవారు **ఉద్దేశించిన** మొత్తాన్ని మాత్రమే వసూలు చేస్తాడు.
- **Holder in due course: stamp పరిధిలో** ఉన్నంతవరకు నింపిన **ఏ మొత్తాన్నైనా** వసూలు చేస్తాడు (CSQ 6.4: Anjali ₹17,000 కు బాధ్యురాలు).

Delivery లేకపోతే బాధ్యత లేదు: సంతకం చేసిన blank acceptance ను సొరుగులో ఉంచగా, దొంగిలించి ₹20,000 గా నింపితే → సంతకం చేసినవారు holder in due course కు కూడా **బాధ్యులు కారు** (SM Example 13).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **రెండు పైకప్పులు:** HDC వసూలు చేయగలిగేదానికి **stamp** పరిమితి; మిగతావారికి సంతకం చేసినవారి **ఉద్దేశం** పరిమితి. Delivery లేకపోతే అసలు కట్టడమే లేదు.

కార్డ్ 7.17 T5 · భావన

★★ OL 5.6, 5.7 · Scanner TQ 5.1, TQ 7.2, CSQ 5.3 · SM p.7.15

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Ambiguous instrument (s. 17) అంటే ఏమిటి? Alok **తన మీదే draw చేసి, తానే accept చేసిన** bill పరిస్థితి ఏమిటి?

జవాబు

Promissory note గా లేదా bill of exchange గా అర్థం చేసుకోగల instrument: **holder ఎంచుకుని** ఏదో ఒకటిగా పరిగణించవచ్చు, **ఆ తర్వాత అలాగే పరిగణిస్తారు**.

ఒకసారి option వినియోగించాక, holder దాన్ని వేరే రకంగా పరిగణించలేడు.

CSQ 5.3(3): Alok **తన మీదే draw చేసి తానే accept చేసిన** bill చెల్లుతుంది; holder Anand దాన్ని **promissory note** గా పరిగణించి Alok మీద అమలు చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఒక దారి ఎంచుకోండి, ఆ దారిలోనే ఉండండి:** holder ఎంపిక అంతిమం.

కార్డ్ 7.18 T6 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 6.1 · Scanner TQ 6.2 · SM pp.7.15–7.17

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Negotiation (s. 14) అంటే ఏమిటి? Instrument ను **delivery** ద్వారా, **indorsement, delivery** ద్వారా ఎలా negotiate చేస్తారు?

జవాబు

Section 14: ఒక వ్యక్తిని **holder** గా చేసే ఉద్దేశంతో ఎవరికైనా బదిలీ చేస్తే → instrument **negotiate అయినట్లు** భావిస్తారు.

- **Bearer** instrument → **delivery** ద్వారా (s. 47).
- **Order** instrument → holder యొక్క **indorsement, delivery** ద్వారా (s. 48).

Order instrument ను **in blank** indorse చేస్తే అది bearer అవుతుంది, అప్పుడు delivery మాత్రమే చాలు (TQ 6.2).

మినహాయింపు (s. 47): ఒక నిర్దిష్ట సంఘటన జరిగితే తప్ప అమల్లోకి రాదనే షరతుతో deliver చేస్తే → ఆ సంఘటన జరిగే వరకు **negotiable కాదు**, షరతు గురించి notice లేకుండా value ఇచ్చిన holder చేతిలో తప్ప.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **47 = Bearer: చేతికి ఇవ్వండి. 48 = Order: సంతకం చేసి, తర్వాత చేతికి ఇవ్వండి.** Section లు పదాల క్రమంలోనే ఉంటాయి.

కార్డ్ 7.19 T6 · భావన

★★ OL 6.2, 6.3 · Scanner TQ 6.1, TQ 6.2, CSQ 6.2 · SM pp.7.16–7.17

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Delivery ఎందుకు అవసరం (s. 46)? **Actual, constructive** delivery అంటే ఏమిటి? Delivery **conditional** అయితే ఏమవుతుంది?

జవాబు

Bearer, order **రెండు** instruments కు అవసరం; అది **స్వచ్ఛందంగా** జరగాలి, instrument లో **property** బదిలీ చేసే ఉద్దేశంతో ఉండాలి.

- **Actual:** instrument భౌతికంగా ఒకరి చేతి నుంచి మరొకరి చేతికి వెళ్తుంది.
- **Constructive: indorsee యొక్క agent, clerk లేదా servant** కు deliver చేయడం, లేదా indorsement తర్వాత indorser దాన్ని **indorsee యొక్క agent** గా ఉంచుకోవడం.
- **Conditional** లేదా ప్రత్యేక ప్రయోజనం కోసం delivery: indorse చేసినా **property బదిలీ కాదు**, instrument ను **holder in due course** కు negotiate చేస్తే తప్ప.

Delivery వరకు contract **అసంపూర్ణం, రద్దు చేయదగినది**. CSQ 6.2: **Arjun యొక్క agent** కు delivery సరిపోయింది, కాబట్టి Arjun వసూలు చేయవచ్చు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **V-P-A-C:** Voluntary, Property-passing, ఆ తర్వాత Actual లేదా Constructive.

కార్డ్ 7.20 T6 · భావన

★★★ OL 6.4 · Scanner CSQ 6.3, TQ 6.2 · SM p.7.17

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Gagan ఒక bill ను Akash కు indorse చేశాడు కానీ deliver చేయకముందే మరణించాడు; అతని కొడుకు Ankit మరుసటి రోజు deliver చేశాడు. Akash ఆ bill ను అమలు చేయగలడా?

జవాబు

లేదు (s. 57). Indorser delivery కి ముందే మరణిస్తే, అతని **legal representative కేవలం delivery తో negotiate చేయలేడు**.

Legal representative మరణించినవారి **agent కాదు**, కాబట్టి instrument ను పూర్తి చేయలేడు.

Negotiation అసంపూర్ణంగానే ఉంటుంది, కాబట్టి Akash, Baban మీద గానీ మునుపటి parties మీద గానీ అమలు చేయలేడు (CSQ 6.3).

పోలిక (CSQ 6.2): **indorsee యొక్క agent** కు delivery చెల్లుబాటయ్యే constructive delivery.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Indorsee యొక్క agent ✔, indorser యొక్క వారసుడు ✗.** చనిపోయినవారి చేతులు అప్పగించలేవు.

కార్డ్ 7.21 T6 · భావన

★ OL 6.5 · Scanner CSQ 6.1 · Not in SM (Scanner CSQ 6.1)

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Accommodation bill A → B (consideration లేదు) → C (value కోసం) → D (consideration లేదు) గా చేతులు మారింది. Acceptor నుంచి ఎవరు వసూలు చేయగలరు?

జవాబు

Section 43: consideration లేకుండా బదిలీ చేసిన instrument ఆ లావాదేవీలోని parties మధ్య **ఏ బాధ్యతనూ** సృష్టించదు.

కానీ **consideration ఇచ్చిన holder**, అతని నుంచి title పొందిన ప్రతి తదుపరి holder, consideration కోసం transferor నుంచి లేదా ఏ prior party నుంచి అయినా వసూలు చేయవచ్చు.

CSQ 6.1: **A, B వసూలు చేయలేరు**; value ఇచ్చిన **C**, అతని వారసుడైన **D** చేయగలరు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **ఉచితంగా వస్తే claim లేదు; చెల్లిస్తే claim ఉంది, ఆ claim D కు కూడా వెళ్తుంది.** A, B బయట; C, D లోపల.

కార్డ్ 7.22 T7 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 7.1 · Scanner TQ 7.2, CSQ 7.2 · SM pp.7.18–7.19

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 138 ప్రకారం cheque dishonour ఎప్పుడు offence అవుతుంది, శిక్ష ఏమిటి?

జవాబు

Drawer తన **సొంత account** మీద, మరొకరికి **చట్టబద్ధంగా అమలు చేయదగిన అప్పు లేదా ఇతర బాధ్యత** ను పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా తీర్చడానికి draw చేసిన cheque.

Balance **సరిపోకపోవడం** వల్ల, లేదా మొత్తం bank తో ఉన్న **ఏర్పాటును మించడం** వల్ల **చెల్లింపు లేకుండా** తిరిగి వచ్చింది.

Drawer **offence చేసినట్లు భావిస్తారు (deemed)**: **2 సంవత్సరాల** వరకు జైలు శిక్ష, లేదా cheque మొత్తానికి **రెండు రెట్ల** వరకు జరిమానా, లేదా **రెండూ**.

CSQ 7.2: Y యొక్క ₹10,000 cheque నిధులు లేక bounce అయింది, కాబట్టి Y s. 138 కింద బాధ్యుడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **2 మరియు 2×:** రెండు సంవత్సరాల వరకు, cheque కు రెండు రెట్ల వరకు, లేదా రెండూ.

కార్డ్ 7.23 T7 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 7.1, 7.5 · Scanner TQ 7.2, CSQ 7.4, CSQ 7.6 · SM pp.7.18–7.19

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 138 వర్తించడానికి ముందు **మూడు షరతులు** ఏవి నెరవేరాలి? ఎన్ని రోజుల తర్వాత complaint దాఖలు చేయవచ్చు?

జవాబు

- **(a)** Cheque ను దాని తేదీ నుంచి **3 నెలల** లోపు, లేదా దాని validity లోపు, ఏది **ముందైతే** అప్పటిలోగా bank కు సమర్పించాలి.
- **(b)** Cheque చెల్లింపు లేకుండా తిరిగి వచ్చిందని bank సమాచారం అందిన **30 రోజుల** లోపు payee లేదా holder in due course drawer కు **written notice** ఇవ్వాలి.
- **(c)** Notice అందిన **15 రోజుల్లో** drawer **చెల్లించడంలో విఫలం** కావాలి.

SM: dishonour జరిగిన **45 రోజుల తర్వాత** complaint దాఖలు చేయవచ్చు (30 + 15).

MCQ ఉచ్చు: **written demand**, drawer యొక్క **15 రోజుల default** కంటే ముందు s. 138 complaint **చెల్లదు** (CSQ 7.6: ఒక నెల తర్వాత సమర్పణ 3 నెలల లోపే).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **3 – 30 – 15**, ఫోన్ నంబర్ డయల్ చేసినట్లు: సమర్పించు, notice ఇవ్వు, వేచి చూడు. ఒక అడుగు వదిలితే complaint లేదు.

కార్డ్ 7.24 T7 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 7.2 · Scanner TQ 7.2, CSQ 7.1, CSQ 7.2, CSQ 7.5 · SM p.7.18

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 138 పరిధి వెలుపల ఉండే **ఐదు రకాల cheques** ఏవి?

జవాబు

బహుమతి (gift), **donation**, **security**, **కేవలం నైతిక బాధ్యత (moral obligation)** తీర్చడానికి, లేదా **illegal consideration** కోసం ఇచ్చిన cheque.

కారణం: s. 138 కు **చట్టబద్ధంగా అమలు చేయదగిన అప్పు లేదా ఇతర బాధ్యత** అవసరం.

CSQ 7.1: Shiva ఇచ్చిన ₹21,000 Raksha Bandhan బహుమతి cheque, stop-payment instruction ఉన్నా → s. 138 offence **లేదు**.

CSQ 7.5: Ram ఇచ్చిన ₹51,000 పెళ్లి బహుమతి cheque → Ram కు s. 138 కింద బాధ్యత లేదు; ఆ cheque మిగిలిన car బాకీ కోసం ఇచ్చింది కాదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **G-D-S-M-I: G**ift, **D**onation, **S**ecurity, **M**oral obligation, **I**llegal consideration. ‘**G**enerous **D**onors **S**eldom **M**eet **I**nspectors’: ఐదింటికీ ఐదు అక్షరాలు.

కార్డ్ 7.25 T7 · పరీక్ష ఉచ్చు

★★★ OL 7.3 · Scanner TQ 7.1, CSQ 7.1 · SM p.7.19

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Bholenath, Surendar కు cheque ఇచ్చి, దాన్ని present చేయవద్దని చెప్పి, **bank కు stop payment instruction** ఇచ్చాడు. అతను s. 138 నుంచి సురక్షితమేనా?

జవాబు

కాదు. Stop-payment instruction ఇచ్చినంత మాత్రాన s. 138 నుంచి తప్పించుకోలేరు (TQ 7.1, Modi Cements Ltd. vs. Kuchil Kumar Nandi అనుసరించి).

Cheque జారీ చేసిన తర్వాత **s. 139 presumption** వర్తిస్తుంది; payee కు లేదా bank కు stop payment చెప్పినా s. 138 కింద చర్యను అది అడ్డుకోదు.

SM Example 16: post-dated cheque, stop payment తో → s. 138 వర్తిస్తుంది; 3 నెలలు cheque మీది తేదీ నుంచి లెక్కిస్తారు.

జాగ్రత్త (CSQ 7.1): cheque **బహుమతి** అయితే, s. 138 అసలు వర్తించదు, అది వేరే కారణం వల్ల.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Stop ≠ safe.** Cheque ఇచ్చాక బ్రేక్ వేసినా అప్పు చెరిగిపోదు.

కార్డ్ 7.26 T7 · భావన

★★★ OL 7.4, 7.6 · Scanner CSQ 7.2, CSQ 7.6 · SM p.7.19

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 139 లోని presumption ఏమిటి? Cheque bounce అవుతుందని **నమ్మడానికి కారణం లేదు** అని drawer ఎందుకు వాదించలేడు (**s. 140**)?

జవాబు

s. 139: dishonour అయినప్పుడు, విరుద్ధంగా రుజువు చేయకపోతే, holder ఆ cheque ను **అప్పు లేదా ఇతర బాధ్యత** ను పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా తీర్చడానికి పొందాడని **భావిస్తారు (presumed)**.

ఇది **rebuttable presumption**; **evidential burden** ను నిందితునిపై ఉంచుతుంది.

s. 140: cheque జారీ చేసేటప్పుడు, presentment మీద dishonour అవుతుందని drawer కు **నమ్మడానికి కారణం లేదు** అనేది **defence కాదు**.

CSQ 7.6: Alok యొక్క రెండు defences విఫలం (రెండు రోజుల్లో cheque encash చేయలేదు; నమ్మడానికి కారణం లేదు).

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **139 = లేదని నిరూపించుకో; 140 = 'నాకు తెలియదు' అనడం కుదరదు.**

కార్డ్ 7.27 T8 · గుర్తుంచుకోండి

★ OL 8.1, 8.2 · Scanner TQ 8.3, CSQ 8.2 · SM p.7.20

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Acceptance కోసం presentment, note ను sight కోసం presentment, drawee నిర్ణయించుకునే సమయం గురించి **ss. 61, 62, 63** చెప్పండి.

జవాబు

- **s. 61 (bill): after sight** చెల్లించదగిన bill ను drawn అయిన తర్వాత **reasonable time** లోపు, business day నాడు business hours లో, acceptance కోసం drawee కు present చేయాలి; default అయితే, default చేసిన వ్యక్తికి ఏ party బాధ్యత వహించదు.
- **s. 62 (note):** ఒక నిర్దిష్ట కాలం **after sight** చెల్లించదగిన note ను, made అయిన తర్వాత reasonable time లోపు, sight కోసం **maker కు** present చేయాలి.
- **s. 63:** drawee కోరితే, acceptance గురించి ఆలోచించడానికి holder **48 గంటలు (public holidays కాకుండా)** ఇవ్వాలి.

CSQ 8.2: 14 Aug, మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు present చేశారు; 15 Aug public holiday → 48 గంటలు **17 Aug** న ముగుస్తాయి, కాబట్టి 16 Aug న dishonour లేదు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **61 Bill → accept; 62 Note → sight; 63 ఆలోచించే సమయం.** Bill, Note, Time: ఇదే క్రమంలో.

కార్డ్ 7.28 T 8 · భావన

★★ OL 8.3 · Scanner TQ 8.2, CSQ 8.1, CSQ 8.3 · SM pp.7.20–7.21

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Payment కోసం instrument ను ఎవరికి present చేయాలి (s. 64)? Maker ను బాధ్యుడిని చేయడానికి **presentment అవసరం లేనిది** ఎప్పుడు?

జవాబు

Promissory note → **maker**; bill of exchange → **acceptor**; cheque → **drawee**, holder చేత లేదా అతని తరఫున.

Presentment **default** → **ఇతర parties** ఆ holder కు బాధ్యులు కారు.

మినహాయింపు: demand మీద చెల్లించదగిన, నిర్దిష్ట చోట చెల్లించదగినది కాని promissory note → maker ను బాధ్యుడిని చేయడానికి presentment అవసరం లేదు (CSQ 8.1: A discharge కాలేదు).

CSQ 8.3: Sanjay యొక్క assistant దగ్గర bill వదిలి వెళ్లడం, ఆ assistant దాన్ని స్వీకరించడానికి **authorised** అయి ఉంటేనే చెల్లుతుంది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా సోమరి holder **ఇతర parties** మీద claim కోల్పోతాడు, కానీ **చోటు చెప్పని demand note** కు maker తలుపు తట్టాల్సిన పని లేదు.

కార్డ్ 7.29 T 8 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 8.4, 8.5 · Scanner CSQ 8.3, CSQ 8.4, CSQ 9.1 · SM pp.7.21–7.22

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Presentment యొక్క సమయం, విధానం గురించి **ss. 65, 66, 75, 75A** లోని నియమాలు చెప్పండి.

జవాబు

- **s. 65:** సాధారణ **business hours** లో; banker వద్ద అయితే **banking hours** లో.
- **s. 66: after date లేదా sight** ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి చెల్లించదగిన note లేదా bill → **maturity వద్ద** present చేయాలి.
- **s. 75:** presentment ను **సక్రమంగా authorise చేసిన agent** కు, మరణించిన party యొక్క legal representative కు, లేదా insolvent యొక్క assignee కు చేయవచ్చు.
- **s. 75A:** holder నియంత్రణకు **అతీతమైన** పరిస్థితుల వల్ల, అతని default, misconduct లేదా negligence వల్ల కాకుండా జరిగిన ఆలస్యం **క్షమించబడుతుంది**; కారణం తొలగిన తర్వాత **reasonable time** లోపు present చేయాలి.

CSQ 9.1: అగ్నిపర్వత విస్ఫోటనం వల్ల విమానాలు నిలిచిపోయాయి, అడ్డంకి తొలగిన మరుసటి రోజు bill పంపారు → ఆలస్యం క్షమించబడింది.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **A-B-C-D** limbs (a) నుంచి (d) కు: **A**voids it (తప్పించుకుంటే), **B**ound himself (తానే హామీ ఇస్తే), **C**onduct after maturity (maturity తర్వాత ప్రవర్తన), **D**rawer unharmed (drawer కు నష్టం లేదు).

కార్డ్ 7.30 T8 · గుర్తుంచుకోండి

★★★ OL 8.6 · Scanner TQ 8.1 · SM pp.7.22–7.23

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

Instrument due date న dishonour అయితే, **payment కోసం presentment అవసరం లేనిది** ఎప్పుడు (s. 76)?

జవాబు

- **(a)** maker, drawee లేదా acceptor presentment ను **ఉద్దేశపూర్వకంగా అడ్డుకుంటే**; లేదా business day నాడు సాధారణ సమయంలో తన **వ్యాపార స్థలాన్ని మూసివేస్తే**; లేదా పేర్కొన్న మరో చోట **ఎవరూ ఉండకపోతే**; లేదా చోటు పేర్కొనకపోతే, జాగ్రత్తగా వెతికినా అతను **దొరకకపోతే**.
- **(b)** presentment లేకపోయినా **చెల్లిస్తానని హామీ ఇచ్చిన** party పై.
- **(c) maturity తర్వాత, instrument present చేయలేదని తెలిసి కూడా, పాక్షిక చెల్లింపు** చేసిన, పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా **చెల్లిస్తానని వాగ్దానం చేసిన**, లేదా default ను **waive** చేసిన ఏ party పైనైనా.
- **(d)** presentment లేకపోవడం వల్ల **ఏ నష్టమూ కలగని drawer** పై.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **A-B-C-D** limbs (a) నుంచి (d) కు: **A**voids it, **B**ound himself, **C**onduct after maturity, **D**rawer unharmed.

కార్డ్ 7.31 T9 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 9.1, 7.7 · Scanner TQ 7.3, CSQ 9.1 · SM p.7.23

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

s. 117 (a), (b) ప్రకారం dishonour అయినప్పుడు **holder** ఏ compensation కోరవచ్చు?

జవాబు

- **(a)** instrument మీద **చెల్లించాల్సిన మొత్తం**, దాన్ని **present చేయడం, noting, protesting** లో **సరిగ్గా అయిన ఖర్చులు**.
- **(b)** బాధ్యుడైన వ్యక్తి instrument చెల్లించవలసిన చోటు కంటే **వేరే చోట** నివసిస్తే, ఆ రెండు చోట్ల మధ్య **ప్రస్తుత exchange rate** ప్రకారం మొత్తాన్ని holder పొందుతాడు.

CSQ 9.1: Binod bill మొత్తాన్ని, **noting ఖర్చులను, exchange-rate తేడాను** కోరవచ్చు; Shah face value కు పరిమితం కాడు.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **Face, Fees, Forex:** మొత్తం, ఖర్చులు, exchange తేడా.

కార్డ్ 7.32 T9 · గుర్తుంచుకోండి

★★ OL 9.2, 9.3 · Scanner TQ 7.3 · SM pp.7.23–7.24

ప్రశ్న · బిగ్గరగా చెప్పి గుర్తు చేసుకోండి

చెల్లించిన endorser ఏమి కోరవచ్చు? **s. 117 (c) నుంచి (e)** ప్రకారం re-draft అంటే ఏమిటి?

జవాబు

- **(c)** బాధ్యుడై **చెల్లించిన** endorser కు, చెల్లించిన మొత్తం, చెల్లించిన తేదీ నుంచి **tender లేదా realisation** వరకు **సంవత్సరానికి 18% వడ్డీ** తో, పైగా dishonour, చెల్లింపు వల్ల కలిగిన అన్ని **ఖర్చులు** పొందే హక్కు ఉంది.
- **(d)** బాధ్యుడైన వ్యక్తి, endorser **వేర్వేరు చోట్ల** నివసిస్తే, ఆ చోట్ల మధ్య **ప్రస్తుత exchange rate** ప్రకారం మొత్తం.
- **(e)** హక్కు ఉన్న party, బాధ్యుడైన party మీద, చెల్లించాల్సిన మొత్తం పైగా ఖర్చులకు, **at sight లేదా on demand** చెల్లించదగిన **bill draw** చేయవచ్చు; దానితో పాటు **dishonour అయిన instrument, protest** (ఉంటే) జతచేయాలి.

ఆ bill dishonour అయితే, దాన్ని dishonour చేసిన party అసలు instrument కు లాగే compensation చెల్లించాలి.

గుర్తుంచుకునే చిట్కా **E-18:** చెల్లించిన **E**ndorser సంవత్సరానికి **పద్దెనిమిది** శాతం సంపాదిస్తాడు.